

Valmieras novada publisko bibliotēku teksta pārskats

par 2023. gada darbu

Saturs

Kopsavilkums	3
1. Vispārīgs reģiona bibliotēku raksturojums	5
2. Finansiālais nodrošinājums	10
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	12
4. Personāls	17
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	22
6. Krājums	50
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	55
8. Novadpētniecība Valmieras bibliotēkas filiālbibliotēkās	61
9. Projekti	107
10. Publicitāte	112
11. Sadarbības tīkla raksturojums	114
Pielikumi	126

- Kopsavilkums

Darba prioritātes

- bibliotēku tīkla reorganizācija, Skaņkalnes pagasta bibliotēkas un Ķoņu pagasta bibliotēkas likvidācija (6. lpp.);
- sagatavošanās Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru (turpmāk VPVKAC) izveidei 12 novada bibliotēkās (7.-8. lpp.);
- Valmieras novada pašvaldības Klientu apkalpošanas punktu darbības nodrošināšana (28. lpp.);
- iedzīvotājiem visās novada bibliotēkās saņemt līdzvērtīgi kvalitatīvus bibliotekāros pakalpojumus iespējas nodrošināšana (23.-30. lpp.);
- personāla izmaiņas, jauno darbinieku atlase un apmācība (17. lpp);
- attālinātie un digitālie bibliotēku, valsts un pašvaldību pakalpojumi: darbinieku kompetences, atbalsts klientiem darbam ar datoru un internetu, e-resursu popularizēšana;
- novadpētniecības darbs: materiālu apzināšana, fiksēšana un aprakstīšana pagasta teritorijas un kopienas ietvaros (63.-104. lpp.);
- aptauja par Valmieras novada bibliotēku pakalpojumiem (30.-33. lpp.);
- darbs ar kopienu, atbalsts iedzīvotāju domubiedru grupām, projektu sagatavošana un īstenošana (Mazsalacas pilsētas bibliotēka, Vilpulkas pagasta bibliotēka)(108.-113. lpp.);
- darbs ar ģimenēm un bērniem, lasīšanas veicināšanas pasākumi bērniem un jauniešiem (55.-60. lpp);
- darbs ar bibliotēku krājumiem (50.-55. lpp.);
- sadarbība ar apvienības un novada bibliotēkām, pašvaldības institūcijām, ar pirmsskolas izglītības iestādēm (turpmāk PII), skolām, citām iestādēm un organizācijām (114.-125. lpp.);
- Starpbibliotēku abonementa (turpmāk SBA) aktivizēšana starp novada bibliotēkām (48.-49. lpp.).

Jauni pakalpojumi

- “Delfi Plus” abonementa izmantošana bez abonēšanas maksas (28 lpp.);
- *Mazsalacas pilsētas bibliotēkā* ieviests jauns pakalpojums – noslēgts līgums ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku (turpmāk LNerB) par lielburtu grāmatu SBA cilvēkiem ar redzes traucējumiem (28; 34; 48 lpp.).

Nozīmīgi/jauni projekti (107.-112. lpp.)

- Valmieras bibliotēkas struktūrvienību/filiālbibliotēku iesaiste starptautiskajās, t.sk. Eiropas Kultūras fonda, organizētajās aktivitātes;
- *Vaidavas pagasta bibliotēkas, Vecates pagasta bibliotēkas un Rencēnu pagasta 2. bibliotēkas* dalība Eiropas Kultūras fonda projektā “The Europe Challenge 2022” / Eiropas izaicinājums/ 07.2022.-05.2023.;
- 2023. gadā *Vaidavas pagasta bibliotēkas* vadītāja Inguna Dukure ar Eiropas Kultūras fonda finansējumu uzstājās ar prezentāciju “Bibliotēka kā terapija” bibliotēku konferencē Orhūsā “Next Library”;
- Inguna Dukure (jau kā *Strenču pilsētas bibliotēkas* vadītāja) uzaicināta Eiropas Kultūras Fonda programmā “Eiropas izaicinājums 2024” kā projektu atlases eksperts;
- Ingunas Dukures prezentācija “Bibliotēkas atbilde eko trauksmei” tiešsaistes konferencē “ReCrafting Cities”;
- Vaidavas pagasta bibliotēkas projekts “Improvizē savai izaugsmei” kā turpinājums iniciatīvai “Bibliotēka kā terapija”

- *Sedas pilsētas bibliotēkas, Burtnieku pagasta bibliotēkas, Mazsalacas pilsētas bibliotēkas, Burtnieku Ausekļa pamatskolas bibliotēkas* iesaiste LIVIND starptautiskajā pilotprojektā “Identitātes ainava: vārdu un uzvārdu stāsti kā daļa no kopienas kultūrtelpas”, organizējot stāstīšanas pasākumus savām kopienām ciklā “Vārdu un uzvārdu stāsti” un akcentējot stāstu un stāstīšanu kā dzīvā nemateriālā kultūras mantojuma daļu;
- *Mazsalacas pilsētas bibliotēkas* iesaistē Valmieras novada pašvaldības Iedzīvotāju iniciatīvas projektos iedzīvotāju līdzdalības budžeta ietvaros: “Filozofu lapene”, “Biblioterapija ikvienam”, “1,2,3 - tie citi būs drīz...”, “4,5,6 - tie mums ar’ nav sveši...”
- *Rencēnu 1. bibliotēkā* uzsākts darbs pie projekta sagatavošanas “Iedvesmas bibliotēka”.

Citi aktuāli jautājumi

- Strenču apvienības bibliotēku kopkataloga datu pārnese no Valkas novada centrālās bibliotēkas kopkataloga uz Valmieras novada bibliotēku kopkatalogu (vairāk lasīt Valmieras bibliotēkas teksta pārskatā);
- tika paplašināta iepriekšējos gados aizsākta pieredze organizēt kultūrizglītojošos braucienus bibliotēku lietotājiem (Mazsalacas pilsētas bibliotēka, Rencēnu pagasta 1. bibliotēka, Kocēnu pagasta bibliotēka, Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēka, Bērzaines pagasta bibliotēka, Dikļu pagasta bibliotēka, Vaidavas pagasta bibliotēka, Zilākalna pagasta bibliotēka) (36.-38. lpp.);
- uzsākta sadarbība ar Ukrainas Mazo pilsētu asociācijas pārstāvniecību Latvijas Republikā (126. lpp.);
- Filiālbibliotēku iesaiste Valmieras bibliotēkas lasīšanas veicināšanas akcijā “Grāmatu Bingo” (28., 35., 58., 117-118., 122., 201. lpp).

Problēmas, to risinājumi

Nav iespējams nodrošināt jaunas grāmatas un periodiku krievu valodā. Valmieras novada bibliotēkas kopš 2021. gada marta neiegādājas Krievijā izdotas grāmatas, lai pakārtoti nekļūtu par kara atbalstītājiem. Gandrīz divus gadus (pēc Kultūras ministrijas vēstules 2021. gada martā) bibliotēkas nebija saņēmušas rekomendācijas vai ieteikumus šajā jautājumā. Sāpīgi vērot, cik nevienāda attieksme ir nozarē par šo jautājumu. Veicot nelielu aptauju, konstatējām, ka citos novados un valstspilsētās bibliotēkas Krievijā izdotās grāmatas komplektē, izmantojot Latvijas starpniekus, bet tas īpaši nemaina situāciju. Iespējams, citas bibliotēkas fokusējas uz saviem statistiskajiem rādītājiem – izsniegumu, lasītāju skaitu. Iespējamu risinājumu meklēšanai vispirms nepieciešamas plašas profesionāļu diskusijas. Pašlaik neatliekami svarīga ir Latvijas Nacionālās bibliotēkas (turpmāk LNB) vadošā loma, meklējot jaunus ceļus un sadarbības kvalitatīvas literatūras iegādei krievu valodā no izdevniecībām ārpus Krievijas, lai novērstu nodokļu nokļūšanu no grāmatu pārdošanas agresorvalsts budžetā, ieteikumu vai rekomendāciju sagatavošana bibliotēkām.

Pielāgotās literatūras pakalpojumi: (34.-35. lpp.)

“Latviešu Grāmatai 500” norises reģionos (61., 63., 69., 73. lpp.)

Dalība Valsts kultūrkapitāla fonda (turpmāk VKKF) atbalstītā projekta “Ceļā uz “Latviešu grāmatai 500” Latvijas reģionos: izdevējdarbība un tekstu izplatība senāk un tagad” aktivitātēs Valmieras novadā. Rūjienas pilsētas bibliotēka sadarbībā ar Valmieras bibliotēku un Latvijas Nacionālo bibliotēku projekta “Ceļā uz “Latviešu grāmatai 500 Latvijas reģionos: izdevējdarbība un tekstu izplatība senāk un tagad” ietvaros rīko tematisku pasākumu “Rūvenieši – mācītāji, grāmatizdevēji un apgaismotāji”.

1. Vispārīgs reģiona bibliotēku raksturojums

Valmieras novadā bibliotēkās pakalpojumus nodrošina Valmieras novada pašvaldības iestāde Valmieras bibliotēka, kuras mērķis ir nodrošināt kultūras, izglītības un informācijas pakalpojumus, veicināt kultūras mantojuma saglabāšanu, kultūrvides un mūžizglītības attīstību, kā arī veic koordinējošo un administrējošo darbu 33 Bibliotēkas struktūrvienībām – filiālbibliotēkām (turpmāk – filiālbibliotēkas).

Valmieras novada pašvaldības publisko bibliotēku tīkls ir optimāls visu dokumentos paredzēto funkciju nodrošināšanai. Piecās novada pilsētās katrā darbojas viena publiskā bibliotēka, katrā no novada 21 pagasta darbojas viena publiskā bibliotēka, un četros pagastos, kur ir liels iedzīvotāju skaits vai sarežģītāk aptvert apkalpojamo teritoriju, katrā pagastā darbojas divas publiskās bibliotēkas.

Pēc administratīvi teritoriālās reformas (turpmāk ATR) Valmieras novadā publisko bibliotēku tīklā tiek īstenots centralizētais pārvaldes modelis. Ar Valmieras novada pašvaldības domes 19.08.2021. lēmumu Nr.199 (ārkārtas sēdes protokols Nr.8, 13.§) tika apstiprināts Valmieras bibliotēkas nolikums, kas stājās spēkā 2021. gada 1. septembrī. Valmieras novada pašvaldības iestāde “Valmieras bibliotēka” ir Valmieras novada pašvaldības domes izveidota pastarpinātās pārvaldes iestāde, kuras mērķis ir nodrošināt kultūras, izglītības un informācijas pakalpojumus, veicināt kultūras mantojuma saglabāšanu, kultūrvides un mūžizglītības attīstību, kā arī veikt koordinējošo un administrējošo darbu Valmieras bibliotēkas struktūrvienībām – 33 filiālbibliotēkām, no kurām 28 jau iepriekš tika īstenota metodiskā pārraudzība un veidots vienots kopkatalogs. Valmieras bibliotēkas struktūrai tika pievienotas arī bijušā Strenču novada piecas publiskās bibliotēkas, savukārt metodiskajai pārraudzībai 25 izglītības iestāžu bibliotēkām klāt pievienoja arī divas Strenču novada izglītības iestāžu bibliotēkas. Valmieras bibliotēkas un filiālbibliotēku Lietošanas noteikumi apstiprināti ar Valmieras novada pašvaldības domes 24.08.2022. lēmumu Nr. 520 (protokols Nr.16, 32.§), stājās spēkā 2022. gada 1. septembrī. Vienotie bibliotēkas lietošanas noteikumi nosaka visiem novada iedzīvotājiem līdzvērtīgas iespējas un vienotus nosacījumus bibliotēkas pakalpojumu izmantošanā.

Pēc ATR ir īstenots Valmieras novada pašvaldības koncepts, ka bibliotēkas ir pašvaldības pakalpojumu atbalsta vietas, bibliotēkām papildus veicot arī Klientu apkalpošanas punktu funkcijas, kas ietver konsultācijas par pašvaldības un valsts elektronisko pakalpojumu izmantošanu, informācijas sniegšanu par pašvaldības struktūrvienību un iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem, to saņemšanas kārtību, procedūru un nepieciešamajiem dokumentiem, kā arī pašvaldības maksājumu pieņemšana. Atbilstoši Valmieras novada pašvaldības lēmumam, 2022. un 2023. gadā sagatavots un iesniegts *Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā* (turpmāk VARAM) pieteikums par VPVKAC izveidi 12 bibliotēkās.

Bibliotēku likuma 9. pants paredz pašvaldību publisko bibliotēku akreditāciju reizi piecos gados saskaņā ar Ministru kabineta izdotajiem [bibliotēku akreditācijas noteikumiem](#). 2022. gadā notika visu Valmieras bibliotēkas filiālbibliotēku atkārtota akreditācija, kuras rezultātā visām filiālbibliotēkām tika piešķirts vietējas nozīmes bibliotēkas statuss.

Ar Valmieras novada pašvaldības domes 19.08.2021. lēmumu Nr.199 (ārkārtas sēdes protokols Nr.8, 13.§) tika apstiprināts Valmieras bibliotēkas nolikums. Ar minēto lēmumu tika apstiprināts arī filiālbibliotēku paraugnolikums. Katrā bibliotēkā lietotājiem ir pieejams konkrētās filiālbibliotēkas nolikums. Valmieras bibliotēkas nolikums un filiālbibliotēku nolikumi stājās spēkā 2021. gada 1. septembrī.

Valmieras bibliotēkas un filiālbibliotēku Lietošanas noteikumi apstiprināti ar Valmieras novada pašvaldības domes 24.08.2022. lēmumu Nr.520 (protokols Nr.16, 32.§), stājās spēkā 2022. gada 1. septembrī.

- **Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā (izmaiņas juridiskajā statusā, institūcijas struktūrā u.c. būtiskas izmaiņas)**

Valmieras pašvaldība 2023. gadā īstenoja novada kultūras iestāžu tīkla optimizāciju.

Nemot vērā esošo situāciju novadā, tika diskutēts par bibliotēku tīkla optimizāciju un konkrēti par bibliotēkām, kas fiziski atrodas ļoti tuvu citām pilsētu bibliotēkām.

Izanalizējot Valmieras bibliotēkas ar 33 filiālbibliotēkām tīkla darbību un attālumus starp bibliotēkām, lietotāju skaitu, iestāžu ēku stāvokli, uzturēšanas izmaksas un nepieciešamos ieguldījumus nākotnē, kā arī izvērtējot iespējas turpināt nodrošināt bibliotēkas pakalpojumus un saglabāt darbiniekiem darbavietas, Valmieras bibliotēka un Valmieras novada pašvaldība vienojās par sekojošo risinājumu: divu bibliotēku – Ķoņu pagasta un Skaņkalnes pagasta bibliotēku – funkcijas, cilvēku un materiāltehniskos resursus novirzīt attiecīgi uz Naukšēnu pagasta bibliotēku un Mazsalacas pilsētas bibliotēku. Skaņkalnes pagasta bibliotēkas līdz šim sniegtie bibliotēkas pakalpojumi iedzīvotājiem būs pieejami Mazsalacas pilsētas bibliotēkā. Darbinieks turpmāk strādās Mazsalacas pilsētas bibliotēkā kā vecākais bibliotekārs, nodrošinot pakalpojumus arī Skaņkalnes pagasta iedzīvotājiem. Ķoņu pagasta bibliotēkas pakalpojumus iedzīvotāji turpmāk varēs saņemt Naukšēnu pagasta vai Rūjienas pilsētas bibliotēkā. Turpmāk Naukšēnu pagasta bibliotēkā strādās divi darbinieki. Citas izmaiņas Valmieras novada bibliotēku tīklā nav plānotas, turpināsies bibliotēku kā iedzīvotājiem nozīmīgu valsts un pašvaldību pakalpojumu saņemšanas vietu stiprināšana. Nozīmīgākais ieguvums ir štata vietu saglabāšana. Skaņkalnes pagasta bibliotēkas bibliotekārei pēc ATR, izvērtējot noslodzi, amata aprakstā tika iekļauts pienākums veikt analītiskos aprakstus no reģionālā laikraksta “Liesma”. Attālos pagastos ar mazāku darbinieku slodzi apkalpošanā Valmieras bibliotēka uztic veikt visam novadam svarīgus uzdevumus (digitalizēt, veidot aprakstus utt), dālot šos pienākumus ar Valmieras bibliotēkas speciālistiem. Tas dod Valmieras bibliotēkai kā reģiona galvenajai bibliotēkai lielāku kapacitāti un iespēju strādāt vairāk ar citiem projektiem.

Ar Valmieras novada pašvaldības domes 2023. gada 30. novembra lēmumu Nr.534 (protokols Nr.19, 7.§) *Par Skaņkalnes pagasta bibliotēkas un Ķoņu pagasta bibliotēkas likvidēšanu*, Pašvaldības dome nolēmj ar 2023. gada 31. decembri likvidēt Valmieras bibliotēkas struktūrvienības (filiālbibliotēkas): Ķoņu pagasta bibliotēku (adrese “Zirgu pasta stacija”, Ķoņu pagasts, Valmieras novads) un Skaņkalnes pagasta bibliotēku (adrese Bērzu iela 2-19, Skaņkalne, Skaņkalnes pagasts, Valmieras novads). Mazsalacas pilsētas bibliotēkai un Naukšēnu pagasta bibliotēkai turpmākai bibliotekāro un kultūras pakalpojumus nodrošināšanai Skaņkalnes pagasta un Ķoņu pagasta iedzīvotājiem saskaņā ar bibliotēku funkcijām un uzdevumiem izveidotās amata vietas “vecākais bibliotekārs” Mazsalacas pilsētas bibliotēkā, aizstājot līdzšinējo amata vietu “Skaņkalnes pagasta bibliotēkas vadītājs, klientu apkalpošanas punkta speciālists”, un amata vietu “vecākais bibliotekārs” Naukšēnu pagasta bibliotēkā, aizstājot līdzšinējo amata vietu “Ķoņu pagasta bibliotēkas vadītājs, klientu apkalpošanas punkta speciālists”. Valmieras bibliotēka organizēja šī lēmuma minēto filiālbibliotēku krājuma, pamatlīdzekļu un inventāra nodošanu citām ieinteresētajām Valmieras novada bibliotēkām. Lēmums stājās spēkā 2023. gada 30. novembrī.

Ar Valmieras novada pašvaldības domes 2023. gada 23. februāra lēmumu Nr.65 (protokols Nr.3, 3.§) *Par Ziemeļvidzemes pamatskolas pievienošanu Valmieras Gaujas krasta vidusskolai – attīstības centram* (turpmāk VGV-AC), lemts reorganizēt Ziemeļvidzemes pamatskolu (izglītības iestādes reģistrācijas numurs 4422903146, juridiskā adrese: Skolas iela 5, Vaidava, Vaidavas

pagasts, Valmieras novads), pievienojot to Valmieras Gaujas krasta vidusskolai – attīstības centram (faktiskā adrese Leona Paegles iela 5, Valmiera, Valmieras novads, Leona Paegles iela 20, Valmiera, Valmieras novads un Jumaras iela 9, Valmiera, Valmieras novads), kā rezultātā Pamatskola beidz pastāvēt. Reorganizācija pabeigta līdz 2023. gada 31. augustam. Reorganizācijas procesā nodrošināts, ka Pamatskolas licencētās un akreditētās speciālās izglītības programmas turpina īstenot Valmieras Gaujas krasta vidusskola – attīstības centrs, izglītības programmu īstenošanas adrese: Skolas iela 5, Vaidava, Vaidavas pagasts, Valmieras novads. Līdz ar to Ziemeļvidzemes pamatskolas bibliotēka arī juridiski vairs nepastāv. Faktiski bibliotēka turpina nodrošināt pakalpojumus skolas mērķauditorijai Vaidavā, saglabājot gan telpas, gan krājumu, gan darbinieku (bibliotekāra slodze 0,3). Statistiskie bibliotēkas rādītāji sapludināti ar VGV-AC bibliotēkas rādītājiem un atrodami portālā “Kultūras dati”.

- **Pārskata periodā paveiktais no bibliotēkas stratēģijā definētajiem virzieniem un uzdevumiem**

Tabula “Bibliotēku sadarbības modelis”

Bibliotēku sadarbības modelis reģionā	Atzīmēt atbilstošo
Centralizēts	x
Decentralizēts	
Jaukta tipa	

2021. gadā visām filiālbibliotēkām tika izstrādāti Attīstības plāni (2022. – 2026.), kuros izvirzīti uzdevumi bibliotēku attīstības vīziju īstenošanai. Pārskata gadā visās novada bibliotēkās veikti vairāki pasākumi uzstādīto mērķu sasniegšanai.

1. Bibliotēkas attīstītas kā nozīmīgas kultūras, mūžizglītības un sabiedrības saskarsmes centri ar tolerantu, neitrālu, drošu un iekļaujošu vidi, kas veicina mācīšanos, dod publisku piekļuvi informācijai un daudzveidīgiem resursiem, nodrošinot iespēju iedzīvotājiem uzlabot savu dzīves kvalitāti un sekmēt izaugsmi. Lai nodrošinātu kvalitatīvus un bibliotēkas apmeklētājiem draudzīgus pakalpojumus, izveidojot piemērotu vidi bibliotēkas pakalpojumu sniegšanai apmeklētājiem un darbam atbilstošu vidi personālam, tika uzturēta un attīstīta bibliotēku infrastruktūra.

Pēc ATR Valmieras novada pašvaldības redzējums bija, ka bibliotēka ir kā pašvaldības pakalpojumu atbalsta vieta – lai iedzīvotāji varētu sazināties ar pašvaldību pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai, bibliotēka papildus veic arī Klientu apkalpošanas punktu funkcijas, kas ietver konsultācijas par pašvaldības un valsts elektronisko pakalpojumu izmantošanu, informācijas sniegšanu par pašvaldības struktūrvienību un iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem, to saņemšanas kārtību, procedūru un nepieciešamajiem dokumentiem. Pagastu bibliotēkās maksājumi tiek pieņemti skaidrā naudā, izrakstot stingrās uzskaites kvītis, savukārt astoņās bibliotēkās (Burtnieku pagasta bibliotēka, Ramatas pagasta bibliotēka, Sēļu pagasta bibliotēka, Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēka, Dikļu pagasta bibliotēka, Bērzaines pagasta bibliotēka, Rencēnu pagasta 1. bibliotēka, Valmieras pagasta bibliotēka) iedzīvotājiem ir iespēja arī norēķināties POS terminālī ar maksājuma karti.

Valmieras novada pašvaldībā VPVKAC tīkla paplašināšana novadā tiek īstenota uz bibliotēku bāzes. Jau 2022. gadā Valmieras novada pašvaldība iesniedza VARAM pieteikumu par 12 VPVKAC izveidi 12 bibliotēkās. Atbilde no VARAM tika saņemta tikai rudenī, un apzinoties, ka līdz gada beigām nevar pagūt apgūt finansējumu, tika lemts, ka pieteikumi tiks iesniegti nākamajā gadā. 2023. gada 27. jūlijā Valmieras novada pašvaldība VARAM iesniedza pieteikumu par 12 VPVKAC izveidi 12 Valmieras novada vietējas nozīmes bibliotēkās:

- Sedas pilsētas bibliotēkā,
- Burtnieku pagasta bibliotēkā,
- Rencēnu pagasta 1. bibliotēkā,
- Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēkā,
- Sēļu pagasta bibliotēkā,
- Dikļu pagasta bibliotēkā,
- Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēkā,
- Brenguļu pagasta bibliotēkā,
- Vaidavas pagasta bibliotēkā,
- Zilākalna pagasta bibliotēkā,
- Bērzaines pagasta bibliotēkā,
- Jeru pagasta bibliotēkā.

2023. gada 21. septembrī Valmieras novada pašvaldība saņem apstiprinājumu no VARAM par 12 VPVKAC veidošanu. 2023. gada septembrī tiek uzsākta finansējuma apgūšana, t.i., tiek sagatavota informācija mēbeļu iepirkumam, kā arī iegādātas nepieciešamās informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (turpmāk IKT) un biroja preces VPVKAC izveidei. Katrā bibliotēkā ir paredzēts izveidot klientiem darba vietu, kurā viņi var saņemt VPVKAC pakalpojumu: tiek iegādāts ergonomiskais krēsls, elektroniski paceļamais galds, dators, galda lampa, dokumentu kamera un multifunkcionālā iekārta. Arī katra bibliotēkas darbinieka darba vietā tiek veikti uzlabojumi – ir bibliotēkas, kurās tiek veikta arī darbinieka galda, krēsla un/ vai datora nomaiņa. 12 VPVKAC ir plānots atklāt 2024. gada 1. martā.

2. Pilnveidotas darbinieku kompetences, lai nodrošinātu iedzīvotājiem sniegto pakalpojumu kvalitāti un attīstību.
3. Turpināts darbs pie bibliotēku tēla atpazīstamības informatīvajā telpā, tā svarīgas vietas vietējās kopienas dzīvē.
4. Veicinot bērnos un jauniešos lasītprieku, piedāvājot saturīgu brīvā laika pavadīšanas iespēju, popularizētas bibliotēkas un grāmatu lasīšana. 2023. gadā turpināta filiālbibliotēku sadarbība ar pirmsskolas izglītības iestādēm, skolām, jauniešu centriem, organizētās radošās darbnīcas, lasīšanas veicināšanas pasākumi, ekskursijas uz bibliotēku. Rezultatīvie rādītāji – pozitīvas atsauksmes, pieaudzis izsniegumu un apmeklējumu skaits.
5. Aktuālu, daudzveidīgu un kvalitatīvu pakalpojumu nodrošināšanai, izzinot vietējo kopienu vajadzības, 2023. gadā tika veikta novada iedzīvotāju anketēšana. Vairāk sk. sadaļā *Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņāšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti*
6. Veicināta iedzīvotāju digitālo prasmju attīstība un pieeja tehnoloģijām, tādējādi mazinot digitālo plaisu un nodrošinot vienlīdzīgu iespēju ikvienam piekļūt valsts un pašvaldības e-pakalpojumiem, īstenot savas izglītības, darba, kultūras un izklaides vajadzības.
7. Attīstīts novadpētniecības materiālu klāsts un pieejamība, turpinot darbu pie novadpētniecības dokumentu apkopošanas un sistematizēšanas.

[Bibliotēku nozares stratēģijā \(2023-2027\)](#) definēto virzienu un uzdevumu sasaiste ar bibliotēku darbu aprakstīta Valmieras bibliotēkas teksta pārskatā.

● Darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu jomā

Bibliotēkas sniedz daudzveidīgu ieguldījumu ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanā. Tās nodrošina vietējai sabiedrībai piekļuvi tehnoloģijām un publiskai informācijai bez maksas un ierobežojumiem, izglīto un atbalsta visu resursu un iespēju izmantošanā, veicina mūžizglītības iespējas, popularizē sabiedrības līdzdalības iespējas.

Jērcēnu pagasta bibliotēka ir ilgtspējīguma garants – šobrīd kā vienīgā iestāde Jērcēnu pagastā ar universālu daudzpusīgu bibliotekāro, pašvaldības, valsts pakalpojumu un informācijas piedāvājumu. Svarīga arī bibliotēkas atrašanās kultūrvēsturiskā objektā ar vēsturisku nozīmi

Latvijas ornitoloģijas vēsturē un rūpes par vērtību saglabāšanu. Bibliotēka veicina mūžizglītības iespējas, popularizē veselīgu dzīvesveidu, popularizē līdzdalības iespēju dabas resursu apsaimniekošanas uzlabošanā, nodrošina vietējai sabiedrībai piekļuvi tehnoloģijām un publiskai informācijai un palīdz informācijas meklēšanā.

Sedas pilsētas bibliotēkā veiktais darbs, gan darbā ar krājumu, gan darbā ar dažāda cita rakstura pakalpojumu sniegšanu klientiem, tostarp, nodrošināšanu piekļuvei tehnoloģijām (datori, internets, Wi-Fi, multifunkcionālās iekārtas), ir nozīmīgs vietējai sabiedrībai, kura saredz bibliotēku kā drošu un stabilu vietu, kurā vienmēr varēs saņemt kvalitatīvu informāciju un pakalpojumus. Bibliotēkas sniegtās iespējas mainās un attīstās saskaņā ar reģiona aktualitātēm. Pārskata gada pirmajos mēnešos turpināts iepriekšējā gada rudenī uzsāktais darbs programmā SOPA, iedzīvotājiem sniegta palīdzība energoresursu atbalsta saņemšanā, bibliotēkā iespējams sagatavot iesniegumus Braukšanas kartes izgatavošanai, kā arī turpinās citu pakalpojumu sniegšana atbilstoši iedzīvotāju aktuālajām vajadzībām. Pārskata gada sākumā turpinājās atbalsta sniegšana Ukrainas kara bēgļiem, sniedzot palīdzību dažādu dokumentu sagatavošanā. Gada otrajā pusē palīdzības sniegšana Ukrainas bēgļiem mazinājās, jo daudzi, meklējot jaunas darba iespējas, devās uz pastāvīgu dzīvi citur, kā arī atgriezās Ukrainā. Īpaši jāatzīmē, ka ievērojamu sniegto pakalpojumu daļu pārskata gadā sastādīja konsultācijas un dokumentu sagatavošana Sedā dzīvojošajiem Krievijas Federācijas pilsoņiem jaunu uzturēšanās atļauju iegūšanas procedūrā. Atbilstoši mūsu valsts normatīviem, noteikts, ka ikvienam Krievijas pilsonim Latvijā līdz 2023. gada 1. septembrim jāveic jauna uzturēšanās atļaujas iegūšanas procedūra. Pie ilgtspējības arī minama kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, gan novadpētniecības materiālu vākšanā, gan pasākumu organizēšanā, piemēram, pārskata gadā turpinātā stāstnieku kustība ne tikai uzkrāj informāciju, bet arī saliedē vietējo kopienu. Ar nākamā gada martu bibliotēkā uzsāks darbu VPVKAC, kas ir jauns izaicinājums un atbildība bibliotēkas darbiniekiem. VPVKAC nodrošinās klientiem vienuviet ērti pieejamus valsts iestāžu un pašvaldības sniegtos pakalpojumus. Secinājums no augstākminētā – bibliotēka ir būtiski nozīmīga, iedzīvotājiem ērti pieejama, dažādus pakalpojumus sniedzosa iestāde, gan šobrīd, gan būs aktuāla arī nākotnē, pārliecinoši ejot ilgtspējīgas attīstības virzienā.

Dikļu pagasta bibliotēka kā vienu no darbības virzieniem saredz rūpes par apkārtējo vidi. Jau šobrīd bibliotēka sadarbībā ar pirmsskolas izglītības iestādi “Cielaviņa” rīko “Makulatūras ķēdīti”, kur tiek iesaistīti bērni vecumā no 4 līdz 6 gadiem. Norakstītie bibliotēkas krājumi tiek nodoti makulatūrā otrreizējai pārstrādei. Šajā procesā bērni tiek izglītoti par to, kā ikviens no mums var rūpēties par dabu.

Valmieras pagasta bibliotēka ilgtspējīgas attīstības mērķu kontekstā 2023. gadā ir strādājusi mērķtiecīgi pie pirmsskolas vecuma un sākumskolas bērnu izglītošanas (akcentējot lasītprasmi un tekstpratību) jautājuma, piedāvājot dažādas radošās un izglītojošās aktivitātes lasītprasmes stiprināšanai un agrīnai nelasīšanas problēmas novēršanas prevencei, jo ir jāakcentē, ka lasītprasmes līmenis Latvijā pasliktinās skolēnu vidū. Filiālbibliotēka ir īstenojusi ciešu sadarbību ar Valmieras pagasta senioru vokālo ansambli “Mežābele” un Valmieras Valsts ģimnāzijas Tautas lietišķās mākslas studijas “Riekums” senioriem, radot bibliotēku kā drošu, iekļaujošu socializēšanās platformu noteiktajā pagastā.

Kocēnu pagasta bibliotēka pārskata periodā ir piedāvājusi dažādas aktivitātes vietējās kopienas saliedēšanā un izglītošanā. Bibliotēka aktīvi strādā ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanas virzienā, galvenais mērķis – sabiedrības izglītošana medijsprātībā, bibliotēkas informācijas resursu – grāmatu, periodikas, datubāzu – izmantošanā ilgtermiņā.

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēkai pārskata gadā bija aktuāla bibliotēkas lomas stiprināšana vietējās sabiedrības saliedēšanā, informēšanā un iesaistē vietēja mēroga aktivitātēs, atbalsts klientiem valsts un pašvaldības pakalpojumu izmantošanā darbā ar datoru un internetu.

Zilākalna pagasta bibliotēkā atskaides periodā turpināts darbs pie novadpētniecības materiālu apkopošanas un sistematizēšanas. Turpināts darbs pie piemērotas vides pakalpojumu sniegšanai veidošanas.

- **Bibliotēku akreditācija**

Visu 33 Valmieras bibliotēkas struktūrvienību-filiālbibliotēku atkārtota akreditācija notikusi 2022. gadā.

2. Finansiālais nodrošinājums

Filiālbibliotēku darbība tiek finansēta no Valmieras novada pašvaldības budžeta līdzekļiem.

Tabula “Bibliotēkas izdevumi”

	2021	2022	2023
Izdevumi kopā (EUR)	580 533	733 803	873 738
Darbinieku atalgojums	292 512	391 318	409 110
Krājuma komplektēšana	70 605	83 700	84 469

Salīdzinot ar 2022. gadu, 2023. gadā bibliotēku izdevumi kopumā ir palielinājušies par 19% jeb EUR 139 935. Lielākoties izdevumu pieaugums skaidrojams ar izdevumiem VPVKAC izveidei 12 filiālbibliotēkās, ka arī komunālo maksājumu cenu pieaugumu.

Pārsvārā filiālbibliotēkas finansējumu vērtē kā optimālu bibliotēku pamatfunkciju veikšanai.

Vecates pagasta bibliotēkai 2023. gada finansējums ir nedaudz lielāks kā 2022. gadam, taču vēl aizvien atpaliek no 2021. gada līmeņa. Bibliotēkas pamatfunkcijas ir iespējams veikt. Finansējums pasākumiem ir ļāvis palielināt apmeklējumu un piedāvāt saturu dažādām interesēm. Daudzveidību grāmatu krājuma pieejamībā labi papildina gan LNB iepirkuma programma, gan SBA iespējas.

Burtnieku pagasta bibliotēkā izdevumi kopumā pieauguši. Tas skaidrojams ar cenu pieaugumu apkurei un elektrībai, izdevumi VPVKAC izveidei. Krājuma komplektēšanai finansējums nedaudz samazinājies (-2%), jo 2022. gadā tika veikti budžeta grozījumi un citās pozīcijās neiztērētā nauda tika izlietota grāmatu iegādei. 2023. gadā citās pozīcijās neiztērētā nauda tika izlietota apkures izdevumu segšanai.

Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēkas finansējums nodrošina bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu. Krājuma veidošanai piešķirtais finansējums ir pietiekams, tomēr, lai veicinātu bibliotēkas attīstību, finansējums būtu jāpalielina. Krājuma komplektēšanai piešķirtais finansējums pēdējo trīs gadu laikā būtiski nav mainījies. Būtu vēlams piešķirt vairāk naudas periodikas iegādei. Tā kā bibliotēkām ir jāveic daudzi ar pašvaldības funkcijām saistīti darbi, tad būtu jāpalielina bibliotēkara atalgojums. Bibliotēkā būtu vēlams veikt mēbeļu nomaiņu, tāpēc ir nepieciešams palielināt finansējumu.

Brenguļu pagasta bibliotēkā izdevumi kopā ir palielinājušies par 38%, jo ir piešķirts valsts līdzfinansējums Klientu apkalpošanas centru izveidei, mēbeļu un datortehnikas iegādei.

Bērzaines pagasta bibliotēkā izdevumi aug, bet tie nav uz bibliotēkas attīstības rēķina. Pieaugumu galvenokārt veido valstī noteiktie likumi un komunālo maksājumu cenu pieaugums. Zinot grāmatu un periodikas cenas, mazs finansējums krājuma komplektēšanai, nemaz nerunājot par audiovizuālo resursu iegādi. Finanses nodrošina tikai bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu.

Naukšēnu pagasta bibliotēkas finansējums nodrošina tikai bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu. Finansējums iespiedizdevumiem trīs gadu periodā ir diezgan līdzīgs, savukārt izdevumu cenas augušas, līdz ar to iegādāto izdevumu daudzums mazinās. Situācija ar finansējumu sabiedriskām aktivitātēm ir līdzīga – finansējums paliek iepriekšējā līmenī, bet pasākumu izdevumi palielinās, tātad aktivitātes iespējamās mazāk. Auguši arī iestādes uzturēšanas un citi izdevumi, kas palielina kopējo iestādes budžetu. Vairākas bibliotēkas atzīmēja, ka būtu vēlams finansējuma palielinājums krājuma komplektēšanai.

Valmieras pagasta bibliotēkas krājums pārskata gadā ir papildināts ar 828 jaunieguvumiem, no tiem 143 bērnu un jauniešu grāmatas. Ir jāatzīmē, ka par Valmieras pašvaldības piešķirto budžetu ir iegādātas tikai 186 grāmatas, atlikušās ir iegūtas fizisko personu un Kultūras ministrijas dāvinājumu ceļā.

Lodes pagasta bibliotēkas finansējums nodrošina bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu. 2023. gadā bibliotēkas budžets ir 16 609 eiro. Finansējums bibliotēkas krājuma iegādei 2023. gadā tika palielināts par 37%, salīdzinot ar 2022. gadu. Neraugoties uz pieaugošo cenu kāpumu grāmatām, palielinot bibliotēku krājumu budžeta summu, ir izdevies palielināt bibliotēkas krājumu ar jaunākās un pieprasītākās literatūras iegādi par 40%, salīdzinot ar 2022. gadu.

Sedas pilsētas bibliotēkas finansiālais nodrošinājums pārskata gadā bija pietiekams bibliotēkas pamatfunkciju veikšanai. Budžetā tika iekļauts valsts un pašvaldības finansējums VPVKAC izveidei Sedas pilsētas bibliotēkā – mēbelēm, biroja tehnikai, aprīkojumam, aptuveni 6000 eiro apmērā. Izdevumu daļa nedaudz palielinājusies pozīcijās *darba alga, nodokļi*, kā arī pārējie izdevumi inventāram un pakalpojumiem.

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēkai piešķirtais finansējums nodrošina bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu.

Ne visās apvienībās bibliotēkas vērtē finansējumu kā nepietiekamu. Bibliotēkas cenšas izlietot piešķirtos līdzekļus maksimāli efektīvi un plāno arī attīstību.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēkā, analizējot un vērtējot bibliotēkas finansiālā nodrošinājuma skaitļus pēdējo trīs gadu griezumā, 2023. gads iezīmējas ar lielāku izdevumu skaitli. Tajā arī ar VPVKAC izveidi un attīstību saistītas finanses – inventāra un datortehnikas iegāde. 2023. gadā pašvaldības finansējums bija pietiekams bibliotēkas darba pamatfunkciju veikšanai, taču bibliotēkai ir vēlme saņemt pašvaldības atbalstu un finansējumu bibliotēkas telpu kosmētiskai sakārtošanai – remontam un jaunu mēbeļu iegādei, kas ir arī akreditācijas komisijas ieteikums bibliotēkas darba attīstībai, nodrošināšanai turpmākajā perspektīvā. Šobrīd bibliotēkas rīcībā ir izstrādāta kosmētiskā remonta darbu tāme par 3552 eiro, kas iekļauta 2024. gada budžeta tāmes projektā.

Zilākalna pagasta bibliotēkai katru gadu piešķirto finanšu līdzekļu apjoms mainās, jo viss atkarīgs no tā, kādi ir bibliotēkas uzturēšanas izdevumi (telefona un citi sakaru pakalpojumi, apkures, patērētās elektroenerģijas u.c. izdevumi), darbinieka atalgojums, kāds paredzēts pasākumu plāns, kādi ieplānoti pirkumi, piemēram, mēbeles, aprīkojums un citas bibliotēkas izmaksas. Atskaites periodā bibliotēkai bijuši izdevumi, kas saistīti ar VPVKAC izveidi (5170,10 eiro), tie ir iekļauti bibliotēkas budžeta izpildē un Latvijas digitālajā kultūras kartē ir

uzrādīti pie bibliotēkas izdevumiem. Salīdzinot ar citiem gadiem, par pašvaldības piešķirto finansējumu krājumu komplektēšanai atskaides periodā varējām iegādāties mazāku grāmatu skaitu un pasūtīt ne tik daudzveidīgu periodisko izdevumu skaitu, kā vēlētos (sadārdzinājums). Lai bibliotēkas klienti to neizjustu, aktīvi izmantojam SBA pakalpojumu, kā arī labs atbalsts bibliotēkai bija Kultūras ministrijas vērtīgu grāmatu iepirkumu programma publiskajām bibliotēkām. Ieguvām 15 grāmatas par 167,14 eiro. 2023. gadā (tāpat kā 2022. gadā) no pašvaldības puses bija atbalstīti visi budžetā plānotie izdevumi saistībā ar pagaidu telpu vizuālo izskatu, komfortu apmeklētājiem un darbiniecei. Atskaides periodā Zilākalna pagasta bibliotēkai bija iespēja iegādāties galda spēles, attīstošas rotaļlietas pirmsskolas vecuma bērniem, sēžammaisus kubus bērniem (2 gab.), galdus apmeklētājiem (2 gab.), logu žalūzijas (8 gab.), telpu termometrus ar mitruma mērītāju (2 gab.), web kameras (2 gab.).

Valmieras pagasta bibliotēkai 2023. gadā piešķirtais finansējums ir vērtējams kā optimāls. 2023. gadā tika piešķirts finansējuma palielinājums budžeta grozījumu rezultātā (+ 600 eiro) bibliotēkas sabiedrisko aktivitāšu rīkošanai, kas ļāva paplašināt bibliotēkas pakalpojumus, būtiski palielināt lasītāju skaitu bērnu un jauniešu vidū. (129% salīdzinājumā ar 2022. gadu.)

Arī *Mazsalacas pilsētas bibliotēka* vērtē finansiālo nodrošinājumu kā attīstību veicinošu. Pēc pašvaldību apvienošanas un administratīvi teritoriālās reformas bibliotēkai piešķirtais budžets turpināja palielināties, taču pārskata periodā tas galvenokārt palielinājies uz izmaksu rēķina, piemēram, kokskaidu granulu cenu sadārdzinājumu. Darbinieku algas pieaugums bijis par 20 līdz 37 eiro mēnesī vairāk attiecībā pret iepriekšējo gadu.

Sakarā ar lēmumu par *Ķoņu pagasta* un *Skaņkalnes pagasta bibliotēku* likvidāciju, netika pilnībā apgūts piešķirtais finansējums krājumu komplektēšanai.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Tabula "Tehnoloģiskais nodrošinājums"

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)
Datori	41	105
Portatīvie datori	22	1
Planšetdatori		2
Multifunkcionālā iekārta	32	20
Printeri	9	5
Kopēšanas iekārtas	2	4
Projektori	5	1
Skeneri	3	1
Fotoaparāts	3	
Elektroniskas video lūpas		2

Viedtālrunis	27	
E-grāmatu lasītājs		1
Laminators	15	4
Iesiešanas iekārta ar plastmasas spirālēm Fellowes Quasar +500		1

● Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

Sedas pilsētas bibliotēkai akreditācijas atzinumā norādīts, ka perspektīvā jāplāno un jārealizē telpu paplašināšanas iespējas. Šobrīd tiek izstrādāts pārbūves plāns bibliotēkas pārcelšanai uz Sedas pārvaldes ēku adresē Skolas laukums 1. Pasūtītājs – Valmieras novada pašvaldība, atbildīgais projektētājs – SIA “KPB PROJEKTĒTĀJS.LV”. Ēkas pirmā stāva kreisajā spārnā agrāk atradās pasta telpas, centrāle un vairāki citi neizmantoti kabineti, kurus pārplānojot, šajā platībā plānots izvietot bibliotēku. Realizācijas rezultātā tiktu iegūtas plašākas krājuma izvietojamas telpas, atsevišķi nodalīta telpa klientu apkalpošanas centra funkciju veikšanai, vadītāja kabinets, kā arī citas palīgtelpas. Šobrīd gan nav zināms, vai un kad šāds projekts varētu tikt īstenots.

Lai arī pārskata perioda laikā *Strenču pilsētas bibliotēkā* nav veikti ēku rekonstrukcijas un remontdarbi, sadarbībā ar Valmieras pilsētas bibliotēku un Strenču apvienības vadību tika veikta situācijas analīze un izdiskutēti situācijas risinājumi. Atbilstoši 2024. gada budžeta iespējām, ir plānota bibliotēkas atdalītās plūsmas ieejas mezgla izbūves projekta izstrāde, ka arī plānots mainīt zonējumu bibliotēkā.

Burtnieku pagasta bibliotēkai 2023. gada decembrī tika apsekots ēkas jumts un konstatēti jumta bojājumi. 2024. gadā plānots ēkas jumta remonts. Bibliotēkas telpām nepieciešams kosmētiskais remonts. Remonts netika veikts, jo plānota ēkas rekonstrukcija sakarā ar Burtnieku Ausekļa pamatskolas pārcelšanu uz Burtnieku centru. Iespējama bibliotēkas pārvietošana uz citām telpām.

Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēkā nākamajā pārskata periodā ir plānots sākt bērnu un jauniešu lasītavas labiekārtošanu, lai padarītu to bērniem un jauniešiem interesantāku un omulīgāku.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēkā 2024. gadā plānots bibliotēkas telpu kosmētiskais remonts. Šobrīd ir izstrādāta šo darbu tāme, kas iesniegta pašvaldībā 2024. gada budžeta tāmes projekta ietvaros. Ir notikusi konsultācija ar Valmieras arhitekti un viņas palīdzi bibliotēkas mēbeļu dizaina un krāsas jautājumos. Bibliotēka saņēmusi apsolvījumu 2024. gadā tikt pie jaunām skicēm un perspektīvā realizēt sen plānoto un gaidīto, tiek gaidīts budžeta apstiprinājums. Plānotā stacionārā kondicionētāja iebūve bibliotēkā šobrīd tiek atcelta – veicot ēkas pārbūvi, tajā ierīkota ventilācijas sistēma, par kuras darbu varēsim pārliecināties vasarā un pieņemt lēmumus turpmākajam.

Rencēnu pagasta 2. bibliotēkā pārskata periodā veikta plānotā cokola apmetuma atjaunošana un uzlabota notekūdeņu novadīšanas sistēma.

Rūjienas pilsētas bibliotēkā uzsākta bibliotēkas ēkas tehniskā apsekošana, lai sagatavotu projekta pieteikumu fasādes atjaunošanas darbiem.

Valmieras pagasta bibliotēkā 2023. gadā tika veikts ieejas kāpņu rekonstrukcijas remonts, grīdas seguma nomaiņa lietotāju apkalpošanas zonā, uzlabots apgaismojums atsevišķās bibliotēkas apmeklētāju zonās. 2024. gadā plānots uzlabot lietotāju labierīcību zonu, iegādāties bērnu un jauniešu apmeklētāju zonai atbilstošu inventāru.

Zilākalna pagasta bibliotēkā 2023. gadā notika Kocēnu apvienības Zilākalna pagasta īpašuma apsaimniekošanas speciālistes Madaras Melbārdes-Žukovas organizēti remontdarbi: sienas krāsojuma atjaunošana trijās bibliotēkas pagaidu telpās un divās – grīdas seguma nomaiņa (lamināts).

- **Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām.**

Brenguļu pagasta bibliotēkai ir piešķirta telpa krātuvei.

Jaunu ēku būvniecība pārskata periodā nav veikta.

- **Iekārtas, aprīkojums**

Sakarā ar VPVKAC izveidi 12 bibliotēkās tika iegādātas jaunas tehnoloģijas un inventārs: Sedas pilsētas bibliotēkā, Burtnieku pagasta bibliotēkā, Rencēnu pagasta 1. bibliotēkā, Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēkā, Sēļu pagasta bibliotēkā, Dikļu pagasta bibliotēkā, Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēkā, Brenguļu pagasta bibliotēkā, Vaidavas pagasta bibliotēkā, Zilākalna pagasta bibliotēkā, Bērzaines pagasta bibliotēkā, Jeru pagasta bibliotēkā.

Atskaites periodā Kocēnu apvienības publiskajās bibliotēkās esošās Kultūras informācijas sistēmu centra (turpmāk KISC) datortehnikas nogādāšana Rīgā (KISC).

Bibliotēkās iekārtu un aprīkojuma iegāde notikusi saskaņā ar plānotiem nodrošinājuma uzlabojumiem un budžetā pieejamiem līdzekļiem.

Rūjienas pilsētas bibliotēkai iegādāti 2 datorkomplekti darbiniekiem. Divi vecākie ir norakstīti.

Mazsalacas pilsētas bibliotēkā 2023. gadā uzlabots Wi-Fi signāls bibliotēkas telpās, izveidojot 2 tīklus – darbiniekiem ar paroli un lietotājiem bez paroles. Ņemot vērā akreditācijas komisijas ieteikumus, tika iegādātas jaunas LED lampas, veikta veco lampu nomaiņa pret jaunām un uzlabots apgaismojums visās bibliotēkas telpās. Atšķirība ir ļoti jūtama ne tikai apkalpošanas telpās, bet arī gaitenī, kur atbilstošā apgaismojumā izstāžu darbiem ir pavisam cita kvalitāte. Darbiniekiem iegādāti divi ergonomiskie datorkrēsli. Pēc Valmieras novada IT speciālistu ieteikuma, apmeklētājiem iegādāts jauns tintes printeris “Epson”, iepriekšējā multifunkcionālā iekārta savu laiku bija nokalpojusi.

Sēļu pagasta bibliotēkai iegādāts portatīvais dators, kuru var izmantot, arī braucot pie lasītājiem.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēka savā aprīkojumā 2023. gadā ieguvusi 2 planšetes.

Sedas pilsētas bibliotēkai pārskata gadā iegādātas mēbeles (plaukts periodikai, apmeklētāju krēsli). Bērnu stūrītim iegādāts jauns paklājs un četri bērnu krēsliņi no koka. Iegādāts jauns portatīvais dators.

Trikātas pagasta bibliotēkai 2023. gadā iegādāta iesiešanas iekārta.

Ramatas pagasta bibliotēkai pārskata periodā lietotāju un bibliotēkas pakalpojuma nodrošināšanas vajadzībām tika iegādāts laminators.

Ipiķu pagasta bibliotēka 2023. gadā ieguva piecus jaunus galdus. Dokumentu kopēšanai un skenēšanai tiek izmantotas pagasta pārvaldes ierīces.

Jeru pagasta bibliotēkā ir uzlabots apgaismojums starp grāmatu plauktiem.

Kocēnu pagasta bibliotēkai pārskata periodā tika iegādāti 3 datorkrēsli lietotājiem, paklājs un moduļu mēbeles bērnu zonā. Tā kā bērnu zona atrodas bibliotēkas galvenajā telpā abonementā, tad jaunās mēbeles, ja nepieciešams, izmanto arī pieaugušie lasīšanai uz vietas.

Lodes pagasta bibliotēka ir uzlabojusi esošo multifunkcionālo un datoru ierīču funkcijas, kas nodrošina jaunas iespējas klientiem, sniedzot drukāšanas, laminēšanas, skenēšanas, krāsainās kopēšanas un printēšanas pakalpojumus.

Naukšēnu pagasta bibliotēkai iegādāts rokas putekļsūcējs.

Matīšu pagasta bibliotēkā veikta ugunsdrošības inventāra apkope un nomaiņa.

Plāņu pagasta bibliotēkai pārskata periodā tika radīta ergonomiska darba vide. Lustras nomainītas pret griestu panelu apgaismojumu, kas neveido ēnas, logiem pieliktas žalūzijas.

Rencēnu pagasta 2. bibliotēkā veikta LED lampu nomaiņa bibliotēkas pasākumu zālē.

Valmieras pagasta bibliotēkai 2023. gadā iegādāts portatīvais dators bibliotēkas vadītājas darba vajadzībām. 2024. gadā plānots iegādāties klientu un darbinieka vajadzībām laminatoru, labiekārtot bērnu un jauniešu apmeklētāju zonas, iegādājoties jaunu atbilstošu inventāru.

Vecates pagasta bibliotēkā 2023. gada otrajā pusē pieņemts lēmums veikt žalūziju nomaiņu lielākajā telpā un pielikt tās personāla telpā. Veikti aprēķini, izdomāts dizains, budžeta pieprasījumu savā tāmē iekļāvusi Burtnieku apvienības pārvalde.

Bērzaines pagasta bibliotēkas tehniski materiālā bāze pamazām tiek atjaunota, ir palikuši vēl divi PIPP projekta (2015. gads) datori lietotājiem, bet tie labi veic savas funkcijas. 2014. gada dators 2024. gadā tiks norakstīts un, iespējams, tiks aizstāts ar jaunu.

● Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

Vairākas bibliotēkas vēlas atrast iespēju nodrošināt jaunas tehnikas iegādi, īpaši uzsvērta krāsaino kopētāju vajadzība, jo klientiem tas ir svarīgs pakalpojums, bieži pagastos bibliotēkas ir vienīga iestāde, kur var griezties pēc šāda pakalpojuma.

Lodes pagasta bibliotēkā ir novecojusi datortehnika klientiem, tas apgrūtina kvalitatīvu sniegto pakalpojumu saņemšanu. Datora iekārtas ir novecojušas un vairs neatbilst tehniskajām prasībām, tādēļ tiek plānots iegādāties jaunu datoru klientiem, kas nodrošinātu kvalitatīvu un mūsdienīgu pakalpojumu saņemšanu.

Mazsalacas pilsētas bibliotēkai tuvākajos gados plānots iegādāties jaunus stacionāros datorus darbiniekiem un lietotājiem.

Ipiķu pagasta bibliotēkas vajadzībām plānots iegādāties kopētāju un skeneri.

Jērcēnu pagasta bibliotēkai 2024. gadā būtu nepieciešams iegādāties iekārtu, ar ko var klausīties audiogrāmatas.

Kauguru pagasta bibliotēkai 2023. gada izskaņā bijuši vairāki interneta tīkla darbības pārrāvumi. Tie tika novērsti, tomēr arī 2024. gada sākumā reizēm nebija piekļuves internetam. Meistars ir nomainījis iekārtu, tomēr nedeva garantiju, ka problēma neatkārtosies.

Kocēnu pagasta bibliotēkā lietotājiem ir trīs datori: viens pieaugušajiem, divi bērniem un jauniešiem. Visas trīs ierīces ir morāli un fiziski nolietotas. Kvalitatīvai pakalpojumu nodrošināšanai nepieciešams iegādāties jaunus datorus. Finansējums pieprasīts 2024. gada budžetā.

Naukšēnu pagasta bibliotēkai varētu būt lielākas palīgtelpas, kur glabāt aizvadīto gadu periodiku un bibliotēkas darbā nepieciešamos materiālus vai mēbeles (piem., krēslus pasākumiem). Noderētu arī atsevišķs kabinets, lai kvalitatīvi un netraucēti sagatavotu dokumentu darbus.

Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēkā nākamajā pārskata periodā ir plānots iegādāties jaunu datoru klientiem.

Plāņu pagasta bibliotēkai 2023. budžeta gadā bija nepieciešami naudas līdzekļi, lai nomainītu nolietoto barošanas bloku.

Rūjienas pilsētas bibliotēkā izmērītais interneta lejupielādes ātrums ir apmēram 22 Mb/s, augšupielādes – apmēram 4 Mb/s. Interneta ātrums pēcpusdienās varētu būt lielāks.

Sedas pilsētas bibliotēkā tehnika ir samērā novecojusi. Risinājums – budžetā tika iekļauti līdzekļi datortehnikas atjaunošanai, norisinās iepirkumu procedūra. Bibliotēkā atrodas vairākas lielās galda spēles (skat. tabulā zemāk). Tomēr tā kā bibliotēkas divās telpās nav vietas to izvietošanai, šo spēļu izmantošana nav pilnībā iespējama un ērta. Lielās galda spēles tika spēlētas gaitenī, bet, līdz ar pirmsskolas izglītības iestādes Sedas grupiņas izvietojumu šajā ēkā, tās traucē bērniem. Risinājums – nepieciešamas papildu telpas bibliotēkai.

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēka cer, ka 2024. gadā būs iespēja strādāt ar kvalitatīvāku tehniku, kas nodrošinās veiksmīgāku digitalizācijas procesu.

Vecates pagasta bibliotēkā 2023. gadā turpinājās problēmas ar tīklu – tas bija ārkārtīgi lēns un bija arī pilnīgi darbības pārrāvumi. Bibliotēkas tīkla ātrums ir ievērojami mazāks nekā mobilo datu un citu tīklu.

Aktuāls ir jautājums par bibliotēkas tualetes minimālu remontu – vismaz tādā mērā, lai bērni var paši ieslēgt un izslēgt gaismu.

Zilākalna pagasta bibliotēkas vajadzībām 2019. gada beigās Zilākalna pagastā iegādāta ēka, bet tajā visi darbi ir apstādināti. Ēka ir novērtēta, uzrakstīts tehniskais projekts, bet ir neskaidrības ar finansējumu. Lai Zilākalna bibliotēkas pagaidu telpu iekārtojums būtu funkcionāls, lai veidotos vizuāli patīkama vide darbam, mācībām vai kopābūšanai, ir ieguldīts finansējums, laiks un citi resursi. Kopš 2020. gada ir padarīts daudz, taču vēl nepieciešams sakārtot labierīcības, kurās nav iespējams tikt cilvēkiem ratiņkrēslā, kā arī jārisina jautājums ar bibliotēkas priekšelpas durvīm.

Jērcēnu pagasta bibliotēkas telpas atrodas 1900. gadā celtā Jērcēnmuižas ēkā. 2023. gadā ēku apsekoja Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde, lai sagatavotu lēmumu par attiecīga statusa piešķiršanu kā kultūras piemineklim. Ēkai un telpām ir nepieciešams remonts, savukārt pirms

tam ir nepieciešams veikt izpēti, lai izvērtētu arhitektoniskās vērtības un tehnisko stāvokli. 2023. gadā tika atkārtoti lūgts profesionālai firmai sagatavot tāmi šo darbu veikšanai. Tikai pēc šī procesa ir iespēja plānot kvalitatīvu remontu ēkai un telpām.

4. Personāls

Noslēdzot 2023. gadu, 33 Valmieras bibliotēkas filiālbibliotēkās strādā 39 darbinieki, viena vakance (Ķoņu pagasta bibliotēkas vadītājs) neaizpildīta sakarā ar pieņemto lēmumu par bibliotēkas likvidāciju. Visas pagastu bibliotēkas ir "viena darbinieka bibliotēkas", 3 pilsētas bibliotēkās strādā katrā 3 darbinieki (Rūjienā, Mazsalacā, Strenčos) un Sedas pilsētas bibliotēkā pēc ATR ieviesta otra darba slodze, bibliotēkā strādā 2 darbinieki.

11 Valmieras novada pagastu bibliotēkās darbiniekiem nepilnās bibliotēkārās slodzes (10 darbiniekiem – 0,7 un 1 darbiniekam – 0,2 slodze). Pārējiem 28 darbiniekiem ir pilnas bibliotēkārās slodzes.

Aktualitāte – vairākus gadus pēc kārtas notiek būtiskas izmaiņas novadu bibliotēku personālsastāvā, daudz laika veltīts jauno darbinieku atlasei un apmācībai. Arī Valmieras bibliotēkā nomainījušies vairāki speciālisti, kuri veic konsultatīvu atbalstu novada bibliotēkām, kas ļoti apgrūtināja metodiskā atbalsta nodrošināšanu un no Valmieras bibliotēkas prasīja īpaši intensīvu un elastīgu pieeju darbam.

2021. gadā darbu novada bibliotēkās uzsāka 5 jauni darbinieki (Sēļu pagasta bibliotēkā, Vaidavas pagasta bibliotēkā, Ēveles pagasta bibliotēkā, Dikļu pagasta bibliotēkā, Lodes pagasta bibliotēkā), un 2022. gadā mainījās bibliotēku vadītāji 5 bibliotēkās. **2023. gadā darbu filiālbibliotēkās uzsākuši 4 jauni darbinieki, vēl 2 darbinieki mainīja darba vietu un kļuvuši par citu filiālbibliotēku vadītājiem, un 3 darbinieki devušies pensijā.**

● Personāla izmaiņas filiālbibliotēkās 2023. gadā:

- *Valmieras pagasta bibliotēkā* darbu uzsākusi Inga Grīnbauma, jo Dikļu pagasta bibliotēku 2022. gada nogalē sākusī vadīt Anta Bukava, bijusī Valmieras pagasta bibliotēkas vadītāja.
- Darbu *Ipiķu pagasta bibliotēkā* uzsākusi Digna Liepiņa, pensijā devusies Ieva Buņķe.
- Darbu *Naukšēnu pagasta bibliotēkā* uzsākusi Kadrija Mičule, bijusī Ķoņu pagasta bibliotēkas vadītāja, pensijā devusies Sarmīte Praudiņa.
- *Strenču pilsētas bibliotēkas* vadītājas amatu ieņēma Inguna Dukure, bijusī Vaidavas pagasta bibliotēkas vadītāja. Pensijā devusies Sarmīte Kosmane.
- *Vaidavas pagasta bibliotēkā* darbu uzsākusi Ilze Gulbe.
- *Rencēnu pagasta 2. bibliotēkā* darbu uzsākusi Indra Bērziņa. Pēdējos sešos gados bibliotēkā nomainījušās 4 bibliotēku vadītājas.

Bibliotekāro darbinieku skaits:

Kopskaits	PAVISAM	PILNĀ slodzē	Nepilnā slodzē
KOPĒJAIS skaits	39	28	11
Sievietes	39	28	11
Vīrieši			

Bibliotekārie darbinieki pa vecuma grupām:

	<20	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	70-79
Skaitis			6	5	21	7		

Tabula "Valmieras bibliotēkas bibliotekāro darbinieku izglītība"

Darbinieka izglītība	PAVISAM	PILNĀ slodzē	Nepilnā slodzē
Bibliotekārā izglītība	18	15	3
Maģistra grāds (arī pielīdzinātie maģistri) Maģistra grāds (arī pielīdzinātie maģistri)	2	1	1
Bakalaura grāds	1		
1.līmeņa profesionālā augstākā jeb koledžas izglītība	7	7	
Augstākā (līdz 1993.g.)			
III profesionālais kvalifikācijas līmenis	8	6	2
Izglītība citā jomā	21		
Maģistra grāds (arī pielīdzinātie maģistri)	3	2	1
Bakalaura grāds	9	5	4
1.līmeņa profesionālā augstākā jeb koledžas izglītība	3	1	2
Augstākā (līdz 1993.g.)			
Zinātņu doktors			
Vispārējā vidējā vai profesionālā izglītība			1
Pamatizglītība			

Vienu dienu mēnesī visām filiālbibliotēkām ir vienotā metodiskā diena, tā tiek izmantota dažādu izglītojošu profesionālās pilnveides pasākumu organizēšanai un apmeklēšanai. Valmieras novada pašvaldība atbalsta bibliotekāru profesionālo pilnveidi, finansiāli nodrošina piedalīšanos Valmieras bibliotēkas rīkotajos semināros, pieredzes apmaiņas braucienos, bibliotekārās izglītības veicinošos pasākumos. Visas novada bibliotēkas atzīst, ka finansējums personāla pilnveidei 2023. gadā bija pietiekams, ņemot vērā personāla aktīvo dalību tiešsaistes semināros unursos, kas palīdzēja ietaupīt līdzekļus ceļa izdevumiem un komandējuma izdevumiem.

Strenču pilsētas bibliotēkas darbinieces aktīvi iesaistījušās profesionālās pilnveides programmās, atbilstoši 2023. gadā pieejamajiem budžeta līdzekļiem mācībām un ar Eiropas Kultūras fonda atbalstu. Profesionālās prasmes, zināšanas un iemaņas pilnveidotas gan LNB, gan Valmieras pilsētas bibliotēkas un pašvaldības klientu apkalpošanas un Zīmolvedības un sabiedrisko attiecību nodaļas apmācību programmās. Pārskata periodā ir izmantots arī kvalitatīvs nevalstisko organizāciju (turpmāk NVO) piedāvājums. Piemēram, ir saņemts Latvijas Lauku foruma apliecinājums par Demokrātijas akadēmijas mācību programmas apguvi. Ar Eiropas Kultūras fonda finansējumu 2023. gadā bibliotēkas vadītāja guvusi arī starptautisku pieredzi Dānijā, iepazīstoties ar bibliotēku novitātēm OBA bibliotēku Amsterdamā un piedaloties ar prezentāciju bibliotēku konferencē Orhūsā “Next Library”.

Visās pagastu bibliotēkās strādā tikai viens darbinieks, un ilgstošas prombūtnes laikā (atvaļinājumi, ilgstoša slimošana) ļoti aktuāls atvietošanas jautājums. To cenšamies risināt apvienību ietvaros. Pirmkārt, atvaļinājumi tiek sakārtoti tā, lai vistuvāk esošās bibliotēkas nebūtu aizvērtas vienlaikus. Šogad Mazsalacas pilsētas bibliotēkas darbinieki aizvietoja kolēģes Sēļu un Vecates pagasta bibliotēkās, un Strenču pilsētas bibliotēkā, kas deva iespēju iepazīt tuvāk bibliotekārā darba specifiku un lasītāju loku lauku un mazpilsētas bibliotēkās.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka: Valmieras novadā gada beigās jau trešo gadu notiek bibliotekāro darbinieku vērtēšanas process, kurā darbinieki kopīgi ar Valmieras bibliotēkas vadību pārrunā gadam izvirzītos darba uzdevumus, veiksmes un neveiksmes, kā arī ieskicē nākamā perioda galvenos mērķus un izveido plānu to sasniegšanai. Šī ir iespēja darbiniekam saņemt paveiktā darba korektu un neatkarīgu novērtējumu, bet vadībai gūt vispusīgu priekšstatu par bibliotekāru kompetencēm un kopējo ainu bibliotekārājā darbā novadā.

Valmieras pagasta bibliotēkā 2023. gada sākumā darbu uzsākusi jauna bibliotēkas vadītāja ar humanitāro zinātņu bakalaura akadēmisko grādu filoloģijā, pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības kvalifikāciju “Sociālais rehabilitētājs” un profesionālo bakalaura grādu izglītībā, kvalifikācijā „Sociālais pedagogs”. 2023. gadā ir apgūts LNB Bibliotēku attīstības centra modulis “Datu un zināšanu organizēšana bibliotēkā”. 2024. gadā tiek plānota moduļu kvalifikācijas “Bibliotekārs” daļas “Bibliotēkas lietotāju izglītošana” un “Bibliotēkas krājuma komplektēšana” apguve. Mērķtiecīgi tiek plānota kvalifikācijas “Bibliotekārs” iegūšana.

Vaidavas pagasta bibliotēkā darbu uzsākusi darbiniece ar vispārējo vidējo izglītību. 2023. gadā uzsāktas studijas Latvijas Kultūras koledžā studijprogrammā “Bibliotēkzinātne un informācija” specializācijā “Bibliotēku informācijas speciālists”.

Lodes pagasta bibliotēkā pie nepilnas 0,7 slodzes tiek nodrošināts bibliotekārais un konsultatīvais darbs. Reformas ietvaros darbinieks ir kļuvis universāls, kurš savu darbu prot organizēt tā, lai bibliotēka būtu vieglāk pieejama visiem apmeklētājiem, nodrošinot visus nepieciešamos pakalpojumus.

Plāņu pagasta bibliotēkā strādā bibliotēkas vadītāja ar 0,2 lielu slodzi, kas ir nepietiekama, lai nodrošinātu visus bibliotēkas pakalpojumus. Bibliotēkā netiek organizēti pasākumi un novadpētniecībai tiek veltīts ļoti maz laika. Pateicība no Trikātas pamatskolas – par “Pieredzes stundas” vadīšanu Trikātas pamatskolas 1. klases skolēniem “Ēnu dienā”.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēka rakstiska pateicība no Skolu Muzeju Biedrības par darbu skolas simbolu izzināšanā. Šajā gadā ir bibliotēkas apmeklētāji, kas pauduši pateicību mutiski par laipnu, korektu un operatīvu bibliotēkas vadītājas rīcību dažādās situācijās. No 2023. gada 4. decembra – 2024. gada 17. janvārim Rencēnu pagasta 1. bibliotēkā strādāja praktikante - Jūrmalas profesionālās vidusskolas audzēkne Lāsma Zukure. Mācību programma “Datora

lietošana”, specialitāte “Datu ievades operators”, kas kopumā veidoja 240 stundu garu programmu. Prakticante veica uzdevumus lietojumprogrammās *Word*, *Excel* un *Power Point*, kā arī strādāja pie Rencēnu pamatskolas novadpētniecības muzeja materiāliem – rokrakstiem, tos pārveidojot datorrakstā. Lāsma ir cilvēks ar īpašām vajadzībām, kas pēc skolas beigšanas un specialitātes apguves atrodas darba meklējumos. Lāsma izteica vēlmi strādāt Rencēnu pagasta 1. bibliotēkā kā bibliotekāra palīgs tieši ar VPVKAC saistītiem jautājumiem un darbiem.

Jērcēnu pagasta bibliotēka ir viena darbinieka bibliotēka ar 0,7 slodzi un 0,3 slodzi par strādnieku darba pienākumu veikšanu Strenču apvienības pārvaldes saimnieciskajā nodaļā. Bibliotēkā veicamo darbu apjoms sadrumstalojies, regulāri apgūtas un papildus iepazītas padziļināti ar VPVKAC un pašvaldības pakalpojumiem saistītas datubāzes un pakalpojumu funkcijas, šogad sāktas pildīt kases funkcijas. Lai nodrošinātu pakalpojumu informācijas apgūšanai, ir jāvelta pietiekami daudz individuāla darba laika, informācija ir jāapgūst un jāsaprot, lai regulāri darbinieks pārslēgtos no vienas tēmas uz citu, nepieciešama ātra reaģēšana, prioritāšu izvirzīšana, lai neciestu bibliotēkas apmeklētājs. Bibliotekārais darbs joprojām pilnā slodzē – apkalpošana, novadpētniecība, dokumentu sagatavošana-atskaite, budžets, lietvedība, darbs ar krājumu u.c. 2023. gada nogalē tika ievadītas sarunas par iespēju atjaunot pilnu slodzi ar pienākumiem, kuri tika veikti līdz novada apvienošanai – bibliotekārais darbs ar izvērstu novadpētniecības darbu – kultūrvēsturisko stāstu-ekskursiju vadīšana, sadarbība ar tūrisma pārvaldi. Darbiniece Jērcēnu bibliotēkā strādā no 1990. gada, pašreizējā izglītība: bibliotekāra-bibliogrāfa profesionālā maģistra grāds. Saspringtajā darba grafikā tiek izmantota iespēja pilnveidot sevi semināros unursos. Pilnveidotā tehnoloģiju apguve devusi iespēju piedalītiesursos un semināros attālināti, kuri atbilst profesionālajai izaugsmei un darbības specifikai.

Pārskata periodā filiālbibliotēku darbinieki kopumā ir apmeklējuši 10 Valmieras bibliotēkas un 119 citu iestāžu un organizāciju profesionālās pilnveides rīkotos pasākumos (kopā 129 norises), kopā tam veltot 2984 stundas.

Tabula “Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi” pielikumā Nr. 2

● **Apbalvojumi un pateicības**

Novada bibliotēku darbiniekiem 2023. gadā pasniegti Valmieras novada pašvaldības Pateicības raksti:

- Valmieras bibliotēkas filiālbibliotēkas “Bērzaines pagasta bibliotēka” vadītājai Antrai Paeglei par 40 darba gadiem Bērzaines pagasta kultūrvides veidošanā.
- Valmieras bibliotēkas filiālbibliotēkas “Kocēnu pagasta bibliotēka” vadītājai Aivai Zirnei par 30 darba gadiem Kocēnu pagasta kultūrvides veidošanā.
- Valmieras bibliotēkas filiālbibliotēkas “Brenguļu pagasta bibliotēka” vadītājai Aigai Blumbergai par 15 darba gadiem Brenguļu pagasta kultūrvides veidošanā.
- Valmieras bibliotēkas filiālbibliotēkas “Kauguru pagasta bibliotēka” vadītājai Daigai Miglavai par 15 darba gadiem Kauguru pagasta kultūrvides veidošanā.
- Valmieras bibliotēkas filiālbibliotēkas “Mazsalacas pilsētas bibliotēka” bibliotekārei Lienei Apsītei par 15 darba gadiem Mazsalacas pilsētas kultūrvides veidošanā.

Nozīmīgu ieguldījumu vietējās kopienas iesaistē un kultūras pasākumu pieejamībā ir ieguldījusi Strenču pilsētas bibliotēkas vecākā bibliotekāre Antra Else.

2023. gadā svinīgajā apbalvošanā A. Else saņēma konkursa “Gada cilvēks ar invaliditāti atbalstam” apbalvojumu nominācijā “Kultūras vēstnesis” par sniegto iespēju cilvēkiem ar

invaliditāti baudīt kultūras pasākumus un par risinājumiem visiem pieejamai mākslai. Konkursu organizē invalīdu un viņu draugu apvienība "Apeirons" sadarbībā ar Tiesībsargu.

2023. gada Valmieras novada pašvaldības vides akcijā "Tavs ieguldījums ainavā" – kategorijā Novada simboliskās vietas – Strenču apvienības "Jērcēnmuiža" Jērcēnu pagastā saņēma ATZINĪBU, lielu ieguldījumu šajā darba deva Jērcēnu pagasta bibliotēkas vadītāja Ilvija Ķimse.

● **Problēmas un to risinājumi personāla jomā**

Lielākie 2023. gada izaicinājumi ir darbinieku mainība un pienākumu sadrumstalotība.

Tā kā personāls aktīvi mainās, sarežģīti regulāri ieguldīt laika resursus, atrast atbilstošas kvalifikācijas motivētus darbiniekus, nodrošināt to apmācību.

Vietējas nozīmes bibliotēkas darbinieku daudzfunkcionalitāte prasa paaugstinātu elastību un darbinieku spēju pārslēgties no viena pakalpojuma nodrošināšanas uz citu, draud ar izdegšanu. Tāpat bibliotēkām ir nepārtraukti jāpiedalās dažāda veida apmācībās, iegūtās zināšanas ir jāaprobē darbā, kas prasa laiku, tas savukārt tiek atņemts tiešo darba pienākumu veikšanai. Draudi: darbinieku izdegšana vai vēlme pārtraukt darba attiecības.

Risinājumi: viens no veidiem, kā stiprināt darbinieku labbūtību, ir nodrošināt grupu supervīzijas. 2022. gadā tika uzsāktas un 2023. gadā noslēgtas supervīzijas Valmieras bibliotēkas vadības grupai, savukārt 2023. gadā supervīzijas grupās tika nodrošinātas visiem Valmieras bibliotēkas darbiniekiem, izņemot administrāciju. 2024. gadā plānota supervīzija grupās daļai Valmieras bibliotēkas filiālbibliotēku darbiniekiem.

Aktualizējās atvietošanas jautājums viena bibliotēkārā bibliotēkās, 2023. gadā mums ir 29 tādas pagasta bibliotēkas. Tādu filiālbibliotēku darbinieki nevar aiziet nepārtrauktā atvaļinājumā uz mēnesi, jo grib nodrošināt saviem klientiem iespēju reizi nedēļā apmainīt grāmatas. Tāpat atvietošana būtiska, ja darbinieki ilgstoši slimo. Risinot šo jautājumu, cenšamies izstrādāt sistēmu, kad atvietošana tiek nodrošināta apvienību ietvaros, vai jābrauc darbiniekam no tuvākās pilsētas bibliotēkas, jo tikai tur ir 2 vai 3 darbinieki. Šogad bija arī pozitīva pieredze ar *Valmieras pagasta bibliotēkas* darbinieka atvietošanu laikā, kad tika realizēta izglītojošā nodarbība skolā (vairāk lasīt sadaļā "Darbs ar bērniem"). Atvietošanu nodrošināja Valmieras bibliotēka, lai attiecīgā pagasta bibliotēka būtu atvērta klientiem visās darba grafikā paredzētajās dienās, jo tā aktīvi tiek apmeklēta katru dienu. Plānojam šo praksi attīstīt arī turpmāk, bet apzināmies, ka resursi ir ierobežoti.

2023. gadā *Vecates pagasta bibliotēka* klientiem 9 mēnešus bija pieejama pilnā darba režīmā, savukārt 3 mēnešus darbinieka slimības dēļ notika aizvietošana, ko veica Mazsalacas pilsētas bibliotēkāres.

Lodes pagasta bibliotēkā darbinieku ilgstošās prombūtnes laikā ir nodrošināta aizvietošana un klientiem tiek nodrošināti bibliotekārie pakalpojumi.

Naukšēnu pagasta bibliotēkā, aizejot iepriekšējam darbiniekam, kamēr tika atrasts jauns darbinieks, jūlijā un augustā bibliotēkas atvērība un klientu apkalpošana tika nodrošināta ar aizvietotāju no citas bibliotēkas (1-2 x nedēļā). No septembra līdz decembrim jaunais darbinieks nodrošināja četru dienu bibliotēkas pieejamību nedēļā, ar decembra beigām pārejot piecu darba dienu pieejamības režīmā.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Piezīme. Ailē “Aktīvo lietotāju skaits” norādīts 2023.g. lietotāju skaits visās Valmieras novada bibliotēkās kopā (Valmieras kopkataloga dati). Pārēji rādītāji ir tikai 33 filiālbibliotēku datu, neieskaitot Valmieras bibliotēkas datus.

Tabula “Bibliotēku pamatrādītāji”

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvo lietotāju skaits Valmieras novada bibliotēkās	13 630	14 835	16 496	+9%; +11%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	6 240	6 735	7 501	+8%; +11%
Filiālbibliotēku apmeklējums kopā			118 092	
<i>t. sk. fizisko apmeklējumu kopskaits</i>	59 236	71 412	101 468	+21%; +42%
t. sk. bērni līdz 18.g.	15 296	27 123	34 356	+77%; +27%
t. sk. virtuālais apmeklējums	16 589	*10 220	**12 933	-38%; +27%
Izsniegums kopā	127 255	130 635	155 756	+3%; +19%
<i>t. sk. grāmatas</i>	79 058	75 819	87 764	-4%; +15%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	47 738	54 390	67 567	+14%; +24%
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	12 413	12 518	16 838	+8%; +35%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita Valmieras novadā, <u>ieskaitot Valmieru</u>		27%	31%	+4%
<i>t. sk. bērni līdz 18. g.</i>		65%	71%	+6%
Iedzīvotāju skaits novadā (neieskaitot Valmieru)		29 424	29 265	
<i>t. sk. bērni līdz 18. g.</i>		5 309	5 393	
Iedzīvotāju skaits novadā (ieskaitot Valmieru)		54 120	53 796	
<i>t. sk. bērni līdz 18. g.</i>		10 386	10 492	

* Valmieras bibliotēkas vietas un Valmieras novada pašvaldības vietas apmeklējuma statistika sadaļā *Kontakti*

**virtuālais apmeklējums VIB mājas lapā, norišu kalendārā. neieskaitot datubāzu un sociālo mediju statistiku

2023.gada Valmieras kopkatalogā ir reģistrēti 16 496 lasītāji. Šajā teksta pārskatā pārsvarā sniegta statistika par 33 Valmieras bibliotēkas filiālbibliotēkām, bet tieši pozīcijā “Lasītāju skaits” uzrādīt to cilvēku skaitu, kas lasa tikai filiālbibliotēkās, ir sarežģīti, jo praktiski visi lasītāji apmeklē vairākas novada bibliotēkas. No 16 496 cilvēkiem, kas 2023. gada apmeklēja mūsu bibliotēkas, 5827 personas apmeklēja Valmieras Integrēto bibliotēku (statistika par šiem lasītājiem atrodama Valmieras bibliotēkas teksta pārskatā un Latvijas Digitālajā kultūras kartē), no tiem 340 apmeklēja tikai Valmieras bibliotēku. Tikai skolu bibliotēkās reģistrēti 541 lasītāji. Vienlaicīgi publiskajā bibliotēkā un skolu bibliotēkā 2023. gadā lasījuši 10 126 cilvēki.

Kā visvairāk izmantotus pakalpojumus bibliotēkas min: grāmatu izsniegšana, saņemšana, rezervēšana, nodošanas termiņa pagarināšana; SBA. Pieprasīta periodika. Ļoti svarīga iespēja saņemt uzziņas, konsultācijas; apmācības darbam ar datoru, internetu; datoru, interneta un Wi-Fi izmantošana. Īpaši svarīga daudziem klientiem literatūras pienesana uz māju. Kopēšana un izdrukāšana. Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas punktu pakalpojumi. Svarīgi arī, ka spējam nodrošināt lietotāju reģistrēšanu ne tikai klātienē, bet arī attālināti visās novada bibliotēkās.

Vecates pagasta bibliotēkas pakalpojumu klāsts turpina paplašināties spontāni, reaģējot uz kopienas vajadzībām situācijā, kad lauku bibliotēkas daudzviet ir vienīgās pieejamās publiskās iestādes. Multifunkcionāla atbalsta persona – tāds ir mūsdienu bibliotekārs. Bibliotēkas klienti bibliotēkā vērsušies ar virkni visdažādāko jautājumu – no maksšķerēšanas kartēm līdz palīdzībai iesnieguma sagatavošanai VSAI. Esmu gandarīta, ka bibliotēku sākuši apmeklēt arī tie Vecates iedzīvotāji, kuri nav lieli lasītāji vai bibliotēkas krājumu neizmanto nemaz. Viņi zina, ka var griezties pēc palīdzības jebkurā jautājumā, gan jau kaut ko kopā izdomāsim.

Rādītāju dinamika mūsu filiālbibliotēkās atšķiras, jo situācija katrā apdzīvotā vietā un bibliotēkā ir citāda, to ietekmē virkne dažādu faktoru: iedzīvotāju skaits un sastāvs, tuvums pilsētām, izglītības iestāžu tuvums, transporta infrastruktūra, bibliotēkas pieejamība (atvērto dienu skaits) un bibliotekārā slodze, pieredze, noslogojums.

Ramatas pagasta bibliotēkas bibliotekāre veic arī klientu apkalpošanas punkta darbu, kā arī Valmieras novada Mazsalacas apvienības saimnieciskos darbus. Tas nozīmē, ka mēneša sākumā no iedzīvotājiem ir jāpieņem komunālo pakalpojumu rādītāji un pēc tam tiek atsūtīti rēķini, kas ir jāpiegādā iedzīvotājiem, kuriem nav pieejami e-pasti. Bibliotēkā tiek pieņemti maksājumi par pakalpojumiem pašvaldībai, jo pagasta teritorijā nav arī pasta nodaļas.

Sedas pilsētas bibliotēkas pamatrādītāji kopumā uzrāda pozitīvu augošu tendenci. Pārskata gadā par 10% pieaudzis bibliotēkas aktīvo lietotāju skaits, bibliotekārais aptvērums sastāda aptuveni piekto daļu no visiem deklarētajiem iedzīvotājiem. Par 12% pieaudzis fiziskais bibliotēkas apmeklējumu skaits, tostarp, bērniem par 34%. Kopējais izsniegums audzis par 10%, tai skaitā periodikai par 13% un bērniem par 29%. Tomēr izsniegums tieši grāmatām krities par 2%. Pastāv iespējamība, ka nākamajā gadā grāmatu izsnieguma rādītāji neaugs vai pat kritīsies, jo saistībā ar Krievijas uzsākto karu pret Ukrainu bibliotēkai nav atļauts iegādāties grāmatas krievu valodā (lielākā daļa lasītāju ir krieviski lasošie). Cik iespējams, situāciju glābj SBA kārtībā grāmatu krievu valodā izrakstīšana no Valmieras bibliotēkas. Pieaudzis arī virtuālais apmeklējums – 83%. Pārskata gadā piedāvāta iespēja piekļūt “Delfi Abonementa” saturam.

Mazsalacas pilsētas bibliotēkā jau vairākus gadus pēc dažu lasītāju pieprasījuma, ņemot vērā tieši viņu intereses, sagatavojam ieteicamo grāmatu sarakstus, kā arī veidojam visiem apmeklētājiem pieejamus lasītāju pieprasītāko grāmatu sarakstus un izvietojam tos abonementos gan Pieaugušo, gan Bērnu nodaļās. Lasītāji šos sarakstus vienmēr ir augstu novērtējuši. Daudz nācies klientiem palīdzēt informāciju tehnoloģiju jomā. Bija nepieciešams izdrukāt, piemēram,

lidmašīnu biļetes, kuras ir atsūtītas WhatsApp lietotnē, tad pamācām, kā to izdarīt. Bieži jāpalīdz izdrukāt bankas kontu izrakstus vai jāpalīdz apmaksāt rēķinus internetbankā, arī bankas karšu atjaunošanā vēršas pēc palīdzības pie bibliotekāra. Arī dažnedažādi pakalpojumi *latvija.lv* jāierāda, e-adrese, iesniegumi VSAA, NVA u.c.

Zilākalna pagasta bibliotēkā 2023. gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, galvenie bibliotēkas pamatrādītāji ir ļoti uzlabojušies. Patīkami, ka vietējai kopienai bibliotēka ir svarīga, ka pagasta iedzīvotājiem bibliotēkas pakalpojumi bijuši saistoši. 2023. gadā uz dzīvi Zilākalna pagastā pārcēlušas daudzas ģimenes, vairākas ar bērniem. Lielākā daļa nesen ciematā iebraukušo pieaugušo un bērnu ir kļuvuši par aktīviem bibliotēkas apmeklētājiem. Kā arī vasaras periodā, skolēnu brīvlaikā, gandrīz katru darba dienu uz bibliotēku nāca ne tikai vietējie bērni un skolu jaunieši, bet arī tie, kuri pavadīja garās brīvdienas pie radiem Zilākalnā. Kopš bibliotēkā ir arī Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas punkts, klientu loks pieaug, jo apmeklētājs, atnākot risināt kādas savas aktuālās lietas, kļūst par pastāvīgu bibliotēkas klientu. Ir arī tādi klienti, kuri atnāk uz bibliotēku nokopēt nepieciešamo materiālu, uzrakstīt iesniegumu pašvaldībai vai parakstīt novada pašvaldības sagatavotos līgumus, bet nevēlas reģistrēties bibliotēkā kā lasītāji. Laikā, kad bibliotēka slēgta, ir pakalpojumi, kurus pagasta iedzīvotāji var izmantot jebkurā brīdī, arī ārpus bibliotēkas telpām: Wi-Fi, e-grāmatas un datubāzes, elektroniskā kataloga sniegtas iespējas. Zilākalna bibliotēkā ļoti pieprasīta kopēšana, laminēšana. Nāk dažādi klienti. Tā reizi trijos mēnešos regulāri atnāk izdrukāt un ielaminēt krāsainas vizītkartes viena frizierīte. Ļoti daudz nāk bērni izdrukāt krāsojamās lapas. Arī daži pieaugušie regulāri nāk izdrukāt krāsainus attēlus uz A4 lapām gan hobijiem, gan mācībām, gan citām vajadzībām.

Neskatoties uz tendenci samazināties iedzīvotāju skaitam, vairākās bibliotēkās ir **audzis apmeklējumu skaits**, kas saistīts arī ar to, ka bibliotēkas sniedz klientu apkalpošanas centra pakalpojumus (maksājumi, iesniegumi, konsultācijas).

Lodes pagasta bibliotēkā: Līdz ar iespēju iesniegt pieteikumu energoresursu atbalstam bibliotēkās, vietējie kopienas cilvēki ir sākuši biežāk apmeklēt bibliotēku saistībā ar Klientu apkalpošanas punkta sniegtajiem pakalpojumiem. Bibliotēkā ir iespēja uzzināt nepieciešamo informāciju, ērtāk sazināties ar novada pašvaldību, saņemt konsultācijas un apmācības digitālo prasmju uzlabošanā. Savu rezultātu dod arī mērķtiecīgs darbs ar konkrētām mērķgrupām. Ļoti pozitīvus radītājus iespējams sasniegt arī tad, ja darbs bibliotēkā bija uzsākts tikai 2023. gadā.

Tā *Valmieras pagasta bibliotēkas* kopējie pamatrādītāju statistikas skaitļi ir ļoti auguši, salīdzinot ar 2022. gadu, kopējais lietotāju skaits palielinājies par 23%. Ir pozitīvi vērtējams tas, ka bērnu līdz 18 gadiem lietotāju skaits ir būtiski pieaudzis (+129%). Tas skaidrojams ar mērķtiecīgu bibliotēkas pakalpojumu grozu (meistarklases, pārskatāmāka bērnu zonas ierīkošana, kultūrizglītojošās nodarbības un pasākumi) šai mērķauditorijai izstrādi un piedāvājumu, kā arī veiksmīgu sadarbību ar tuvējo izglītības iestādi (Valmieras Viestura vidusskolu). Ir minimāli samazinājies pieaugušo lietotāju skaits, salīdzinājumā ar pagājušo gadu -8%, iespējams kā iemeslus var minēt demogrāfiskos un migrācijas procesus. 2023. gadā ir audzis arī virtuālais apmeklējums, salīdzinājumā ar 2022. gadu +71%; taču samazinājies periodisko izdevumu izsniegums -47%, tas, iespējams, skaidrojams ar lasītāju lasīšanas paradumu maiņu, bibliotēkas apmeklētāju kategorijas maiņu, bērnu un jauniešu pieaugumu. Ir redzams, ka grāmatu izsniegums bērniem un jauniešiem ir pieaudzis par 168%.

Daudz pūļu jāpieliek bibliotekāriem attālos pagastos pierobežā, kur arī iedzīvotāju skaits ir ļoti mazs.

Tā Lodes pagastā Igaunijas pierobežā pēc PMLP datiem uz 31.07.2023. ir 225 iedzīvotāji, no tiem tikai 33 bērni. Bērni un jaunieši *Lodes pagasta bibliotēkas* pakalpojumus izmanto sev pietuvinātā vietā – skolas un pilsētas bibliotēkās. Šajā gadā ir izdevies izveidot ciešāku sadarbību ar vietējās kopienas bērniem, kuri biežāk apmeklē organizētos pasākumus bērniem. Bet lietotāju un izsniegumu skaits bibliotēkā ir palielinājies, neskatoties uz sarūkošo iedzīvotāju skaitu pagastā. Saistībā ar to, ka pagastā dzīvojošo ģimeņu skaits ar bērniem ir neliels, arī bērnu un jauniešu bibliotēkas apmeklējums ir mazs, bet pastāvīgs ar tendenci pieaugt. Tiek turpināts meklēt idejas un apzinātas iespējas piesaistīt vairāk bērnu auditorijas caur pasākumiem un radošajām darbnīcām. 2023. gadā bērnu un jauniešu apmeklējuma skaits jau ir kļuvis pastāvīgs. Ņemot vērā Latvijas demogrāfiskās tendences, bibliotēka savas darbības rezultātus ir spējusi saglabāt stabilus, nemitīgi meklējot virzienus, kā piesaistīt jaunus klientus.

Vecates pagasta bibliotēkā, neskatoties uz nepilnu atvērtību gada griezumā (9 mēnešus bija pieejama pilnā darba režīmā, savukārt 3 mēnešus darbnieka slimības dēļ notika aizvietošana reizi nedēļā), aktīvo lietotāju skaits ir palielinājies par 22%, kas, ņemot vērā iedzīvotāju skaita samazināšanos, kas turpinās, ir ļoti labs rādītājs, kas liecina par kopienas lielāku aktivizēšanu. Uz bibliotēkas nozīmes pieaugumu iedzīvotāju dzīvē norāda arī fiziskā apmeklējuma pieaugums par 27%. Nedaudz ir samazinājies kopējais izsniegums (-1.9%), taču, visticamāk, reāli tas ir palielinājies, jo, reaģējot uz lasītāju vēlmēm, ļoti aktīvi izmantotas SBA iespējas. Šķietami būtiski samazinātais izsniegumu skaits bērniem (-47.5%) skaidrojams ar vairākiem faktoriem – Rīgas mazbērniem grāmatām pakal dodas vecvecāki; grāmatas jauniešiem lasa arī pieaugušie; arī bērnu literatūrā izmantotas SBA iespējas.

Jērcēnu pagasta bibliotēkā iedzīvotājiem aktuāli ir printēšanas-kopēšanas pakalpojumi, rezervēto biļešu printēšana, šobrīd aktuālas dažādu dokumentu un izziņu kopijas. Ārā zem bibliotēkas logiem novietots soliņš ar Wi-Fi apzīmējumu, lai apmeklētājiem būtu ērtāk, izmantojot bezvada internetu. Klātienē apmeklējumu skaita pieaugumu ietekmējis tas, ka darbu vairs neietekmēja Covid ierobežojumi. Žurnālus un avīzes izmanto ļoti daudz, jo preses izdevumu cenas palielinās, iedzīvotāji nevar pasūtīt sev visus interesējošos izdevumus, tādēļ izsniegums periodikai lielāks nekā grāmatām. Grāmatu izsniegums nedaudz samazinājies, jo dažiem aktīvajiem grāmatu lasītājiem radās veselības problēmas. Apmeklējums pieaudzis arī tādēļ, ka bibliotēka ir vienīgā pašvaldības iestāde, kurā var saņemt jebkādu informāciju par pašvaldībā pieejamajiem un sniegtajiem pakalpojumiem. Turpinās sadarbība ar sociālo darbinieku, iedzīvotājiem aktuālu problēmu un jautājumu risināšanai valsts un pašvaldības e-pakalpojumos – darba nespējas lapu iesniegšana, gada ienākumu deklarācijas, dokumentu kopēšana u.c. Ļoti nepieciešamas bija konsultācijas un attālināta pieeja iestāžu pakalpojumiem, tādējādi izmantojot iespēju un uzticoties vietējai bibliotēkai izmantot e-pakalpojumus, zinot, ka vietējā vide ir kontrolējama un droša.

Dikļu pagasta bibliotēkā ar lasītājiem tiek veiktas sarunas – tiek iztaujāts, kas viņus šobrīd interesē visvairāk. Kādus izdevumus viņi vēlētos sagaidīt no bibliotēkas. Lasītāji ir ļoti atsaucīgi un labprāt dalās savās pārdomās, sniedz ierosinājumus. Jaunu lasītāju piesaistei strādā īpašu izdevumu piedāvāšana. Piemēram, grāmatas, kuras ir ļoti populāras, bet to cena veikalā ir augsta. Tas kalpo kā liela motivācija stāties bibliotēkā kā lasītājam.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka: Kopš 2007. gada, kad tika apvienotas Mazsalacas pilsētas bibliotēka un Mazsalacas bērnu bibliotēka, nav bijis reģistrēts tik liels lietotāju skaita pieaugums. Pārskata periodā reģistrēti 83 jauni lietotāji, t.sk. 45 bērni un jaunieši līdz 18 gadu vecumam. To var izskaidrot ar to, ka aizvien vairāk bibliotēku apmeklē cilvēki, kuri pilsētā uzturas vasaras mēnešos, kā arī atgriežas lasītāji, kuri bibliotēku nebija apmeklējuši pēdējos trīs vai vairāk gadus, bet pasākumus, kas domāti bērniem un jauniešiem, apmeklē organizētas bērnudārza un skolēnu grupas. Pārskata periodā par 1% palielinājies arī iedzīvotāju skaits Mazsalacā un

Mazsalacas pagastā. Gada laikā par 17% audzis fizisko apmeklējumu skaits, t.sk. +76% bērnu un jauniešu līdz 18 gadu vecumam apmeklējumi. Pieaudzis arī bērnu un jauniešu apmeklējums, jo tie aizvien vairāk apmeklē bibliotēku gan tādēļ, lai izmantotu datorlasītavu, gan lai apmeklētu pasākumus. Viens apmeklētājs vidēji bibliotēku gada laikā apmeklējis 15 reizes. Nedaudz palielinājies kopējais izsniegumu skaits, un tas saistīts gan ar lietotāju skaita (+19%), gan izsnieguma (+7%) palielināšanos kategorijā *bērni un jaunieši līdz 18 gadu vecumam*. Nedaudz palielinājies grāmatu (+0,5%) un periodikas (+2%) izsniegums. Pieaugušo vidū jau vairākus gadus vērojama tendence, ka cilvēki lasa mazāk nekā pirms pieciem vai desmit gadiem.

Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēkas pārskata periodā ir krities aktīvo bibliotēkas lietotāju skaits, bet apmeklējums ir palielinājies, jo bibliotēka pilda dažādas pašvaldības funkcijas, bibliotekāre palīdzēja sagatavoties arī valodas eksāmenam, sagatavot vajadzīgo dokumentāciju šī procesa veikšanai. Analizējot datus, lietotāju skaita kritumu var izskaidrot ar to, ka liela lasītāju daļa ir pensionāri. Laika gaitā daudzi maina dzīvesvietu, dodas dzīvot pie bērniem, aiziet mūžībā, nespēj vairs apmeklēt bibliotēku. Tiek veikts darbs, lai iesaistītu gadus jaunākus lasītājus bibliotēkas pakalpojumu izmantošanā. Kaut arī tiek veikts aktīvs darbs pie bērnu iesaistīšanas bibliotēkas izmantošanā, daudz vēl ir darāmā, jāmeklē jaunas un mūsdienīgas darba formas. Visgrūtāk ir ieinteresēt lasīšanā pusaudžus, daudzus grāmatas neinteresē. Kā alternatīva šai mērķauditorijai varētu būt 3td bibliotēkas izmantošana. Bibliotekārais aptvērums ir samazinājies. To var izskaidrot ar bibliotēkas darba laiku – tas katru dienu ir līdz 17.00. Nākamajā pārskata periodā ir plānots mainīt darba laiku, lai kādā dienā tas būtu līdz 19.00 vakarā.

Naukšēnu pagasta bibliotēkā radītāji ir mazāki. “Visticamāk, nepilnas nedēļas mainīgais darba laiks ir mazinājis fiziskā apmeklējuma un izsnieguma skaitu, taču sava nozīme ir arī iedzīvotāju skaita negatīvajai tendencei Naukšēnu pagastā. Tomēr virtuālais apmeklējums un bibliotekārais aptvērums tomēr ir ar pozitīvu virzību.”

Izsniegumu skaita kritumu daudzās bibliotēkās var skaidrot arī ar to, ka samazinājies periodisko izdevumu krievu valodā piedāvājums, jo lielākā daļa žurnālu vairs nav pieejami, ka arī samazinājies dažu atsevišķu periodisko izdevumu periodiskums – tie tiek izdoti retāk, nekā tas bija iepriekš. Bibliotēkas stabili nodrošina **piekļuvi e-pakalpojumiem** dažāda vecuma iedzīvotāju grupām neatkarīgi no prasmēm tehnoloģiju jomā

Rūjienas pilsētas bibliotēkā tika sniegta palīdzība e-pastu izveidē, interneta banku, VID, Lauku atbalsta dienesta un Latvija.lv portālā pieejamo pakalpojumu izmantošanā. Šogad kā jauninājums tika izveidotas e-adreses, lai iedzīvotāji varētu saņemt valsts nosūtītos paziņojumus bez pasta starpniecības.

Klientiem, kas paši dažādu iemeslu dēļ nevar vai nevēlas izmantot bibliotēku e-resursus, tiek meklēta individuāla pieeja. *Matīšu pagasta bibliotēka* šogad piegādāja vairākus Lursoft laikrakstu bibliotēkas periodisko izdevumu rakstus interesentiem e-vidē.

Jērcēnu pagasta bibliotēkā aktuāla visu veidu informācijas resursu izmantošana (datubāzes, bibliogrāfiskie resursi, Nacionālā digitālā bibliotēka u.c.). Lasītāji novērtē iespēju izmantot periodika.lv, tieši digitalizēto grāmatu sadaļu, iespēju no mājām izmantot mācību literatūru dažādās nozarēs, esmu ieinteresējusi arī par Letonika.lv mājas pieejas parolēm un “LSM bērnistaba” iespēju piedāvājumu mazākiem lasītājiem un jaunākajiem skolas vecuma bērniem. Iedzīvotāji izsaka atzinību un atbalstu, ierodoties ikdienā bibliotēkā.

Tiem, kas nevar apmeklēt bibliotēku, meklēta iespēja nodrošināt **grāmatu piegādi uz mājām**.

Lodes pagasta bibliotēka: Lasītājiem, kuriem nav iespēju nokļūt bibliotēkā, pēc pieprasījuma tiek nodrošināta grāmatu piegāde dzīvesvietā un sociālajā aprūpes centrā (turpmāk SAC)

“Lode”. Klienti ļoti novērtē un izmanto grāmatu piegādi viņu dzīvesvietā. Šis ir ļoti pieprasīts pakalpojums, kas ļauj senioriem un cilvēkiem ar invaliditāti, kuri bibliotēku nespēj apmeklēt klātienē, saņemt grāmatas lasīšanai savā dzīvesvietā vai SAC.

Jērcēnu pagasta bibliotēkā iedzīvotājiem pēc iepriekšēja pieprasījuma tiek nodrošināta grāmatu un periodikas piegāde mājās, lasītājiem veselības problēmu saasinājumu brīžos bibliotekāre grāmatas piegādā mājās. Tie ir lasītāji, kuri dzīvo Ķeizos un viņiem nav iespējas nokļūt bibliotēkā, kā arī Jērcēnu centra iedzīvotāji ar veselības problēmām. Šādi tiek regulāri sniegts pakalpojums 4 lasītājiem.

Ramatas pagasta bibliotēkas bibliotekāre lietotājiem ar īpašajām vajadzībām grāmatas un periodiskos izdevumus piegādā uz mājām.

Ipiķu pagasta bibliotēka grāmatas uz mājām piegādā, ja lasītājs izdara telefonisku pieprasījumu.

Trikātas pagasta bibliotēka grāmatu piegādi uz mājām veic 3 vecāka gadagājuma cilvēkiem.

Rencēnu pagasta 2. bibliotēka pēc individuāla pieprasījuma veic grāmatu apmaiņu klienta mājās. Pārskata periodā apkalpoti 5 klienti.

Sedas pilsētas bibliotēkā pārskata gadā nav notikusi regulāra grāmatu piegāde klientam uz mājām, izņemot atsevišķus gadījumus, kad klients slimības dēļ lūdzis piegādāt grāmatas vai periodiku mājās. Bijuši arī gadījumi, kad klienti lūguši palīdzēt ar mobilo ierīču saistītu jautājumu risināšanu dzīvesvietā.

Rūjienas pilsētas bibliotēkas bibliotekāres veic grāmatu piegādi gados veciem klientiem uz mājām, arī tad, ja lasītājs ir saslimis, vai nav transporta, ar ko atbraukt uz bibliotēku.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka 5 lasītājiem, kuriem ir kustību traucējumi vai vecuma dēļ ir grūti pārvietoties, piegādā grāmatas mājās, bet citiem gados vecākiem cilvēkiem grāmatas piegādā arī viņu ģimenes locekļi vai kaimiņi. Bibliotēkas lasītāju un apmeklētāju vidū ir arī cilvēki no grupu dzīvokļiem pieaugušajiem ar garīgiem traucējumiem, katram no viņiem ir jāatrod individuāla pieeja un viņu interesēm un spējām atbilstoša literatūra, kā arī Sociālā dienesta un aprūpes darbinieki, kuriem nepieciešama specifiska literatūra.

Matīšu pagasta bibliotēka grāmatas uz mājām neved, bet apmeklētājiem, kuri paši vairs nespēj bibliotēku apmeklēt, bibliotekāre veic konsultācijas pēc pieprasījuma pa telefonu grāmatu izvēlē, ko pēc tam ģimenes locekļi aizgādā savam tuviniekam.

Zilākalna pagasta bibliotēka 2023. gadā vairākas reizes veica grāmatu piegādi uz vietējo Senioru namu “Zilaiskalns”. Izvērtējām, ka labāk būs, ja par paņemtajām grāmatām atbildību uzņemsies iestādes darbinieks, nevis klienti, tāpēc datubāzē ALISE reģistrēts viens klients – Senioru nams, un šeit tika izsniegtas grāmatas vairākiem interesentiem. Ejot uz plānotām norisēm Senioru namā, ņēmu līdzi arī grāmatu jaunumus. Pastāstīju par grāmatu saturu. Seniori/iemītnieki izvēlējās viņus interesējošu lasāmvielu, par to informējot sociālo darbinieku. Atnākot uz bibliotēku, izsniegumu reģistrēju datubāzē ALISE. Senioru nama sociālā darbiniece ir ar augstu atbildības sajūtu, un mums nav bijušas problēmas ar grāmatu atdošanu.

Sēļu pagasta bibliotēka tālākajiem pagasta iedzīvotājiem grāmatas pieved mājas reizi mēnesī. To cilvēki ir novērtējuši ļoti pozitīvi. Sliktos laikapstākļos, sazinoties ar lasītāju, grāmatas un žurnālus bibliotekāre ieved “pa ceļam”.

- **Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums**

Valmieras novada pašvaldības Klientu apkalpošanas punktu pakalpojumu attīstība.

Pārskata periodā bibliotēkas turpinājušas konsultāciju sniegšanu par pašvaldības un valsts elektronisko pakalpojumu izmantošanu, pieņēmušas pašvaldībai adresētus iesniegumus. 2023. gadā bibliotēkās – klientu apkalpošanas punktu speciālistes apguvušas un uzsākušas darbu ar programmu www.visvaris.lv, kas atvieglo darbu atskaišu nodošanā grāmatvedībai un aizstāj atsevišķas līdz tam izmantotas informācijas sistēmas, piemēram NINO. Pārskata gadā Klientu apkalpošanas punktos novada bibliotēkās sniegti pakalpojumi, kas prasa darbu informācijas sistēmās PERS, SOPA, NINO un VISVARIS, pieņemti skaidras un bezskaidras naudas maksājumi, sniegti padomi un konsultācijas dažādu iesniegumu rakstīšanā un iesniegšanā Valmieras novada pašvaldībai, kā arī pieņemti iedzīvotāju iesniegumi, kas saistīti ar sociālā dienesta darbu.

“Delfi Plus” abonementa izmantošana bez abonēšanas maksas.

Ļoti atzinīgi novērtējam portāla "Delfi", kura misija ir gādāt par zinošu un ieinteresētu sabiedrību, sadarbībā ar Latvijas Bibliotēkāju biedrību (turpmāk LBB) piedāvāto jauninājumu: no aprīļa "Delfi Plus" saturs bija pieejams bez maksas ikvienam bibliotēkas apmeklētājam. Laikā, kad cilvēki patērē informāciju pārsvarā elektroniski, brīva piekļuve kvalitatīvam tiešsaistes saturam ir ļoti būtiska. "Delfi Plus" saturs joprojām pieejams ikvienam lietotājam, kurš reģistrēs "Delfi" kontu un pieslēgsies ar jebkuru ierīci bibliotēkas Wi-Fi.

Mazsalacas pilsētas bibliotēkā ieviests jauns pakalpojums – noslēgts līgums ar LNERB par lielburtu grāmatu SBA cilvēkiem ar redzes traucējumiem.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēka ir saņēmusi klientu ieteikumus vairāk darboties attālināti, tādēļ ir izveidotas 2 WhatsApp grupas bibliotēkas viedtālrunī, saziņai ar klientu auditoriju, lai ātrāk nodotu aktuālo informāciju.

Strenču pilsētas bibliotēkā kā jauninājums darbā ar bērniem ir 2023. gada otrajā pusē uzsāktie BiblioKino filmu seansi sadarbībā ar organizāciju “Kinopunkts”. Filmu demonstrēšana apmeklētājiem tiek organizēta bez ieejas maksas un filmas demonstrēšanas licences izmaksas tiek segtas no bibliotēkas budžeta.

Valmieras pagasta bibliotēkā 2023. gadā izveidoti gan jauni kultūrizglītojošie pakalpojumi, gan bibliotēka kļuva par dalībnieku dažādām lasīšanas veicināšanas programmām, kas būtiski palielinājis lasītāju skaitu bērnu un jauniešu vidū. Bibliotēkas dalība Valmieras bibliotēkas lasīšanas veicināšana akcijā “Grāmatu Bingo”, lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023”, “Ziemeļvalstu literatūras nedēļa” ir vērtējams kā veiksmīgs solis jaunu bibliotēkas apmeklētāju piesaistei, īpaši ģimenēm ar bērniem. 2023. gadā iesākts filiālbibliotēkas veidots bērnu lasīšanas veicināšanas radošo meistarklašu cikls “Grāmata iedvesmo!” un “Skolēns satiek rakstnieku!”.

- **Bibliomāts**

Bibliomāta pakalpojums pieejams Valmierā, par to informējam novada iedzīvotājus. Šo iespēju ikviens var izmantot, lai saņemtu pasūtītas grāmatas arī Valmierā ārpus bibliotēkas darba laika.

- **E-grāmatu bibliotēka**

*Lai novērstu statistikas dublēšanos, tabula “E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati” ir atrodama Valmieras bibliotēkas teksta pārskatā, jo Valmieras bibliotēka kā reģiona galvenā bibliotēka nodrošina kopkataloga uzturēšanu.

Valmieras bibliotēka kā E-grāmatu bibliotēkas iniciators un darba grupas dalībnieks, kas joprojām aktīvi piedalās platformas attīstībā, daudz strādā, lai pakalpojumu popularizētu, veicinot e-grāmatu bibliotēkas izmantošanu. Lai nodrošinātu iespēju sākt izmantot e-grāmatas ikvienam interesentam, visas Valmieras novada bibliotēkas piedāvā reģistrēties bibliotēkās arī attālināti. Tomēr, veicot lietotāju aptauju, pārliecinājāmies par savu novērojumu, ka jāmeklē jauni ceļi, kā pakalpojumu vairāk reklamēt ārpus bibliotēku informacionālās telpās, lai varētu sasniegt tos klientus, kas fiziski bibliotēkas apmeklē reti vai nekad, bet labprāt lasītu grāmatas tiešsaistē.

Mazsalacas pilsētas bibliotēkā, lai ieinteresētu lasītājus izmantot 3td e-grāmatu bibliotēku, tika izveidots atjaunots buklets, kurā izskaidrots, kā kļūt par e-grāmatas bibliotēkas lasītāju, kādi noteikumi jāievēro, lai varētu lasīt e-grāmatas.

Trikātas pagasta bibliotēka E-grāmatu bibliotēkas pakalpojuma piedāvājumu popularizē galvenokārt individuālās pārrunās; par šo piedāvājumu izlikti arī informatīvi materiāli bibliotēkā. No bibliotēkāra viedokļa šis piedāvājums ir lieliska iespēja iepazīties ar literatūru, kas esošajā brīdī nav pieejama uz vietas bibliotēkā. Ir vairāk jāstāsta par e-grāmatām. Digitālās nedēļas laikā bibliotēkas lietotājiem tika vairāk stāstīts pa 3td grāmatu bibliotēku.

Zilākalna pagasta bibliotēkas bibliotekāre par iespēju bez maksas lasīt kvalitatīvu literatūru, izvēlēties e-grāmatu jebkurā diennakts laikā, informē bibliotēkas klientus gan mutiski, gan ar uzskatāmi izvietotu informāciju bibliotēkā un ciemata teritorijā. Ir uzrunāti vairāki bibliotēkas klienti (kuri ir pastāvīgi e-grāmatu bibliotēkas izmantotāji), izjautāti, kā veicas ar e-grāmatu lasīšanu. Lielākā daļa izsakās pozitīvi, jo jūtas komfortabli, – cilvēkam, kuram patīk lasīt grāmatas, bet noslogotās ikdienas dēļ fiziski netiekot uz bibliotēku, tā esot ļoti liela pretimnākšana. Atskaides periodā Zilākalna bibliotēkas 14 klienti bijuši 3td.lv e-grāmatu lasītāji. Pati biju izveidojusi 2 klientiem autorizācijas datus, pārējie jaunie bibliotēkas klienti šo pakalpojumu nav vēlējušies izmantot, atteikušies no iespējas reģistrēties e-grāmatu lasīšanai. Labāk patīkot lasīt grāmatas papīra formātā. Pati šo pakalpojumu izmantoju ļoti reti, jo darbs saistīts ar darbošanos datorā. Atpūšoties gribu lasīt grāmatu papīra formātā jo katra darba diena pārsvarā pāriet pie datora ekrāna. Atskaides periodā aktīvāk sanāca izmantot 3td.lv laika posmā no 6. marta līdz 2. aprīlim, kad Kultūras informācijas sistēmu centrs organizēja izziņojumu konkursu “LASI, MEKLĒ UN CEĻO!”. Konkursā bibliotēku apmeklētāji un paši darbinieki bija aicināti sameklēt atbildes uz jautājumiem elektroniskajos resursos, kuri bija pieejami Latvijas bibliotēkās – www.3td.lv, www.letonika.lv un www.news.lv. Konkurss ļoti patika, piedalījies ar aizrautību un interesi.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka piedāvā iespēju grāmatas lasīt un abonēt e-grāmatas variantā, tomēr vairums Mūrmuižas bibliotēkas lasītāju turpina pieprasīt drukāto literatūru, arī jaunākas paaudzes nevēlas lasīt ekrānos, lai gan uz ierosinājumu lietot e-grāmatas reaģē pozitīvi, ja grāmata nav nepieciešama mācībām vai vispār citādāk nav pieejama, tad tomēr grib drukātu literatūru. Saka, ka acis jau darbā nogurušas. Starp bibliotēkas aktīviem lietotājiem 13 ir 3td lasītāji.

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēkā bija reģistrēti lietotāji, kuri izmantoja autorizācijas iespējas lasīt tikai 3td grāmatas. Pēc datu pārceļšanas no viena kopkataloga uz otru, ir mainījies autorizēto lietotāju skaits. Attiecīgi šie lasītāji vismaz pagaidām ir palikuši reģistrēti Valkas, Smiltenes novada kopkatalogā.

Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēkas bibliotekāre katru bibliotēkas lietotāju iepazīstina ar E-grāmatu bibliotēkas pakalpojumu, palīdz praktiski iesākt izmantot šo pakalpojumu. Tie, kas ir

sākuši lietot E-grāmatu bibliotēkas pakalpojumu, ir apmierināti un atzīst, ka tas ir ļoti ērti. Tomēr lielākā daļa atzīst, ka fizisku grāmatu tas neaizvieto, bet ir rīks, kuru lietot, kad grāmata nav pieejama.

Bērzaines pagasta bibliotēkā neatkarīgi no tā, vai lasītājam pašlaik e-grāmatas ir aktuālas, gandrīz visi atzīst, ka šis ir ļoti labs un daudziem vajadzīgs risinājums.

Burtnieku pagasta bibliotēkā E-grāmatu bibliotēkas pakalpojumu galvenokārt izmanto bibliotēkas lietotāji, kuriem ir problēmas ar bibliotēkas klātienē apmeklējumu. Pakalpojums bibliotēkā tiek popularizēts individuālās sarunās. Valmieras bibliotēka 2023. gadā veica plašu lietotāju aptauju par bibliotēku darbību un pakalpojumiem. 11 respondenti bija Burtnieku bibliotēkas lietotāji. Uz jautājumu "Vai izmantojat E-grāmatu bibliotēku 3td.lv" 1 atbildēja – izmantoju bieži, 1 – izmantoju reti. 5 neizmanto šādu iespēju, 4 nezināja par šādu iespēju. Var secināt, ka 2024. gadā jāveic plašāka šī pakalpojuma popularizēšana.

Matīšu pagasta bibliotēkā E - grāmatu lasītāju skaits nav liels, bet tie lietotāji, kas izmanto 3td E-grāmatu bibliotēku, novērtē doto iespēju pozitīvi. Šajā gadā bibliotēkā pierakstījās lietotājs, kurš bija atbraucis no Anglijas atvaļinājumā. Aizbraucot atpakaļ, varēs lasīt bez maksas kvalitatīvu oriģinālliteratūru, izmantot 3td E-grāmatu bibliotēku.

Lai atbalstītu iespēju izmantot piedāvātos e-resursus, novada **bibliotēkas aktīvi piedāvā klientiem veidot autorizācijas datus:**

Vecates pagasta bibliotēkā autorizācijas datu izsniegšana nav plaši pieprasīts pakalpojums. Liela daļa klientu tehnoloģijas lieto ļoti maz. Lai pagarinātu termiņu izsniegtajām grāmatām, iestātos rindā vai veiktu citas darbības, kur noderētu autorizācija, klienti labprātāk ierodas klātienē vai veic telefona zvanu. Salīdzinot ar 2022. gadu, autorizācijas dati ir izsniegti par 2 cilvēkiem vairāk, turklāt ir lasītāji, kas izmanto E-grāmatu bibliotēku, tā ka, lai arī lēni, tomēr interese par iespēju lasīt elektroniski pieaug. Jāatzīst gan, ka visbiežāk par autorizētiem lietotājiem kļūst bibliotēkas viesi, kas Vecatē pirmo reizi uzzina par iespējām, ko tās sniedz, un ir ieinteresēti kļūt par bibliotēkas klientu, lai varētu lasīt e-grāmatas.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēkas lasītāji lasa vairākās bibliotēkās. Tie, kuri ir aktīvi – vidusskolēni, studenti – labprāt izmanto iespēju attālināti piekļūt katalogam, lūgt pagarinājumus utt. Piedāvāju izveidot autorizācijas rīku visiem. Ir, kas to vēlas, bet pagaidām nelieto, ir, kas iepriecināti par iespēju to sāk lietot. Parasti tie ir jaunākas paaudzes cilvēki

Situācija ar datoru un interneta izmantošanu visās bibliotēkās arī ir atšķirīga. Kaut kur datori vairs netiek aktīvi izmantoti, bet attālākos pagastos joprojām aktuāls arī bezvadu internets izmantošanai savās ierīcēs.

Dikļu pagasta bibliotēkā, jāatzīst, ka interneta lietotāju skaits pamazām sarūk, un nav vairs tāda pieprasījuma, kāds tas bija agrāk. Datori un internets iedzīvotājiem lielākoties pieejami mājās, arī skolas ir nodrošinātas ar informācijas tehnoloģijām. Wi-Fi pieslēgums bibliotēkās savu aktualitāti pavisam noteikti nav zaudējis.

- **Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņāšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti**

2023. gada septembrī ar mērķi novērtēt Valmieras novada bibliotēku darbību un pakalpojumu kvalitāti un aktualitāti tika veikta plaša lietotāju aptauja. Anketas izstrādāja Valmieras novada bibliotēku darba grupa, darbu vadīja Valmieras bibliotēka (anketu skatīt pielikumā Nr.3). Tika aizpildītas 669 anketas, tās varēja aizpildīt gan elektroniski, gan papīra formātā, taču dati tika analizēti kopā. Aptauja veikta visās Valmieras novada publiskajās bibliotēkās. 80,9% no

respondentiem ir sievietes, 13% vīrieši, 92% vecāki par 26 gadiem. Jānorāda, ka aptaujā nepiedalījās bērni un jaunieši, kā arī netika ietverti jautājumi par bibliotēkas sadarbību ar izglītības iestādēm un citām institūcijām. Iegūtās atbildes veido priekšstatu par to, ko novada iedzīvotājiem nozīmē bibliotēka.

Daži citāti no iedzīvotāju paustā bibliotēkas novērtējuma: “bibliotēka nodrošina informācijas apmaiņu un piekļuvi zināšanām”; “tā ir iespēja ietaupīt savus līdzekļus”; “tā ir visiem pieejama garīgā mantojuma krātuve un kultūras saliņa”; “vieta, kur pulcēties, piedzīvot intelektuālu saziņu ar sabiedrību, tikties ar interesantiem, radošiem cilvēkiem un paplašināt savu redzesloku”; “tā piedāvā iespēju darboties internetā, printēt, kopēt, saņemt atbalstu datora izmantošanai”, “bibliotēka ir vieta, kur tev cenšas palīdzēt, tā ir vieta, kur vienmēr esi gaidīts, draudzīga iestāde, kur iegūt atbalstu, kur palīdzēs atrast risinājumus, jo te ir iespēja cilvēciski parunāt”; “bibliotēka ir nozīmīga atpūtas vieta ar sakoptu un radošu vidi, vieta, kur iesaistīties aktivitātēs, gūt pozitīvas emocijas, smelties iedvesmu”; “bibliotēka ir arī svētki, tā sniedz prieku un dod iespēju atslēgties no ikdienas rutīnas”; “vieta, kurā varam sajust savu piederību kopienai un kopību ar novadu, tā ir laukiem nozīmīga socializēšanās vieta”.

Redzamākā atšķirība starp Valmieru un pārējām novada publiskajām bibliotēkām – Valmierā cilvēki vairāk saskata bibliotēku kā zināšanu un informācijas centru, savukārt lauku teritorijās bibliotēka ir nozīmīga kā tikšanās un socializēšanās vieta, bibliotēka bieži vien kalpo kā saikne ar pašvaldību, un tajā var saņemt palīdzību dažādos jautājumos.

Kā svarīgākos bibliotēkas pakalpojumus lietotāji novērtējuši grāmatu, preses izdevumu, CD/DVD, galda spēļu izsniegšanu uz mājām, grāmatu pasūtīšanu un saņemšanu no citām bibliotēkām, bibliotēku rīkotos pasākumus, informācijas meklēšanu ar bibliotekāra palīdzību. Īpaši novada bibliotēkās tiek uzsvērti drukāšanas, kopēšanas, skenēšanas un laminēšanas pakalpojumi. Pasākumi novada bibliotēkās tiek vērtēti kā ļoti nozīmīga vietējo iedzīvotāju dzīves daļa.

Lielākā daļa respondentu ar bibliotēku pakalpojumiem ir apmierināti, bet ir atsevišķi ierosinājumi katrai bibliotēkai gan attiecībā uz darba laiku un pasākumiem, gan telpas iekārtojumu un aprīkojumu.

Galvenie anketas rezultāti:

- Aptaujā piedalījušies ļoti maz lietotāju zem 26 gadiem; pārsvarā sievietes; puse no respondentiem ar iegūtu augstāko izglītību;
- Lasītāji ir apmierināti ar darba laiku, ir atsevišķas lokālas sūdzības un individuāli gadījumi;
- Biežākie bibliotēkas apmeklēšanas mērķi – izklaide, brīvā laika pavadīšana un informācijas ieguve, uzziņas;
- Zemāk par citiem vērtēti 3 pakalpojumi – klausāmgrāmatu, lielformāta grāmatu ņemšana uz mājām; “Delfi” abonementa ziņu lasīšana, TOPAZ dators u.c. ierīču izmantošana cilvēkiem ar redzes traucējumiem;
- Pozitīvi novērtēti žanru iedalījumi bibliotēkās – 77% daļēji vai pilnīgi piekrīt, ka viņiem patīk vai patīktu, ja grāmatas iedalītas žanru kolekcijās;
- 54% norādījuši, ka neizmanto 3td E-grāmatu bibliotēku, savukārt 26% norādījuši, ka nezina par šādu pakalpojumu;
- 43% norādījuši, ka izmanto bibliotēkas e-katalogu, gandrīz tikpat norādījuši, ka to neizmanto. Savukārt 14% norādījuši, ka nezina par šādu pakalpojumu;
- Svarīgāki informācijas avoti lasītājiem ir sociālie mediji, afišas un bibliotekāri, nevis tīmekļa vietnes;
- Pagastos iedzīvotāji daudz lielāku nozīmi piešķir bibliotekāram kā informācijas avotam,

- nekā Valmieras pilsētā;
- Pagastos lasītāju vidū nav nostabilizējusies Valmieras Integrētās bibliotēkas tīmekļa vietne kā informācijas avots;
- Ļoti pozitīvi vērtēta bibliotekāru apkalpošanas kvalitāte.

Ar plašāku rezultātu pārskatu var iepazīties Pielikumā Nr.4

● **Citi pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai:**

Rencēnu pagasta 1. bibliotēkā 2023. gads iesākās ar sarunu pēcpusdienu “Kurp ej, bibliotēka?”, kurā Rencēnu iedzīvotāji un bibliotēkas klienti tika aicināti uz sarunu par bibliotēkas piedāvājumu – dažādiem pasākumiem bērniem un pieaugušajiem, piedāvāto grāmatu un periodikas klāstu, pakalpojumiem. Pēcpusdienā piedalījās 12 Rencēnu iedzīvotāji, kas arī bibliotēkas lietotāji. “Smagākais” jautājums bibliotēkas un rencēniešu komunikācijā izradījās jautājums par “grūtā klienta” atrašanos bibliotēkā, kas lielai daļai aptaujāto bibliotēkas klientu ir kā “karsts kartupelis” –

jā, nepatīk, bet īsti “izraidīšanai no bibliotēkas” arī pamatojuma nav. Šajā gadā tika veikta arī Valmieras bibliotēkas organizēta klientu aptauja par visu Valmieras bibliotēkas filiālbibliotēku darbu, kurā sīki un skrupulozi tika vērtēti bibliotēkas pakalpojumi, lasītāju komunikācija ar bibliotekāru, tika dota iespēja izteikt viedokļus par turpmāk sagaidāmo – vēlamu.

Vaidavas pagasta bibliotēkā, lai izzinātu lasītāju viedokli par bibliotēkas darba kvalitāti un tās potenciālu turpmākai sadarbībai ar kopienu, 2023. gadā patstāvīgi tika veiktas individuālas diskusijas. Diskusijas rezultātā tās dalībnieki atzina, ka bibliotēka pilda ne tikai bibliotekārās, bet arī kopienas centra funkcijas un tai ir nozīmīga loma. Kā arī tikai veicināta apmeklētāju iesaiste Valmieras bibliotēkas izveidotajā anketēšanā. Pēc anketu rezultātu apkopošanas var secināt, ka bibliotēka ir neatņemama kultūras un socializēšanās vide pagasta iedzīvotājiem.

Zilākalna pagasta bibliotēkā lasītāji ierosinājumus, vērtējumu, priekšlikumus u.c. var paust jebkurā brīdī, kad to vēlas, negaidot anketēšanu, jo bibliotēkā šim nolūkam ir paredzēta kastīte. Biežāk mēs visu izrunājam un noskaidrojam individuālās sarunās uz vietas vai telefoniski. Lai novērtētu bibliotēku lietotāju vajadzības, intereses un pieredzi, 2023. gada septembrī visā Valmieras novadā notika plaša Valmieras novada bibliotēku klientu anketēšana, viedokļa izzināšana. Anketas bibliotēkas lietotājiem bija pieejamas gan elektroniskā, gan papīra formātā. Anketās svarīgākais ieteikums Zilākalna pagasta bibliotēkai – vairāk organizēt aktivitātes pieaugušo auditorijai, organizēšanā piesaistīt kultūras darbiniekus un vietējos iedzīvotājus.

Nauksēnu pagasta bibliotēka: Sākotnējā kopsavilkumā redzams, ka aptaujas anketās lielākoties atzīmēts – lasītājiem vecumā virs 46 gadiem svarīga vai ļoti svarīga tieši fizisko izdevumu saņemšana bibliotēkā, arī bibliotekāra palīdzība darbā ar internetu, pašvaldības klientu apkalpošanas punkta pakalpojumu, Valsts un citu organizāciju e-pakalpojumu saņemšanā un e-saziņā, bet vecumā līdz 46 gadiem svarīgāka ir pieeja datubāzēm un e-resursiem, patstāvīgi tiekot galā ar e-pakalpojumiem. Tāpat aptaujas dalībnieki atzīst, ka bibliotekāres ir zinošas, laipnas un atrod risinājumus apmeklētājiem aktuālās situācijās. Aptaujas datu analīze vēl turpinās.

Kocēnu pagasta bibliotēkai kopumā atsauksmes pozitīvas, viens anketas dalībnieks vēlas biežāk pasākumus, viens vēlētos Grāmatu sarunu klubu, kas pulcē aktīvākos lasītājus un sniedz iespēju dalīties iespaidos par izlasīto.

Sedas pilsētas bibliotēkā apmeklētāju anketēšana tika veikta 2022. gadā. Lai labāk izprastu apmeklētāju viedokli un vajadzības, kā arī uzlabotu krājuma kvalitāti un bibliotēkas darbu kopumā, apmeklētāji tika aicināti piedalīties anonīmā aptaujā, lai vērtējumus un ieteikumus

izmantotu bibliotēkas darbības uzlabošanai un krājuma politikas veidošanai. Pārskata gadā, veicot krājuma papildināšanu un periodikas pasūtīšanu, tika ņemti vērā lasītāju ieteikumi. Tāpat pārskata gadā daļa Sedas lasītāju piedalījās arī Valmieras bibliotēkas organizētajā bibliotēku apmeklētāju anketēšanā, izsakot savu viedokli par dažādiem ar bibliotēkas darbību saistītiem jautājumiem.

Brenguļu pagasta bibliotēkā lasītāju viedoklis par bibliotēkas darba kvalitāti un piedāvājumu tiek uzklauts klātienē sarunās. 11 bibliotēkas lietotāji piedalījās arī aptaujā par Valmieras bibliotēkas darbību un pakalpojumiem. Kopumā visi respondenti ir novērtējuši bibliotēku kā nozīmīgu kultūras, izglītības un izziņas centru. Viena no atbildēm uz jautājumu “Ko jums nozīmē bibliotēka?” raksturo vairākuma domas – “Vieta, kur iegūt atbalstu, ja kaut kas nav skaidrs un saprotams. Vieta, kur izglītoties, pilnveidoties un attīstīties. Vieta, kur kvalitatīvi pavadīt laiku.” Datu analīze ļaus izprast bibliotēkas lietotāja viedokli un ņemt vērā ierosinājumus un secinājumus.

Ļoti svarīga kļuvusi bibliotēkas loma kā kopienas aktīvam centram. Valmieras bibliotēka daudz izglīto novada personālu par svarīgo bibliotēkas lomu sabiedrībā, par tās vietu demokrātiskā sabiedrībā, par vietu cilvēkiem svarīgos procesos, un tagad mēs varam redzēt šī darba augļus. Šī gada spilgtākie piemēri – Ramata un Vilpulkas, kur bibliotēkas ieņēmušas aktīvu pozīciju un cieši sadarbojas ar aktīvo iedzīvotāju grupām Valmieras novada pašvaldības finansētas neformālas iedzīvotāju iniciatīvas ietvaros.

Ap *Ramatas pagasta bibliotēku* aktivizējas vietējās kopienas aktīvisti. Bibliotēka kopā ar aktīvākajiem bibliotēkas lietotājiem, radošo apvienību “Vērsis var” ir piedalījusies divos projektos, ko finansē Valmieras novada pašvaldība. Projektā “4,5,6 – tie mums ar nav sveši” satikās Ramatas aktīvākie iedzīvotāji un Mazsalacas stāstnieku grupa un dalījās ar Ramatas, Vērša un Ipiķu apkaimes vēsturiskiem stāstiem un otrajā projektā digitalizētajām vēsturiskām fotogrāfijām. Projekta mērķis bija apzināt Ramatas, Vērša un Ipiķu vēsturiskos stāstus par katru vietu, kā arī iegūt fotogrāfijas no šīm vietām. Vairāk var lasīt Novadpētniecības sadaļā.

Vilpulkas pagasta bibliotēka: Kopā ar iedzīvotāju iniciatīvas grupu 2022. gadā tika uzrakstīts projekts bērnu laukuma paplašināšanai. Tas tika apstiprināts un attiecīgi 2023. gadā iecerētie laukuma elementi pasūtīti pie vietējā galdnieka. Jūnijā kopā ar vecākiem laukums uzstādīts kā papildinājums vecajam rotaļu laukumam. Bibliotēka ļoti aktīvi organizēja iedzīvotāju balsošanu, lai projekts uzvarētu sīvā konkurencē un nauda tika saņemta.

Valmieras pagasta bibliotēkā, mainoties darbiniekam, 2023. gadā vairākas iesāktās iniciatīvas ir būtiski paplašinājušas filiālbibliotēkas nozīmi vietējā kopienā, veicinot gan filiālbibliotēkas atpazīstamību, gan stiprinot iestādes vērtību vietējā apvidū.

Lodes pagasta bibliotēka pēc ATR kļūva daudzfunkcionālāka un ir atvērta trīs pilnas darba dienas nedēļā. Iedzīvotājiem tiek nodrošināti bibliotekārie pakalpojumi, konsultatīvie pakalpojumi un Klientu apkalpošanas punkta pakalpojumi. Vietējās kopienas iedzīvotāji izmanto iespējas, ko sniedz bibliotēka, jo tas ir ērti un iedzīvotāju dzīvesvietai pietuvināti. Tuvākā apkalpojošā pašvaldības iestāde atrodas 16–20 km attālumā, tādēļ bibliotēka ieņem būtisku lomu saziņā ar novada pašvaldību.

- **Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām**

27 no 33 novadu bibliotēkām pieejamas personām ar kustību traucējumiem, kā arī māmiņām ar bērnu ratiņiem. Pārsvārā visas bibliotēkas atrodas pirmajā stāvā un ir ērti pieejamas lietotājiem ar īpašām vajadzībām, ir atbilstoši sanitārie mezgli. Tur, kur nav iespējams bibliotēkas telpās iekļūt ratiņkrēslā, darbinieki organizē darbu tā, lai var iznākt ar prasīto literatūru pie klienta (Vaidavas

pagasta bibliotēka, Ķonu pagasta bibliotēka, Ramatas pagasta bibliotēka, Skaņkalnes pagasta bibliotēka, Jērcēnu pagasta bibliotēka, Plāņu pagasta bibliotēka). Jeru pagasta bibliotēkā ir pieejams pacēlājs, ar kura palīdzību ir pieejamas bibliotēkas telpas arī iedzīvotājiem ar īpašām vajadzībām.

Strenču pilsētas bibliotēkas telpām ir nodrošināta piekļūstamība ar lifta tipa pacēlāju, kas sniedz iespēju apmeklēt bibliotēku arī cilvēkiem ar pārvietošanās grūtībām un ratiņkrēslā. Lai nodrošinātu grāmatu pieejamību pēc iespējas plašākai sabiedrībai, iedvesmojoties no Valmieras bibliotēkas labās prakses, plānojam lasītājiem ar redzes problēmām piedāvāt lieldrukas grāmatas.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka organizēja divus pasākumus dienas centrā “Laiva” pilngadīgām personām ar garīgiem traucējumiem. Martā bija animācijas filmu rīts un oktobrī Dzejas dienu aktivitātes, kurās dalībnieki un darbinieki labprāt iesaistījās. Vairāki dienas centra iemītnieki brīvajā laikā apmeklē bibliotēku.

Zilākalna pagasta bibliotēkai jau vairākus gadus notiek sadarbība ar Senioru nama “Zilaiskalns” iemītniekiem. Šogad ne tikai bibliotēkāre ciemojās pie senioriem. Bibliotēkā ieradās 10 seniori, no kuriem vairāki cilvēki pārvietojās ratiņkrēslā. Pēc bibliotēkas pagaidu telpu paplašināšanas tā bija pirmā reize, kad telpās uzturējās cilvēki ar funkcionāliem kustību traucējumiem un ratiņkrēslā. Tā bija laba pārbaude, vai klienti ratiņkrēslā var iekļūt telpās, pārvietoties un izmantot tās.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēkai šajā gadā klientu-lasītāju lokā nebija Camphill ciemata “Rožkalni” ļaudis. Ciemats 2023. gadā piedzīvojis savas vadības maiņu, kā arī lielu ugunsnelaimi, kas prasīja ciemata iemītnieku izmitināšanu pie tuviniekiem un radiem, kas ne vienmēr dzīvo tuvumā Rencēniem. Jauna dzīvojamā māja tika atklāta 30. septembrī, un bibliotēkas vadītāja bija aicināto viesu vidū. Savukārt no bibliotēkas puses “Rožkalnu” ļaudis bija aicināti piedalīties Dzejas dienu pasākumā “Dzejas mirklis mūzikā”, kā arī bibliotēka organizēja Ziemeļvalstu literatūras nedēļas Krēslas stundas lasījumu novembrī ciematā Cincendorfa namā.

● **Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā**

Jau vairākus gadus ar LNERB aktīvi sadarbojas Valmieras bibliotēka. Tagad, kad gūta pozitīva pieredze, piedāvājot lasītājiem ar lasīšanas grūtībām audiogrāmatas un lieldrukas grāmatas, Valmieras bibliotēka aktīvi informē par to savas filiālbibliotēkas, veicinot arvien aktīvāk izrādīt ieinteresētību un nodrošināt tādu iespēju saviem klientiem. Mērķis – padarīt pielāgoto literatūru pieejamu visās Valmieras bibliotēkas struktūrvienībās.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka gada otrajā pusē sāka arī piedāvāt lasītājiem LNERB pakalpojumu – pasūtīja lieldrukas grāmatas, ko labprāt lasa cilvēki, kuriem ar gadiem ir pasliktinājusies redze. Šobrīd tie ir 6 lasītāji.

Lodes pagasta bibliotēkā šajā gadā tiek piedāvāta iespēja lasītājiem lasīt arī lieldrukas grāmatas un klausīties audiogrāmatas. Šobrīd aktīvi tiek strādāts, lai klientiem audiogrāmatas būtu saprotami un ērti atskaņot uz vietas bibliotēkas lasītavā. Šis pakalpojums tiek nodrošināts arī SAC “Lode” klientiem, kuriem ir iespēja lasīt palielinātās drukas grāmatas un klausīties audiogrāmatas viņiem ērtā laikā un vietā.

Ramatas pagasta bibliotēka sadarbībā ar Mazsalacas pilsētas bibliotēku, kas saviem lasītājiem no LNERB pasūta lieldrukas grāmatas, arī izmēģinājumam paņēma lasītājam grāmatu.

Tajās filiālbibliotēkās, kur pielāgotās literatūras pakalpojums šogad nebija pieejams uz vietas, tiek sniegtas konsultācijas par šāda veida literatūras pieejamību Valmieras bibliotēkā vai tika izmantots SBA pakalpojums.

- **Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām**

Valmieras novada filiālbibliotēkās 2023. gadā kopumā bija organizēti 519 pasākumi un 576 dažādas izstādes. Pasākumi visbiežāk bija piedāvāti visiem interesentiem, neiedalot mērķgrupas. No 519 pasākumiem **270** bija domāti pieaugušo klientu auditorijai un **226** pasākumi organizēti tieši bērniem.

Pasākumi tika plānoti, ņemot vērā kopienu intereses, pieprasījumus, gada darba prioritātes un ar mērķi apmierināt pēc iespējas dažādas vajadzības savu funkciju ietvaros (informacionālais, izglītojošais mērķis, sociālizācija, svētku un atceres dienas, resursu publicitāte, izklaide dažādās formās: tikšanās ar interesantām personībām, radošās darbnīcas, stāstnieku pasākumi utt.).

Valmieras bibliotēka veicina visu struktūrvienību darbu, aicinot iesaistīt kopienu ne tikai pasākumu apmeklēšanā, bet radošajā kopdarbībā, aktivitāšu izdomāšanā un realizācijā.

Vecates pagasta bibliotēkā kopienas aktivizēšana palīdzējusi aktivitāšu programmu veidot, balstoties uz vietējo iedzīvotāju vēlmēm. Pasākumi, kas risinājās 2023. gada otrajā pusē, tapa, iedvesmojoties no ierosinājumiem, kas saņemti no bibliotēkas klientiem – gan par zemeņu audzēšanu, gan ciltskoka pētniecību, gan rokdarbu izstādi. Gaidot Dzejas dienas, trīs nedēļas pēc kārtas dažādu paaudžu vecatieši vecumā no 8 līdz 78 gadiem rakstīja dzeju. Zinot, cik lieli entuziasti dārza darbos ir Vecates iedzīvotāji, notika pasākums “Zemeņu stāsti”, kurā Alda Ķēniņa stāstīja par savu ilggadējo pieredzi zemeņu audzēšanā un šķirnēs un cienāja ar pankūkām ar īpašas šķirnes zemeņu ievārījumu. Papildus bija pieejama grāmatu izstāde (gan no pašu krājuma, gan SBA saņemtās) par zemeņu tēmu literārā un dārzkopības nozīmē. Apmeklētājiem piezīmju papīra vietā bija pieejamas lapas, kuru vienā pusē bija slaveni autoru zemeņu tēmas gleznu fotogrāfiju izdrukas. 2023. gada rudenī izdevās atjaunot Vecates rokdarbnieku kopas darbību, un jau gada beigās tika atklāta pirmā kopīgā izstāde, kurā bija izstādīti 15 autoru dažādās tehnikās darināti darbi gan no krājumiem, gan tapuši īpaši izstādei, gan kopīgi darbojoties otrdienu tikšanās reizēs.

Mazsalacas pilsētas bibliotēkā, organizējot pasākumus, ņemam vērā iedzīvotāju vēlmes un vajadzības, kā arī bibliotēkas finansiālās iespējas. Vairāki pasākumi un aktivitātes tiek organizēti uz entuziasma, sadarbības un brīvprātības pamata. Piemēram, Interešu kluba nodarbības un izzinošs brauciens uz Vecati. Gada laikā notikuši 40 pasākumi un aktivitātes, ieskaitot novadpētniecības un bērnu pasākumus. Mazsalacas stāstnieku kopa tikusies 5 reizes gadā un iesaistījusies dažādās ar stāstniecību saistītās aktivitātēs – projektu “1,2,3 - tie citi būs drīz”, “4,5,6 – tie mums ar’ nav sveši” un LIVIND starptautiskajā pilotprojektā “Vārdu un uzvārdu stāsti”. Ļoti jauks februārī bija stāstu un dziesmu vakars "No tava smaids sairst saltais sniegs" ar Agritu Gruzdiņu, Rūjienas senioru ansambli "Ievas" un Mazsalacas stāstnieku kopu, kad tika stāstīti stāsti, kopīgi dziedāts un pat dejots. Septembrī stāstnieki dalījās stāstos par savu dzīvesvietu, bet decembrī tikās, lai pārrunātu to, kā mainījušās Ziemassvētku un Jaunā gada svētku svinēšanas tradīcijas. Martā konsultējām savus lasītājus par to, kā izmantot Letonika.lv, News.lv un 3td.lv un meklēt atbildes uz konkursa "Lasi, meklē un ceļo" jautājumiem, kas dalībniekos un darbiniekos radīja lielu interesi. Aprīlī Digitālajā nedēļā piedāvājām individuālas konsultācijas par dažādiem jautājumiem saistībā ar e-prasmēm un vienu nodarbību senioriem par e-parakstu un Zoom lietošanu. Uz šo nodarbību neatnāca daudz apmeklētāju, bet tiem, kas atnāca, bija svarīgi iegūt jaunas zināšanas un praktiski apgūt nepieciešamās prasmes. Gada sākumā iesaistījāmies Valmieras bibliotēkas lasīšanas izaicinājumā “Grāmatu Bingo”, kas noslēdzās maijā. Tajā piedalījās 226 dalībnieki, visi, kuri bija aizpildījuši anketas, saņēma

pārsteiguma balvas no bibliotēkas. Bibliotēka arī organizēja divus pasākumus dienas centrā “Laiva” pilngadīgām personām ar garīgiem traucējumiem. Piecas reizes tikās arī Interesu kluba dalībnieces. Piemēram, februārī iepazināmies ar interneta portāliem *filmas.lv* un *redzidzirdilatviju.lv* un to piedāvātajām iespējām, bet martā gatavojām lielformāta Lieldienu dekorus no zariem. Rudenī dalībnieces vienojās, ka katra pēc savas izvēles sagatavos vienu Interesu kluba nodarbību. Oktobrī, veicot dažādus vingrinājumus, pārbaudījām savu radošumu. Novembrī Ziemeļvalstu nedēļas laikā runājām par grāmatām un izvēlējamies “ēdienu” no Grāmatu ēdienkartes. Decembrī, gatavojoties svētkiem, notika “Rūķu darbnīca” mazsalacietes Lailas Stradas vadībā. Katra dalībniece izgatavoja eglīšu rotājumu – rūķīti. Noorganizētas ļoti apmeklētas tikšanās ar publicistu un rakstnieku Jurgī Liepnieku un politiķi un juridisko zinātņu doktoru Valdi Birkavu (janvārī), ar psihodinamiskās psihoterapijas speciālisti un grāmatu autori Ilzi Graudiņu-Akmeni (aprīlī), ar izstādes "Ekspektācijas" autori Ievu Baumgarti un mūziķi Vairi Nartišu (maijā). Ļoti sirsnīga izvērtās tikšanās ar mākslinieku un dzejnieku, Jāņa Baltvilka balvas bērnu literatūrā ieguvēju Andri Breži (Žeberu) Dzejas dienu laikā (septembrī). Oktobrī devāmies uz Vecati, lai iepazītu vairāk Vecates pagastu un apmeklētu Vecates pagasta bibliotēku. Izstaigājām Vecates muižas parku, apmeklējām Riņņu kalnu un Vecates centru, viesojāmies Vecates bibliotēkā, kā gide mūs pavadīja bijusī Vecates pagasta bibliotēkas vadītāja Ilga Ratniece. Gandarījumu sniedza ārzemju (Ziemeļvalstu) kolēģu, kuri viesojās mūsu bibliotēkā projekta “NordPlus” ietvaros, pārsteigums par to, cik daudz dažādu aktivitāšu esam noorganizējuši un par bibliotēkas lietotāju lielo skaitu, jo esam tikai mazpilsēta.

Tika paplašināta iepriekšējos gados aizsākta pieredze organizēt kultūrizglītojošos braucienus bibliotēku lietotājiem (Kocēnu apvienības bibliotēkas, Mazsalacas pilsētas bibliotēka, Rencēnu pagasta 1. bibliotēka).

Kocēnu apvienības bibliotekāru un Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas dalībnieku ekskursija uz Latvijas Nacionālo bibliotēku un Imanta Ziedoņa muzeju Murjānos. Bibliotēka organizēja grāmatu ekspertu ekskursiju uz Rīgu, Latvijas Nacionālo bibliotēku, kurā apmeklējām Bērnu Literatūras centru Ilzes Margas vadībā. Tikām iesaistīti radošā nodarbībā un bija iespēja doties ekskursijā pa LNB visiem stāviem, redzēt galvaspilsētas panorāmu LNB korē. Šīs ekskursijas laikā arī dzejnieka Imanta Ziedoņa muzeja apmeklējums Murjānos, kurā mazāko bērnu grupa rotaļājās suņa Fuņa “istabā”, bet lielākie ļāvās dzejnieka dzejoļu impulsīvam lasījumam dzejas stundā Žanetes Grendes iedvesmoti.

Jērcēnu pagasta bibliotēkai 2023. gadā turpinās pieprasījums pēc kultūrvēsturiskā stāstījuma par Jērcēnu pagasta kultūras mantojumu un dabas vērtībām (14 pasākumi). Ļoti veiksmīgs bibliotēkas pasākums bija “Leģendu nakts Jērcēnmuižā 2023”.

Jeru pagasta bibliotēkā organizētās izstādes un pasākumus iedzīvotājiem ir iespēja apmeklēt, izzināt pagasta vēsturi var bibliotēkas vēstures istabā. Vasarās muižas ēkā notiek dažādas atpūtas nometnes bērniem un jauniešiem. Apmeklējot Endzeles muižas dendroloģisko parku, ir iespēja iepazīties ar dažādām koku sugām.

Ķoņu pagasta bibliotēka rosina iedzīvotājus iesaistīties vienojošās un kopienas dzīves vidi uzlabojošās aktivitātēs, arī norisēs, kas balstītas tradīcijās (Baltijas ceļa ziedu paklāja veidošana, sveču raksti Lāčplēša dienā, makulatūras vākšanas akcija u.c.). Tāpat atsaucību gūst ar prasmju apgūšanu, arī veselīgu dzīvesveidu saistītas nodarbības.

Jērcēnu pagasta bibliotēkā darbu devīto sezonu turpina ārstnieciskās vingrošanas grupa, pateicoties fizioterapeites atsaucībai un vingrotāju vēlmei. Nodarbības notikušas 19 reizes. Tika noorganizēta novadniece Liegas Frīdvaldes autortehnikā darinātu rokdarbu – bumbulpaklāju izstāde. Vasaras saulgrieži Jērcēnmuižā – vainagu pīšanas radošā darbnīca kopā ar Katrīnu

Aplociņu. Ļoti liela bija interese un aizrautība pīt ziedu un ozolzaru vainagus (60 apmeklētāji, 20 no tiem bērni).

Strenču pilsētas bibliotēkā, lai nodrošinātu plašu bibliotēkas pasākumu apmeklējumu, atbilstoši mazpilsētas specifikai, pasākumu tematika un formāts tiek pielāgoti plašai mērķauditorijai, neatkarīgi no vecuma, nodarbošanās vai specifiski individuālām interesēm. Daudzveidīgais radošo darbnīcu, nodarbību, izstāžu u.c. piedāvājums tiek veidots atbilstoši vispārējām kopienas interesēm, lokālajām un valstiskajām aktualitātēm, novītātēm kultūrvidē.

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēkā nu jau par tradicionāliem kļuviši Strenču Mūzikas skolas audzēkņu un pedagogu koncerti. Kā akcentēja skolas direktore, tad, pirmkārt, šie koncerti ir treniņš bērniem uzstāties publikas priekšā, otrkārt, Jaunklidža bibliotēkā-saieta namā ir laba akustika. Organizēta Mazsalacas Bērnu Mūzikas un mākslas skolas audzēkņu darbu izstāde "Visādas lelles". Sandras Balkājas darinātos tautastērpu varēja apskatīt gan fotogrāfijās, gan digitālajā izstādē. Notika izglītojošs pasākums mūzizglītības veicināšanai vietējā kopienā "Saruna Par un Ap migrēnu", kurā ar savu pieredzi dalījās Latvijas Galvassāpju pacientu biedrības priekšsēdētāja Karīna Zaņģe. Jaunklidža bibliotēka aicināja uz Gata Mūrnieka akustisko koncertu "Laiks kādam skaistam, mājīgam un mīlestības pilnam koncertam".

Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēkā tika veidoti daudzi pasākumi, lai aptvertu dažādas iedzīvotāju grupas, gan seniorus, gan jaunās māmiņas, gan gados jaunus cilvēkus. Dzejas dienas pasākumā bija muzikālā dzejas izrāde ar Imanta Ziedoņa dzeju, šis pasākums vienlīdz labi uzrunāja gan pieaugušo, gan bērnu auditoriju. Pasākumā "Sarunas par teātri" mērķauditorija bija cilvēki nobriedušā vecumā, jo tikšanās bija ar Regīnu Devīti un Ingu Jērumu. Pasākuma laikā varēja apskatīt Ingas Jērumas grāmatas, daudziem grāmatu varoņi saistījās ar jaunību un rosināja uz atmiņu stāstiem. Pasākumu "Sarunas par interjeru" apmeklēja ļoti dažāda vecuma publika, bija apskatāmas arī grāmatas par interjeru. Ar pasniedzējas palīdzību apmeklētāji rada veidu, kā ar vienkāršiem un katram pieejamiem līdzekļiem var darīt mājokli mājīgāku un omulīgāku. Dalībnieki bija ļoti iedvesmoti un izteica vēlmi par līdzīgu pasākumu apmeklēšanu. Senioru mērķauditorijai bija veltīts pasākums – tikšanās ar akrila pludinājumu gleznu autori Veltu Kaņepi, tika novadīta arī meistarklase. Tas bija ļoti iedvesmojoši gados vecākiem cilvēkiem parādīt, ka arī cienījamā vecumā var nodarboties ar dažādiem vaļaspriekiem un darīt dzīvi priecīgāku. Autore bija paņēmusi līdzi arī daudzus citus savus darbus, kurus ir apguvusi dažādosursos. Pasākuma gaitā izveidojās ļoti patīkama diskusija un ideju apmaiņa, apmeklētāji bija ļoti pateicīgi par šāda veida pasākumu un izteica vēlmi kaut ko līdzīgu atkārtot.

Ipiķu pagasta bibliotēkā interesanti pasākumi ar skatītāju līdzdarbošanos bija augustā, kad tikāmies ar Rūjienas Izstāžu zāles vadītāju, izcilo stāstnieci un dziesminieci Līgu Siliņu, un decembrī – ar Vitu Upenieci-Melbārdi. Vairāk piesaistījām un sadarbojāmies ar Valmieras novada pašdarbniekiem, lai popularizētu vietējo entuziastu darbu. Šogad pie mums ciemojās Rūjienas kultūras nama amatiereteātra "Vitrāža" izrāde "Ak, šī jaukā lauku dzīve", Ramatas pagasta amatiereteātra izrāde "Žagatas" un Laikmetīgā teātra "Volatus" izrāde "Mīlestības cena". Pagasta iedzīvotāji un arī apkārtējo pagastu iedzīvotāji ir ļoti iecienījuši apmeklēt tieši teātra izrādes. Vislielāko paldies no skatītājiem saņēmām par koncertprogrammu "Kaut ko klusiņām, klusiņām", ko izdziedāja Naukšēnu vidusskolas skolotājas. Ipiķu pagasta iedzīvotājiem vislabāk patīk pasākumi, kuros ir muzikāli priekšnesumi.

Sedas pilsētas bibliotēkā tika organizēti dažādi pasākumi sedēniešiem ar mērķi savstarpēji iepazīties, iepazīstināt ar bibliotēkas piedāvātajām iespējām, lietderīgi un interesanti pavadīt laiku (stāstnieku pasākumi, tikšanās ar interesantām personībām u.c.). Tāpat tika organizētas radošās darbnīcas gan bērniem, gan arī pieaugušajiem interesentiem. Notikušas vairākas tematiskas mācību stundas skolēniem. Gada garumā veidotas lasīšanas veicināšanas izstādes

dažādās tematikās – valsts svētkos, atzīmējamās dienās, autoru jubilejās, jaunieguvumu parādē. No jūnija katru mēnesi eksponēts vēsturisks pašvaldības izdevums – avīzīte, par to, ko attiecīgajā mēnesī pirms 20 gadiem raksta “Sedas Ziņas”.

Naukšēnu pagasta bibliotēka piedāvā tikšanās reizes ar interesantiem cilvēkiem – aktieriem, dziedātājiem, politiķiem, ceļotājiem, lektoriem un radošu darbnīcu vadītājiem (ņemot vērā apmeklētāju ieteikumus), rosina iedzīvotājus iesaistīties kopienas dzīves vidi uzlabojošās aktivitātēs (piemēram, akcija “Ziedošs ceļš uz bibliotēku”, kas rosināja iedzīvotājus dalīties sīpolpuķu stādmateriālā, kopīgi veidojot pavasara ziedu stādījumus ceļā uz bibliotēku) u.c. Pasākumu cikls “Naukšēnu bibliotēkai 110”. Nedēļas garumā bibliotēkā notika dažādi pasākumi – gatavojām grāmatzīmes kopā ar mākslinieci Diānu Hofmani, dziesmotā pēcpusdienā “Nevajag daudz” sadziedājamies ar Līgu Siliņu, izveidota izstāde par Naukšēnu bibliotēku caur gadiem, 21. jūnijā svētku kulminācija ar Valmieras novada bibliotekāru un vietējās kopienas līdzdalību Naukšēnu muižā, dodot iespēju apmeklētājiem iegādāties jaunākās grāmatas, tiekoties ar aktieri Intaru Rešetinu un baudot dziedātāja Mārtiņa Kantera koncertu.

Burtnieku pagasta bibliotēkā viena no mērķauditorijām, ar kuru tiek īpaši strādāts, ir pagasta seniori. Bibliotēka ir tā vieta, kurā seniori piesakās dalībai ekskursijās, teātra izrāžu apmeklējumiem un dažādiem pasākumiem. Seniori ir aktīvi bibliotēkas izstāžu apmeklētāji. 2023. gadā tika nodibināta biedrība “Burtnieku seniori” un ar biedrības vadību jau izveidota veiksmīga sadarbība. 2023. gadā uzsākta sadarbība ar atsevišķām ģimenēm lasīšanas veicināšanas programmā “Grāmatu starts”.

Kocēnu pagasta bibliotēkas organizēto pasākumu un izstāžu auditorijas ir divas iedzīvotāju grupas: pieaugušie un bērni. Pieaugušo auditorijai pilnīgi visām vecuma grupām tika piedāvātas izstādes, tikšanās ar māksliniekiem un izbraukuma aktivitātes saistībā ar kultūru un mūžizglītību. Informācija tiek nodota caur sociālajiem tīkliem, afišām, telefoniski. Bibliotēkā iekārtota ideju burka, kurā ikviens bibliotēkas apmeklētājs var ievietot savas idejas, vēlmes, ko vēlētos darīt savā bibliotēkā. Mutiski tiek veiktas pārrunas, izzinātas apmeklētāju vēlmes, tādējādi veicinot kopienas iesaisti aktivitātēs, vienlaikus popularizējot bibliotēku. Bibliotēkas rīkotie pasākumi un izstādes ir pieejami ikvienam interesentam, un pārskata periodā šo iespēju izmantoja gan seniori, gan ģimenes ar bērniem, gan bezdarbnieki.

Valmieras pagasta bibliotēka 2023. gadā visa gada garumā rīkoja Ukrainas atbalsta akciju “Miera dzērvītes Ukrainai” sadarbībā ar “Latviešu brīvprātīgo atbalsta grupu Ukrainai” ar mērķi veicināt Valmieras pagasta kopienas pilsonisko līdziesaisti un palīdzības sniegšanu Ukrainas karā cietušajiem un karavīriem. Uz Ukrainu tika nosūtīti kopienas senioru adījumi, ģimenes ar bērniem iesaistījās kancelejas preču, rotaļlietu un siltā apģērba nosūtīšanai. Akcija ļāva ne tikai sniegt nelielu palīdzību Ukrainas cilvēkiem, bet arī satuvināja lasītāju kopienu un piepulcināja jaunus lasītājus. 2023. gada decembrī filiālbibliotēka rīkoja pieaugušo auditorijai literārās iedvesmas vakaru kopā ar Zani Nuts ““Praktiskā kovilna” un kā sekot sapnim?”. Pasākums norisinājās sadarbībā ar SIA “Valmiermuižas alus”. 2023. gadā filiālbibliotēkā tika rīkota ģimenēm ar bērniem un citiem interesentiem veltīta VJC “Vinda” interešu izglītības programmas “Tehniskais radošums” audzēkņu izstāde, Valmieras Dizaina un mākslas vidusskolas audzēkņu darbu izstāde “Dienvideiropas noskaņās” un fotoizstāde “Skaisti dzīvot Latvijā!”

Bērzaines pagasta bibliotēkā atsevišķas lasītāju mērķgrupas vai interešu grupas speciāli nav veidotas, bet katrs interesants varēja apmeklēt sev interesējošo izglītojošo pasākumu – iepazīt sevi pēc rokraksta, noskaidrot, kam būtu jāpievērš lielāka uzmanība; noskaidrot visu par savu pensiju, par 2. un 3. līmeni, kā labāk rīkoties ar tiem, aizejot pensijā; kā pareizi kopt matus, ar ko mazgāt un cik bieži, kādas frizūras un griezumi piestāv seju formām – to pastāstīja frizieris-stilists, bet ko darīt ar savu dārzu rudenī un ziemas periodā un kā to modināt pavasarī,

stāstīja profesionāla dārzniece, ainavu arhitekta. Kopumā notika 13 pasākumi – 2 pieaugušajiem, 3 bērniem, 8 pasākumi, kurus apmeklēja gan bērni gan vecāki. Bija skatāmas 25 izstādes gan pieaugušajiem, gan bērniem. Divas izstādes veiksmīgi sasaistījās kopā ar meistardarbnīcu un radošo darbnīcu – viena bija tikšanās ar stilistu-frizieri un izstāde “Skaistuma pavēlnieks”, par matu un bārdu frizēšanas kultūru un rīkiem pagājušos gadsimtos. Otra bija Viktora Jakobsona bērnu grāmatas “Zaķēns Miks un Laimes zvaigzne” ilustratores Karīnas Priedītes ilustrāciju izstāde un radošā darbnīca. Pārskata periodā 6 izstādes bija sadarbībā ar Valmieras muzeju un viena izstāde no Kocēnu bibliotēkas fondiem – Imanta Lancmaņa fotoizstāde “Pilis Eiropā”.

Rūjienas pilsētas bibliotēkā organizēta tikšanās ar Saeimas deputātu Hariju Rokpelni un viņa palīgu Vugaru Ecmani.

Arī akcentējot konkrētus **pakalpojumus**, bibliotēkas savos pārskatos piemin darbu ar ļoti dažādām mērķgrupām, te ir tikai daži piemēri:

Lodes pagasta bibliotēka nodrošina grāmatu piegādi SAC “Lode”. Šis ir ļoti pieprasīts pakalpojums, kas ļauj senioriem un cilvēkiem ar invaliditāti, kuri bibliotēku nespēj apmeklēt klātienē, saņemt grāmatas lasīšanai.

Mazsalacas pilsētas bibliotēkā Pieaugušo nodaļas datorlasītavā pieejamas 5 ierīces, t.sk. 3 datori un 2 elektroniskās lupas, kuras izmantoja cilvēki ar redzes traucējumiem, un to izsniegums arī tika reģistrēts BIS ALISE ierīču pārvaldībā.

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēkā notika seminārs mednieku kolektīva biedriem.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēkā 2023. gadā kā atsevišķa mērķgrupa tiek izraudzīti un uzrunāti pagasta seniori. Par senioriem rīkotajām digitālās prasības apmācībām vairāk var lasīt sadaļā Apmācības.

Rūjienas pilsētas bibliotēkai turpinās sadarbības ar Rūjienas senioru māju un pansionātu “Rūja”. Bibliotēku apciemojuši un iepazīnuši ir jaunās sociālās mājas klienti. Daži ir kļuvuši par patstāvīgiem bibliotēkas apmeklētājiem. Rūjienas sociālā centra iemītniekiem tika rīkoti pasākumi, Rūjienā dzīvojošiem represētajiem veltīts pasākums 25. martā, bibliotēkariem un citiem interesentiem organizēts liels grāmatniecības vēstures pasākums “Latviešu Grāmatai 500” cikla ietvaros. Veidotas izstādes, veltītas barikāžu dalībniekiem, puķu audzētājiem, Dziesmu svētku dalībniekiem.

Zilākalna pagasta bibliotēkā 2023. gadā pēc ilgāka pārtraukuma (pārtraukums bija epidemioloģiskās situācijas valstī dēļ) tika organizētas norises Senioru nama “Zilaiskalns” iemītniekiem, interesentiem. Sadarbība ar šo mērķgrupu notiek vairākus gadus. Senioriem patīk mūsu tikšanās reizes, jo notiek grāmatas priekšā lasīšana (pārsvarā personām ar veselības un funkcionāliem traucējumiem) un pēc tam pārrunas par dzirdēto. 2023. gadā priekšā lasīju Rūdolfu Plēpja grāmatu, jo viņš vienu laika periodu pavadīja Zilākalna Senioru namā un tā iemītniekiem radās interese par R. Plēpja biogrāfiju. Atskaides periodā notika divas grāmatu priekšā lasīšanas reizes Senioru namā un viena tikšanās reize Zilākalna bibliotēkā – Senioru nama iemītnieku/ interesentu pirmā iepazīšanās ar bibliotēku.

- **Uzziņu un informācijas darbs**

Visās bibliotēkās notiek darbs, sniedzot iedzīvotājiem dažāda veida un satura uzziņas un konsultācijas.

Jērcēnu pagasta bibliotēkā 2023. gadā apmeklētājiem sniegtas vidēji pāri par 700 uzziņām – konsultācijas, t.sk. konsultāciju skaits pa telefonu. Izmantotas datubāzes: IIS ALISE elektroniskais katalogs, analītiskā datubāze, novada resursi – LNB elektroniskais katalogs, analītiskā datubāze – Letonika datubāze, LURSOFT – u.c. elektroniskie resursi. Tiek izmantots uzziņu aparāts: dokumentu krājums, bibliogrāfiskie līdzekļi, katalogi un kartotēkas, tematiskās materiālu mapes, apkopotie novadpētniecības materiāli. Bibliotēkā informācijas stendā un sociālajās vietnēs regulāri tiek ievietota informācija par bibliotēkā plānotajiem pasākumiem. Daudz uzziņu un konsultāciju nākas sniegt par pašvaldības un valsts sniegtajiem pakalpojumiem.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēkā paralēli dokumentu izsniegšanai notiek iedzīvotāju informēšana dažādos jautājumos un uzziņu sniegšana – cilvēki meklē informāciju par rīcību krīzes situācijās, par ārpolitiskiem jautājumiem, kas saistīti ar situāciju uz Latvijas un Baltijas valstu robežām. Bērzaines pagasta bibliotēkā tika sniegta informācija par apmeklētājus interesējošiem jautājumiem gan klātienē, gan pa telefonu. Ja kādreiz vajadzēja meklēt mācībām, informācijai, tad tagad pārsvarā visi ir sadzīviskas dabas jautājumi, kur atbildes jāmeklē Valmieras novada pašvaldības mājaslapā, Latvija.lv.

Brenguļu pagasta bibliotēkā dažāda veida uzziņas un informācija tiek sniegta gan telefoniski, gan klātienē. Notiek VPVKAC klientu apkalpošana un sniegts atbalsts pakalpojumu pieteikšanā, nodrošināta valsts un pašvaldību e-pakalpojumu pieejamība.

Dikļu pagasta bibliotēkā informācijas iegūšana, noskaidrošana, precizēšana ir viens no galvenajiem vadmotīviem, kādēļ bibliotēku apmeklē tik daudz klientu. Ir novērots, ka lielajā informācijas daudzumā cilvēki apjūk, tamdēļ tie dodas uz bibliotēku, lai iegūtu vispatiesāko informāciju. Kā jau iepriekš tika atzīmēts, apmeklētāji augstu novērtē bibliotēkas darbinieka spēju ātri un viegli atrast visu nepieciešamo informāciju. Informācija tiek vaicāta par ļoti daudziem tematiem. Šobrīd īpaši aktuāla ir informācija par ID karšu iegūšanu, tamdēļ apmeklētāji vaicā PMLP kontaktinformāciju. Daudz jautājumu ir arī par pašvaldības darbu – īpaši sociālajiem pakalpojumiem. Augstu jānovērtē apmeklētāju uzticība uzreiz vērsties pie ticama avota.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēkā uzziņu informācijas darbs notiek katru dienu, apkalpojot lietotājus. Tā ir ikdienas darba forma, jo gandrīz katrs, kas ienāk bibliotēkā, izmanto bibliotēkāra pakalpojumus informācijas ieguvei reizēm pat elementāros jautājumos. Lauku bibliotēkā apmeklētāju jautājumi ir mazāk par bibliotēkārām tēmām, vairāk skar informācijas tehnoloģijas.

Matīšu pagasta bibliotēkā regulāri tiek veikts uzziņu un informācijas darbs. Ir sniegtas digitālās uzziņas – e-pastā nosūtīti news.lv raksti; daudz precizējošās uzziņas, sniegtas uzziņas par konkrētas grāmatas pieejamību bibliotēkā. Apmācības grupām netiek organizētas, bet tiek sniegtas konsultācijas individuāli pēc pieprasījuma – e-pastu izveidošana, konsultācijas, veicot izdrukas no Medicīniskās diagnostikas informācijas sistēmas DataMed, konsultācijas EDS sistēmā par gada deklarācijas iesniegšanu u.c.

Rūjienas pilsētas bibliotēka: Rūjienai vairs nav sava Tūrisma informācijas centra, līdz ar to daudzi pilsētas viesi iegriežas bibliotēkā. Biežāk uzdotie jautājumi ir, kur iegūt informāciju par apskates objektiem, ēšanas vietām un izklaides vietām. Uzziņu un informācijas darbā izmantoti avoti: e-katalogs, meklētājs PRIMO, LNB analītiskās datu bāzes www.periodika.lv un www.news.lv, kā arī tiešsaistes resursi internetā u.c. Uzziņas sniegtas skolēniem un studentiem – neklātniekiem mācību darba izstrādāšanā. Iedzīvotājiem sniegtas uzziņas dažādu jautājumu noskaidrošanai, piemēram, portālā www.likumi.lv.

Kocēnu pagasta bibliotēkā 2023. gadā lietotājiem tika sniegtas nepieciešamās konsultācijas par darbu ar elektronisko katalogu, autorizācijas iespējām, elektronisko pastu izveide, konsultācijas datorlietošanas/viedtālrunu jautājumos un dažādu e-pakalpojumu izmantošanā (internetbanka, saziņa ar valsts institūcijām utt.).

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēkā pārskata periodā sniegta dažāda veida un satura uzziņas. Tās tika sniegtas gan klātienē, gan telefoniski. Klienti interesējās par bibliotēkas sniegtajiem pakalpojumiem, par pašvaldības aktualitātēm, par internetā pieejamiem e-pakalpojumiem. Bibliotēkas lietotājiem svarīga ir bibliotēkā klātesamība un konsultācija, veicot datorā maksājumus, drukājot vajadzīgos dokumentus, meklējot informāciju u.tml.

Sedas pilsētas bibliotēkas apmeklētājiem sniegta dažāda rakstura informācija un uzziņas – par pašvaldības un valsts iestāžu pakalpojumiem, par iesniegumu veidlapu aizpildīšanu, par reģistrēšanos un darbību dažādos portālos, piemēram, eds.vid.gov Latvija.lv, Bill.me, TET, LMT, Bite, Internetbanka, Elektrum, Enefit, SS.com, e-pasta reģistrēšanu un citiem, par iespējām pieteikties valodas prasmes pārbaudei Valsts izglītības satura centrā, PMLP par uzturēšanās atļauju pagarināšanu, personas dokumentu kārtošanu, biļešu iegādi internetā, lietotņu ielādēšanu mobilajās ierīcēs, dažādu uzņēmumu un iestāžu kontaktinformācija un daudz citas dažāda veida informācijas pēc pieprasījuma. Augstākminētie pakalpojumi galvenokārt sniegti vidējās un vecākās paaudzes apmeklētājiem, turpretī jauniešiem un apmeklētājiem līdz aptuveni četrdesmit gadu vecumam šāda palīdzība bijusi nepieciešama tikai dažos gadījumos, no kā var secināt par medijpratību dažādās vecuma grupās.

Zilākalna pagasta bibliotēkā uzziņu un informācijas pakalpojums tiek organizēts atbilstoši klientu pieprasījumam. Atskaides periodā bibliotēkā vairāk vērsās pēc informacionālā atbalsta. Pēc nepieciešamās informācijas iegriešanās daudzi vietējās kopienas locekļi, visbiežāk šo pakalpojumu izmantoja bezdarbnieki, cilvēki ar invaliditāti, pirmspensijas vecuma cilvēki un pensionāri. Lielākoties tie ir bijuši jautājumi par dažādu iestāžu, firmu, veikalu u.c. darba laikiem, kontaktinformāciju. No jautājumiem par pašvaldības darbu – 2023. gadā klienti ļoti aktīvi meklēja Kocēnu apvienības sociālo darbinieku kontaktus (gribēja pieteikties mājsaimniecības pabalstiem) un īpašuma apsaimniekošanas speciālistes Guntas Liepiņas tālruni – daudziem bija jākārtojami jautājumi saistībā ar mazdārziņiem un īres dzīvokļiem. Visu atskaides periodā sniegto informacionālo atbalstu nevar uzskaitīt, jo situācijas ir visdažādākās, cilvēkiem palīdzība dažreiz nepieciešama visneiedomājamākajos jautājumos. Ir meklēta informācija, kur griezties, ja nepieciešams pārbaudīt/verificēt ūdens skaitītājus (Valmierā to izdarīt vairāk nevarēja), ja dzīvoklī apkures sezonā ir nepietiekama gaisa temperatūra (mājas apsaimniekotājs nerisināja), ja cilvēks vēlas turpmāk dzīvot pansionātā utt. Esmu elektroniski pieteikusi klientus uz konsultācijām internetbankās, palīdzējusi sakontaktēties ar mobilo sakaru operatoriem, elektroenerģijas piegādātājiem, jo klientiem ir valodas un psiholoģiska barjera. Vislaikietilpīgāk risinājām situāciju ar viena skolēna māti, kurai bija nepieciešams atjaunot bērna nozaudēto skolēna apliecību, kas darbojās arī kā braukšanas karte uz skolu un atpakaļ. Skola novirzīja māti uz bibliotēku. Ir bijušas vairākas reizes, kad atnāk klienti uz bibliotēku, it sevišķi sociāli mazaizsargātie iedzīvotāji, un saka, ka pārvirzīti uz bibliotēku no kādām konkrētām vietām, kaut tur varēja viņiem palīdzēt. Savas kompetences ietvaros cenšos ikkatram informācijas meklētājam jebkurā viņam aktuālajā lietā palīdzēt meklēt risinājumu, bet reizēm ir sajūta, ka kāds nav ieinteresēts tērēt savu laiku un pārvirza klientu uz bibliotēku.

Vecates pagasta bibliotēkā klienti meklēja palīdzību par šādiem resursiem un jautājumiem: tet.lv, Word, naturalizācijas eksāmens, Satversme, himnas vārdi, obligātais latviešu valodas eksāmens Krievijas pilsoņiem, elektrības atbalsta apmērs aizsargātajiem lietotājiem (MK noteikumi Nr. 345), bezdarbnieka statuss, notariālie pakalpojumi un īpašuma pārreģistrācija, e-veselība, mantošanas tiesības, testamenta veidi, iesnieguma sagatavošana VSAA, Gmail, zudusilatvija.lv ,

Facebook, Riepu pumpēšana elektriskajam ratiņkrēslam, smart ID, HOP, edoc, manacope.lv, rūtera aktivizēšana klienta mobilajam telefonam, piekļuve DVS, podziņtelefons, OCTA apdrošināšana, internetbankas lietošana, telefona pāradresēšana, google sheets, rēķinu apmaksa, failu pārsūtīšana no WhatsApp, sociālās pedagoģijas studiju iespējas, VAZ2016 detaļas atrašana, vasaras nodarbinātība skolēniem, kadastrs.lv u.c.

● Bibliotēkas izglītojošā darbība

Mūsu publisko bibliotēku darbībā vienmēr svarīga izglītojošā funkcija.

Kā atzīmē *Strenču pilsētas bibliotēka*, “lai arī pārskata periodā organizēto pasākumu afišā neatrast norādi uz to, ka tas plānots kā izglītojošs pasākums, katrs no tiem satur lielāku izglītojošo nekā izklaidējošo komponenti. Piemēram, tikšanās ar personībām – A. Puči, Z. Daudziņu, I. Latkovski bija ne tikai iespēja klātienē satikt sabiedrībā pazīstamus cilvēkus, bet vēl jo vairāk – piedalīties diskusijā par vēsturi, medijpratību, veselīgu dzīves veidu un katra indivīda vērtību sistēmas meklējumiem. Organizējot izstādes, bibliotēka organizē radošās darbnīcas un meistarklases ar izstāžu autoriem – tā ir iespēja ne tikai klātienē iepazīties ar mākslinieku, bet arī apgūt jaunas prasmes un iemaņas. Kas nav mazsvarīgi – šādus pasākumus vērtējam kā kopienas saliedēšanas pasākumus, kas stiprina piederības sajūtu savai pilsētai, novadam; tie ir pasākumi, kuriem ir arī nozīmīga sociālā loma – tiek mazināta izolētības, trauksmes un vientulības sajūta”. *Strenču pilsētas bibliotēka* izglītojošās darbības jomā sadarbojas ar svešvalodu valodas skolotāju Barbaru Dauvarti, kura brīvprātīgi organizē svešvalodu (angļu, franču) mācību nodarbības pieaugušajiem.

Vecates pagasta bibliotēka attīsta izglītojošo darbības virzienu, pieaicinot dažādu jomu lektoros un pasniedzējus. Būtiska ir arī pieredzes un zināšanu apmaiņa klientu starpā – no dārza darbiem un rokdarbiem līdz diskusijām par psiholoģiju un filozofiju. Interesanti, ka salīdzinoši maz tiek runāts par nacionālo vai starptautisko politiku, taču ir gana daudz sāpīgu jautājumu saistībā ar lokālpolitiku.

Ķoņu pagasta bibliotēka iespēju robežās īsteno bibliotēkas kultūrizglītojošās darbības virzienu, organizējot sabiedrību interesējošas prasmju un iemaņu apguves nodarbības, tikšanās ar dažādu jomu interesantiem cilvēkiem, kas ļauj paplašināt apmeklētāju redzesloku.

Lielākā daļa no *Kocēnu pagasta bibliotēkas* rīkotajiem pasākumiem veic izglītojošo funkciju. Apmeklētāju izglītošanā tiek piesaistīti lektori un attiecīgās nozares profesionāļi. Piemērs sadarbības pasākumam ar Valmieras pašvaldību, nodarbība “Emocionālā inteliģence” projekta “Veselības veicināšanas pakalpojumu pieejamība Valmieras novada Kocēnu apvienības iedzīvotājiem” ietvaros, lektori psihiatri, izglītojoši pasākumi rakstnieka R. Blaumaņa 160. jubilejai, lektore vēsturniece I. Amoliņa.

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēkā notika izglītojošs pasākums vietējā kopienā “Saruna Par un Ap migrēnu”, kurā ar savu pieredzi dalījās Latvijas Galvassāpju pacientu biedrības priekšsēdētāja Karīna Zaņģe.

Ēveles pagasta bibliotēka

Bibliotēkā izglītojošā darbība notiek, konsultējot apmeklētājus par viedierīču un e-pakalpojumu lietošanu, elektroniskā paraksta izmantošanas ieguvumiem.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēka izglītojošu darbu veica Digitālo stundu ietvaros februārī un martā, kā arī Digitālajā jeb e-prasmju nedēļā, aicinot uz konsultatīvām mācībām tieši seniorus. Izglītojoši bija arī Dzejas dienu pasākumi bērniem un pieaugušajiem, radošās darbnīcas, arī kultūrizglītojošā ekskursija Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas dalībniekiem. 2023. gadā

organizēta tikšanās ar ceļotāju un rakstnieci Zani Eniņu pasākumā “Stāsts par dzīvi ceļā un dvēseles plāksieriem”.

• Medijpratība

Sabiedrības izglītošana medijpratībā ir viena no bibliotēku darba prioritātēm. Viens no efektīviem apmācības un problemātikas aktualizēšanas veidiem mazo bibliotēku formātā ir individuālas konsultācijas un praktiska palīdzība, ko regulāri un proaktīvi bibliotēkas veica visā pārskata periodā. Nākamajā gadā vairākās bibliotēkās tiek plānotas praktiskas nodarbības grupās (Naukšēnu pagasta bibliotēka, Strenču pilsētas bibliotēka).

Rūjienas pilsētas bibliotēkas bibliotekāri piedalījās apmācībās par medijpratību bērniem. Pēc nodarbībām tika izveidota programma pirmsskolas vecuma bērniem par drošību internetā “Mācāties kopā ar Ričiju Rū”. Piedāvājums tiks īstenots 2024. gada janvārī pirmsskolas vecuma bērnu grupiņām sadarbībā ar bērnudārzu “Vārpiņa”.

Sēdas pilsētas bibliotēkā sarunās ar apmeklētājiem nereti konstatēts, ka dažāda informācija no medijiem un sociāliem tīkliem tikusi uztverta nekritiski, pieņemot visu rakstīto par patiesību. Tādos gadījumos bibliotekāri cenšas paskaidrot klientam par nepieciešamību informāciju izvērtēt kritiski. Kopumā secināms, ka iedzīvotāji aktuālo jautājumu risināšanai dod priekšroku individuālām konsultācijām par katru konkrēto gadījumu, nevis atsaucas aicinājumiem uz apmācību pasākumiem, piemēram, neviens neatsaucās uz tikšanos ar digitālās nedēļas viesi – speciālistu medijpratībā, lai gan tika sniegta plaša informācija.

Mazās pagastu bibliotēkās medijpratības jautājumi parasti tiek risināti individuālās sarunās ar klientiem. Par medijpratības tēmām kopumā tiek minēts, lietotājus konsultējot un mācot darbā ar datoru, viedierīcēm un internetu.

Bērzaines pagasta bibliotēkā pārrunātas drošības lietas e-pastos, kā neuzķerties uz internetā piedāvātām izlozēm, pirkumiem.

Grupu pasākumi visbiežāk tiek rīkoti Digitālās un E-prasmju nedēļas ietvaros.

Kauguru pagasta bibliotēka: Medijpratība – zināšanu un prasmju kopums, kas nepieciešams darbam ar informācijas avotiem. Pārsvārā ar bērniem un jauniešiem individuāli vai nelielās grupiņās tiek pārrunāti jautājumi par saņemtās informācijas patiesumu, spēju informāciju saprast un analizēt. Esam skatījušies www.drossinternets.lv filmiņas.

Lodes pagasta bibliotēka

Lodes pagasta bibliotekāre aktīvi papildināja savas zināšanas un prasmes dažādos medijpratības pasākumos klātienē un attālināti, apmeklējot medijpratības un informācijas pratības seminārus, kursus, apmācības. Pārskata periodā bibliotēka piedāvā konsultācijas medijpratības pamata prasmju apgūšanā, lai pēc iespējas plašāka sabiedrības daļa spētu kritiskāk izvērtēt plašo informācijas daudzveidību.

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēkā Digitālās nedēļas ietvaros ikvienam bibliotēkas apmeklētājam bija iespēja iegūt jaunu informāciju un pilnveidot savas digitālās prasmes. Individuālo konsultāciju diskusiju tēma – digitālās kompetences, digitālā nevienlīdzība.

Zilākalna pagasta bibliotēkā par dažādos informācijas avotos izlasītās informācijas analīzi, izvērtēšanu un informācijas avota novērtēšanu pārsvārā konsultēja pirmspensijas vecuma cilvēkus un pensionārus.

Naukšēnu pagasta bibliotēkā nākamajā pārskata periodā plānots strādāt pie informācijpratības un medijpratības grupu apmācības nodarbībām. 2024. gadā plānotas medijpratības un informācijpratības grupu nodarbības. Sākotnējās mērķgrupas – seniori; jaunākā skolas vecuma un vecākā pirmsskolas vecuma bērni.

- **Lietotāju apmācības un konsultācijas**

Lietotāji vēršas bibliotēkās ar visiem jautājumiem, ko nevar atrisināt paši, jo bieži cilvēkiem nav kur vērsties pēc padoma un palīdzības. Konsultācijas un apmācības darbam ar datoru un internetu bibliotēkās notiek pārsvarā individuāli. Retāk mācības tiek organizētas grupām, ņemot vērā apmeklētāju intereses un konkrētās vajadzības.

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēkā apmācības un konsultācijas notiek ar katru klientu individuāli, novērtējot priekšzināšanu līmeni un vēlmes. Vairākiem klientiem bija nepieciešamas apmācības, lai varētu pieslēgties tiešsaistēm. Pēc pieprasījuma sniegtas konsultācijas par mobilo lietotņu lietošanu, kā arī konsultācijas darbam ar datoru un internetu, veicot maksājumus, meklējot informāciju. Aktuālas apmācības un konsultācijas www.latvija.gov.lv. Vadoties pēc savām apmācībām – gan kā digitālajam līderim, gan kā VPVKAC speciālistei – stāstu iedzīvotājiem, cik nozīmīgi ir sākt saprast to, ka atsevišķas valsts iestādes pāries tikai uz elektronisko saziņas formu. Un šajos gadījumos būs nepieciešamas gan ID kartes, gan elektroniskais paraksts.

Burtnieku pagasta bibliotēkas lietotāji tika individuāli konsultēti par darbu ar datoru un internetu, par informācijas resursiem. Sniegtas konsultācijas un palīdzība pakalpojumiem e-vidē: internetbankas izmantošana, kontu izraksti, dzīvesvietas deklarēšana, OCTA apdrošināšana, zvejas licences noformēšana un zvejas atskaites Latvijas zivsaimniecības integrētās kontroles un informācijas sistēmā (LZIKIS), iesniegumi Lauku atbalsta dienestam, dokumentu iesniegšana Uzņēmumu reģistram, Eiropas veselības apdrošināšanas kartes pieteikšana Nacionālajam veselības dienestam, saziņa ar Ukrainas vēstniecību vīzas noformēšanai, dokumentu noformēšana un nosūtīšana Valmieras zonālajam valsts arhīvam.

Dikļu pagasta bibliotēkā tie ir gan seniori, gan arī darba meklētāji, kuriem nepieciešamas konsultācijas vai atbalsts. Darbojoties interneta vidē, iepazīstam ar novadu un pagastu saistītās interneta vietnes, ziņu portālus, bibliotēkā pieejamās datubāzes letonika.lv un lursoft.lv, LNB digitālās bibliotēkas u.c., iepazīstamies ar pakalpojumiem, kas pieejami interneta vidē (maksājumu kārtošana, e-pasta izveidošana, interneta vietnes latvija.lv iespējas u.c.). Bibliotēkāre sniedz palīdzību dažādu interneta vietņu izmantošanā. Tāpat dažkārt nepieciešams skenēt dokumentus, kurus pēc tam bibliotēkāre palīdz nosūtīt uz konkrētu iestādes vai privātu e-pasta adresi.

Ēveles pagasta bibliotēkā apmeklētāji tiek individuāli apmācīti darbam ar datoru un pakalpojumu izmantošanu darbam e-vidē atkarībā no pieprasījuma. Pārskata periodā individuāli tika apmācīti apmeklētāji e-pasta izveidē, maksājumu veikšanai izmantojot internetbanku, kā arī pierakstu veikšanai pie ārsta izmantojot internetu. Aktīvi tiek stāstīta informācija par bibliotēkā pieejamajām datubāzēm un Delfi+ pakalpojumu.

Jērcēnu pagasta bibliotēkā pārskata periodā lietotājiem sniegtas konsultācijas darbam ar datoru un internetu. Visbiežākās konsultācijas notikušas par tēmām, kā attālināti izmantot datubāzi Letonika, kā meklēt grāmatas elektroniskajā katalogā, gada ienākumu deklarācijas iesniegšana VID, darba nespējas lapas iesniegšanas. Apmācīti 2 bibliotēkas apmeklētāji meklēt informāciju portālā www.latvija.lv un kā lietot elektronisko parakstu. Bieži tiek zaudēti apmeklētāji, kuri apguvuši tehnoloģijas, iegādājas mūsdienīgas ierīces un darbojas no mājām, dažreiz palūdzot

konsultāciju vai palīdzību, ja paši “apmaldās tehnoloģiju labirintos”. Aktuālas kļuvušas individuālās apmācības skārienjutīgo telefonu lietošanā. Senioriem un ne tikai viņiem ar šīm tehnoloģijām ir ļoti sarežģīti, jo dažkārt telefoni nobloķējas un nākas pat palīdzēt rast risinājumu atjaunot sakarus. Jāmāca rakstīt īsziņas un lietot WhatsApp lietotni, fotografēt un izmantot internetu telefonā. Par LNB piedāvātajiem digitālajiem resursiem tiek informēti un apmācīti studenti, kuri gatavo pārbaudes darbus un meklē informācijas resursus.

Kauguru pagasta bibliotēkā notikušas individuālas apmācības pēc pieprasījuma: e- pakalpojumu saņemšana www.latvija.lv, e-paraksta lietošana, VID deklarāciju iesniegšana, VSAA, internetbanku izmantošana.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēkā īpašu apmācību kursu neveidojam, cilvēku apmācība notiek individuāli, tad, kad apmeklētājs ir saskāries ar konkrētu problēmu, ko nemāk atrisināt, piemēram – kā saglabāt bankas konta izrakstu PDF formā, kā atvērt un izdrukāt Lattelecom rēķinu, kā pievienot maksājumu uzdevumus VID gada deklarācijai, palīdzība ar veselības apdrošināšanas dokumentu nosūtīšanu utt.

Kocēnu pagasta bibliotēkā dažādas apmācības un konsultācijas lietotājiem tika sniegtas visā pārskata periodā – e-dokumentu atvēršana, informācijas meklēšana, CV rakstīšana un noformēšana, internetbankas pakalpojumu izmantošana, e-paraksta izveide un lietošana, nekustamo īpašumu datu meklēšana, deklarēšana ar klienta datiem, ienākumu deklarācijas aizpildīšana, elektroniska saziņa ar dažādu pakalpojumu sniedzējiem, laikrakstu abonēšana internetā. E-prasmju nedēļā tika piedāvātas konsultācijas ārpus bibliotēkas darba laika (vakaros), lai ikviens interesents varētu saņemt šo pakalpojumu. Lielāko interesi par E-prasmju nedēļu izrādīja vecāka gadagājuma cilvēki.

Ķoņu pagasta bibliotēkas apmeklētājiem bieži vajadzīga palīdzība darbā ar datoru un internetu – valsts un pašvaldības, arī cita veida pakalpojumu izmantošana e-vidē iedzīvotājiem ir aktuāla, jo dzīves situācijas piespiež apgūt šīs prasmes. Šis darbs ir individuāls, jo katram apmeklētājam situācija ir cita, tāpēc grupu apmācības nav tikušas organizētas. Līdzīga situācija ir ar visu veidu informācijas resursu izmantošanu (datubāzes, bibliogrāfiskie resursi, Nacionālā digitālā bibliotēka u.c.) – apmeklētājs gatavs uzklaut un mācīties tikai tad, kad viņu interesē kas konkrēts.

Lodes pagasta bibliotēkā pēc pieprasījuma tiek organizētas apmācības. Lodes pagasta bibliotēkas apmeklētājiem tiek piedāvāta iespēja apgūt digitālās prasmes, kas kļuvušas tik nozīmīgas tāpēc, ka daudzas no mūsu ikdienas aktivitātēm un vajadzībām vairs nav iedomājamas bez mijiedarbības ar tehnoloģijām. Lasītājiem tika piedāvātas arī konsultācijas datoru lietošanā par dažādiem jautājumiem, piemēram, interneta izmantošanu un e-pakalpojumiem, Latvija.lv izmantošanu, e-adreses izmantošanu, dažādu dokumentu aizpildīšanu un iesniegšanu elektroniski, e- paraksta izmantošanu, eds.vid.gov.lv lietošanu, e-pasta lietošanu, kā arī rēķinu nomaksu internetā u.c. Interese par konsultācijām bija liela, konsultācijas notika gan klātienē, gan attālināti (pa telefonu). Pārsvārā šo pakalpojumu izmanto seniori un iedzīvotāji, kuriem nav iespēju nokļūt pilsētā.

Ramatas pagasta bibliotēkas apmeklētāji tika apmācīti, kā apmaksāt rēķinus e-vidē, kā arī iesniegt iesniegumus pašvaldībai ar drošu elektronisko parakstu vai personu apliecību (iDE), ir sniegtas konsultācijas, kā lietotājam iesniegt slimības lapu VSAA, kā pieprasīt bezdarbnieka pabalstu un pieprasīt pensiju attālināti, ja sasniegts pensijas vecums.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēkā 2023. gadā kā atsevišķa mērķgrupa tiek izraudzīti un uzrunāti pagasta seniori. Viņi aicināti piedalīties un papildināt savas zināšanas digitālos jautājumos. Februāra un marta ceturtdienās bibliotēka organizēja digitālās stundas, aptverot tēmas par

Valmieras bibliotēkas kopkataloga lietošanu, autorizācijas datu izsniegšanu klientam un pieslēgšanos savam profilam kopkatalogā. Veikta apmācība e-pasta izveidē un lietošanā (www.inbox.lv). Bibliotekāre, veicot digitālā līdera darbu, bibliotēkas lietotājus iepazīstināja ar e-parakstu un e-adresi, tās izveidi, kā arī sniedza padomus internetbankas lietošanā un maksājumu veikšanā.

Rūjienas pilsētas bibliotēka līdz šim spējusi visiem atnākušajiem apmeklētājiem nodrošināt problēmjauditājuma atrisināšanu. Nedublējam pilsētā esošā Klientu apkalpošanas centra darbību, jo iedzīvotāji paši vairāk izvēlas izmantot to, jo tas atrodas tuvu centram un ātrāk pieejams. Sadarbībā ar Lauku atbalsta dienesta darbinieci palīdzam iedzīvotājiem sakārtot datus e-vidē.

Sedas pilsētas bibliotēkā lietotāji darbam ar datoru un internetu tiek apmācīti individuāli pēc pieprasījuma. Tāpat pēc nepieciešamības sniegtas konsultācijas pakalpojumu izmantošanai e-vidē. Tiek sniegta informācija visu veidu informācijas resursu izmantošanā (datubāzes, bibliogrāfiskie resursi, Nacionālā digitālā bibliotēka u.c.), īpaši to akcentējot ikgadējā Digitālajā nedēļā martā. Šeit jāatzīmē, ka visai augsts pieprasījums pēc konsultācijām e-vidē, piemēram, iedzīvotāju ikgadējās deklarācijas sagatavošana, darbnespējas lapu iesniegšana, bezdarbnieka statusa noformēšana, darbs ar i-banku utt. Bijuši arī gadījumi, kad klienti lūguši palīdzēt ar mobilo ierīču saistītu jautājumu risināšanu dzīvesvietā. Nākamajā pārskata gadā plānots aktīvāk piedāvāt klientiem apgūt nepieciešamās prasmes patstāvīgai ierīču izmantošanai savu pakalpojumu nodrošināšanai.

Trikātas pagasta bibliotēkā 2023. gadā Digitālās nedēļas laikā ikviens varēja saņemt informāciju un konsultācijas par e-pakalpojumiem. Cilvēki jau nāk uz bibliotēku tikai tad, kad viņiem ir tieši vajadzīgs vai nesaprotams kaut kas e-pakalpojumos. Ir sniegtas individuālas konsultācijas par elektronisko pakalpojumu lietošanu, interneta izmantošanu, interneta bankas un e-pasta lietošanu, deklarācijas iesniegšanu u.tml.

Vaidavas pagasta bibliotēka sniegusi individuālas konsultācijas digitālo prasmju apguvē un pilnveidē, uzlabojot pieejamību valsts un pašvaldības pakalpojumiem e-vidē; notikušas konsultācijas un apmācība datubāzu lietošanai, e- bibliotēkas izmantošanai. Sniegti medijpratības padomi interneta resursu drošai, lietderīgai izmantošanai.

Zilākalna pagasta bibliotēkā senioriem izveidoti e-pasti, mācīts, kā telefonā izveidot WhatsApp, kā lejuplādēt telefonā lietotnes Bill.me, BTA un kā tajās darboties. Digitālās nedēļas laikā noteiktās stundās interesentiem piedāvātas individuālas konsultācijas dažādu digitālu pamatprasmju apgūšanai, taču pagasta iedzīvotāji uz šīm konkrētām dienām nepieteicās. Klientiem konsultācijas nepieciešamas tikai tad, kad problēma ir aktuāla. Konsultēt bija nepieciešams LNB digitālajā bibliotēkā periodika.lv, kad klienti meklēja dažādas ziņas par saviem radniekiem vai savu dzimto pusi; portālā 1188.lv, kad bija nepieciešams sameklēt informāciju par satiksmi, tostarp uz Ukrainu, kā arī informāciju par dažādiem konkrētiem Latvijas uzņēmumiem un iestādēm (kontaktainformāciju, adresi, darba laiku) un citu apmeklētājiem svarīgu informāciju.

Mazsalacas pilsētas bibliotēkā notikušas 5 apmācības par medijpratību, digitālajam prasmēm un drošību internetā, t.sk. 1 senioriem par digitālajām prasmēm (e-parakstu, Zoom lietošanu u.c.), 4 bērniem (EBSCO, LNB digitālās kolekcijas un Primo meklētājs – 11.klasei; Tet skoliņas ietvaros 3 nodarbības par medijpratību Mazsalacas PII "Dārziņš" 4 – 7 gadus veciem bērniem). Arī Interesu kluba tikšanās "Filmas ienāk bibliotēkā" reizē iepazīnāties ar portāliem filmas.lv un redzidzirdilatviju.lv un to piedāvātajām iespējām.

Novada bibliotēkās konsultācijas iedzīvotājiem tiek sniegtas arī par pašvaldības (sociālie pabalsti, nekustamais nodoklis, nomas maksas, komunālie un īres pakalpojumi) un valsts

sniegtajiem pakalpojumiem. Iedzīvotāji, kuriem nav personalizētās pieejas, interesējās par pakalpojumu saņemšanu bibliotēkās kā Valsts klientu apkalpošanas centru pakalpojumu, jo iedzīvotājiem ir problemātiski nokļūt Valmierā, bibliotēkās saņemt valsts pakalpojumus tuvu savai dzīves vietai.

- Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

Tabula “BIS ALISE izmantošana”

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotē ku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2023)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2023)
			Cirkulā cija	SBA	Komplektē šana		
Valmieras bibliotēka	1	1	1	1	1	3009	5929***
Valmieras izglītības iestāžu bibliotēkas	11	11	11	11	11	1161	
Novadu publiskās bibliotēkas	33*	33	33	33	Valmieras bibliotēka apstrādā dokumentus visām pašvaldību publiskajām bibliotēkām		
Novadu izglītības iestāžu bibliotēkas	13**	11	11	11	11		

*2023. gada sākumā notika manuāla Strenču apvienības piecu filiālbibliotēku datu pārceļšana no Valkas uz Valmieras kopkatalogu.

**BIS ALISE nav ieviesta Burtnieku Ausekļa pamatskolā un Strenču pamatskolā ar struktūrvienību Sedā.

***Kopējais WebPac pasūtījumu skaits visām dalībbibliotēkām

Tabula “Autorizētie lietotāji”

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvie lietotāji kopā	4624	5276	5827	+14%, +10%
Autorizētie lietotāji kopā	6422	7086	7661	+10%, +8%
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	2536	2731	3011	+9%, +10%

- **Iekšzemes un starptautiskais SBA:**

Tabula “SBA rādītāji”

SBA	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepr. gadu
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	1020	1841	2940	+80%; +60%
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	673	1243	2212	+85%; +78%
No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits			10	

Valmieras bibliotēkas viena no prioritātēm ir veicināt arvien aktīvāko sadarbību starp novada bibliotēkām ne tikai apvienībās, bet visā novadā un ar citām Latvijas bibliotēkām. Kā viens no ļoti labiem rādītājiem šīs sadarbības aktivizēšanai ir tas, ka stabili otro gadu **ļoti augsti rādītāji SBA pakalpojumam**, bibliotēkas aktīvi izmanto iespēju veikt grāmatu apmaiņu starp saviem fondiem. Svarīgi ir, ka SBA pakalpojums Valmieras novada publisko bibliotēku klientiem ir bezmaksas.

Valmieras bibliotēka, veiksmīgi turpinot sadarbību ar LNERB, veicina pielāgotas literatūras pakalpojumu ieviešanu arī filiālbibliotēkās. 2023. gadā jauns pakalpojums ieviests Mazsalacas pilsētas bibliotēkā – noslēgts līgums ar LNERB par lielburtu grāmatu SBA cilvēkiem ar redzes traucējumiem. Novembrī Valmieras bibliotēkas organizētajā seminārā Valmieras bibliotēka un Mazsalacas bibliotēka dalījās ar savu pieredzi šo pakalpojumu sniegšanā saviem klientiem, demonstrējot risinājumu audiogrāmatu atskaņošanai, un vairākas filiālbibliotēkas izrādīja interesi un plāno 2024. gadā piestrādāt un izpētīt, cik aktuāls šis pakalpojums ir viņu kopienās – nodrošināt cilvēkiem ar redzes traucējumiem iespēju izmēģināt lasīt tekstu šādā veidā.

Zilākalna pagasta bibliotēkā atskaites periodā SBA pakalpojums ir bijis labi izmantots. Daļēji tas ir tāpēc, ka, nosodot Krievijas un Baltkrievijas kopīgi sāktu karu pret Ukrainu un atbalstot ekonomisko sankciju noteikšanu pret Krieviju un Baltkrieviju, 2022. gadā bibliotēkās tika pieņemts lēmums pārtraukt Krievijā un Baltkrievijā izdotās literatūras iegādi. Gandrīz divus gadus neesmu iegādājusies grāmatas krievu valodā, esmu piegādājusi grāmatas un žurnālus SBA kārtā no citām bibliotēkām, jo katrai bibliotēkai piedāvājums ir atšķirīgs.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka, lai apmierinātu lasītāju vēlmes, sadarbojas ar citām novada bibliotēkām. Tad liels palīgs bibliotēkām ir iespēja izmantot SBA, jo diezgan daudz, arī pieaugušo, iegūst augstāko izglītību un ne visas studentiem nepieciešamās grāmatas ir mūsu bibliotēkas fondā. Tad grāmatas pasūtām SBA kārtā no citām bibliotēkām un atgādājam uz bibliotēku, lai lasītājam nebūtu pašam jābrauc uz citu bibliotēku pēc grāmatām. Studentiem darbu rakstīšanai ir bijušas nepieciešamas grāmatas gan sociālajās zinībās, gan finansēs, gan medicīnā, gan pedagoģijā u.c. SBA kārtībā izsniegti 270 eksemplāri Valmieras novada bibliotēkām, galvenokārt Ramatas, Vecates un Sēļu pagasta bibliotēkām. Saņemti 225 eksemplāri, visvairāk no Valmieras, Rūjienas un Skaņkalnes pagasta bibliotēkām, kā arī 2 eksemplāri no LNB. SBA pakalpojumus izmantojuši 68 lasītāji. Liels pieprasījums ir pēc jaunākajām grāmatām vai nozaru literatūras, piemēram, sociālā darba, pedagoģijas, psiholoģijas u.c. 2023. gadā bija arī netipiski pieprasījumi pēc krievu detektīvu romānu autoru – Ustinovas un Doncovas – darbiem. Nebija latviešu valodā grāmatas, tad izvēlējās lasīt arī krievu valodā. Un atkal nākas izmantot SBA pakalpojumu, jo mūsu fondā nav daudz grāmatu krievu valodā. Protams, nākas pasūtīt arī citu žanru un daļlīteratūras grāmatas. Bieži vien SBA kārtā pasūtītās

daiļliteratūras grāmatas izlasa vairāki mūsu bibliotēkas lasītāji, tās piedāvājam arī citiem lasītājiem, jo laika gaitā esam iepazinuši daudzu lasītāju lasīšanas paradumus un gaumi.

Vecates pagasta bibliotēkā 2023. gadā būtiski auguši SBA rādītāji – gan saņemto, gan nosūtīto dokumentu skaits. Tas liecina par lasītāju aktivizēšanos, vēlmju artikulēšanu, par to, ka lasītāji seko līdzī publicācijām par literatūru. Degvielas kompensācija palīdz piegādāt vēlamās grāmatas gana operatīvi, tāpēc arī lasītāji labprāt izmanto šo iespēju. Lai nodrošinātu dinamiskāku piedāvājumu, Vecates pagasta bibliotēka lūdz Valmieras bibliotēkas palīdzību sakomplektēt ceļojošās kopas, balstoties uz Vecates lasītāju interesēm. Tādā veidā arī nenotiek dzīšanās pēc tikai jaunā, bet jauno var atklāt agrāk iznākušās grāmatas, kuru nav Vecates pagasta bibliotēkas krājumā. Lielākais pieprasījums ir pēc detektīvžanra literatūras, arī romantikas, bet ne pārāk *saldas*, vēlams ar kādiem krimināliem elementiem.

● **Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā**

- Nav iespējams nodrošināt jaunas grāmatas un periodiku krievu valodā. Valmieras novada bibliotēkas kopš 2021. gada marta neiegādājas Krievijā izdotas grāmatas, lai pakārtoti nekļūtu par kara atbalstītājiem (vairāk sadaļā Krājums).

Sedas pilsētas bibliotēka: Lai gan krājuma attīstības koncepcijā pie krājuma komplektēšanas prioritātēm minēts – “kvalitatīva pieprasīta tulkotā literatūra, galvenokārt krievu valodā”, tomēr, šādu noteikumu nav bijis iespējams izpildīt. Tas saistīts ar to, ka pārskata gadā pārtraukta krājuma iegāde krievu valodā, tā kā šādas grāmatas tiek izdotas Krievijā.

- Pienākumu sadrumstalotība

Mazsalacas pilsētas bibliotēka: Atskatoties uz gada laikā paveikto, jāsecina, ka bibliotēkai kā iestādei un bibliotekāram kā darbiniekam atšķirībā no citām profesijām pēdējā laikā tiek uzlikti daudz un dažādi pienākumi, pat parakstu apstiprināšana CVK reģistrētajā iniciatīvā “Saeimas atsaukšanas ierosināšana”, kas nekādā veidā nav saistīti ar kultūru un literatūru vai lasīšanas veicināšanu un grāmatu popularizēšanu un prasa pilnīgi citas prasmes un citu profesiju amatu pienākumu pildīšanu.

Sedas pilsētas un Zilākalna pagasta bibliotēkās nav pietiekami lielu un nav atsevišķi atdalītu telpu, lai varētu pilnvērtīgi sniegt dažāda rakstura pakalpojumus vienlaikus, netraucējot dažādās darbībās viens otru, līdz ar to nespējot nodrošināt pietiekamu privātumu.

Sedas pilsētas bibliotēkā lasītāju apkalpošana, klientu konsultācijas, apmeklētāju datoru pieeja, bērnu stūrīša izmantošana, lasītava, krājuma izvietojums, pasākumu organizēšana, izstāžu izvietošana, vadītāja darba vieta, saimnieciskais stūrītis utt. viss izvietots cieši kopā divās atvērtās telpās.

Risinājums – rast iespēju paplašināt bibliotēkas telpas.

Zilākalna pagasta bibliotēkā klientu darba vieta Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas punktā iekārtota bibliotēkas telpu zonā, kur ir mazāka apmeklētāju kustība/aktivitāte. Telpa ir caurstaigājama, bet bibliotekāre novietojusi klienta galdu telpas malā ar datora ekrānu vērstu pret sienu, lai nevienam citam, izņemot pašu klientu, nebūtu iespējams redzēt darbības datorā. Ja klientam būs nepieciešama attālināta konsultācija ar kādu speciālistu, tad nav iespējas aiztaisīt telpas durvis, lai bibliotēkā esošie apmeklētāji nedzirdētu sarunu. Neliels risinājums būtu skaņas slāpējošs panelis pie klienta galda.

6. Krājums

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2021	2022	2023
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	69 532	83 700	84 469
<i>t. sk. grāmatām</i>	50 255	55 980	58 781
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	7 644	9 064	10 005
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	19 277	25 823	25 596
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita Valmieras novadā (bez Valmieras pilsētas)	3,00	2,84	2,89
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	69 878	83 700	84 469

Valmieras novada pašvaldības finansējums Valmieras novada bibliotēku krājuma komplektēšanai 2023. gadā bija 84 469,00 EUR, kas par 769 EUR vai 0,9% vairāk nekā 2022. gadā. Grāmatu iegādei iztērēti 58 781 EUR, par 2801 EUR vai 5% vairāk nekā iepriekšējā gadā. Periodisko izdevumu iegādei iztērēti 25 596 EUR, finansējums šeit pat samazinājies par 227 EUR vai 0,9%.

Piešķirto finansējumu filiālbibliotēku vadītāji vērtē kā optimālo, taču, ņemot vērā grāmatu sadārdzinājumu, 2024. gadā būtu vēlams finansējuma palielinājums krājuma komplektēšanai. Salīdzinot ar citiem gadiem, par pašvaldības piešķirto finansējumu krājuma komplektēšanai atskaites periodā bibliotēkas varēja iegādāties mazāku grāmatu skaitu un pasūtīt ne tik daudzveidīgu periodisko izdevumu skaitu, kā vēlētos.

Naukšēnu pagasta bibliotēkai finansējums krājuma komplektēšanai iepriekšējā līmenī, bet, tā kā pieaugušas grāmatu cenas, tad nopirkto grāmatu skaits samazinās. Finansējums periodikas iegādei varētu būt lielāks.

Sēļu pagasta bibliotēkā krājums ir jāatjauno, tāpēc 2023. gada pārskata periodā tika norakstītas nolietotās un vizuāli neizskatīgās grāmatas. Samērā mazs finansējums krājuma komplektēšanai, pieaugot cenām jaunajām grāmatām – jaunieguvumu skaits ir būtiski samazinājies.

Mazsalacas pilsētas bibliotēkā pašvaldības piešķirtais finansējums grāmatu iegādei līdz šim ir bijis ļoti labs, lai gan pēdējos gados tas pavisam neredz samazinājies, veicot budžeta grozījumus gada beigās, ietaupītos līdzekļus novirzām grāmatu fondam, kas nodrošina daudzpusīgu un saturīgu bibliotēkas fonda veidošanu, jo lasītājiem tiek piedāvāti un nodrošināti viņu vajadzībām un interesēm atbilstoši jaunākie iespieddarbi.

Vaidavas pagasta bibliotēkā finansējums ierobežo kvalitatīvu krājuma papildināšanu. Nepieciešamas lielākas iespējas papildināt bērnu un jauniešu grāmatu krājumu ar mūsdienīgām un uzmanību piesaistošām grāmatām. Bērnu lasīšanas pasākumos ievērots, ka bērni tiecas pēc mūsdienīgām, saturā saistošām grāmatām, kuras atbilst mūsdienu bērnu lasīšanas kritērijiem.

Nākamā gada periodā plānots veikt izpēti un diskusijas, lai saprastu vietējā lasītāja vēlmes attiecībā uz krājuma komplektēšanu.

Valmieras pagasta bibliotēkā ar 428 aktīvo lietotāju kopskaitu 2023. gadā par Valmieras pašvaldības piešķirto budžetu 2023. gadā ir iegādātas tikai 186 grāmatas.

Ramatas pagasta bibliotēkā krājuma papildināšanai līdzekļi nu jau kuro gadu netiek palielināti, bet grāmatas kļūst dārgākas, tādēļ esam spiesti no citām bibliotēkām pasūtīt lasītājiem interesējošās grāmatas.

- **Krājuma pārbaude (inventarizācija)**

2023. gadā Valmieras bibliotēkas Komplektēšanas un automatizācijas nodaļas darbinieki veica 22 automatizētas bibliotēku krājumu inventarizācijas: 14 plānveida inventarizācijas izglītības iestāžu bibliotēkās (Jura Neikena Dikļu pamatskola, Valmieras Pārgaujas Valsts ģimnāzija, Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola, Valmieras Viestura vidusskola, Kocēnu pamatskola, Valmieras sākumskola, Valmieras Pārgaujas sākumskola, Valmieras 2. vidusskola, Ziemeļvidzemes pamatskola, Valmieras Gaujas Krasta vidusskola, Valmieras Valsts ģimnāzija, Valmieras Mūzikas vidusskola, Trikātas pamatskola, Valmieras 5.vidusskola), 1 plānveida inventarizācija filiālbibliotēkā (Trikātas pagasta bibliotēka) un 7 inventarizācijas filiālbibliotēkās sakarā ar darbinieku maiņu (Valmieras pagasta bibliotēka, Sēļu pagasta bibliotēka, Rencēnu pagasta 2. bibliotēka, Vaidavas pagasta bibliotēka, Ipiķu pagasta bibliotēka, Naukšēnu pagasta bibliotēka, Strenču pilsētas bibliotēka). Tika veikta krājumu skenēšana uz 1-4 portatīvajiem datoriem, datu apkopošana, trūkstošo eksemplāru meklēšana, inventarizācijā trūkstošo vienību norakstīšana un inventarizācijas noslēguma dokumentu sagatavošana. Visi bibliotekāri bija gatavojušies inventarizācijai, attīrījuši un sakārtojuši krājumus.

Strenču pilsētas bibliotēka bija pirmā no Strenču apvienības bibliotēkām, kurā inventarizācija tika veikta pēc datu pārceļšanas no Valkas kopkataloga. Inventarizācijas rezultātā tika labotas eksemplāru pārceļšanas kļūdas un precizēts krājuma sadalījums pa dokumentu veidiem. Pārējās Strenču apvienības bibliotēkas tiks inventarizētas 2024. gada pirmajā pusē.

Tabula "Krājuma rādītāji"

	2021	2022	2023
Jaunieguvumi kopā	18 316	19 329	19 572
<i>t. sk. grāmatas</i>	6 485	7 283	6 581
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	1 919	1 382	1 670
<i>t. sk. bērniem</i>	1 473	1 775	1 689
Izslēgtie dokumenti	8 586	23 311	18 120
Krājuma kopskaits	194 476	213 597	214 568
Grāmatu krājuma apgrozība	0,1	0,41	0,48
Periodisko izdevumu apgrozība	1,79	1,94	2,3

2023. gadā filiālbibliotēku krājumu vienību kopskaits - 214 568 vienības, no tiem 183 431 ir grāmatas un 29 225 periodiskie izdevumi. Pārskata gadā filiālbibliotēku krājumi papildināti ar

19 572 jaunieguvumiem, no tiem 1 689 ir bērnu un jauniešu grāmatas, tas ir par 86 grāmatām mazāk nekā 2022. gadā.

Apvienību ietvaros bibliotēkas cenšas vienoties par literatūras iegādes saskaņošanu, pēc tam pēc vajadzības notiek grāmatu apmaiņa.

- **Krājuma komplektēšanas politika un organizācija**

Bibliotēku krājumi tiek veidoti atbilstoši vietējo kopienu interesēm un finansējumam un Krājuma komplektēšanas politikas dokumentiem.

2022. gadā, gatavojoties akreditācijai, pēc Valmieras bibliotēkas iniciatīvas tika izveidota darba grupa vienotai Krājuma komplektēšanas politikas izstrādei novadā. Darba grupā piedalījās Valmieras bibliotēkas un Valmieras novada pilsētu bibliotēku vadītājas, kuras kopīgi strādāja pie jaunā dokumenta izveidošanas, kas pēc tam ļoti atviegloja pagasta publisko bibliotēku darbu, jo dokumentā atlika veikt tikai nelielas korekcijas, ņemot vērā savas bibliotēkas specifiku. Pārskata gadā komplektēšana bibliotēkās tika veikta saskaņā ar aktuāliem komplektēšanas dokumentiem – bibliotēku krājuma komplektēšanas politikām 2022.–2026.gadam, kur apkopota informācija par komplektēšanas procesa informācijas avotiem, prioritātēm krājuma komplektēšanai, aprakstīta informācija par eksemplaritāti, hronoloģisko aptvērumu un norakstīšanas procedūru.

Krājuma komplektēšanas procesā tiek ņemtas vērā arī lasītāju vēlmēs un ieteikumi.

Vecates pagasta bibliotēkā regulāras lasītāju aptaujas par to, kādas grāmatas viņi vēlētos redzēt bibliotēkas krājumā, un daudz aktīvākas kā iepriekšējā gadā SBA izmantošanas iespējas, ļāvušas vairokt klientu apmierinātību, atsaucību un uzticēšanos bibliotēkai. Kopā ar bērniem un jauniešiem meklētas bibliotēkas vecākās un noslēpumainākās grāmatas, kas iedvesmojušas uz idejām “Latviešu Grāmatai 500” norišu kontekstā.

Vecates pagasta bibliotēkā jaunieguvumu skaits grāmatu skaita ziņā ir tieši tāds pats kā 2022. gadā, mazāk iegādātas bērnu grāmatas. Tam ir divi iemesli – Covid-19 gados bērni mazāk nāca uz bibliotēku, līdz ar to krājums vēl ir gana svaigs un neapgūts, ir daudz atklājamo grāmatu, kas iegādātas iepriekšējos gados. Un 2023. gada beigās tika saņemts grāmatu ziedojums no privātpersonas, kurā ir labas bērnu grāmatas, kas nav krājumā, tā ka ir lieliska iespēja krājumu 2024. gadā papildināt ar šo dāvanu. Komplektējot krājumu, tiek meklēts līdzsvars starp izklaidi un izglītošanu, vispārīgām un specifiskām interesēm. Īpaša uzmanība tiek veltīta, lai krājumā nonāktu latviešu daiļliteratūras darbi, arī dzeja, kas ir mazāk pieprasīta, bet labi noder laikmeta atmosfēras dokumentēšanai un dzejai veltītos pasākumos.

- **Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”**

2023. gadā novadu bibliotēku krājumi tika papildināti arī ar Kultūras ministrijas piešķirto atbalstu grāmatu iepirkumam publiskajām bibliotēkām **5641 EUR** apmērā (**486** eksemplāri), kas vērtējams kā būtisks atbalsts daudzpusīgas grāmatu izvēles nodrošināšanai lasītājiem.

- **“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023”**

Kultūras ministrijas un Latvijas Nacionālās bibliotēkas finansētā lasīšanas veicināšanas programma “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023” sniedza iespēju papildināt filiālbibliotēkās krājumus **3 780 EUR** apmērā (**393** eksemplāri), kas ir nozīmīgs un kvalitatīvs pienesums krājumu kvalitātes stiprināšanai un bērnu un jauniešu auditorijas piesaistei filiālbibliotēkas lasītāju kopienai.

Mazsalacas pilsētas bibliotēkā Grāmatu iepirkuma programmas publiskajām bibliotēkām ietvaros izvēlamies mazāk pieprasītus, bet augstvērtīgus iespieddarbus, kuriem ir savs lasītāju loks, līdz ar to tiek uzlabota grāmatu krājuma saturiskā kvalitāte.

Valmieras pagasta bibliotēkā pārskata gadā krājums ir papildināts ar 828 jaunieguvumiem, no tiem 143 bērnu un jauniešu grāmatas. Par Valmieras pašvaldības piešķirto budžetu ir iegādātas 46 grāmatas, atlikušās ir iegūtas fizisko personu un Kultūras ministrijas dāvinājumu ceļā.

2023. gadā no krājumiem tika izslēgts 751 dokuments. No tiem 444 seriālizdevumi. Norakstīšanai paredzētās grāmatas un seriālizdevumi tika izvērtēti pēc sekojošiem kritērijiem: dubleti, novecojuši pēc satura, nolietoti un bojāti.

Zilākalna pagasta bibliotēkai atskaides periodā bija vairāk jāpērk romantiska satura literatūra. Bibliotēkas klienti vēlējās lasīt latviešu rakstnieku romānus un ārzemju autoru romānus, it sevišķi tulkotos angļu, amerikāņu un franču autoru darbus, kā arī vairāk pieprasīja literatūru par mākslu un ceļojumiem. To pamatoja – esot grūti visu laiku dzīvot spriedzē, domāt par visapkārt notiekošo.

2023. gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, no klientu puses bijusi arī lielāka interese par dzeju. Zilākalna bibliotēkai dzejas grāmatas iepirkām ļoti reti, jo nebija aktīva pieprasījuma. 2024. gadā plānots piedāvāt bibliotēkas apmeklētājiem dzejas grāmatu izstādes, paņemtas SBA kārtā no Valmieras bibliotēkas.

Trikātas pagasta bibliotēkas krājumam atvēlēto finansējumu cenšamies vienmērīgi sadalīt starp uzziņu literatūru, daiļliteratūras dažādiem žanriem un bērnu grāmatu iepirkšanai. Bibliotēkas krājuma attīstības pamatā ir veidot universālu un aktuālu, dažādām iedzīvotāju vecuma grupām un izglītības līmenim atbilstošu, dažādu veidu, nozaru un valodu dokumentu krājumu, lai varētu sniegt mūsdienīgus informācijas pakalpojumus.

Valmieras bibliotēkas filiālbibliotēku Metodiskajā dienā Valmieras bibliotēka tiešsaistē organizēja semināru pašvaldību publisko bibliotēku bibliotekāriem ar SIA “Latvijas Grāmata” un SIA “Globuss A” valdes priekšsēdētājas Evijas Veides piedalīšanos. Tikšanās reizē E. Veide iepazīstināja novada bibliotekārus ar izmaiņām AS “Latvijas Mediji” darbībā un informēja par SIA “Latvijas Grāmata” un AS “Latvijas Mediju” apvienošanos, kā rezultātā bibliotēkām turpmāk “Latvijas Mediju” izdevumus izdevīgāk būs iegādāties “Globuss” grāmatnīcā. Pēc semināra E. Veide Valmieras novada bibliotēkām nosūtīja izdevīgu piedāvājumu iegādāties Daces Judinas un Artura Nīmaņa grāmatas par īpašām cenām. Šo piedāvājumu izmantoja vairums filiālbibliotēku.

● **Krājuma un datubāzu popularizēšana**

Lai popularizētu filiālbibliotēkas krājumu, 2023. gadā tika veidotas krājumu popularizējošas izstādes gan pieaugušo, gan bērnu auditorijai ar mērķi popularizēt ārzemju un latviešu daiļliteratūru, uzziņu literatūru.

Ķoņu pagasta bibliotēkā grāmatu jaunieguvumi tiek aktualizēti sociālajos tīklos, izvietoti jaunumu plauktā, pieminēti rakstos laikrakstā “Liesma”, stāstot par bibliotēkas aktualitātēm.

Burtnieku pagasta bibliotēkā krājuma popularizēšanai reizi mēnesī tiek veidotas tematiskas literatūras izstādes, jaunumu izstādes. Tradicionāli lielāka interese ir par jaunākajām iznākušajām grāmatām, dažādu autoru grāmatu turpinājumiem.

Rūjienas pilsētas bibliotēkā literārajās un tematiskajās izstādēs tiek popularizēts bibliotēkas krājums. Tās tika veltītas dzejnieku un rakstnieku jubilejām, kā arī varēja iepazīties ar dažādu

nozaru grāmatām. Lasītājiem piedāvājām izstāžu ciklu 2023. gadā no februāra “Mēneša populārākā vārda īpašnieces – latviešu rakstnieces, dzejnieces” literatūras izstādes. Bērniem un jauniešiem septembrī un decembrī piedāvājām izstādes “Sapņotāju kalendārs”, visa mēneša garumā, katru dienu iesakot citas grāmatas, atbilstoši dienas tēmai.

Vecates pagasta bibliotēkā, izmantojot un popularizējot SBA iespējas, rīkotas izstādes, kurās piedāvātas grāmatu kopas detektīvprozā un romantiskajā literatūrā no Valmieras bibliotēkas. Jauna pieeja bija izstādīt grāmatas, kuras jau ilgāku laiku ir Vecates pagasta bibliotēkas krājumā, noteikti atbilst lasītāju interesēm, bet varētu būt paslīdējušas garām klientu uzmanībai. Iecere sevi attaisnoja, lasītāji labprāt izvēlējās piedāvātos darbus. Šāda stratēģija tiks turpināta arī 2024. gadā.

● Datubāzes

Programmā „Elektroniskās publikācijas Latvijas bibliotēkām” visās Latvijas pašvaldību publiskajās bibliotēkās Valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas (turpmāk VVBIS) tīklā nodrošināta Letonika.lv un SIA Lursoft „Laikrakstu bibliotēkas” datubāzu bezmaksas pieeja. Datubāzu izmantošanas rādītāji ir pieejami Latvijas kultūras datu portālā.

Reģistrējoties kā Valmieras bibliotēkas klientiem, attālināti ir pieejamas arī Valmieras bibliotēkas abonētās EBSCO eBook Public Library Collection un Britannica. Valmieras bibliotēka apmāca filiālbibliotēku darbiniekus tās izmantot un popularizē šo iespēju klientiem. 2023. gadā e-resursu izmantošanu ļoti aktualizēja iespēja piedalīties Letonika.lv izsludinātā izzinoši izglītojošā konkursā “Lasi, meklē un ceļo!”. Konkursu organizēja Kultūras informācijas sistēmu centrs sadarbībā ar 3td bibliotēkā iesaistītajām izdevniecībām – “Zvaigzne ABC”, “Latvijas Mediji” un “Jumava” – un IT uzņēmumiem “Tilde” un “Lursoft IT”. Konkursu atbalstīja ceļojumu aģentūra “IMPRO”. Konkursa sagatavošanas darba grupu konsultēja arī Olga Kronberga no Valmieras bibliotēkas, sniedzot dažādus ierosinājumus uzdevumu izstrādei, lai tie būtu vairāk saistoši arī pašiem bibliotekāriem un pēc iespējas efektīvāk veicinātu Latvijas publiskām bibliotēkām pieejamo e-resursu jēgpilnu izmantošanu. Konkurss pamudināja daudzus cilvēkus pirmo reizi ieskatīties šajos resursos, atklājot sev jaunus kvalitatīvus un interesantus informācijas avotus.

Trikātas pagasta bibliotēkā uzzināt par iespēju izmantot bibliotēkā datubāzes, Letonika.lv un News.lv var pēc informatīviem uzrakstiem. Šajā atskaišu periodā ļoti laba datubāzu reklamējoša aktivitāte bija KISC organizētais konkurss bibliotēku lasītājiem un bibliotekāriem “Lasi, meklē un ceļo!”, kas notika no 6. marta līdz 2. aprīlim. Lai rastu atbildes uz jautājumiem, bija jāizmanto Letonika.lv, Lursoft laikrakstu bibliotēka news.lv, kā arī 3td e-grāmatu bibliotēka. Daudzi izmēģināja vismaz piedalīties vienā konkursa kārtā, līdz ar to apguva datubāzu sniegtās iespējas.

Zilākalna pagasta bibliotēkā atskaites periodā bibliotēkas klienti datubāzē Letonika.lv ir darbojušies nedaudz aktīvāk nekā iepriekšējos gados. Tas skaidrojams ar to, ka skolēni meklējuši informāciju mācībām, iespējams, piedalījušies KISC organizētajā konkursā “Lasi, meklē un ceļo!”

Mazsalacas pilsētas bibliotēkā datubāzes pamatā izmantojam, lai sniegtu uzziņas, sagatavotu materiālus izstādēm, pēc pieprasījuma atlasītu rakstus no periodiskajiem izdevumiem, kuri nav bibliotēkas krājumā, bet ir pieejami laikrakstu bibliotēkā News.lv. Attālinātās pieejas paroles Letonika.lv esam izsniegušas arī saviem lasītājiem, kuri visbiežāk tās izmanto, lai sameklētu atbildes uz krustvārdu mīklu jautājumiem.

Ēveles pagasta bibliotēku pārsvarā apmeklē seniori, kuru vidū nav populāra datubāzu izmantošana. Nākamajā pārskata periodā tiek plānoti pasākumi datubāzu popularizēšanai.

Naukšēnu pagasta bibliotēkā daži lasītāji apmeklē datubāzi *News.lv*. Lielāka interese ir tad, ja zina, ka kāds saistošs raksts atrodams kādā izdevumā, kas nav pieejams fiziski. Reti, bet tiek izmantota arī *Periodika.lv*.

Aplūkojot *Sedas pilsētas bibliotēkā* pieejamo datubāzu *Letonika.lv* un *News.lv* izmantojuma tabulu, jāsecina, ka pieprasījums ir nedaudz pieaudzis, lai arī joprojām varētu būt augstāks. Tas galvenokārt skaidrojams ar to, ka ir specifisks *Sedas pilsētas bibliotēkas* lasītāja raksturojums – lielākā daļa pensionāri un krieviski lasošie.

Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēkā datubāzes tiek popularizētas, izvietojot uzrakstus pie datoriem, kā arī informējot sabiedrību Valmieras novada kultūras sadaļā – bibliotēkas un Valmieras bibliotēkas mājaslapā, tiek izsniegtas paroles attālināti www.letonika.lv lietotājiem – skolotājiem, skolēniem vai citiem interesentiem. Tiek piedāvāts lasīt rakstus datubāzē www.news.lv.

- **Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības, galvenie secinājumi pārskata periodā**

Daļai no filiālbibliotēkām ir maza telpu kapacitāte, līdz ar to krājuma izvietojšanas un popularizēšanas iespējas ir stipri ierobežotas.

Nozaru un uzziņu literatūras krājumu atjaunošana. Bibliotekāriem rūpīgi jāstrādā pie krājuma veidošanas un attīstības. Lai sabalansētu lasītāju pieprasījumu ar budžetā atvēlētajiem līdzekļiem krājumam, tiek veikta pamatīga lasītāju interešu izpēte un īpaši atlasīti nozaru literatūras izdevumi. Vērtējot piedāvājumu, varam secināt, ka aizvien mazāk tiek izdotas grāmatas eksaktajās zinātnēs, piemēram, dabaszinātnēs, fizikā, matemātikā, kā arī lauksaimniecībā un ģeogrāfijā.

Nav iespējams nodrošināt jaunas grāmatas un periodiku krievu valodā. Valmieras novada bibliotēkas kopš 2021. gada marta neiegādājas Krievijā izdotas grāmatas, lai pakārtoti nekļūtu par kara atbalstītājiem. Gandrīz divus gadus (pēc Kultūras ministrijas vēstules 2021. gada martā) bibliotēkas nebija saņēmušas rekomendācijas vai ieteikumus šajā jautājumā. Sāpīgi vērot, cik nevienāda attieksme ir nozarē par šo jautājumu. Veicot nelielu aptauju, konstatējam, ka citos novados un valstspilsētās bibliotēkas Krievijā izdotās grāmatas komplektē, izmantojot Latvijas starpniekus, bet tas īpaši nemaina situāciju. Iespējams, citas bibliotēkas fokusējas uz saviem statistiskajiem rādītājiem – izsniegumu, lasītāju skaitu. Iespējamu risinājumu meklēšanai vispirms nepieciešamas plašas profesionāļu diskusijas. Pašlaik neatliekami svarīga ir Latvijas Nacionālās bibliotēkas (turpmāk LNB) vadošā loma, meklējot jaunus ceļus un sadarbības kvalitatīvas literatūras iegādei krievu valodā no izdevniecībām ārpus Krievijas, lai novērstu nodokļu nokļūšanu no grāmatu pārdošanas agresorvalsts budžetā, ieteikumu vai rekomendāciju sagatavošana bibliotēkām.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

- **Darbs ar bērniem un jauniešiem: raksturojums un vispārīgie rādītāji**

2023. gadā Valmieras novadā darbu turpināja 31 publiskā bibliotēka 7 apvienībās pēc veiksmīgas 2022. gada akreditācijas. Pārskata periodā novada bibliotēkās darbu uzsāka jauni speciālisti (**Valmieras pagasta, Vaidavas pagasta, Ipiķu pagasta, Rencēnu pagasta 2., Naukšēnu pagasta un Strenču pilsētas bibliotēkā**). No 39 novada bibliotekāriem pilna slodze – 28. Darbs ar bērniem un jauniešiem kā prioritāte – ar tādu pārliecību turpināja strādāt visas novadu bibliotēkas un pilnveidoja bibliotēkas ģimenes modeli. Neskatoties uz iedzīvotāju (īpaši bērnu un

jauniešu) skaita samazinājumu dažos pagastos, publiskās bibliotēkas cenšas noturēt un attīstīt savu nozīmīgu vietu kultūras un izglītības jomā vietējās kopienas dzīvē. Pateicoties pašvaldību atbalstam, sadarbībai ar **Valmieras Integrēto bibliotēku**, novadu pirmsskolas iestādēm, skolām, skolu bibliotēkām, ģimenēm, novadu bibliotekāri attīsta un pilnveido pakalpojumu klāstu ģimenēm ar bērniem un skolu jaunatnei. Daudzās novada vietās nav nevienas izglītības iestādes (**Vecatē, Līdzēnos, Plānos, Jērcēnos, Ipiķos, Vilpulkā, Sēļos, Lodē, Jeros, Ēvelē, 2023. gadā arī Brenguļos**), taču bibliotekāri piesaista vietējās ģimenes ar bērniem pagastos, kur ir tikai PII (**Brenguļos, Kauguru pagasta Mūrmuižā, Bērzainē, Zilākalnā, Vecatē, Sedā**), bibliotekāri lielāku uzmanību pievērš tieši pirmsskolas vecuma bērniem, attiecīgi komplektē krājumu un organizē lasīšanas un citas aktivitātes. **Matīšu** pagastā un **Kocēnu** pagasta **Rubenē** publiskās bibliotēkas atrodas vienā ēkā ar vietējo skolu, kas ļauj piesaistīt vairāk skolēnu, atbilstoši tiek komplektēts krājums ciešā sadarbībā ar skolas bibliotēku. Kopumā pārskata periodā novada publisko bibliotēku pamata rādītāji ir pietiekami stabili, bet, protams, atšķirīgi, kas atkarīgs no bibliotēkas raksturojuma. Vairākās bibliotēkās 2023. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gandrīz visi pamata rādītāji darbā ar bērniem un jauniešiem ir auguši, īpaši izsniegums un apmeklējums. Tas raksturo to, ka bibliotēku vairāk izmanto, gan piedaloties aktivitātēs un pasākumos, gan izmantojot bibliotēkas krājumu (mācībām un izklaidei). Vairākās bibliotēkās bērnu un jauniešu procentuālais aptvērumš 2023. gadā veidoja vidēji 30%. Vairākas novada bibliotēkas (Bērzainē, Kocēnos, Mazsalacā, Rūjienā, Burtņiekos, Ēvelē, Jērcēnos, Sedā, Jeros) arī 2023. gadā aktīvi pievērsās novadpētniecībai, procesā piesaistot bērnus un jauniešus, kā arī ģimenes.

- **Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija attiecībā uz šo darba virzienu**

Metodiskais un konsultatīvais darbs attiecībā uz bērnu un jauniešu mērķgrupu ir uzticēts Valmieras bibliotēkas darbiniekiem, īpaši Bērnu apkalpošanas nodaļas speciālistiem. Semināros Bērnu apkalpošanas nodaļas bibliotekāri regulāri uzstājas ar prezentācijām un ziņojumiem par bērnu un jauniešu literatūras jaunumiem, kā arī vajadzības gadījumā konsultē un sniedz rekomendācijas krājuma komplektēšanas un aktivitāšu organizēšanas jautājumos. Gada garumā novadu bibliotēkas saņēma nepieciešamās konsultācijas un rekomendācijas krājuma komplektēšanas jautājumos, kā arī lasīšanas veicināšanas pasākumu organizēšanā. Vairākās bibliotēkās bērni, īpaši jaunieši, izmanto bibliotēkas pakalpojumus attālināti, arī sociālo tīklu apmeklējums, kur atrodama informācija par bibliotēku piedāvājumiem un citu informāciju, krietni pieaudzis (Rūjienā, Bērzainē, Stenčos). Nozīmīgi, ka vairākas novada bibliotēkas 2023. gadā rīkoja lasītāju aptaujas, kurās piedalījās arī ģimenes ar bērniem un jaunieši. Rezultāti palīdz pilnveidot darbu, pakalpojumus, krājumu.

Vairāk par metodisko darbu ar Valmieras novada bibliotēkām var lasīt Valmieras bibliotēkas teksta pārskatā.

- **Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionālitate, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu, alternatīvo lietu komplektēšana (spēles, puzzles, diski u. c.)**

Iepriekšējā 2022. gada novadu bibliotēku akreditācija palīdzēja novadā aktualizēt krājumu, labiekārtot telpas, pilnveidot pakalpojumus. Pārskata perioda beigās Valmieras novada kultūras iestādēs, t.sk. bibliotēkās, tika ieviestas administratīvas izmaiņas: Ķoņu pagasta bibliotēka pievienojās Nauksēnu bibliotēkai, bet Skaņkalnes – Mazsalacas bibliotēkai, līdz ar to bibliotēku krājumi tika pārskatīti un apvienoti atbilstoši vietējās kopienas vajadzībām, pilnveidots un paplašināts ne tikai krājums bērniem un jauniešiem, bet arī pakalpojumu klāsts dažādiem vecumiem, gaumēm un interesēm. Katra novada bibliotēka izvēlas savas metodes un virzienus, kā piesaistīt bērnus un jauniešus. Taču visam pamatā nenoliedzami ir kvalitatīvs bibliotēkas krājums, ko radoši izmantot ikdienas darbā, krājumu, ar ko reāli un aktīvi jāstrādā. Visās novadu

bibliotēkās bērnu un jauniešu literatūras krājums tiek veidots pamatojoties uz mērķgrupas interesēm un vajadzībām, kā arī atbilstoši izglītības prasībām un proporcionāli lasītāju skaitam (vidēji 30%-40% no kopējā jaunieguvumu skaita). Finansējumu pamatā veido pašvaldības līdzekļi, dalība projektos un dāvinājumi. Daļa Valmieras novada bibliotēku (**Burtnieku, Naukšēnu, Kocēnu, Kocēnu pagasta Rubenes, Matīšu**) krājumu bērniem un jauniešiem komplektē ciešā sadarbībā ar skolām, PII. Piemēram, **Zilākalna** bibliotēka katru gadu nostiprina ciešu sadarbību ar PII, tad atbilstoši tiek veidots bilžu grāmatu krājums, kā arī literatūra vecākiem, galda spēles. Savukārt, **Kauguru** pagasta bibliotēkas bērnu lietotāju skaitu vairāk veido J. Endzelīna pamatskolas skolēni, tādēļ arī īpaša uzmanība krājuma veidošanas procesā vērsta vairāk uz skolas audzēkņiem. Sadarbībā ar skolu bibliotēka piedāvā kvalitatīvu krājumu skolēniem gan mācībām, gan lasītprīkam. Ar daudzveidīgām un kvalitatīvām Latvijas izdevēju bērnu grāmatām novada bibliotēku krājumi tika papildināti, pateicoties Kultūras ministrijas atbalstam projektā “Vērtīgo grāmatu iepirkums Latvijas publiskajām bibliotēkām”. 2023. gadā 32 novada bibliotēkas piedalījās Valsts nozīmes lasīšanas veicināšanas programmā Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija, kas deva iespēju papildināt savu krājumu ar kvalitatīvu literatūru bērniem un jauniešiem, kā arī vecākiem. 2023. gadā novadu bibliotēkas īpašu uzmanību veltīja arī bērnu un jauniešu preses iegādei, kā arī alternatīvo lietu komplektēšanai, piemēram, galda spēlēm. To aktīvi izmanto kā uz vietas bibliotēkā, tā arī izsniedzot. Īpaši šo pakalpojumu ir iecienījušas ģimenes ar bērniem. Karš Ukrainā joprojām nedaudz ietekmē Valmieras novada bibliotēku krājumu veidošanu. Ja 2022. gadā krājums papildinājās ar vairāk nekā 30 nosaukumu grāmatām ukraiņu valodā mazajiem lasītājiem un žurnāla “Baltais Valis” speciālizdevumu ukraiņu valodā par Latviju, tad 2023. gadā Sedas pilsētas un Zilākalna pagasta bibliotēkās turpinās pieprasījums pēc jaunām grāmatām krievu valodā. Daudzās bibliotēkās 2023. gadā pieaudzis pieprasījums pēc literatūras angļu valodā. Tās gan vairāk iepērk Valmieras bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļa, bet aktīvi dalās ar tām pēc vajadzības. Tieši 2023. gadā krietni aktivizējies SBA pakalpojums, to izmanto visas novada bibliotēkas gan individuālajiem lasītājiem, gan pieprasot ceļojošās grāmatu tematiskās kopas (tās izmanto gan izstādēm, gan aktivitātēm, gan ikdienas izsniegumam). SBA pakalpojumus aktīvi izmanto visas novada bibliotēkas arī Apvienību robežās.

- **Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām**

Informācijas pakalpojumi bibliotēkās ir ikdienas darbs, tiek sniegtas uzziņas, kas palīdz mācību procesā, gan uzziņas interešu izglītībai. Sadarbībā ar izglītības iestādēm bibliotekāri organizē darbu pie projektiem, kuru tēmas ir savlaikus zināmas, lai var sagatavot vajadzīgo informācijas un mācību materiālus. Visās novada bibliotēkās lietotāji ir informēti par bibliotēkā pieejamām datubāzēm (Letonika, Britannica Library, News.lv, Europeana.eu, Lursoft). Bērni un jaunieši visbiežāk izmanto Letonika.lv kā palīgu mācībās, 2023. gadā aktīvāk izmanto 3td e-grāmatu piedāvājumu. Vairākās bibliotēkās (**Vaidava, Rūjiena, Matīši, Mazsalaca, Kocēnu pagasta Rubene, Kocēni**) regulāri notiek Bibliotekārās stundas, kur dažāda vecuma bērni tiek iepazīstināti ar bibliotēkas noteikumiem un pakalpojumiem, kuri katru gadu tiek pārskatīti un papildināti. Bērni iesaistās E-prasmju nedēļas aktivitātēs jau no pirmsskolas vecuma, piemēram, **Mazsalacas** bibliotēkā 2023. gadā notika Digitālās nedēļas TET skoliņas nodarbības PII bērniem par digitālo drošību. Pārskata periodā daudzi skolēni izvēlējās realizēt Ēnu dienas tieši novada bibliotēkās, lai vairāk iepazītu bibliotekāra profesiju, bibliotēkas darba pamatus. Viens no aktuāliem darba virzieniem novada bibliotēkās ir novadpētniecība, kur iesaistās arī skolēni, mācās atrast vajadzīgo informāciju, izmantojot dažādus drošus avotus, pētīt, apkopot, sakārtot (**Burtnieki, Vilpulka, Rūjiena, Mazsalaca, Ēvele, Kauguri, Bērzaine, Jērcēni, Naukšēni, Jeri, Lode**). Prieks par to, ka novada bibliotekāri 2023. gadā organizēja daudz un dažādus pasākumus bērniem, jauniešiem, ģimenēm savās bibliotēkās: tikšanās ar grāmatu autoriem, populārām personībām dažādās jomās, tematiskās aktivitātes (meistarklases un radošās

darbnīcas, izstādes) sadarbībā ar kultūras iestādēm, skolām, uzņēmējiem, nevalstiskām organizācijām, kā arī iesaistījās dažādās aktivitātēs ar saviem lasītājiem – pilsētas un gadskārtas svētkos, pārgājienos, Dzejas dienās (**Rūjiena, Mazsalaca, Valmieras pagasts, Jērcēni, Plāņu pagasts, Seda, Strenči, Burtnieki, Kocēni, Brenguļi, Dikļi**).

- **Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes**

Novada bibliotekāri darbojas radoši, izprot bērnu un jauniešu intereses, popularizē grāmatas, veicina lasītprieku un attīsta lasītprasmi. Viena no populārākajām lasīšanas veicināšanas aktivitātēm jau vairākus gadus ir programma Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija (2023. gadā piedalījās vairāk par 700 dalībniekiem novada 32 bibliotēkās un skolās), kā arī Nacionālās Skaļās lasīšanas sacensības (ap 500 dalībniekiem 9 novada skolās). **Kauguru, Trikātas, Rencēnu, Mazsalacas un Rūjienas** Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas eksperti dodas ekskursijās, kā arī piedalās vairākās aktivitātēs. Tādas radošas aktivitātes, īpaši lauku bērniem, rosina un motivē aktīvāk iesaistīties lasīšanā – ieguvēji ir visi. Piemēram, **Rencēnu** aktīvākie lasītāji apmeklēja Latvijas Nacionālo bibliotēku un Imanta Ziedoņa muzeju. Bet **Mazsalacas** lasīšanas eksperti devās uz “Vīnkalniem” cept picu. **Naukšēnu** bibliotekāri aizveda savējos lasītājus uz Ogres bibliotēku, bet LNB aktīvi iesaistījās Kultūras kanona spēlē. Kā ierasts, vairākas (12) novadu bibliotēkas piedalījās Ziemeļvalstu literatūras nedēļā “Ziemassvētki Ziemeļvalstīs”, organizēja vairākus tematiskus pasākumus dažādiem vecumiem, rīkoja izstādes, lai popularizētu ziemeļvalstu autorus un grāmatas. “Grāmatu startā” 2023. gadā piedalījās tikai dažas bibliotēkas (**Burtnieki, Rencēni**), taču katrā bibliotēkā tiek domāts par pašiem mazākajiem lasītājiem un organizētas speciālās nodarbības, lai iepazīstinātu ar bibliotēku un grāmatu pasauli, kas veicina lasītprieku. 2023. gadā novada bibliotēkas (**Rūjiena, Strenči, Mazsalaca, Kocēni, Trikāta, Kauguri, Valmieras pagasts**) un skolas piedalās Valmieras bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļas aktivitātēs: konkursā “Mana grāmata karaliene”, “Grāmatu Bingo” un vasaras programmā “Zvirbuļa grāmatu grozs”. Pārskata periodā vairākās novada bibliotēkās (**Rencēnos, Jērcēnos, Strenčos, Lodē**) viesojās Valmieras bibliotekāre Līga Bujane ar savu bibliosuni Cunami, lai iesaistītu bērnus aizraujošajā grāmatu un lasīšanas pasaulē. Novada bibliotekāres 2023. gadā realizēja daudzas savas idejas, lai piesaistītu bibliotēkai jaunus lasītājus, īpaši bērnus un jauniešus. **Rūjienas** pilsētas bibliotēkā jau vairākus gadus notiek tradicionālie pasākumi “Grāmatu soma” (kurās ietilpst 5 grāmatas 1., 2. 3. klasei, tās bērniem jāizlasa līdz mācību gada beigām), “Iepazīšanās ar bibliotēku”, Valodas diena, Dzejas dienas. **Dikļu** bibliotēka sadarbībā ar Jura Neikena pamatskolu organizēja vairākas bērnu tikšanās ar rakstniekiem Dzintaru Tilaku, Viesturu Ķerus, pasaku stāstnieku Raiti Zapacki, ilustratori Agiju Staku. Tādas tikšanās 2023. gadā notika visās **Kocēnu apvienības** bibliotēkās. **Strenču** bibliotekāres pārskata periodā piedāvāja bērniem īpašas Bibliokino dienas. **Naukšēnu** bibliotēkā dažāda vecuma mazie lasītāji tika aicināti piedalīties runas konkursā vai tikties ar zinātniekiem – jūras pētniekiem.

- **Sadarbība ar izglītības iestādēm (minēt konkrētus piemērus)**

Lielākā daļa no bibliotēku sadarbības pasākumiem ar izglītības iestādēm (skolām un PII) notiek “Kompetenču pieejas mācību saturā (Skola 2030)” ietvaros. **Rūjienā** tie ir pasākumi ar Rūjienas vidusskolu: Valodas diena, tikšanās ar rakstniekiem un ilustratoriem, iepazīšanās ar bibliotēku, lasīšanas projekts “Ceļojošā Grāmatu soma”, Eko skolas projekti, Karjeras dienas. Rūjienas bibliotēkas lasītāju ģimenes un bērni pirmie iepazīnās ar novadnieka Artūra Gruzdiņa jauno grāmatu “Drošāks ES”, kurā drošības noteikumi izskanēja atraktīvi – dzejā un mūzikā. Aktivitātes novadpētniecībā pārgājienu veidā sadarbībā ar skolu notika **Kocēnu novada Rubenes** bibliotēkā. **Valmieras pagasta** bibliotēka 2023. gadā sagatavoja pirmsskolas un sākumskolas vecuma posmam kultūrizglītojošo piedāvājumu, balstoties kompetenču pieejas Skola2030 mācību saturā, aptverot tādas mācību jomas kā valoda, kultūras izpratne un

pašizpaušmes māksla, dabaszinātnes, sociālā un pilsoniskā joma. Pārskata periodā skolēni apmeklēja 7 nodarbības sākumskolai, pirmsskolas vecuma bērni – 6 nodarbības. Viena nodarbība veiksmīgi notika Jura Neikena Dikļu pamatskolā. **Kauguru pagasta** bibliotēkās pārskata periodā iesākās sadarbība ar J.Endzelīna Kauguru pamatskolu saistībā ar Jāņa Endzelīna jubilejas gadu - notika gan divi bibliotekāra sagatavoti priekšlasījumi bērnu un jauniešu auditorijai, gan kopā ar Kauguru pagasta bibliotēku veidotas vārdu viktorīnas, ko esam nolēmuši veidot arī turpmākajos gados. Šīs aktivitātes ir veidojušas informācijas kopumu gan valodas un literatūras, gan vēstures un novada mācības jomās - te ir arī saikne ar aktuālo kompetenču izglītību. **Dikļu pagasta** bibliotēkai izveidojās veiksmīga sadarbība ar Jura Neikena Dikļu pamatskolas latviešu valodas un literatūras skolotāju. Jura Neikena Dikļu pamatskolā tika noorganizēta tikšanās ar rakstnieku Dz. Tilaku, ornitologu V. Ķerus, dziesminieku Ā. Ziemeli, lektoru R. Zapacki lekcijā “Izteismīgas lasīšanas noslēpumi”. **Burtnieku** pagasta bibliotēka veido daudzveidīgus un izglītojošus pasākumus kopā gan ar PII, gan ar Burtnieku Ausekļa pamatskolu, gan jauniešu centru – tematiskās izstādes, erudīcijas konkursus, ekskursijas vasaras nometņu dalībniekiem – bērniem un jauniešiem. Burtnieku pagastā 2023. gadā skolēnu vasaras nodarbinātības programmas ietvaros divas Burtnieku Ausekļa pamatskolas skolnieces strādāja bibliotēkā. Meitenes kārtoja un ieskenēja novadpētniecības materiālus. Norišu cikla “Latviešu Grāmatai 500” ietvaros Burtnieku PII un Burtnieku Ausekļa pamatskolā notika izglītojošas nodarbības “No stāsta līdz grāmatai”. Nodarbību laikā stāstniece Inese Valtere palīdzēja bērniem atklāt stāsta radīšanas metodes, dialogā ar spēles elementiem veidoja izpratni par radošās rakstīšanas, pasaku tapšanas principiem, stāstīja par valodas nozīmi teksta veidošanā, ar piemēriem demonstrēja leksikas bagātības ziņā atšķirīgus tekstus. Rakstniece izstāstīja, kā notiek ilustrāciju izvēle pasakas vizualizācijai, kādi ir grāmatas maketa veidošanas principi, kā teksts tiek kombinēts ar ilustrācijām un citu vizuālo materiālu un kā iespiež grāmatu.

Tā skolēniem veidojas pieredze ārpus ierastās skolas vides, kas rezultējas ar zināšanu stiprināšanu vienlaikus vairākās jomās.

- **Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums**

Lai novadu bibliotēkas kvalitatīvi pildītu savus pamata uzdevumus, kā arī veiksmīgi attīstītos, primāra ir sadarbība ar pašvaldību, kura atbalsta un finansē bibliotēkas darbību, kā arī Valmieras reģiona galveno bibliotēku metodiskā un konsultatīvā darba organizācijas jomā. Tas, ka bibliotēkas strādā radoši un sadarbojas ar dažādām vietējām organizācijām, iestādēm, biedrībām, padara bibliotēkas aktivitātes daudzveidīgākas un vispusīgākas. Vairāku gadu garumā novada bibliotēkas ir izveidojušas sadarbības modeļus, lai veiksmīgi pastāvētu un sniegtu kvalitatīvus pakalpojumus saviem lietotājiem. Darbs ar bērniem un jauniešiem prasa pilnveidot sadarbību ar PII, skolām, interešu centriem, citām nevalstiskām organizācijām, protams, ar ģimenēm. Liela nozīme ir arī savstarpējai bibliotēku sadarbībai, veidojot kopīgas aktivitātes, projektus, kultūras pasākumus. Valmieras novadā tikai 11 pagastos nav nevienas izglītības iestādes, taču bibliotekāri veiksmīgi sadarbojas gan ar tuvākajām skolām un PII, kā arī citām organizācijām un, protams, ģimenēm. 2023. gadā vairāki novada bibliotekāri aktivizēja sadarbību ar novada Kultūras centriem un Tautas namiem, jo daudzas publiskas aktivitātes (piemēram, gadskārtu pasākumi, tikšanās ar rakstniekiem u.c.) izcēlās ar lielu apmeklējumu, tādēļ bibliotēkas aktivitātes norisinājās Kultūras centros. Tajā pašā laikā tematiskās radošās darbnīcas un meistarklases bērniem un jauniešiem, biežāk ģimenēm ar bērniem, notika bibliotēkās sadarbībā ar māksliniekiem, ceļotājiem, radošiem uzņēmējiem. Pārskata periodā novada bibliotekāri, ņemot vērā nelielu bērnu un jauniešu skaitu vairākos pagastos, kur nav izglītības iestādes, organizēja pasākumus, kuros iesaistījās vairākas paaudzes – bērni, jaunieši, vecāki, vecvecāki, seniori. Vairākās bibliotēkās (**Mazsalacā, Ipiķos, Burtniekos, Lodē**) notika stāstnieku pēcpusdienas. Starppaaudžu mijiedarbība – tā ir vērtība. Piemēram, daudzas novada bibliotēkas 2023. gadā

radoši izmantoja Valmieras muzeja piedāvājumu – ceļojošās izstādes. Interesanta un neparasta sadarbība pārskata periodā izveidojās **Bērzaines pagasta** bibliotēkai – ar autoveikala starpniecību paplašinājās grāmatu piegādes pakalpojumi. **Valmieras pagasta** bibliotēka 2023. gadā uzsāka aktīvu sadarbību ar blakus esošo Valmieras Viestura vidusskolu – iesaista savos lasīšanas veicināšanas projektos un veiksmīgi atbalsta skolas aktivitātes. Gan **Rūjienas**, gan **Mazsalacas**, gan **Burtnieku** un **Sēļu** bibliotēkas veiksmīgi sadarbojas ar vietējiem jauniešu un interešu centriem – jaunieši veido izstādes, radošas aktivitātes, popularizē tautas tradīcijas un gadskārtas. **Rencēnu 1. bibliotēka** turpināja sadarbīties ar Camphill ciematu “Rožkalnos”, ar sociālderapeitiskās kopienas jauniešiem, 2023. gadā tie bija Ziemeļvalstu literatūras nedēļas lasījumi. **Mazsalacas** bibliotekāri sadarbojas arī ar Dienas centru, brīvprātīgiem jauniešiem, organizē dažādas aktivitātes, arī lasīšanas. **Ipiķu** bibliotēka aicina vietējos iedzīvotājus veidot radošās darbnīcas un dalīties zināšanās ar bērniem un jauniešiem – origami meistardabnīca, vainagu pīšana, rokdarbi –, veicot interešu izglītības darbu. Bibliokino dienas **Strenču** bibliotēka organizēja sadarbībā ar organizāciju “Kinopunkts”, kas nodrošina Latvijā un ārzemēs ražotu filmu izplatīšanu Latvijas reģionos, piedāvājot skatītājiem plašu filmu programmu gan jaunākajām filmām, gan aizgājušo gadu labākajiem kino darbiem. Filmu demonstrēšana apmeklētājiem tiek organizēta bez ieejas maksas un filmas demonstrēšanas licences izmaksas tiek segtas no bibliotēkas budžeta.

- **Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā**

Bibliotekāriem ir jāspēj strādāt ar dažāda vecuma un interešu lietotājiem, jo novada bibliotēkas ir publiskās. Darbs ar bērniem un jauniešiem prasa no bibliotekāra atbilstošas zināšanas un iemaņas, prasmes. Tādēļ tālākizglītība ir svarīga, lai darbs ritētu veiksmīgi. Valmieras bibliotēka regulāri rīko seminārus par aktualitātēm, aicina profesionāļus no LNB stāstīt par jaunāko literatūru un metodisko darbu. Katru gadu lielākā daļa novada bibliotekāru piedalās LBB Vidzemes nodaļas konferencē Cēsīs par bērnu literatūru, radošām aktivitātēm un metodisko darbu. Novada bibliotekāri regulāri piedalās Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku konferencēs Cēsīs, lai smeltos iedvesmu un gūtu jaunas idejas darbam ar bērniem un jauniešiem. 2023. gada konference „Bibliotēka kā atbalsta mehānisms mācību procesā” sniedza vērtīgu ieskatu tieši sadarbībā ar izglītības iestādēm.

- **Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi**

Gandrīz katru gadu novada bibliotekāri uztraukti par bērnu un jauniešu skaita samazināšanos, par lasītprasmes līmeņa krišanos. Izglītības iestāžu optimizācija novadā arī ietekmē bibliotēku darba procesu. Bērni un jaunieši vairāk laika velta mūsdienu tehnoloģijām, datorspēlēm, mazāk lasīšanai, taču pēdējā laikā tā tendence samazinās, jo internets tiek izmantots ārpus bibliotēkas. Bibliotēkas cenšas radoši izmantot savus pakalpojumus, tādēļ bērni un jaunieši pavada savu laiku bibliotēkā lietderīgi – informācijas meklēšana mācībām, lasīšanas konkursi, radošās darbnīcas, tematiskās pēcpusdienas ģimenēm ar bērniem. Dažos pagastos lauku bērniem ne visiem ir iespēja izmantot internetu mājās, tad bibliotēka pārvēršas arī par bērnu un jauniešu satikšanās vietu. Prieks par to, ka pagastos bērni izvēlas būšanu bibliotēkās, kur var patīkami un lietderīgi pavadīt brīvo laiku.

Daudzkārt pieminētās uzvedības problēmas tiek risinātas sistēmiski, regulāri un individuāli – pēc nepieciešamības. Darba metodes un līdzekļi ar kavētājiem un parādniekiem katrā bibliotēkā ir savi, palīdz sadarbība ar skolām.

8. Novadpētniecība Valmieras bibliotēkas filiālbibliotēkās

• Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes

Valmieras novada bibliotēku Novadpētniecības krājumu veido 33 pašvaldības bibliotēku novadpētniecības kolekcijas (5 pilsētu un 28 pagastu bibliotēku). Analizējot 2023. gada atskaides, jāsecina, kas novada bibliotēkas turpinājušas strādāt pie krājuma dokumentu kārtošanas un ziņu apkopošanas. Bibliotēkas veiksmīgi realizējušas novadpētniecības darbu popularizējošus pasākumus, vadījušas ekskursijas, sagatavojušas informatīvo stendu saturu, organizējušas tikšanās ar novadniekiem, piedāvājušas apmeklētājiem izstādes par novada vēstures tēmām.

Bibliotēkas pulcinājušas savas kopienas stāstu pasākumos, izzinājušas vietējos stāstus, intervējušas iedzīvotājus, apkopājušas ziņas par mājvietām un to saimniekiem, veidojušas pagasta hronikas, gadagrāmatas. Jauniegtoto un jau krājumā esošo materiālu digitalizēšanai atskaides periodā diemžēl pievērsta jūtami mazāka vērība.

6 pagasta bibliotēkās nomainījušies darbinieki, kas turpina ietekmēt novadpētniecības darbu. Katram jaunajam darbiniekam, īpaši ienācējam pagastā, jāvelta laiks, lai iepazītos ar cilvēkiem, vietas kultūrvēsturisko mantojumu, bibliotēkas novadpētniecības resursiem. Tādēļ, ja ir liela pienākumu noslodze, kas šobrīd jūtams pagastu bibliotēkās, apsveicama un atbalstāma ikkatra bibliotēkara iniciatīva šajā virzienā. Jauni darbinieki ienākuši Valmieras, Dikļu, Sēļu, Vaidavas, Ēveles, Ipiķu pagastu bibliotēkās.

Tāpat novadpētniecības darbu stipri ietekmē darbinieka personīgā interese par novada vēsturi, viņa attiecības ar kopienu, arī dažādas kompetences, piem., vēstures pārzināšana, prasme sarunāties un uzklaut cilvēkus, motivēt un ieinteresēt sadarbībai, spēja saskatīt lokālā kultūrvēsturisko, unikālo vērtību un ieraudzīt tā nozīmi Latvijas un pat Eiropas kontekstā.

2023. gadā Valmieras bibliotēkas filiālbibliotēkām novadpētniecībā netika izvirzītas vienotas prioritātes, tomēr tika iezīmēti 4 galvenie akcenti:

1. Atsevišķu bibliotēku iesaiste LIVIND starptautiskajā pilotprojektā *“Identitātes ainava: vārdu un uzvārdu stāsti kā daļa no kopienas kultūrtelpas”*, organizējot stāstīšanas pasākumus savām kopienām ciklā *“Vārdu un uzvārdu stāsti”*;
2. Dalība VKKF atbalstītā projekta “Ceļā uz “Latviešu grāmatai 500” Latvijas reģionos: izdevējdarbība un tekstu izplatība senāk un tagad” aktivitātēs Valmieras novadā.
3. Novadpētniecības materiālu apzināšana, fiksēšana un aprakstīšana pagasta teritorijas un kopienas ietvaros.
4. Novada bibliotēku pārziņā esošo muzeju/novadpētniecības ekspozīciju satura izvērtējums.

Bērzaines pagasta bibliotēka kā svarīgus norāda:

- Jaunburtnieku skolas skolotājas un direktores dāvināto materiālu apkopojuma sakārtošana, fotogrāfiju aprakstīšana (cilvēki, notikumi, vieta);
- Darba turpinājums pie kolekcijas par pagasta mājām, to īpašniekiem (papildināšana ar fotogrāfijām, faktiem, iegūto informāciju);
- Savākto dokumentu kārtošana;
- Fotogrāfiju digitalizēšana un aprakstīšana;
- Novadpētniecības krājuma popularizēšana.

Brenguļu pagasta bibliotēka kā prioritāti šajā gadā atzīmējusi: turpināt apkopot novadpētniecības materiālus un sagatavot izstādes.

Burtnieku pagasta bibliotēka: Burtnieku pagasta vēstures dokumentēšana ir galvenais darba virziens novadpētniecībā.

Dikļu pagasta bibliotēka: Lai nodotu vietējo kultūrvēsturisko mantojumu nākamajām paaudzēm, bibliotēka veic novadpētniecības materiālu apzināšanu, apkopošanu, saglabāšanu. Bibliotēkā tiek vākti un apkopoti materiāli par novada/pagasta vēsturi un šodien, kultūras un sporta notikumiem, pašdarbības kolektīviem, izglītības iestādēm, uzņēmējiem un apkārtnes cilvēkiem.

Ēveles pagasta bibliotēkas galvenais darba virziens – strādāt ar Ēveles pamatskolas muzeja istabas glabāto materiālu klāstu un to digitalizācija.

Ipiķu pagasta bibliotēkas galvenais virziens novadpētniecībā ir Ipiķu pagasta vēstures un kultūrvēsturisko objektu izpēte, materiālu vākšana un apkopošana. Regulāri turpinām apkopot dokumentālas un mutvārdu liecības par ievērojamām personībām pagastā un apkārtnes vēsturi.

Jērcēnu pagasta bibliotēka nodrošina novadpētniecības materiālu pieejamību, iespēju robežās veic darbu pie novadpētniecības dokumentu vākšanas un sistematizēšanas. Nodrošina kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un pieejamību. Jērcēnu pagasta bibliotēka apkopo, izzina un pēta vietējo vēsturi, atklājas arvien jauni materiāli un veidojas materiālu un informācijas apkopojumi ar pievienoto vērtību jaunā kvalitātē.

Pagastā svarīgu notikumu dokumentēšana fotogrāfijās un pagasta hronikā (Kaņepju ozola kopšanas darbi).

Kauguru pagasta bibliotēka: Apkopot jau esošos materiālus. Atlasīt informāciju no preses izdevumiem par Kauguru pagasta cilvēkiem, vietām, notikumiem.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēkā 2023. gadā darbs ar bibliotēkā esošo novadpētniecības materiālu klāstu, tā apkopošanu, digitalizēšanu. Sagatavoto materiālu publicēšana Valmieras bibliotēkas novadpētniecības platformā.

Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēkas galvenie novadpētniecības darba virzieni ir apzināt, apkopot materiālus par Rubenes ciemu un Kocēnu pagastu, lai saglabātu un atstātu mantojumā mūsu kultūrvēsturiskās vērtības.

Lodes pagasta bibliotēka atsākusi novadpētniecības materiālu apzināšanu, apkopošanu, saglabāšanu. Tiek veidotas tematiskās mapes, kas sastrukturētu un vieglāk ļautu strādāt ar novadpētniecības krājumu. Process ir lēns un pētniecisks, jo Latvijā ir vairākas apdzīvotas vietas Lode un Lodes muižas. Tas darīts sadarbībā ar Lodes pagasta iedzīvotājiem, bet tiek turpināts darbs pie informācijas pārbaudes.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka: Attīstīt un veicināt novadpētniecības materiālu pieejamību, turpinot darbu pie novadpētniecības dokumentu vākšanas un sistematizēšanas. Nodrošina kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un pieejamību. Novadpētniecībā turpinām apkopot dokumentālas un mutvārdu liecības par ievērojamām personībām, pilsētas un tās apkārtnes vēsturi, ļoti lielu pienesumu šajā jomā sniedz Mazsalacas stāstnieku kopas dalībnieki un citi kopienas locekļi.

Naukšēnu pagasta bibliotēkai novadpētniecības darbā galvenais virziens – Naukšēnu bibliotēkas vēstures izpēte un izstādes “Bibliotēka cauri laikiem” sagatavošana. Regulāri tiek apkopoti un saglabāti materiāli par pasākumiem bibliotēkā, pagastā.

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēka: Pārskata periodā bibliotēkas prioritāte novadpētniecības darbā bija sniegt plašāku informāciju sociālajos tīklos par krājumā esošajiem novadpētniecības materiāliem.

Rūjienas pilsētas bibliotēka: Novadpētniecības uzdevums ir apzināt un apkopot vietējās kultūrvides notikumus, cilvēku biogrāfijas un novada vēsturi. Bibliotēka veido novadpētniecības krājumu un galveno akcentu liek uz novadpētniecības krājuma papildināšanu un pieejamības nodrošināšanu. Rūjienas bibliotēkā izveidotas apmēram 40 tematiskās mapes, kuras tiek papildinātas ar jauniem materiāliem. Tās veido vairākas tematiskās grupas – par dabas objektiem, sportu, kultūru, vēsturi, vēsturiskām personībām, māksliniekiem, rakstniekiem u.c. Lai vairāk pievērstu uzmanību ar Rūjienu saistīto rakstnieku darbiem, atsevišķā plauktā izvietoti vietējo literātu – novadnieku darbi. Šajā gadā bibliotēkas novadpētniecības krājums papildināts ar tēlnieka Andra Vārpa grāmatu “Vārpa”. Lasītavā pieejams Valmieras novada pašvaldības informatīvais izdevums, laikraksts *Liesma*, kā arī *Rūjienas Vēstneša* pilns komplekts.

Sedas pilsētas bibliotēka: Novadpētniecības krājuma organizācija, novadpētniecības materiālu kopēšana, vākšana un ievietošana novadpētniecības fiziskajā krājumā, kā arī fotogrāfiju un citu materiālu skenēšana un digitalizācija. Nemateriālā kultūras mantojuma izpēte: Sedas stāstnieku apzināšana un pulcēšana, stāstu vākšana un pierakstīšana par dažādām tēmām latviešu un krievu valodā. Bibliotēka piedāvā iespēju iepazīties ar Sedas vēsturi *Sedas pamesteņu ekskursijā*, kuru sagatavojusi bibliotēkas vadītāja. Notikumu cikla “Latviešu grāmatai 500” 2023. gads veltīts tekstu izplatībai senāk un tagad. Sedā tās neilgajā vēsturē nav darbojušies izdevēji. Zināms tikai fakts, ka 2003. – 2007. gadā iznāk Sedas pašvaldības informatīvais izdevums “Sedas Ziņas”. Šī fakta celšanai gaismā bibliotēkā no 2023. gada jūnija katru mēnesi tiek izstādīts attiecīgā mēneša “Sedas Ziņu” izdevums, kas izdots tieši pirms 20 gadiem.

Sēļu pagasta bibliotēkas darba galvenie virzieni novadpētniecības jomā saistīti ar materiālu vākšanu un apkopošanu par Sēļu pagastu: par ievērojamiem cilvēkiem, notikumiem, iestādēm, kultūras un vēstures pieminekļiem. Turpinās darbs pie iegūto materiālu apkopošanas. Apkopotas publikācijas no žurnāliem, avīzēm, izdevumiem par kultūras darbiniekiem, sportistiem un daudziem citiem, kas dzimuši, mācījušies, dzīvojuši, strādājuši Sēļos. Turpinās darbs pie Sēļu pagasta bibliotēkas vēstures. Tiek uzrunāti cilvēki dalīties atmiņās un materiālos, tiek apkopota informācija par iegūtajiem foto albumiem, atpazīti cilvēki.

Strenču pilsētas bibliotēkas uzdevums: Attīstīt un veicināt novadpētniecības materiālu pieejamību, turpinot darbu pie novadpētniecības dokumentu vākšanas un sistematizēšanas. Nodrošināt kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un pieejamību, respektējot lokālā un UNESCO sarakstā iekļautā kultūrvēsturiskā mantojuma nozīmīgumu. Nozīmīga vieta vēsturē Strenču psihoneiroloģiskajai slimnīcai, tāpēc tiek vākti un apkopoti materiāli par tās darbību kopš pirmsākumiem.

Trikātas pagasta bibliotēka turpina darbu pie novadpētniecības resursu apzināšanas, apstrādes un sistematizēšanas, vērību pievēršam jauniem izdevumiem, kuriem saistība ar pagastu. Bibliotēkā apkopotie novadpētniecības materiāli ir pieejami ikvienam interesentam. Jaunāko informāciju presē, kas saistīta ar pagastu, saņemam e-pastā no Lursoft laikrakstu bibliotēkas, jo ir izveidota aģenta kartīte.

Vaidavas pagasta bibliotēkas viens no novadpētniecības sadaļas mērķiem ir nodrošināt novadpētniecības resursu kolekcijas un pakalpojumu pieejamību sadarbībā ar Vaidavas pagasta novadpētniecības ekspozīciju; aktualizēta mākslinieka Niklāva Strunkes biogrāfiskā saistība ar Vaidavas pagastu.

Valmieras pagasta bibliotēka: Lai nodotu vietējo kultūrvēsturisko mantojumu nākamajām paaudzēm, bibliotēka veic novadpētniecības materiālu apzināšanu, apkopošanu, saglabāšanu. Bibliotēkā tiek vākti un apkopoti materiāli par novada/pagasta vēsturi un šodienu, kultūras un sporta notikumiem, pašdarbības kolektīviem, izglītības iestādēm, uzņēmējiem un personībām, tiek uzturēta interese par nemateriālo kultūras mantojumu.

Vecates pagasta bibliotēka: Turpinu iepazīt un analizēt esošo novadpētniecības krājumu, kā arī identificēju, kas iedzīvotājiem būtisks, par ko ir interese, kādi materiāli ir interesanti arī ārpus Vecates pagasta.

Zilākalna pagasta bibliotēkas galvenie virzieni novadpētniecības jomā saistīti ar Zilākalna pagasta vēsturi (objektu, vietu, notikumu u.c.), ievērojamu novadnieku apzināšanu, materiālu apkopošanu, saglabāšanu un popularizēšanu. 2023. gadā tika strādāts pie tēmām “Zilākalna tornis” un “Arheoloģiskie izrakumi un jauna torņa celtniecība”, kā arī ZTornis (Zilākalna kultūrvēstures un apmeklētāju centrs).

- **Novadpētniecības krājums:**
- **komplektēšana, ietvertu materiālu veidi**

Bibliotēku novadpētniecības krājumu veido dažādu laika periodu teksta un attēlizdevumi, fotogrāfiju albumi, foto un teksta dokumentu digitālās kolekcijas, rokraksti, vietējo periodisko izdevumu kolekcijas, bukleti, tūrisma ceļveži, kartogrāfiskie izdevumi, publikāciju apkopojumu mapes, novadnieku atmiņu pieraksti, video un audio ieraksti, kuros fiksēti notikumi kopienās, veikto interviju ieraksti un citi nozīmīgi materiāli.

Krājuma lielāko daļu veido iespiestie izdevumi, bet šobrīd bibliotēkām aktīvi iesaistoties digitalizācijas procesā, pieaug digitālās novadpētniecības krājuma daļas īpatsvars.

Bērzaines pagasta bibliotēkā pieejami:

- novadnieku uzticētie personiskie materiāli, kas tiek apkopoti, digitalizēti, kopēti;
- atmiņas stāstījumi, fotogrāfijas;
- grāmatas un bukleti, afišas;
- materiāli no periodiskajiem izdevumiem, arī interneta vietnēm – periodika.lv, lursoft.lv
- muzejā iegūto materiālu kopijas;

Tiek veidotas – papildinātas mapes:

- Bērzaines (Jaunburtnieku) pagasts;
- Jaunburtnieku – Bērzaines pagasta mājvietas;
- cilvēki pagastā;
- teikas, vietvārdi;
- iestādes (skola, tautas nams, bibliotēka);
- lauksaimniecība, zemnieku saimniecības;
- tūrisms, viesu mājas;
- notikumi;
- albumi.

Jērcēnu pagasta bibliotēkas krājumā ir daudzveidīgi materiāli: fotogrāfijas, filmas, rokraksti, fotogrāfiju albumi, publikāciju mapes. Ar Jērcēnu pagastu saistīti sadzīves priekšmeti nereti tiek izmantoti novadpētniecības pasākumos.

Kauguru pagasta bibliotēka: Krājumā apkopots laikraksts “Beverīnas Ziņotājs”, deju kolektīvu vēstures albumi, pieejams kolhoza “Kaugurieši” vēstures albums, materiāli par Kauguru pagasta

cilvēkiem un notikumiem, Kauguru bibliotēkas biedrību, bibliotēkas sagatavotas prezentācijas (pieejamas datoros uz vietas bibliotēkā), kā arī Kauguru pamatskolas jubilejas avīzītes.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēkā tiek uzglabāti Kauguru pagasta informatīvie izdevumi „Kauguru Pagasta Padomes Vēstis” un „Beverīnas Ziņotājs”, kopš izveidojās Valmieras novada pašvaldības informatīvais izdevums, arī tas tiek saglabāts. Krājumā arī PII “Pasaciņa” veidotais ikmēneša biļetens “Pasaciņa”, pieejamas CD Kauguru pagasta teritorijas senās kartes (17. – 18.gs.) no Latvijas Nacionālā arhīva krājumiem. Bibliotēkā ik gadu tiek uzkrāti un apkopoti novadpētniecības materiāli par dažādiem ar Kauguru pagastu saistītiem tematiem. Tiek fiksētas ziņas par Kauguru pagastu un tā iedzīvotājiem, vākti vēsturiskie materiāli, kas tiek kārtoti tematiskajās mapēs.

Matīšu pagasta bibliotēka: Novadpētnieciska satura izdevumiem tiek pievērsta īpaša uzmanība, sekojot dažādu izdevniecību plāniem un projektu aktivitātēm. Krājumā tiek iekļauti materiāli, kas iegūti kopienas ietvaros, sadarbojoties ar novadniekiem.

Naukšēnu pagasta bibliotēkas novadpētniecības krājumu veido iespiestie izdevumi, fotoattēli, tematiskas mapes, kas tiek papildinātas. Iegūti divi filmu fragmenti no arhīva, kuri dokumentējuši naukšēniešus ārsti Ainu Priedi un kolhoza priekšsēdētāju Visvaldi Skujiņu.

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēkas novadpētniecības krājumā nav notikušas būtiskas izmaiņas. Jaunieguvums ir digitāli sagatavotais materiāls izstādei “Sandras Baltkājas darinātie tautastērpi”, ko papildina divpadsmit krāsainas fotogrāfijas.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēkas novadpētniecības krājumā tiek komplektētas grāmatas, bibliotekāres veidotie materiāli, CD, raksti periodikā, fotogrāfijas, periodiskie izdevumi. Paralēli ikdienas bibliotekārajam darbam strādāju ar novadpētniecības materiāliem: galvenokārt raksti periodikā, atbilstoši tēmām – Rencēnu pagasts, zemnieku saimniecības tajā, muižas Rencēnu apkaimē, izglītība Rencēnu pagastā, personības – literāti (V. Cedriņš, M. Grimma, J. Māsēns, u.c.), mākslinieki (E. Melderis, G. Šķilters u.c.), kas tiek kārtoti mapēs. Pēdējo 14 gadu notikumi bibliotēkā un materiāli par tiem tiek apkopoti arī fotoalbumos.

Rencēnu pagasta 2. bibliotēkā lietotājiem brīvi pieejamas novadpētniecības mapes par Līdzēnu muižas vēsturi, var iepazīties ar muižas īpašnieka Haralda Laudona darbību un atstāto mantojumu, dzejnieka Viļa Cedriņa dzīves gājumu un ieguldījumu latviešu literatūrā. Interesentiem pieejama prezentācija par Līdzēnu vēsturi. Tiek veicināta novadpētniecības materiālu izmantošana izziņai un pētniecības darbos.

Rūjienas pilsētas bibliotēkas novadpētniecības krājumu papildinām ar grāmatām, preses materiāliem, kuros ir publicēta informācija par kādu no mūsu novadniekiem. Materiālus no preses izdevumiem pārkopējam un ievieojam attiecīgajās tematiskajās mapēs.

Sedas pilsētas bibliotēka: Seda kā apdzīvota vieta radusies tikai pirms 70 gadiem, tādēļ novadpētniecības krājumā esošie materiāli ir par salīdzinoši neseno pagātni – ir apkopotas izdrukas no periodikas kopš 1954. gada, izgriezumi no laikrakstiem “Darba Karogs”, “Ziemeļlatvija”, ir izraksti no arhīvu dokumentiem – Sedas strādnieku ciemata deputātu padomes un kūdras fabrikas lēmumi, rīkojumi, protokoli, dažādi apraksti par Sedu, vēsturisku fotogrāfiju kopijas, kā arī pārskata gadā un iepriekšējā gadā iegūtā informācija stāstnieku pasākumos un individuālās intervijas.

Valmieras pagasta bibliotēkā novadpētniecības materiāli ir apkopoti tematiskajās mapēs. Šos materiālus drīkst izmantot ikviens bibliotēkas lietotājs un interesents, kam interesē pagasta vai novada vēsture.

Vecates pagasta bibliotēkā krājums ir analogā formātā, albumos un mapēs. Darbs pie digitalizācijas jātūpina. Par daļu materiālu nav īsti skaidrs, vai tie ir nodoti bibliotēkā pavisam vai tikai aizdoti uz laiku. Darbs pie krājuma pārskatīšanas un atsevišķu materiālu identificēšanas jātūpina.

Zilākalna pagasta bibliotēkas novadpētniecības krājumu veido grāmatas, fotogrāfiju kolekcijas, fotoalbumi, bukleti, tūrisma ceļveži, periodisko izdevumu publikāciju mapes, izdrukas no interneta, datubāzēm, kā arī pašvaldības bezmaksas informatīvajiem izdevumiem:

1. Zilākalna pagasta padomes sekretāres veidotā materiāla *Pagasta Vēstis*, 2004.g. – 2009.g. (2022. gadā digitalizēti, digitalizāciju veica Valmieras bibliotēka);
2. *Kocēnu Novada Vēstis*, 2009.g. – 2021.g.;
3. *Valmieras Novada Vēstis*, no 2021. g. jūlija.

● **krājuma organizācija un glabāšana**

Novadpētniecības krājumi glabājas brīvpieejā, vairumā gadījumu tam atvēlēts atsevišķs plaukts vai sektors lielākā telpā, retāk telpa. Atsevišķi vērtīgi materiāli var glabāties slēgtos plauktos un tiek izsniegti lietotājam pēc pieprasījuma. Vairākās bibliotēkās izmanto īpašu novadpētniecības uzlīmi, kas ļauj identificēt Novadpētniecības krājuma materiālus.

Jērcēnu pagasta bibliotēkā novada vēsturei veltīta informācija izvietota arī verandā, kas ved uz bibliotēku. Jeru, Matīšu, Jērcēnu un Burtņieku pagastu bibliotēkās iekārtotas pastāvīgas novadpētniecības ekspozīcijas, kas atrodas atsevišķā telpā un pilda arī vietējā muzeja/novadpētniecības istabas funkcijas. Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēkas pārziņā ir Zentas Mauriņas memoriālā istaba, bet Ipiķu pagasta bibliotēka izveidojusi aktiera novadnieka Harija Liepiņa piemiņas istabu un “Seno lietu *poruzi*”, kurā savāktie priekšmeti kādreiz kalpojuši apkārtējās saimniecībās.

Publikācijas un dokumenti tiek kārtoti mapēs, grupēti gan tematiski, gan hronoloģiski. Digitālā krājuma daļa tiek glabāta darbinieka datorā, mākonī, citos datu nesējos. Īpaši sagatavotie raksti, fotogrāfijas, dokumenti veido kolekcijas Valmieras bibliotēkas novadpētniecības digitālajā platformā.

Bērzaines pagasta bibliotēkas novadpētniecības krājums tiek saglabāts fizisku dokumentu formā, digitalizētie – datu nesējos (USB, ārējais disks, datu mākonis), Valmieras bibliotēkas tīmekļa vietnes novadpētniecības sadaļā.

<https://biblioteka.valmiera.lv/lv/novadpetnieciba/valmieras-apkaime-un-novadi/kocenu-novads/>

Brenguļu pagasta bibliotēkas dati reģiona novadpētniecības datubāzē, materiālu kopas (CD, mapes). Brenguļu pagasta bibliotēkas novadpētniecības materiāli sakārtoti dažādos formātos: Valmieras bibliotēkas novadpētniecības digitālajā platformā vairākos šķirklis, mapēs, foto albumos, digitālos albumos, bibliotēkā izveidotā novadpētniecības plauktā.

<https://biblioteka.valmiera.lv/lv/novadpetnieciba/valmieras-apkaime-un-novadi/beverinas-novads/>

Ēveles pagasta bibliotēkā nav telpu, kur izvietot novadpētnieciskos materiālus un priekšmetus, tomēr pārskata periodā ir izveidots novadpētnieciskais plaukts, kurā ir apkopota informācija, kas saistīta ar vietējo kopienu un novadu.

Kauguru pagasta bibliotēkā glabājas materiāli un ir pieejami interesentiem.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēkas novadpētniecības materiālu sistematisks un pārskatāms krājums veidojas Valmieras bibliotēkas tīmekļa vietnes novadpētniecības platformā, jo tas ir mērķtiecīgi veidots materiāls, izmantojot bibliotēkas krājumā esošo, bieži vien vienkārši fiksēto un uzglabāto informāciju. Mūrmuižā izveidota tematiska piemiņas istaba Mūrmuižas Tautas universitātei, Zentai Mauriņai un Paulam Pētersonam. Šajā istabā glabājas fotoalbumi, nodarbību plāni, dalībnieku saraksti, viesu grāmatas, priekšmeti, kas saistīti ar Mūrmuižas Tautas universitāti vai personībām. Šis krājums būtu jāpārskata, jāinventarizē un iespēju robežās jādigitalizē.

Matīšu pagasta bibliotēkā novadpētniecības krājumam atvēlēta atsevišķa telpa, kas vienlaikus kalpo par novadpētniecības ekspozīciju. Izdevumi un tematiskās mapes izvietotas plauktā brīvpieejā.

Jeru pagasta bibliotēkā novadpētniecības krājums izvietots vairākās telpās kopā ar vēstures ekspozīciju. Digitalizēto dokumentu mapes pieejamas datorā bibliotēkas telpās.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēkā novadpētniecības materiāliem atvēlēts plaukts, kurā izvietotas novadpētniecības materiālu mapes, grāmatas, fotogrāfiju albumi, pašvaldības izdevumi. Šis plaukts bibliotēkā kalpo arī kā pastāvīga novadpētniecības materiālu ekspozīcija – izstāde.

Rencēnu pagasta 2. bibliotēkā novadpētniecības krājums glabājas tematiskās mapēs, bet digitalizētie materiāli pieejami publiskajā datorā. Tiek piedāvāta iespēja iegūt interesējošā materiāla kopiju, saņemt konsultāciju. Digitālais krājums tiek papildināts, sadarbojoties ar Valmieras muzeju un Līdzdēnu iedzīvotājiem.

Rūjienas pilsētas bibliotēkā novadpētniecības stands atrodas bibliotēkas lasītavā, lasītājiem ērti pieejamā vietā, atdalīts no pārējā krājuma.

Sedas pilsētas bibliotēkā novadpētniecības materiāls glabājas izdrukās vai pārkopētā veidā mapēs, kā arī daļa materiālu ir ieskenēti un saglabāti bibliotēkas datorā.

Zilākalna pagasta bibliotēkā visi uzkrātie novadpētniecības materiāli izvietoti pastāvīgi noformētā novadpētniecības materiālu izstādē. Izstāde nav plaša, jo ciemata vēsture ir tikai +/- 67 gadi.

Kopētie un drukātie materiāli tiek tematiski grupēti, sadalīti pa gadiem un apkopoti mapēs, kuras marķētas ar sarkanu uzlīmi – burtu N. Bibliotēkai kopumā ir 14 nosaukumu tematiskās mapes, kuras periodiski tiek papildinātas.

- **digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana**

Krājumos esošo dokumentu un fotogrāfiju digitalizācija bibliotēkās tiek veikta patstāvīgi, gan plānveidīgi, gan atkarībā no situācijas, jo dažkārt vērtīgs materiāls bibliotēkām tiek atņemts, bet īpašnieks nav gatavs to atstāt. Mazsalacas pilsētas bibliotēka turpina veidot novadnieku Ex Libris digitālo kolekciju.

2022. gadā tika paveikts ievērojams darbs pie pagasta laikrakstu digitalizācijas, bet Strenču pilsētas un Ēveles pagasta bibliotēkas darbu turpināja arī atskaides periodā.

2023. gadā Valmieras bibliotēkas filiālbibliotēkās izveidotas **22 jaunas digitālās kolekcijas**, digitalizēti **396 teksta dokumenti (1501 lpp.)**, **1176 attēlizdevumi, 1 (2 lpp.) kartogrāfiskais, 2 (14 lpp.) nošu izdevumi**. Mazsalacas pilsētas bibliotēkā veikti **16 skaņu ieraksti (intervijas)**.

Uz 2023. gada beigām kopā Valmieras bibliotēkas filiālbibliotēkās :

118 digitālās kolekcijas, kuras satur 2599 teksta dokumentus (5920 lpp.), 9278 attēlu (fotogrāfijas), 2 nošu (14 lpp.), 19 kartogrāfiskos (20 lpp.) izdevumus, kā arī 127 skaņu ierakstus (kopējā hronometrāža h **181:35:40**), 45 videoierakstus (kopējā hronometrāža h **6:44:11**).

Apjomīgākās fotogrāfiju digitālās kolekcijas ir Bērzaines (1752), Jeru (898) pagastu bibliotēkās, Kauguru pagasta Mūrmuižas (414) bibliotēkā, Mazsalacas pilsētas bibliotēkā (4321). Lielākais digitālo kolekciju skaits Jeru pagasta bibliotēkā (23) un Mazsalacas pilsētas bibliotēkā (15).

Lodes, Valmieras, Dikļu, Vaidavas, Plāņu pagastu un Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēkas nav veikušas digitalizāciju ne esošajā gadā, nedz arī agrāk. Vaidavas pagasta bibliotēka sadarbojas ar Vaidavas vēstures ekspozīciju, kas atrodas blakus telpās. Iespējams, tādēļ nenorāda digitalizācijas veikumu kā sava krājuma daļu. Valmieras pagasta, Kocēnu pagasta Rubenes un Dikļu pagasta bibliotēku vadītājas nesen uzsākušas darbu savās kopienās. Iespējams, tas ir iemesls digitalizācijas darba iztrūkumam.

Bērzaines pagasta bibliotēkā tiek skenēti un aprakstīti teksta dokumenti, fotogrāfijas, video. Tiek veidotas digitālo materiālu mapes, pagaidām gan tikai interesentu aplūkošanai. Pārskata gadā digitalizēti 42 teksta dokumenti.

Ēveles pagasta bibliotēkā pārskata periodā ir sākts darbs pie novadpētniecisko materiālu apguves. Ir sākts darbs pie vietējās avīzes “Ēveles Skaida” digitalizācijas, kā arī daļēji digitalizēta kartotēka par mājvietām Ēveles pagastā un cilvēkiem, kas tajās dzīvojuši.

Jērcēnu pagasta bibliotēkā iespēju robežās, izvērtējot materiālu, tiek veikta digitalizācija. 2023. gadā tika digitalizēts atmiņu pieraksts rokrakstā par Jērcēnmuižu – 24 burtnīcas lappuses.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka pārskata periodā apkopojusi un digitalizējusi:

- Lāčplēša ordeņa kavaliera Nikolaja Pētersona vēstules brālim no frontes;
- Ilzes Pētersones zīmētās Mūrmuižas un zemnieku saimniecības ēku un istabas iekārtu vizualizācijas;
- Nikolaja Sietiņsona autobiogrāfiju.

Jeru pagasta bibliotēka digitalizēto dokumentu tematiskās mapes glabā gan bibliotēkas datorā, gan ārējā atmiņā.

Ķoņu pagasta bibliotēkā veikta atsevišķu fotogrāfiju digitalizēšana, notiek darbs pie aprakstu sagatavošanas.

Lodes pagasta bibliotēkā uzsākts darbs krājuma digitalizācijā, lai apkopotu, sistematizētu bibliotēkā un pagasta pārvaldē esošos novadpētniecības materiālus. 2023. gadā digitalizētas 20 fotogrāfijas. Tiek aptaujāti cilvēki, lai noskaidrotu fotogrāfijās redzamos cilvēkus un vietas. Tāpat digitalizēti 120 dokumenti, kuri tiek apstrādāti, izvērtēta informācija, kas tajos tiek atspoguļota, lai dokumentus varētu padarīt publiski pieejamus.

Mazsalacas pilsētas bibliotēkā 2023. gadā digitalizēti foto, teksta dokumenti un audioieraksti par novadpētniecības tematiku. Pēc Valmieras bibliotēkas novadpētniecības speciālistes lūguma digitalizēts D. Rokpēlnes 1984. gada diplomdarbs “MAZSALACA. Literatūras rādītājs” (89 lapas) un pārrakstīta daļa no N. Lustes vāktajiem materiāliem (35 lapas), kuri grūti izlasāmi skenētā veidā, jo mašīnraksts izplūdis.

Audioierakstos fiksētas Mazsalacas stāstnieku kopas tikšanās par dažādiem tematiem – Mazsalacas dārzniecībām, Ziemassvētku un jaunā gada svinēšanas tradīcijām u.c., kā arī intervijas ar novadniekiem par noteiktu tematu, piemēram, vietējās Tautas frontes nodaļas

darbību. Digitalizētie materiāli tiek izmantoti novadpētniecības šķirķļu sagatavošanā, izstādēs u.tml.

Mūsdienās aktuāls ir digitāli pieejamais novadpētniecības krājums, jo cilvēkiem ir svarīgi, lai informācija būtu pieejama uzreiz un ātri neatkarīgi no vietas, kur viņš atrodas. Tāpēc būtiski, lai darbs pie materiālu digitalizēšanas un publicēšanas virtuālajā vidē neapstātos. Diemžēl šogad līdz ar Valmieras bibliotēkas pāreju uz jaunu tīmekļa vietni darbs pie novadpētniecības šķirķļu veidošanas un materiālu ievietošanas novadpētniecības sadaļā tika kavēts.

Gada laikā transkribēti Āža kroga, Barikāžu, Dzelzceļa stāsti. Stāsti, kā latvietis uz augšu tika, kāzu un talku stāsti, stāsts par gleznotāju Eduardu Apsīti, kā arī Vērša, Ipiķu stāsti un Ramatas stāsti no projekta "1,2,3 – tie citi būs drīz”.

Šajā periodā digitalizēti 38 teksta dokumenti (135 lapas), 478 attēlizdevumi un 16 skaņu ieraksti (21:16:55) par mūsu pilsētas un apkārtnes vēsturi. Digitalizētos dokumentus pamatā veido projektu “1,2,3 – tie citi būs drīz” un “4,5,6, – tie citi ar’ nav sveši” un stāstnieku nodarbību ietvaros apkopotās fotogrāfijas un transkribētie audio ieraksti no tikšanās reizēm. Kolekciju papildinājuši materiāli par novadnieku Ati Sloku, par trešās Atmodas laiku Mazsalacā, par Ziemassvētku un Jaungada sagaidīšanas tradīcijām, raksti par Mazsalacu no "Komunisma Dzirksteles" u.c., kā arī Riekstiņu ģimenes foto kolekcija.

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēka: Cerams, ka 2024. gadā būs iespēja strādāt ar kvalitatīvāku tehniku, kas nodrošinās veiksmīgāku digitalizācijas procesu.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēka:

Bibliotēka speciālu novadpētniecības datubāzi par Rencēnu pagastu neveido, taču pakāpeniski notiek materiālu digitalizācija. Šobrīd bibliotēkā darbs aizsākts pie 9 kolekcijām, kas ietver foto materiālus un tekstus, un šis materiāls saglabās savu kvalitāti un aktualitāti daudzu gadu griezumā. Darbs ar novadpētniecības materiāliem aktīvāk norisinājās tieši Covid-19 pandēmijas laikā, kad bibliotēkas tika slēgtas klientiem, un bibliotekāre atrada laiku šo materiālu caurskatei un sakārtošanai. Tagad darbs pie iesāktā turpinās. 2023. gadā bibliotēka jaunas digitālas kolekcijas netika veidojusi.

Rencēnu pagasta 2. bibliotēkas digitālais krājums tiek papildināts, sadarbojoties ar Valmieras muzeju un Līdzēnu iedzīvotājiem.

Sedas pilsētas bibliotēka piedalījies LNB 2022–2025 un Valmieras bibliotēkas īstenotajās aktivitātēs saistībā ar notikumu ciklu “Latviešu grāmatai 500”, proti, tā kā 2022. gads bija veltīts reģionālajai presei, 2022. gadā iesākta un 2023. gadā turpināta un pabeigta no 2003. – 2007. g. iznākušo Sedas pašvaldības informatīvā izdevuma “Sedas Ziņas” numuru apkopošana, ieskenēšana un nosūtīšana Valmieras bibliotēkai tālākai digitalizācijai, lai nākamībā nodrošinātu to pieejamību ikvienam tiešsaistē.

Sēļu pagasta bibliotēkā nav uzsākta novadpētniecības dokumentu digitalizācija, bet tas izvirzīts kā uzdevums nākamajam vērtēšanas periodam.

Strenču pilsētas bibliotēkā pārskata periodā digitalizēts slimnīcas periodiskais izdevums “Parks”. Nodrošināta uzkrāto novadpētniecības materiālu pieejamība ikvienam interesentam. Turpinās jaunu novadpētniecības materiālu apkopošana, sistematizēšana un digitalizēšana.

Vecates pagasta bibliotēkā novadpētniecības darbā 2023. gadā paveiktais ietver Antras Brasliņas sarūpēto fotogrāfiju digitalizāciju (materiāli glabājas bibliotēkā). Notikušas vairākas tikšanās ar

ilggadējo Vecates pagasta bibliotēkas vadītāju Vilmu Bērziņu, veikti audioieraksti, kuri jāapstrādā. Saņemts 1976. gada pasākumam rakstīts scenārijs, kas ticis digitalizēts.

Zilākalna pagasta bibliotēka: 2023. gadā biju plānojusi pabeigt darbu pie materiālu kopas par Zilākalna skolu un iesniegt publicēšanai Valmieras Integrētās bibliotēkas Novadpētniecības platformā. Zilākalna bibliotēkā uzkrāti seni fotoattēli par dažādiem objektiem un notikumiem ciematā. Varēju izvēlēties jebkuru tēmu, ar kuru sākt, jo šie materiāli nav pieejami tiešsaistē. Darbu ar materiālu par Zilākalna skolu atlasīšanu, apkopošanu un aprakstīšanu nepabeidzu, jo gada griezumā mainījās darba prioritātes.

● **krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums**

Valmieras bibliotēkā veidotais novadpētniecības krājums aptver plašāko avotu un materiālu klāstu par Valmieras novadu. Nākamais pēc ietverto avotu apjoma ir Mazsalacas, Rūjienas un Strenču pilsētu bibliotēkas. Pagastu bibliotēkās šis krājums salīdzinoši neliels – neliels skaits avotu, kas ietver ziņas par tuvējo apkaimi, un varbūt daži ievērojami novadnieki.

Krājuma attīstībā liela nozīme ir jaunu vietējo resursu apzināšanai: sarunas ar iedzīvotājiem, bijušajiem novadniekiem, iegūto fotogrāfiju un dokumentu digitalizācija. Daļu krājuma veido raksti no periodikas un interneta resursiem, kas tiek kārtoti mapēs un mazajās bibliotēkās ir nozīmīgs ziņu kopums par vietējo kultūrtelpu.

Novadpētniecības krājumā, salīdzinot ar pārējo bibliotēkas krājumu, īpaši izjūt grāmatas zaudējumu, kuru reizēm nav neiespējami aizstāt. Pēc satura novecojušie izdevumi arī ir saglabājami kā savu laikmetu raksturojoši. Piemēram, padomju perioda grāmata ar mazu metienu būs tikpat grūti atrodamā, kā poligrāfiski augstvērtīgs izdevums, kas sabojāts vai no lasītāja nav atgūstams. Mazajās bibliotēkās iespēju robežās tiek komplektēti izdevumi, kuri attiecināmi uz Valmieras novadu.

Unikāla krājuma daļa novada bibliotēkās ir digitalizēto fotogrāfiju, attēlizdevumu, dokumentu krājums, videomateriāli un atmiņas, kuru bibliotekāri iegūst komunikācijā un sadarbībā ar kopienu.

Bērzaines pagasta bibliotēkas krājumā ir iespieddarbi, tiek veidotas materiālu mapes un digitālās mapes. Tiek skenēti un aprakstīti teksta dokumenti, fotogrāfijas, video. Digitālo materiālu mapes pagaidām aplūkojamas interesentiem uz vietas bibliotēkā. Pārskata gadā digitalizēti 42 teksta dokumenti.

Dikļu pagasta bibliotēkā pieejamo novadpētniecības materiālu mapes nav apjomīgas, bet gadu gaitā ir apkopotas vērtīgas ziņas un fakti. Šos materiālus drīkst izmantot ikviens bibliotēkas lietotājs un interesents, kam interesē pagasta vai novada vēsture.

Jērcēnu pagasta bibliotēkā materiālu kvalitāte ir laba, plauktos grāmatām ir uzlīme ar norādi “Jērcēnu pagasts”, pārskatāmas gan grāmatas, gan mapes.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēkā darbs rit lēnām, jo prasa gandrīz zinātnisku pieeju materiālu sistematizēšanā un apkopošanā, tādēļ kaut kādu gatavību var attiecināt tikai uz tiem materiāliem, kas sagatavoti publicēšanai Valmieras bibliotēkas tīmekļa vietnes novadpētniecības sadaļā, un Mūrmuižas Tautas universitātes piemiņas istabas ekspozīciju.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēkā šobrīd esošais novadpētniecības krājums ir pagastam, tā iedzīvotājiem aktuāls, katru gadu tas tiek papildināts.

Strenču pilsētas bibliotēkā novadpētniecība ir daļa no profesionālās bibliotēkas darbības, kuru veic, izmantojot galvenokārt bibliotēkas darba metodes. Tā veic Strenču teritorijas vēstures izpēti, mērķis ir nodrošināt kvalitatīvas novadpētniecības informācijas pieejamību sabiedrībai. Tiek turpināta novadpētniecības materiālu apkopošana un sistematizēšana. Sadarbībā ar biedrību “Gaujas plostnieki” tiek turpināta Strenču un apkaimes plostnieku amata vēstures apzināšana, kuras nozīmīgums aktualizējies līdz ar tā iekļaušanu UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā. Otrs nozīmīgais UNESCO vēsturiskā mantojuma sarakstā iekļautais materiāls ir Dāvja Spundes foto arhīvs, kas šobrīd ir pieejams Latvijas Fotogrāfijas muzejā, bet ir tiešā veidā saistīts ar Strenčiem un Strenču kultūrvēsturisko mantojumu.

Vecates pagasta bibliotēkā krājums ir analogā formātā, albumos un mapēs. Par daļu materiālu nav īsti skaidrs, vai tie ir nodoti bibliotēkā pavisam, vai tikai aizdoti uz laiku. Darbs pie krājuma pārskatīšanas un atsevišķu materiālu identificēšanas jāturpina. Iedzīvotāji ir ieinteresēti krājuma aktualizēšanā, ar interesi gaida novadpētniecības izstādes 2023. gadā. Vecates pagasta vēstures un personību stāstu aktualizēšana būtu būtiski soļi kopienas pašapziņas celšanā un Vecates pagasta popularizēšanā Valmieras novadā un Latvijā. 2023. gadā foto un video formātā dokumentēti vairāki notikumi Vecatē un apkārtnē ar Vecates pagasta iedzīvotāju dalību. Pēc Vecates pagasta saimniecības vadītāja Viktora Lūša iniciatīvas ar biedrības “LAUKKU” atbalstu tika organizēta apgleznotā soliņa ar skanīgo saukli “*Ja solam būtu pedāļi, kā birtu tad man medāļi*” atjaunošana. Vientuļā velobraucēja vietā nu uz Vecates soliņa ir tandēms.

Zilākalna pagasta bibliotēkas krājums tiek regulāri papildināts. Lielākā daļa krājuma ir labā kvalitātē, izņēmums – vairākas senās fotogrāfijas, kas jau bija uz bibliotēku atnestas ar bojājumiem. Kopētie un izdrukātie materiāli tiek grupēti pa tematiem, sadalīti pa gadiem un apkopoti mapēs, kuras ir marķētas ar sarkanu uzlīmi – burtu N. Bibliotēkai kopumā ir 14 nosaukumu tematiskās mapes, kas periodiski tiek papildinātas.

• izmantojums

Nemainīgi aktīvi novadpētniecības krājuma resursus izmanto dažādu paaudžu dzimtu vēstures pētnieki. Tie ļoti novērtē bibliotēkāra erudīciju, zināšanas par savu novadu. Jaunie lauku māju īpašnieki parasti vēlas vairāk uzzināt par iegādāto īpašumu, izrāda interesi par vietas kultūrvēsturi, vēlmi iesaistīties kopienas dzīvē. Viņus interesē grāmatas, izstādes un novadpētniecības ekspozīcijas bibliotēkās, kartogrāfiskie un videomateriāli.

Mazsalacas, Rūjienas, Strenču pilsētu bibliotēkās un Matīšu, Kocēnu, Rencēnu pagastu bibliotēkās skolēni saņem nozīmīgu atbalstu, izstrādājot pētnieciskos darbus par novada tēmām, jo šīs bibliotēkas atrodas vistuvāk skolām. Tomēr arī citās bibliotēkās tiek sniegtas uzziņas, sagatavoti materiāli par novadpētniecības tēmām, tādējādi veicinot mācību sasniegumus un izziņas procesu kopienas bērniem un jauniešiem. Jāatzīstas, tomēr atsevišķos pagastos interese par novadpētniecības krājumu saglabājas neliela.

Pašvaldības iestāžu un pārvalžu uzdevumā tiek sagatavoti informatīvi apskati, publikācijas Facebook, laikrakstā *Liesma* un citos medijos.

Bērzaines pagasta bibliotēkas savāktos materiālus izmanto interesenti, arī skolēni projektiem. Tiek izmantoti izstādēm vai pasākumos, papildinājums – piemēram, Barikāžu pasākumam.

Dikļu pagasta bibliotēka nu jau vairākus gadus informē un aicina savus lasītājus ieskatīties Valmieras bibliotēkas tīmekļa vietnē, kur atrodama novadpētniecības sadaļa ar tās apjomīgo saturu, kurā atrodami daudzi vēsturiski fakti un vērtīgs vizuālais materiāls

Ēveles pagasta bibliotēkā pēdējos gados klātienē ir ļoti mazs interesentu skaits, kuri izmanto novadpētniecības krājumu uz vietas bibliotēkā.

Jērcēnu pagasta bibliotēkā regulāri vēršas apmeklētāji, kuri interesējas par pagasta vēsturi saistībā ar saviem senčiem, kuri kādreiz šeit dzīvojuši. Pārlapojot novadpētniecības materiālus, parasti tiek dotas atbildes vai arī gūtas norādes, kur meklēt precīzākus materiālus.

Jeru pagasta bibliotēka: Dzimtu pētniecība. Novadpētniecības materiālu vākšana – tikšanās ar leģionāra meitu Mārīti Radiņu, albumu skenēšana un stāstu pierakstīšana. Tikšanās ar Jeru skolas absolventu un izsūtīto – Kārļa, Mildas un Austras Strauju radniekiem no Polijas. Izbraukums pie 88-gadīgās Jeru pagasta iedzīvotājas Genovevas Birkavas. Nostāstu uzklauššana par Oleru miestu Jeru pagasta “Rudzīšos”. Uzklaušīts dzīvesstāsts Oleru ciemā. Tikšanās ar pagasta iedzīvotāju Valdu Pētersoni. Novadpētniecības materiālu – (vēstules no Sibīrijas) skenēšana un stāstu uzklauššana par Baltiņu dzimtu un pirmo strēlnieku pulku veidotāju Kārli Baltiņu. Brīnumu un Danču dzimtas pārstāvju viesošanās un Jeru skolas absolventu fotogrāfiju un sarakstu izpēte vēstures istabā.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēkā interesentiem pieejams viss Valmieras bibliotēkas tīmekļa vietnē ievietotais materiāls. Ir izveidota pārvietojama ekspozīcija – planšetes par Barikāžu laika atmiņu stāstiem. Regulāri ierodas viesi, kuri interesējas par Mūrmuižas Tautas universitāti. Tiem nodrošina ne tikai piemiņas istabas apskati, bet arī stāstījumu par tēmu.

Mazsalacas pilsētas bibliotēkā pēdējos 10 gadus klātienē ir ļoti mazs interesentu skaits, kuri izmanto novadpētniecības krājumu uz vietas bibliotēkā. Pieprasījumu pēc novadpētniecības fonda materiāliem pamatā veido vēstures un savas dzimtās vietas entuziasti un dzimtu pētnieki.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēkā laiku pa laikam aktualizējas atsevišķu, ar Rencēnu pagastu saistītu vietu, lietu, notikumu un cilvēku materiālu meklēšana. Šobrīd interese tiek izrādīta par Rencēnu krogu un Zirgu pasta staciju, jo 2023. gadā Rencēnu pagasta kultūras nams svinēja 100 gadu jubileju, un tas joprojām atrodas vecā kroga ēkā. Cilvēki interesi izrāda par Rencēnmuižu, tās parku un šodienas muižas jaunā īpašnieka F. Lūkina iecerēm un darbiem.

Rūjienas pilsētas bibliotēkā novadpētniecības materiālus visvairāk izmanto skolēni. Viņi interesējas par novada muižām, dabas objektiem, teikām par Rūjieni. Bibliotēkas apmeklētāji visbiežāk interesējas par faktiem un notikumiem agrākajos laikos. Tad izmantojam vietējo laikrakstu “Rūjienas Vēstnesis”, kas diemžēl vairs neiznāk.

Zilākalna pagasta bibliotēka: Atskaides periodā vietējās sabiedrības locekļu pastiprināta interese par bibliotēkā uzkrātajiem novadpētniecības materiāliem radās pēc tā, kad 3. septembrī Zilākalna pagasta svētku laikā Zilākalna kultūras namā bija apskatāma foto izstāde par vietām un objektiem ciemata pirmsākumos.

● **Novadpētniecības darba popularizēšana**

Novadpētniecības popularizēšanai tiek izmantotas dažādas formas, sākot ar izstāžu sagatavošanu vai deponēšanu, individuālajām konsultācijām klātienē un attālināti, beidzot ar lieliem pasākumiem, kas uzrunā plašu auditoriju. Sedas pilsētas, Jērcēnu, Sēļu pagasta un Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēku darbinieki vadījuši ekskursijas interesentiem un tūristiem. Aizritējušajā gadā novada bibliotēkas sagatavojušas vai citādi organizējušas 70 izstādes un 91 pasākumu novada vēstures popularizēšanas vai kopienas saliedēšanas kontekstā. 16 pasākumi popularizējuši novadpētniecības resursus un izstādes tiešsaistē.

Atsevišķām bibliotēkām ir savi profili sociālajos tīklos, kuros tiek aktualizētas novadnieku jubilejas, sagatavota informācija par vēsturiskajiem objektiem pagastā, piedāvātas virtuālās

izstādes. Tiek sagatavoti materiāli informatīvajiem stendiem un tematiskajām planšetēm, publicēti raksti laikrakstā *Liesma*, uzrunāti novadnieki, mudinot tos dalīties ar ģimenes arhīvu dārgumiem u.c. Sadarbībā ar Vidzemes TV sižeti par bibliotēku pasākumiem sasniedz arī plašāku auditoriju, aptverot valsti. Ievērojams resurss novada vēstures popularizēšanā ir bibliotēkas atrašanās vēsturiskajā apbūvē, jo nereti tieši ēkas veidols un vieta palīdz piesaistīt tūristus, pulcināt interesentus. Veiksmīga pieredze šajā virzienā ir Jērcēnu, Sēļu un Jeru pagastu bibliotēkām. Nopietnu atziņu pauž Inta Balode: Vecates pagasta vēstures un personību stāstu aktualizēšana būtu nozīmīgi soļi kopienas pašapziņas celšanā un Vecates pagasta popularizēšanā Valmieras novadā un Latvijā.

Ramatas, Ipiķu pagasta un Mazsalacas pilsētas bibliotēkas piedalījās projekta realizēšanā, kuru iniciēja radošā nama “Vērši” saimnieki, aicinot vietējās kopienas uz stāstu un atmiņu pasākumiem un rosinot kopienu iesaistīties apkaimes vēstures apzināšanā. Jērcēnu bibliotēka veidoja dziedāšanas tradīcijām pagastā veltītu izstādi, bet Kauguru pagasta bibliotēkas organizēja valodnieka J. Endzelīna jubilejai veltītu viktorīnu pat 2 kārtās.

Iesaistīšanās projekta *Latviešu grāmatai 500* aktivitātēs Rūjienā un Rubenē popularizēja novada personību devumu latviešu grāmatniecībā, īpašu uzmanību pievēršot skolēnu auditorijai. Savukārt pārgājieni un kopīgas ekskursijas ar lasītājiem piesaista zinātkāros aktīvā dzīvesveida atbalstītājus.

Tabula “Novadpētniecības darba, krājuma un datubāzu popularizēšanas pasākumi, izstādes”

Bērzaines pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	
Novadpētniecības izstādes (skaits)	3 + (6 no muzeja)
Pasākumi (skaits)	2

Brenguļu pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	
Novadpētniecības izstādes (skaits)	5
Pasākumi (skaits)	2

Zīmīgākā izstāde atskaides periodā tika veidota par Brenguļu pagasta tiltiem. Pievērsām uzmanību arī tradicionālās kultūras vērtībām: šogad tika izceltas dubultauduma šatieru segas.

Burtnieku pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	-
Novadpētniecības izstādes (skaits)	1
Pasākumi (skaits)	1

Dikļu pagasta bibliotēka:

2023. gadā bibliotēkā viesojās novadnieks, lugu autors Andris Niedzviežis.

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	-
Novadpētniecības izstādes (skaits)	2
Pasākumi (skaits)	1

Ēveles pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	-
Novadpētniecības izstādes (skaits)	1
Pasākumi (skaits)	1

Ipiķu pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	-
Novadpētniecības izstādes (skaits)	2 (pastāvīgās)
Pasākumi (skaits)	3

Gada laikā bibliotēkā notikuši 3 pasākumi kopā ar aktīvo iedzīvotāju apvienību Radošais nams "Vērši", kuru realizētais projekts "1, 2, 3 – tie citi būs drīz..." (2022) un tam sekojošais turpinājums "Četri, pieci, seši – tie mums ar' nav sveši" (2023) apzināja Ramatas, Vērša un Ipiķu vēsturiskos stāstus, kā arī ieguva fotogrāfijas par šīm apdzīvotajām vietām. Ipiķu pagasta iedzīvotāju atsaucība bija neliela, jo nav vairs iedzīvotāji, kuri šeit ir auguši un visu mūžu dzīvojuši.

Apzinātās liecības var aplūkot: <https://123tiecitibusdriz.mozello.site.com/ipiki/>

Jērcēnu pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	1
Novadpētniecības izstādes (skaits)	2
Pasākumi (skaits)	14

Jērcēnmuižas kultūrvēsturiskā mantojuma stāsti interesentiem joprojām ir viena no pieprasītākajām apkaimes vēstures popularizēšanas formām. 2023. gadā novadīti 14 pasākumi 318 interesentiem, tai skaitā bērniem. 2023. gadā muižu apmeklējuši arī viesi no Vācijas, Francijas, Anglijas, ASV.

Lielisks ikgadējs novadpētniecības stāstu popularizēšanas pasākums ir ikgadējā "Legendu nakts", šogad pasākumu apmeklēja 86 apmeklētāji un klausījās muižas vēstures stāstus. Bibliotēkas ēkas verandā skatāma pastāvīga novadpētniecības materiālu izstāde "Jērcēnmuižas vēsture" un Jaunjērcēnmuižas kungu mājas makets.

No digitalizēto fotogrāfiju klāsta tika izveidota prezentācija "Retrospekcija no Jērcēnu pagasta bibliotēkas novadpētniecības materiāliem", kuri atspoguļo senākās dziedāšanas tradīcijas Jērcēnu

pagastā”, veltīta XXVII Vispārējiem latviešu Dziesmu un XVII Deju svētkiem. Prezentācija ievietota Strenču apvienības bibliotēkas Facebook vietnē ar atsauci *#JērcēnuPagastaBibliotēka*

Jeru pagasta bibliotēka:

Nepieciešamības gadījumā kā gids vada ekskursijas muižas apmeklētājiem.

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	-
Novadpētniecības izstādes (skaits)	3
Pasākumi (skaits)	12

Kauguru pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	-
Novadpētniecības izstādes (skaits)	1
Pasākumi (skaits)	1

Veiksmīgi noritēja Mūrmuižas bibliotēkāres Gundegas Lapiņas sagatavotā novadnieka un valodnieka J. Endzelīna 150 gadu jubilejai veltītā viktorīna, kurā piedalījās gan skolēnu, gan pedagogu komandas. Tika sagatavota arī valodniekam veltīta izstāde.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	-
Novadpētniecības izstādes (skaits)	1
Pasākumi (skaits)	KOPĀ – 10 4 (Mūrmuižas Tautas universitātes piemiņas istabas apmeklējumi ar stāstījumu par tēmu); 1 (Mūrmuižas Tautas universitātes nodarbība ar priekšlasījumu par J. Endzelīnu); 2 (uzstāšanās Kauguru pamatskolas skolēniem ar stāstījumu par J. Endzelīnu Kauguru kultūras namā); 2 (viktorīnas skolēniem J. Endzelīna 150 gadu jubilejas pasākumā); 1 (Dalība Kauguru pagasta vietvārdu un apvidvārdu vākšanā un apkopošanā 1.09.2023. – 20.12.2023.).

Valmieras bibliotēkas tīmekļa vietnes novadpētniecības sadaļa ir apliecinājums bibliotekāru darbam novadpētniecības jomā.

Kocēnu pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	-
Novadpētniecības izstādes (skaits)	4

Pasākumi (skaits)	2
-------------------	---

Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	1
Novadpētniecības izstādes (skaits)	-
Pasākumi (skaits)	1

Novadpētniecības darba ietvaros Rubenes bibliotēkā kopā ar Rubenes pamatskolas 6. klasi, tās audzinātāju Ļenu Kalniņu un vēsturnieku Vismantu Priedīti devās novadpētniecības pārgājienā pa Rubenes vēsturiskajām vietām. Katrā objektā vēsturnieks aizraujoši stāstīja par vietas izcelšanos un nozīmi Rubenes dzīvē.

Koņu pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	-
Novadpētniecības izstādes (skaits)	1
Pasākumi (skaits)	1

Lodes pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	-
Novadpētniecības izstādes (skaits)	6
Pasākumi (skaits)	7

Bibliotēkā tiek veidotas dažādas izstādes, kas saistītas ar pagasta cilvēkiem. Šajā gadā ir izveidota izstāde "Arakstes pērles", kas atspoguļo pašreizējās Arakstes muižas īpašnieces redzējumu un mīlestību pret savu apkārtni. Tikusi veidota fotogrāfiju izstāde ar vietējo iedzīvotāju uzņemtām fotogrāfijām no pasākuma "*Foto "plezīrs" pa Lodi ar fotogrāfu*", kurā piedalījās 14 lieli un mazi dalībnieki. Vietējā iedzīvotāja "plezīra" laikā iepazīstināja ar vietām un notikumiem, kas saistās ar šo vietu. Tiek organizētas kopienas sanāksšanas, kur iedzīvotāji stāsta par viņu nozīmīgākajiem notikumiem Lodes pagastā.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	
Novadpētniecības izstādes (skaits)	4
Pasākumi (skaits)	2

Diemžēl šogad sakarā ar Valmieras bibliotēkas pāreju uz jaunu tīmekļa vietni aizkavējās darbs pie novadpētniecības šķirklju veidošanas un materiālu ievietošanas novadpētniecības sadaļā. Gada laikā bibliotēkā sarīkotas 4 novadpētniecības izstādes: Māra Smilgas zīmējumu izstāde (janvāris – februāris), Mazsalacas muzeja ekspresizstāde par Rīgas un Baznīcas ielu vēsturi (janvāris – marts), mazsalacietes Inetas Martinsones personālizstāde "Dimanti manā ceļā" (jūlijs – augusts) un ekspresizstāde novadniecei "Martai Grīnvaldei – 110" (decembrī).

Savdabīga bija M. Smilgas zīmējumu izstāde par dabas parādībām, jo Māris ir cilvēks ar īpašām vajadzībām un pasauli redz un jūt atšķirīgi. Apmeklētāju uzmanību piesaistīja arī ekspresizstāde par Rīgas un Baznīcas ielu vēsturi. Ļoti apmeklēta bija Mazsalacas Mūzikas un mākslas skolas direktores I. Martinsones gleznu izstāde, jo viņa ir pilsētā labi zināms cilvēks. Interesi piesaistīja arī izstāde Martai Grīnvaldei, kura ir mazāk zināma personība, bet 20.gs. 30. gados bijusi fotogrāfe Mazsalacā un uzrakstījusi grāmatu “Arī tāda bija mīlestība” par mūsu pilsētas dzīvi tolaik.

Notikuši divi stāstu pasākumi. Pastaigā pa pilsētu apkopota informācija par Mazsalacas dārzniecībām, to atrašanās vietām un dārzniekiem, bet pilsētas svētku ietvaros Mazsalacas stāstnieku kopa dalījās ar stāstiem par Āža kroga vēsturi.

Aprīlī notika tikšanās ar mazsalacieti, tagad Saeimas deputātu Hariju Rokpelni un Valmieras novada domes deputātu, Saeimas deputāta palīgu Vugaru Ecmani, februārī – mazsalacietes Viktorijas Puriņas stāsti par redzēto Meksikā. Šie pasākumi bija ļoti labi apmeklēti.

Turpinājās arī darbs pie Atmosfēras laika (1988 – 1991) Mazsalacā liecību apkopošanas un LTF un LNNK Mazsalacas grupu darbības izpēti, izmantojot sēžu protokolus, laikrakstā “Mazsalacas Vēstis” publicēto informāciju un iedzīvotāju atmiņas. Pētījuma mērķis bija sagatavot kvalitatīvu informāciju novadpētniecības šķirklīm Valmieras bibliotēkas tīmekļa vietnē.

Ar informāciju par mazsalacieti, gleznotāju Eduardu Deņisenko dalījās viņa mazmeita, mūsu kolēģe no Valmieras bibliotēkas.

Naukšēnu pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads
Novadpētniecības izstādes (skaits)	1
Pasākumi (skaits)	2

Par Naukšēnu bibliotēkas vēsturi sagatavots raksts laikrakstā “Liesma”.

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	4
Novadpētniecības izstādes (skaits)	4
Pasākumi (skaits)	-

Aizvadītajā gadā lielāka uzmanība tika pievērsta novadpētniecības materiālu popularizēšanai sociālajos tīklos.

Februārī Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēka aicināja iepazīties tuvāk ar virtuālo izstādi "Katrām durvīm ir savs stāsts, aiz katrām durvīm ir cits stāsts", kur eksponātu lomā redzamas gan esošu, gan vairs neesošu māju durvis. Atsevišķi priekšmeti liek uz sevi palūkoties no filozofiskās puses, līdz ar to kļūstot ne tikai par materiālo, bet arī nemateriālo kultūras mantojumu. Viens no šādiem jēdzieniem ir durvis. Daudzas no tām apliecina cilvēku radošo izdomu, amata prasmi vai mainīgo modi. Durvis ir robežšķirtne starp iekšējo un ārējo pasauli, starp zināmo un nezināmo, starp savējiem un svešajiem.

Jūnijā tika publicēts materiāls “Jaunklidzis toreiz un tagad”, kurā izmantotas fotogrāfijas no bibliotēkas krājumiem. Uz bibliotēkā esošajiem novadpētniecības materiāliem vienmēr var paskatīties no cita skatu punkta un leņķa. Šoreiz ieskats apdzīvotās vietas Jaunklidzis vēsturē.

Novadpētniecības materiālu apkopojumā "Ceļā uz Dziesmu svētkiem" var atrast informāciju par to, ka Jaunklidzī bijis gan koris, gan deju kolektīvs, kuri savā laikā piedalījušies dažāda mēroga Dziesmu un deju svētkos.

Plāņu pagasta Jaunklidzī pirms trīspadsmit gadiem svinīgi tika atklāta saieta nama ēka, kurā atrodas Jaunklidzā bibliotēka. Par to, kādi cilvēki viesojušies šajā namā, kādi pasākumi un notikumi bijuši, liecina ieraksti viesu grāmatā. Viesu grāmata ir kā neatņemams novadpētniecības un vēstures materiāls, kas sniedz informāciju nākamajām paaudzēm, ļauj kavēties atmiņās.

Bibliotēkā pieejamie novadpētniecības materiāli izmantoti tematiskajās izstādēs: "Novadnieks –jubilārs Pēteris Ērmanis", "Muižas lielas un mazas", "Neaizmirsti 25. martu!".

Ramatas pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	-
Novadpētniecības izstādes (skaits)	2
Pasākumi (skaits)	10

Bibliotēka kopā ar aktīvākajiem vietējās kopienas iedzīvotājiem ar lielu interesi piedalījās Radošā nama "Vērši" organizētajos pasākumos divu projektu ietvaros. Pirmais projekts sākās ar kopā sanākšanu, stāstu stāstīšanu par vēsturiskām fotogrāfijām, kurā piedalījās arī Mazsalacas stāstnieku kopas dalībnieki. Piedalījāmies Ramatā, Vērsī, kas ir otrs Ramatas pagasta ciems, kā arī Ipiķos. Katrā vietā tikšanās notika divas reizes, kur pirmajā reizē aplūkojām vēsturiskās fotogrāfijas, bet otrajā reizē Valmieras muzeja vēstures nodaļas vadītāja jau mums pastāstīja, ko izdevies par katru vietu atrast no muzejā pieejamiem resursiem. Otrajā projektā jau skenējām iegūtās vēsturiskās fotogrāfijas, kā arī mēģinājām atpazīt cilvēkus tajās, lai varētu tās atstāt Ramatas pagasta vēsturē.

Slēdzot Mazsalacas vidusskolas filiāli Ramatas sākumskolu, skolotājas Baibas Zilpaušas saglabātie fotoalbumi tika nodoti Ramatas pagasta bibliotēkas krājumā. Kopā ar dažiem aktīvākajiem pagasta iedzīvotājiem bijušajā Līču skolā, kas tagad ir nonākusi privāta uzņēmēja rokās, esam iecerējuši veidot fotogrāfiju izstādi par seno skolu un bijušajiem skolēniem. Vasarā Līčos notiek aktīva tūrisma sezona, dažāda veida pasākumi. Pirmās fotogrāfijas bija izstādītas Dzejas dienu pasākumā. To organizēja novadniece Lelde Ančevska, kura pati raksta dzeju. Līču skolas absolvente Inese Kūla lasīja atmiņas no savas bērnības un skolas gadiem.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	-
Novadpētniecības izstādes (skaits)	-
Pasākumi (skaits)	1

Rencēnu pagasta novadpētniecības materiāli tiešsaistē pieejami Valmieras bibliotēkas tīmekļa vietnē. Plaša materiālu popularizēšana bibliotēkā 2023. gadā nav notikusi. Notikusi 1 stāstu pēcpusdienu "Ko stāsta Zirgu pasta stacija un vecais krogs Rencēnos". Bibliotēkas vadītājam par kopīgu darbu ar Inesi Birzkopi pie skolas simbolu izzināšanas izteikta rakstiska pateicība no Skolu Muzeju biedrības.

Rencēnu pagasta 2. bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	3
Novadpētniecības izstādes (skaits)	2
Pasākumi (skaits)	1

Rūjienas pilsētas bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	-
Novadpētniecības izstādes (skaits)	5
Pasākumi (skaits)	2

Lai vairāk iepazīstinātu vietējās kopienas iedzīvotājus ar novada ievērojamiem cilvēkiem, bibliotēkā tika organizētas literatūras izstādes no cikla “Novadnieki – jubilāri 2023”: grafiķim Dainim Rožkalnam – 95, rakstniecei Martai Grīnvaldei – 110. Aprīlī literatūras izstāde “Senās grāmatas un izdevumi Rūjienā”, grāmatas no 19. gs. beigu un 20. gs. sākuma gadiem ar Rūjienas bibliotēku un skolu senajiem zīmogiem. Oktobrī – “Līvijas Endzelīnas gleznu stāsti”.

Sēdas pilsētas bibliotēka:

Par bibliotēkā pieejamo novadpētniecības krājumu interese tiek iepazīstināti, gan informējot mutiski (pēc pieprasījuma), gan sociālajos medijos.

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	-
Novadpētniecības izstādes (skaits)	1
Pasākumi (skaits)	2 + 4 ekskursijas pa pilsētu

Sēļu pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	-
Novadpētniecības izstādes (skaits)	1
Pasākumi (skaits)	-

Bibliotekāre vada ekskursijas Sēļu muižas teritorijā.

Strenču pilsētas bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	7
Novadpētniecības izstādes (skaits)	4
Pasākumi (skaits)	4

Gada sākumā bibliotēkā varēja apskatīt D. Spundes melnbalto fotogrāfiju izstādi “No Spundes darbnīcas arhīviem”, kas bija veltījums autora 145. un Strenču pilsētas 95. jubilejai. 14. augustā,

par godu D. Spundes atstātajam mantojumam foto pasaulē, Strenčos norisinājās minifestivāls “Mākslas vasara Strenčos” un bibliotēkā tika organizēta tikšanās ar Fotogrāfijas muzeja direktori Baibu Teteri, lai sarunās ar apmeklētājiem diskutētu par Strenčiem kā kultūrvēsturiski nozīmīgu vietu. D. Spundes vārds tika cildināts arī foto akcijā “Starp diviem saullēktiem”, kurā katram interesentam bija iespēja fotografēt mirklus un ainavas Strenčos un apkaimē, tos iesūtīt izvērtēšanai un vēlāk bibliotēkā tika eksponēta izstāde ar tādu pašu nosaukumu. Uzteicams ir novadpētniecības entuziastes Baibas Leites ieguldītais darbs un sadarbība ar bibliotēku jau daudzu gadu garumā. Šajā gadā tika noorganizēts “Ceļotāja piezīmes Strencī” otrais pasākums, kurā pētniece stāstīja par Strenču ielu nosaukumiem un to izcelsmi.

Trikātas pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads.
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes	1
Novadpētniecības izstādes	2
Pasākumi	1

Novadpētniecības materiāli tiek izlikti dažādās tematiskās izstādēs. 2023. gadā: “Literātam Jānim Ķelpem – 115”, “1991. gada barikādes”, “Ģenerāli Jāni Balodi atceroties”.

Vaidavas pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	1
Novadpētniecības izstādes (skaits)	1
Pasākumi (skaits)	-

Valmieras pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	-
Novadpētniecības izstādes (skaits)	2
Pasākumi (skaits)	1

2023. gadā notikušas 2 novadpētniecības izstādes. Filiālbibliotēkā 2023. gada oktobrī bija apskatāma Valmieras muzeja ceļojošā izstāde “Mūsu Jānis Daliņš”. Izstāde ir veltīta Latvijas pirmajam olimpietim, izcilajam šoļotājam Jānim Daliņam. Savukārt decembrī filiālbibliotēkā bija aplūkojama Valmieras Valsts ģimnāzijas Tautas lietišķās mākslas studijas "Riekums" un draugu darbu izstāde. Bibliotēka nu jau vairākus gadus informē un aicina savus lasītājus ieskatīties Valmieras bibliotēkas tīmekļa vietnē, kur atrodama novadpētniecības sadaļa ar tās apjomīgo saturu. Te atrodams vērtīgs informatīvais un vizuālais materiāls par novada un Valmieras pagasta vēsturi. Kā veiksmīgs novadpētniecībai veltīts pasākums ir vērtējams “Dubultcimda adīšanas” meistarklase. Dubultcimdu adīšanas prasme iekļauta Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā.

Vecates pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	1
Novadpētniecības izstādes (skaits)	1

Pasākumi (skaits)	3
-------------------	---

Zilākalna pagasta bibliotēka:

Gads	2023. gads
Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšanas pasākumi un izstādes (skaits)	-
Novadpētniecības izstādes (skaits)	2
Pasākumi (skaits)	-

Tiešsaistes novadpētniecības resursu popularizēšana notiek individuālās sarunās. Atskaides periodā norises un izstādes par šo tēmu nav notikušas. Tiešsaistē pieejamas divas digitālās kolekcijas “Zilākalna pagasta bibliotēkas lappuses” un “Teātra spēlēšanas tradīcijas Zilākalna pagastā”, kuras izveidotas, piedaloties Valmieras bibliotēkas Valmieras reģiona publiskajām bibliotēkām organizētajos novadpētniecības konkursos. 2023. gadā pēc Zilākalna kultūras nama vadītājas lūguma izveidota novadpētniecības materiālu izstāde “Zilākalna pagasts laika griežos”. 3. septembrī ar materiāliem varēja iepazīties Zilākalna kultūras namā Zilākalna pagasta svētku laikā. Pēc pasākuma materiālus 3 nedēļas varēja aplūkot bibliotēkas logos. Cilvēki nāca un aplūkoja materiālus gan darbdienā vakaros, gan brīvdienās.

• Sadarbība novadpētniecības jomā

Lai novadpētniecības darbs būtu auglīgs, ievērojamu daļu veiksmes tajā ienes spēja sadarboties, bibliotēkā prasmei mijiedarboties ar savu kopienu, kaimiņu bibliotēkām, pat svešiniekiem. Parasti vietējie iedzīvotāji ir liels atbalsts šī darba veiksmīgam rezultātam, dažkārt pat pietiek ar vienu “atslēgas” cilvēku. Vairumā pagastu bibliotēku tā ir ikdiena. Tādēļ jaunam darbiniekam, ienākot kopienā, nākas pielikt ne mazums pūļu, lai šādu abpusēju kontaktu izveidotu.

Atsevišķas bibliotēkas strādā ciešā sadarbībā ar vietējiem skolu/kopienas muzejiem, kuri vairumā gadījumu balstās uz entuziastu iniciatīvu, līdz ar to dalot veicamo darbu novadpētniecības laukā. Tādi ir: 1) Vaidavas pagasta novadpētniecības pastāvīgā ekspozīcija, kas atrodas vienā ēkā ar bibliotēku, un to vada pensionētais vēstures skolotājs Vismants Priedīte; 2) Rencēnu pamatskolas novadpētniecības muzejs – vada pensionēta skolotāja Inese Birzkope, atrodas vēsturiskajā Rencēnu zirgu pasta ēkā; 3) pagasta un skolas vēstures muzejs Kocēnu pamatskolā atrodas blakus Kocēnu pagasta bibliotēkai, to vada skolotāja Elga Olmane.

Atbalstu pasākumu rīkošanā un ideju realizēšanā bibliotēkām sniedz pašvaldības iestādes, uzņēmēji, nevalstiskās organizācijas, privātpersonas, vietējie mūziķi un amatiermākslas kolektīvi. Arī ideju un iniciatīvu mērogi ir dažādi. Sekmīgi veidojusies sadarbība ar tādām valsts līmeņa atmiņas institūcijām kā LNB, Latvijas Arhitektūras muzejs, Latvijas Fotogrāfijas muzejs, LU LFMI Latviešu folkloras krātuve, Latvijas stāstnieku asociācija u.c. Jaunklidža un Jērcēnu bibliotēkām veidojusies noturīga sadarbība ar Valmieras novada Tūrisma pārvaldi, Kocēnu, Rubenes, Naukšēnu, Kauguru, Matīšu pagastu bibliotēkām jau ierasts kopīgs darbs ar pagastu izglītības iestādēm.

Bērzaines pagasta bibliotēka pašreiz sadarbojas ar pagasta iedzīvotājiem: ir neliela entuziastu grupa, kas jau savu rosīšanos iesāka pārskata periodā un nodoms turpināt jaunajā. Brīvprātīgie palīdz apzināt Jaunburtnieku skolas direktores Ainas Jansones dāvinātos materiālus. Jau tradicionāla sadarbība ar Valmieras muzeju – tikušas deponētas 6 izstādes. Sadarbība ar autoriem novadniekiem Karīnu Priedīti un Viktoru Jēkabsonu, organizējot pasākumus un tikšanās.

Burtnieku pagasta bibliotēka: No 1. līdz 31. jūlijam bibliotēkā bija skatāma novadpētniecības materiālu izstāde “Ceļš uz Dziesmu svētkiem”, kas tapa sadarbībā ar ilggadēju Burtnieku kora diriģenti Ilgu Liepiņu. Kā sadarbības partneris bibliotēka iesaistījās LIVIND starptautiskā

pilotprojekta „Identitātes ainava: vārdu un uzvārdu stāsti kā daļa no kopienas kultūrtelpas” aktivitātēs. Burtnieku pagasta bibliotēkā notika pasākums „Vārdu un uzvārdu stāsti”. Projekta mērķis – veicināt stāstīšanas tradīciju uzturēšanu un tālāknodošanu, tādējādi saglabājot ne tikai stāstītprasmi kā kultūras mantojuma daļu, bet arī veicinot vietējās kopienas saliedētību. Projekta rezultātā dokumentētie stāsti pieejami Valmieras bibliotēkas tīmekļa vietnes Novadpētniecības sadaļā un VIB YouTube kanālā.

[LIVIND projekts "Vārdu un uzvārdu stāsti", 2023. gads - YouTube](#)

[LIVIND starptautiskais pilotprojekts VĀRDU UN UZVĀRDU STĀSTI - Valmieras integrētā bibliotēka](#)

Dikļu pagasta bibliotēkas sadarbības partneris novadpētniecībā ir Valmieras bibliotēka. Strādājot pie novadpētniecības materiālu apkopošanas, sākotnējo palīdzību vienmēr iespējams saņemt Valmieras bibliotēkā, kur sistematizēti novadpētniecības materiāli par pagastiem, personālijām, notikumiem u.tml.

Sedas pilsētas bibliotēka atskaides periodā bija viena no LIVIND starptautiskā projekta „Identitātes ainava: vārdu un uzvārdu stāsti kā daļa no kopienas kultūrtelpas” partneriem, kas pulcināja savu kopienu stāstu pasākumā. Šajā projektā notika sadarbība ar Valmieras bibliotēku un Latvijas stāstnieku asociāciju.

[LIVIND projekts "Vārdu un uzvārdu stāsti", 2023. gads - YouTube](#)

[LIVIND starptautiskais pilotprojekts VĀRDU UN UZVĀRDU STĀSTI - Valmieras integrētā bibliotēka](#)

Mazsalacas pilsētas bibliotēka atskaides periodā bija viena no LIVIND starptautiskā projekta „Identitātes ainava: vārdu un uzvārdu stāsti kā daļa no kopienas kultūrtelpas” partneriem, kas pulcināja savu kopienu stāstu pasākumā. Šī projekta laikā notika sadarbība ar Valmieras bibliotēku un Latvijas stāstnieku asociāciju.

[LIVIND projekts "Vārdu un uzvārdu stāsti", 2023. gads - YouTube](#)

[LIVIND starptautiskais pilotprojekts VĀRDU UN UZVĀRDU STĀSTI - Valmieras integrētā bibliotēka](#)

Jērcēnu pagasta bibliotēkai šobrīd veiksmīga sadarbība izveidojusies ar ornitologu un Latvijas ornitoloģijas vēsturisko personību biogrāfiju pētnieku Ruslanu Matrozi. Viņš, izmantojot bibliotēkā iegūtos kontaktus, sazinājās ar barona Adalberta fon Krīdenera pēctečiem Vācijā. Tas devis iespēju iegūt fotogrāfijas un informāciju par Jērcēnmuižas pēdējiem īpašniekiem – Krīdeneru dzimtu. Notikusi sadarbība ar Strenču pamatskolas 9. klases skolnieku Kārli Kasparu Vaivadu filmas veidošanā. Sadarbība ar Valmieras bibliotēkas speciālisti novadpētniecībā Agitu Lapsu, konsultējoties par materiālu saglabāšanu un sistematizēšanu.

Kauguru pagasta bibliotēkai tradicionāls sadarbības partneris ir Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka, kā arī bibliotēkas bijušā Beverīnas novada bibliotēku starpā (Brenguļu, Trikātas, Kauguru pag. bibl.). Sadarbojāties ar LU Latviešu valodas institūtu, Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūru – vietvārdu, apvidvārdu apzināšanas un skaidrošana projektā. Projekta dalībnieki vairākas dienas viesojās Kauguru pagastā, bibliotēkā tikās ar vietējiem iedzīvotājiem, pierakstīja stāstus, atzīmēja vietvārdus.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēkā sadarbība galvenokārt notiek bibliotēku ietvaros, īpaši ar Kauguru pagasta bibliotēku, ar kuru ir kopīgs darba objekts – Kauguru pagasts, un J. Endzelīna Kauguru pamatskolu. Novadpētniecības platformai sagatavotos materiālus vērtē un rediģē Valmieras bibliotēkas novadpētniecības speciāliste Agita Lapsa. Konkrētu jautājumu risinājumā sadarbība ir ar Valmieras muzeju, piemēram, Mūrmuižas Tautas universitātes istabā ir izstādīti

materiāli no Valmieras muzeja krājuma. Pārskata periodā notikusi sadarbība ar LU Latviešu valodas institūtu saistībā ar tā rīkoto vietvārdu talku Kauguru pagastā.

Kocēnu pagasta bibliotēka: Veiksmīga sadarbība pārskata periodā tika realizēta ar Kocēnu apvienības Krēslinieku muzeju “Lejasbregži” un senlietu kolekcijas muzeju “Meldri”, veidojot izstādi “Nacionālo partizānu un 2. pasaules kara liecības”. Tradicionāla sadarbība ar vēstures skolotāju, gidu un novadpētnieci Inetu Amoliņu. Lai popularizētu pagasta kultūrvēsturiskās vērtības, I. Amoliņas vadībā tika rīkots pārgājiens uz Caurumkrogu – brīvdabas gleznu galeriju, kurā pastāvīgi apskatāmi novadnieka, mākslinieka Jāņa Staņislava Rozes darbi.

Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēka: Sadarbība ar novadniekiem Regīnu Devīti un Ingu Jērumu. Ar Rubenes pamatskolu, rīkojot vēstures pārgājienu. Kopīgi ar novadnieces Anitas Auniņas ģimeni sagatavots muzikāls pasākums bibliotēkā.

Lodes pagasta bibliotēka ir uzsākusi sadarbību ar Valmieras muzeju. Tiek izstādītas Valmieras muzeja ceļojošās izstādes. Viena no spilgtākajām bija “Rūjienas apvienības muižas”, kur bija apskatāma gan Arakstes muižas, gan Lodes muižas vēsture. Izstāde tika papildināta ar bibliotēkas savāktajiem novadpētniecības materiāliem, kas pieejami novadpētniecības krājumā. Sadarbībā ar vietējiem iedzīvotājiem sakārtots novadpētniecības krākums, tematiski sistematizēti dokumenti.

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēka:

Vietējās kopienas pārstāvji – izstādes organizēšana.

Strenču pilsētas bibliotēka – tehnoloģiju izmantošana.

Jērcēnu pagasta bibliotēka – pieredzes apmaiņa.

Valmieras novada Tūrisma pārvalde – informācija, bukleti.

Ramatas pagasta bibliotēka: Šajā gadā noslēdzās aktīvo iedzīvotāju apvienības Radošais nams “Vērši” projekts “1, 2, 3 – tie citi būs drīz...” (2022) un tam sekoja tā turpinājums “Četri, pieci, seši – tie mums ar’ nav sveši” (2023), kura mērķis bija apzināt Ramatas, Vērša un Ipiķu vēsturiskos stāstus, kā arī iegūt fotogrāfijas par šīm apdzīvotajām vietām. Tāpat sadarbība notika ar Mazsalacas pilsētas bibliotēku, tās stāstnieku kopu un Ipiķu pagasta bibliotēku šo abu projektu ietvaros.

Gada laikā apzinātās liecības var aplūkot:

<https://123tiecitibusdriz.mozello.site.com/ramata/>

<https://123tiecitibusdriz.mozello.site.com/ipiki/>

<https://123tiecitibusdriz.mozello.site.com/versis/>

Rencēnu pagasta 1. bibliotēka sadarbojās ar Rencēnu pamatskolas novadpētniecības muzeja vadītāju Inesi Birzkopi.

Sedas pilsētas bibliotēkā pārskata gadā tika turpināta radoša sadarbība ar Valmieras bibliotēkas novadpētniecības speciālisti Agitu Lapsu, kura atbalsta stāstnieku kustību Sedā, tas nozīmē – novadnieku stāstu vākšana, pierakstīšana, sistematizēšana, stāstu pēcpusdienu organizēšana. Lūk, konkrēti piemēri:

Maijā Sedas bibliotēkā norisinājās visai kupli apmeklēts, interesants pasākums – “Vārdu un uzvārdu stāsti”. Pasākumu atklāja Latvijas stāstnieku asociācijas valdes locekle Māra Mellēna, pastāstot, ka šis ir Latvijas stāstnieku asociācijas projekts „Identitātes ainava: vārdu un uzvārdu stāsti”, kas ir tapis sadarbībā ar Somijas dzīvā mantojuma aģentūru LIVIND, kas pēta mantojumu šodien un tā iespējas, veicinot kopienas locekļu dialogu, kā rīku izmantojot stāstu. Decembrī bibliotēkā vēlreiz pulcējās stāstnieki. Ieejot septiņdesmitajā jubilejas gadā, par to kā dzīvots un augts kopā ar Sedu, dalīties atmiņās tika aicinātas ansambļa “Sudaruška” dalībnieces

un citi interesenti, Valmieras bibliotēkas novadpētnieces Agitas Lapsas vadībā sarunas ritēja raiti. Dalībnieki ar prieku atcerējās un dalījās savos stāstos – gan par to, kā nonākuši un cik ilgi dzīvo Sedā, gan par to, kā darbojušies pašdarbībā, par dziesmu dziedāšanas tradīcijām ģimenēs – bija pat jācenšas atcerēties pašu pirmo dziesmu, ko atminamies no bērnības. Daudzi atcerējās sen aizmirstus mirkļus no savas dzīves, kuros iedvesmu un pacilātību sniegusi kādu konkrētu dziesmu dziedāšana. Katra no šīm atmiņām ir piesūcināta ar lielu emocionālu uzlādi, kas liek mums justies īpašāk. Protams, neiztika arī bez kopīgas sadziedāšanās. Tādējādi tika papildināta un saglabāta informācija par pilsētas tapšanu, sadzīvi, interesantiem notikumiem, tradīcijām, pierakstīta un digitalizēta no cilvēkstāstiem – mutvārdu vēstures apzināšana.

Strenču pilsētas bibliotēkā īstenota sadarbība ar kopienas novadpētniecības entuziastiem, veicinot Strenču pilsētas un apkaimes vēsturiskā mantojuma izpēti un iegūto materiālu apkopošanu. Uzteicams ir novadpētniecības entuziastes Baibas Leites ieguldītais darbs un sadarbība ar bibliotēku jau daudzu gadu garumā. Šajā gadā tika noorganizēts “Ceļotāja piezīmes Strencī” otrais pasākums, kurā pētniece stāstīja par Strenču ielu nosaukumiem un to izcelsmi. Nozīmīga sadarbība ir izveidojusies ar Strenču pamatskolas vēstures skolotāju Sarmīti Krūzi, kura profesionāli un ar entuziasmu pēta Strenču vēsturi un personības, tā ar vērtīgiem materiāliem papildinot bibliotēkas novadpētniecības krājumu. Realizēta sadarbība ar Latvijas Fotogrāfijas muzeju – sadarbības stiprināšanai un tās veicināšanai, fotogrāfa D. Spundes atstātā mantojuma popularizēšanai (UNESCO). Īstenota sadarbība ar biedrību “Gaujas plostnieki” vēsturiskā plostnieku mantojuma popularizēšanai un turpmākai novadpētniecības materiālu vākšanai, to sistematizēšanai un popularizēšanai.

Vaidavas pagasta bibliotēka: Lai realizētu kvalitatīvu novadpētniecības darbu, sadarbība novadpētniecības jomā tiek organizēta ar Latvijas Nacionālo mākslas muzeju, Latvijas Arhitektūras muzeju, LNB, Valmieras pašvaldību, Valmieras bibliotēku, VDMV, Valmieras muzeju u.c. Iniciatīvā “N. Strunke. No Vaidavas līdz Romai” noorganizēta konference, atzīmējot mākslinieka dzimšanas dienu. Plānots to turpināt kā tradīciju arī turpmākajos gados. Bibliotēkas sadarbība ar Vaidavas pagasta novadpētniecības ekspozīciju vērtējama kā rezultatīva un atbilstoša pagasta vēsturisko notikumu, personību, kultūrvides un kopienas vēsturiskās atmiņas dokumentēšanai, saglabāšanai un popularizēšanai.

Valmieras pagasta bibliotēkas sadarbības partneris novadpētniecībā ir Valmieras bibliotēka, Valmieras bibliotēkas novadpētniecības eksperte Agita Lapsa. Strādājot pie novadpētniecības materiālu apkopošanas, sākotnējo palīdzību vienmēr iespējams saņemt Valmieras bibliotēkā, kur ir pārskatāmi sistematizēti novadpētniecības materiāli. Sadarbībā ar Valmieras muzeju apmeklētājiem piedāvāta ceļojošā izstāde par novadnieku Jāni Daliņu.

Vecates pagasta bibliotēkas sadarbība novadpētniecības jomā 2023. gadā iekļāva Mazsalacas pilsētas bibliotēkas iniciētu izzinošu ekskursiju uz Riņņukalnu, pa Vecates muižas parku, notika sarunas ar vietējiem iedzīvotājiem par dažādu vietu vēsturi un tagadni. Veiksmīga sadarbība ar ģenealoģijas pētnieci Agnesi Lūsi sniedza ieskatu dzimtas pētniecībā (iepazīstinot ar virkni digitālo resursu), balstoties uz Vecates piemēriem. LU LFMI Latviešu folkloras krātuves (LFK) pētniece Elīna Gailīte iepazīstināja ar LFK digitālo arhīvu garamantas.lv, kur glabājas arī nozīmīgi materiāli no Vecates puses.

Zilākalna pagasta bibliotēkai atskaites periodā ar iestādēm sadarbība nav notikusi. Esmu konsultējusies ar Kocēnu apvienības Bērzaines pagasta bibliotēkas vadītāju Antru Paegli par to, kā pareizi aprakstīt par Zilākalnā esošā uguns novērošanas torņa demontāžu un jauna, jau skatu torņa celtniecību. Tradicionāla sadarbība ar Zilākalna kultūras namu un novada mūziķi un mākslinieci Ainu Božu.

- **Jauninājumi novadpētniecības darbā**

Bērzaines pagasta bibliotēka novadpētniecības darbā iesaistījusi brīvprātīgos palīgus.

Burtnieku pagasta bibliotēka: 2023. gadā skolēnu vasaras nodarbinātības programmā divas Burtnieku Ausekļa pamatskolas skolnieces strādāja bibliotēkā. Meitenes kārtoja un ieskenēja novadpētniecības materiālus.

Jērcēnu pagasta bibliotēkā šogad uzsākta novadpētniecības materiālu digitalizācija.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka: Līdz ar digitālo tehnoloģiju arvien lielāko lomu informācijas apstrādē un saglabāšanā, ar jauninājumiem saskaramies ik dienas. Jāspēj apgūt un pielietot tās esošo materiālu saglabāšanā.

Kocēnu pagasta bibliotēka: Lai popularizētu pagasta kultūrvēsturiskās vērtības, profesionāla gida pavadībā tika organizēts pārgājiens uz Caurumkrogu – brīvdabas gleznu galeriju, kurā pastāvīgi apskatāmi novadnieka, mākslinieka Jāņa Staņislava Rozes darbi.

Ramatas pagasta bibliotēkā novadpētniecības darbā šogad iesaistījušies vairāki kopienas iedzīvotāji – brīvprātīgie. Septembrī Dzejas dienas tika sagatavotas kopā ar kopienu, dodot vārdu 2 vietējām radošām personībām. Projektu rezultātā izveidojusies neliela stāstnieku grupa, kura vēlas turpināt stāstīšanas aktivitātes, pētīt apkaimes vēsturi.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēkā šogad novadpētniecības materiālu apstrādei piesaistīta praktikante.

Sēļu pagasta bibliotēka atbalsta tradicionālā kultūras mantojuma pārmantošanu gadskārtu svētku organizēšanā, vietējā nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu.

Sedas pilsētas bibliotēka: Sadarbībā ar lasītājiem, rīkota ekskursija Sedā.

Zilākalna pagasta bibliotēka: Pie jauninājumiem pieskaitu novadpētniecības materiālu izstādi “Zilākalna pagasts laika griežos” bibliotēkas logos, jo līdz šim Zilākalna bibliotēkā tāda nav bijusi iespējama. Lieli, gandrīz kā skatloga logi, Zilākalna bibliotēkai ir no 2022. gada beigām, paplašinātajās pagaidu telpās.

- **Novadpētniecības istabas (to statuss, atbildības, dokumenti, kas nosaka bibliotēkas atbildību, vienību uzskaitē, izmantojamība, digitalizācija utt.)**

Vērtējot Valmieras novada bibliotēku darbību novada kultūrvides izpētē un popularizēšanā, īpaši atzīmējamās tās bibliotēkas, kuras, līdztekus ikdienas darbam, veido un uztur novadpētniecības ekspozīcijas. Tās ir gan pašu bibliotēkāju veidotas, gan nonākušās bibliotēku aprūpē un atbildībā novada administratīvās reformas seku rezultātā.

Ko darīt ar šo krājumu, kas, bez šaubām, satur ievērojamu dokumentu kopumu un ir nozīmīgs vietējām kopienām, mūsu kopīgajai vēsturei un kultūrtelpai? Valmieras novads turpina strādāt pie kultūras attīstības stratēģijas, un Valmieras bibliotēkai tika deleģēts apzināt un izvērtēt šī krājuma vērtības, dzīvotspēju, kā arī plānotos digitalizācijas apjomus.

Tika izstrādāta anketa ar 23 jautājumiem, kurā bija jāsniedz ziņas par ekspozīcijas statusu, veidu, pieejamību, laika aptvērumu, uzskaiti, kopienas iesaisti un digitalizāciju. Saņemtas 10 anketas, tajā skaitā no Sedas un Vaidava pagasta vēstures ekspozīcijām, kuras nav bibliotēku pārziņā.

(Kopsavilkumu skatīt pielikumā Nr.5)

Jērcēnu un Jeru pagastu bibliotēku vadītājas ir savu pagastu vēstures ekspertes, un šādas ekspozīcijas veidotas pēc viņu pašu iniciatīvas. Tajās tiek eksponēti dokumenti, sadzīves un interjera priekšmeti, kas kādreiz kalpojuši pagasta iedzīvotājiem, ilustrē skolu vēsturi un kultūras dzīvi pagastā, stāsta par novadnieku likteņiem.

Matīšu pagasta bibliotēka pārņēmusi apjomīgo pagasta muzeja dokumentu un priekšmetu kolekciju. Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēkas vadītāja uzņēmusies atbildību gan par Mūrmuižas Tautas universitātes tālāko attīstību, gan piemiņas istabu, kurā atrodamas vērtīgas liecības par Zentas Mauriņas darbību pagasta kultūras dzīvē. Arī Ipiķu pagasta bibliotēkas vadītāja tur rūpi par “Seno lietu puoruzi”, kas atrodas bibliotēkas ēkā. Tāpat ēkā iekārtota piemiņas istaba novadniekam aktierim Harijam Liepiņam. Muzeju ekspozīciju un krājumu materiāli nav katalogizēti un oficiāla muzeja statusa tiem nav. Mūrmuižas Tautas universitātes piemiņas istabas krājumam savulaik tikusi veikta uzskaitē. Lai arī Mūrmuižas, Matīšu un Jeru pagastu bibliotēkās fotogrāfijas un dokumenti izlases veidā tiek digitalizēti, tas tomēr balstās uz bibliotēkāra personīgo iniciatīvu un apziņu par šī darba nepieciešamību.

Burtnieku pagasta bibliotēka:

Ekspozīcijas **“Burtnieku pagasta vēstures muzejs” un “Burtnieku ezera muzejs”.**

NPK	Jautājums	Atbilde
1.	Ekspozīcijas nosaukums	1. Burtnieku pagasta vēstures muzejs. 2. Burtnieku ezera muzejs.
2.	Izveidošanas laiks	2008. gadā Burtnieku skolu muzeja ekspozīcija tika pārcelta uz telpām Burtnieku pagasta centrā. Izveidota jauna ekspozīcija par pagasta vēsturi. 2018. gadā izveido Burtnieku ezeram veltītu ekspozīciju.
3.	Izveidotājs/dibinātājs	Pašvaldība, privātpersona/entuziasts
4.	Ekspozīcijas statuss	Nav oficiāla statusa
5.	Personas, kas veidojušas ekspozīcijas saturu	Anatolijs Kindzulis, Anna Tropa, Vēsma Zālīte, Iveta Logina, Uldis Millers.
6.	Ekspozīcijas veids	Piemiņas/memoriālā, Novadpētniecības, Etnogrāfiskā
7.	Telpu skaits	2
8.	Ekspozīcijas izvietojums	Citās telpās tajā pašā ēkā
9.	Materiālu eksponējums	Informatīvās planšetes, stiklotas vitrīnas, izkārtots plauktos, atsevišķi eksponāti brīvi izvietoti telpā

10.	Pieejamība	Pēc pieprasījuma iespējams apmeklēt arī ārpus darba laika
11.	Stāstījums, ekskursija	Jā
12.	Kolekcijas	Burtnieku pagasta vēstures albumi, atmiņu stāstu pieraksti, skolēnu un studentu pētnieciskie darbi, videofilmas un kinoamatieru filmas par pagasta dzīvi 70. – 80. gados, autors A. Kindzulis
13.	Laika aptvērums	No Latvijas Republikas laika līdz mūsdienām
14.	Materiālu veidi	Dokumentu oriģināli, fotogrāfijas, albumi, sadzīves priekšmeti, iespieddarbi, kartogrāfiskie materiāli, skaņu ieraksti, filmas, tekstilijas, darbarīki
15.	Memoriāli priekšmeti/dokumenti ekspozīcijā	Jā. A. Kindzulis, L. Zālītis, J. Bikše, Dz. Vītols
16.	Uzskaitē	Nav
17.	Digitalizācija	Tiek veikta fragmentāri, pēc nepieciešamības
18.	Nepieciešama digitalizācija	Fotogrāfijas, rokraksti/atmiņas, kinolentes, videoieraksti, priekšmetu fiksēšana fotogrāfijās
19.	Kultūrvēsturiska vērtība	Vietējai kopienai, Valmieras novada un Latvijas kultūrvēsturei
20.	Ekspozīcija tiek attīstīta	Jā
21.	Ekspozīcija atjaunota/papildināta tikusi	2022. gads
22.	Vietējā kopiena iesaistās krājuma papildināšanā	Jā
23.	Vai kopienai ekspozīcija nepieciešama	Jā. Par ekspozīciju interesējas dzimtu pētnieki, skolēni izzina pagasta vēsturi, apkopotie materiāli ļauj precizēt notikumu hronoloģiju un iepazīt personības.

Aptaujai atbildes sagatavoja bibliotēkas vadītāja **Gunta Daļecka**

Ekspozīcija “Ēveles skolas atmiņu istaba”

NPK	Jautājums	Atbilde
1.	Ekspozīcijas nosaukums	Ēveles skolas atmiņu istaba
2.	Izveidošanas laiks	2020
3.	Izveidotājs/dibinātājs	Privātpersonas/entuziasti
4.	Ekspozīcijas statuss	Nav oficiāla statusa
5.	Personas, kas veidojušas ekspozīcijas saturu	Aelita Punkstiņa, Inese Kurpniece
6.	Ekspozīcijas veids	Piemīņas istaba veltīta Ēveles pamatskolas vēsturei
7.	Telpu skaits	1
8.	Ekspozīcijas izvietojums	Citā ēkā
9.	Materiālu eksponējums	Priekšmeti un materiāli izkārtoti plauktos, izvietoti telpā
10.	Pieejamība	Nav publiski pieejama
11.	Stāstījums, ekskursija	Nav
12.	Kolekcijas	Mājvietu kartotēka, gadagrāmatas, skolas albumu kolekcija, skolas inventārs, mācību līdzekļi
13.	Laika aptvērums	Skolas atmiņu telpa ietver laika periodu no skolas dibināšanas līdz mūsdienām
14.	Materiālu veidi	Dokumentu oriģināli, fotogrāfijas, albumi, iespaiddarbi, kartogrāfiskie materiāli, sadzīves priekšmeti, tekstilijas (karogi), darbarīki.
15.	Memoriāli priekšmeti/dokumenti ekspozīcijā	Nē
16.	Uzskaitē	Daļēja, uzsākta reģistrācija Excel programmā
17.	Digitalizācija	Fragmentāri
18.	Nepieciešama digitalizācija	Fotogrāfijām, dokumentiem, rokrakstiem un atmiņām (arī māju kartotēkai)

19.	Kultūrvēsturiska vērtība	Vietējai kopienai
20.	Ekspozīcija tiek attīstīta	Nē
21.	Ekspozīcija atjaunota/papildināta	Nav papildināts
22.	Vietējā kopiena iesaistās krājuma papildināšanā	Nē
23.	Vai kopienai ekspozīcija nepieciešama	Jā. Atmiņu telpa vietējai kopienai vajadzīga, lai justu piederību savai skolai un pagastam, lai varētu ienākt un atcerēties par dažādiem notikumiem skolas laikā, kā arī iedvesmotu iesaistīties novadpētniecībā

Atbildes anketā sagatavoja bibliotēkas vadītāja **Ieva Ķīkule**

Apraksts (Agita Lapsa):

Atmiņu telpa nav paredzēta apskatei, jo eksponāti tajā vienkārši sanesti, nav loģiska kārtojuma, vairāk kalpo materiālu uzglabāšanai. Iekārtota viena darba vieta, telpā nav apkures. Uzsākts darbs pie materiālu reģistrēšanas, bet netiek turpināts, jo brīvprātīgā darbu pārtraukusi. Digitalizētas atsevišķas fotogrāfijas.

Krājumā fotogrāfijas, albumi, skolas mācību inventārs. Skolēnu veidota **Ēveles pagasta māju kartotēka** ar to iedzīvotājiem. To vajadzētu digitalizēt.

Interesanti pieraksti par ētikas un filozofijas tēmām, aplūkojot vietējos piemērus (nebija komentāri, kas ir to autors). **Ir 1905. gada notikumu apraksts** par fon Zīversa komandēto karaspēku Valmierā un Rencēnu pag. Vajadzīga izpēte, lai digitalizētu.

Nevar gūt pilnīgu priekšstatu par materiālu aptvērumu, piederību bez veidotāju komentāriem.

Vietējie iedzīvotāji neiesaistās krājuma papildināšanā, informatīvas planšetes netiek veidotas. Virtuālajā telpā nav informācijas par šādas telpas pastāvēšanu.

Bibliotēkas rīcībā ir pagasta laikraksta “Ēveles Skaida” digitālie maketi. Pagastā tika izdotas arī “Ēveles Vēstis” un avīze “Stūris” (skolas?). Šobrīd tiek apzināti eksemplāri, digitālie faili un tiks intervēta avīzes veidotāja.

Ipiķu pagasta bibliotēka:

Ekspozīcija “**Senlietu puoruzis. Lauksaimniecības aprīkojuma šķūnis**”

NPK	Jautājums	Atbilde
1.	Ekspozīcijas nosaukums	Senlietu puoruzis. Lauksaimniecības aprīkojuma šķūnis
2.	Izveidošanas laiks	2018. gads
3.	Izveidotājs/dibinātājs	Pašvaldība, bibliotekārs
4.	Ekspozīcijas statuss	Nav oficiāla statusa

5.	Personas, kas veidojušas ekspozīcijas saturu	Guna Skalberga, Edvīns Anšmits, Iveta Buņķe, Regīna Liepiņa
6.	Ekspozīcijas veids	Novadpētniecības, Etnogrāfiskā
7.	Telpu skaits	Vairāk nekā 2
8.	Ekspozīcijas izvietojums	Citās telpās tajā pašā ēkā
9.	Materiālu eksponējums	Izkārtots plauktos, brīvi izlikts telpā
10.	Pieejamība	Pēc pieprasījuma iespējams apmeklēt arī ārpus darba laika
11.	Stāstījums, ekskursija	Jā
12.	Kolekcijas	Kolhoza albumi, mājvietu <i>baneris</i> , saimniecību priekšmeti, darba rīki
13.	Laika aptvērums	No 20. gs. sākumam līdz Atmodas notikumiem
14.	Materiālu veidi	fotogrāfijas, albumi, sadzīves priekšmeti, tekstilijas.
15.	Memoriāli priekšmeti/dokumenti ekspozīcijā	Jā
16.	Uzskaitē	Netiek veikta
17.	Digitalizācija	Nē
18.	Nepieciešama digitalizācija	Fotogrāfijas, rokraksti/atmiņas, priekšmetu fiksēšana fotogrāfijās
19.	Kultūrvēsturiska vērtība	Vietējai kopienai, Valmieras novada un Latvijas kultūrvēsturei
20.	Ekspozīcija tiek attīstīta	pašreiz darbs pie krājumu pilnveidošanas apstāties
21.	Ekspozīcija atjaunota/papildināta tikusi	2021. gads
22.	Vietējā kopiena iesaistās krājuma papildināšanā	Jā
23.	Vai kopienai ekspozīcija nepieciešama	Jā

Aptaujai atbildes sagatavoja ekspozīcijas veidotāja **Iveta Buņķe**

Apraksts (A. Lapsa):

Ekspozīcija izvietota neapkurināmās telpās ar visai pieticīgu apgaismojumu, kas liek domāt par tās izmantošanas sezonalitāti. Ekspozīcijas priekšmeti un foto liecības iegūti no Ipiķu pagasta viensētām un to bijušajiem saimniekiem kā piemiņas lietas par agrāko saimniekošanu un sadzīvi. Bibliotēkas vadītāja kopā ar interesentiem apzinājusi viensētas pagastā, izveidojusi informatīvu stendu. Iekārtota atsevišķa piemiņas telpa novadniekam aktierim Harijam Liepiņam. Šobrīd nav skaidrības par ekspozīcijas tālāko likteni, jo Iveta Buņķe devusies pelnītā atpūtā.

Ekspozīcijas apmeklējums varētu būt interesants ceļotājiem, ja pievienotu arī tulkotāja Reiņa Sēpa muzeja māju Ipiķu pag. “Eglītēs”, ka atrodas 500 m no Ipiķu centra.

Būtu nepieciešams atbalsts ekspozīcijas koncepcijas precizēšanā un vizuālajā noformēšanā.

Kā daudzos citos pagastos, Ipiķu pagasta bibliotēka ir vienīgā atmiņas institūcija, kas rūpējas par lokālās kopienas identitātes un apkaimes vēstures saglabāšanu. Šis vākums kopā ar stāstnieku nodrošina zināšanu un kolektīvās atmiņas pārmantojamību, stiprina piederību vietai un dod sakņu izjūtu.

Jērcēnu pagasta bibliotēka:

Ekspozīcija “Jērcēnu pagasta, izglītības un kultūras mantojuma vēsture”

NPK	Jautājums	Atbilde
1.	Ekspozīcijas nosaukums	Jērcēnu pagasta, izglītības un kultūras mantojuma vēsture
2.	Izveidošanas laiks	2013. gads
3.	Izveidotājs/dibinātājs	Bibliotekārs – privātpersona/entuziasts
4.	Ekspozīcijas statuss	Nav oficiāla statusa
5.	Personas, kas veidojušas ekspozīcijas saturu	Ilvija Ķimse
6.	Ekspozīcijas veids	Novadpētniecības, Etnogrāfiskā
7.	Telpu skaits	1, visa ēka
8.	Ekspozīcijas izvietojums	Citā telpā tajā pašā ēkā
9.	Materiālu eksponējums	Informatīvās planšetes, priekšmetus iznes uz pasākuma laiku
10.	Pieejamība	Tikai darba laikā
11.	Stāstījums, ekskursija	Sagatavots stāstījums, tiek vadītas ekskursijas, izmantojot laikiem atbilstošus tērpus, zīļu kafijas degustācija
12.	Kolekcijas	Sadzīves priekšmeti, darbarīki, tekstilijas, fotogrāfiju albumi
13.	Laika aptvērums	No 19. gs. beigām līdz mūsdienām

14.	Materiālu veidi	Dokumentu oriģināli, fotogrāfijas, albumi, priekšmeti
15.	Memoriāli priekšmeti/dokumenti ekspozīcijā	Ir
16.	Uzskaitē	Nav
17.	Digitalizācija	Tiek veikta fragmentāri, pēc nepieciešamības
18.	Nepieciešama digitalizācija	Fotogrāfijas, dokumenti, rokraksti/atmiņas, kino lentas/videoieraksti, priekšmetu fiksēšana fotogrāfijās
19.	Kultūrvēsturiska vērtība	Vietējai kopienai, Valmieras novada kultūrvēsturei
20.	Ekspozīcija tiek attīstīta	Jā
21.	Ekspozīcija tikusi atjaunota/papildināta	2022. gads
22.	Vietējā kopiena iesaistās krājuma papildināšanā	Jā
23.	Vai kopienai ekspozīcija nepieciešama	Jā

Aptaujai atbildes sagatavoja bibliotēkas vadītāja **Ilvija Ķimse**

Apraksts (A. Lapsa)

Interesentiem aplūkojamā ekspozīcija atrodas Jērcēnu muižas freileņu mājas verandā, kas atvērta bibliotēkas darba laikā, kā arī uz pieprasījumu, piesakot ekskursijas.

Ekspozīcijā 6 informatīvās planšetes un Jērcēnu muižas ēkas makets. Maketa autore Santa Paegle, veidots pēc muižas fotogrāfijām, jo pati ēka nav saglabājusies.

Darbarīki, sadzīves priekšmeti izvietoti muižas ēkas 2. stāvā *Senlietu istabā*. Apmeklētājiem nav pieejama, tiek izmantota kā krājuma glabātuve. Pasākumos eksponāti tiek iznesti ārtelpā vai pievienoti izstādēs.

Bibliotēkas rīcībā ir bagāts dokumentu klāsts, kas attiecas uz pagasta dzīvi:

- Ķeižu muižas kalpones atmiņas,
- izpētīts “*Cīruļu*” māju dzimtas stāsts (Kaņepju ozola mājvieta),
- Jērcēnu pagasta hronika, kas tiek papildināta,
- virtuālā izstāde par dziedāšanas tradīcijām Jērcēnu pagastā,
- Jaunjērcēnu, Vecjērcēnu, Ķeižu pagasta vēsture,
- Jērcēnu skolas fotogrāfijas,
- Jērcēnu pag. “*Dankieru*” māju Kraukļu dzimtas materiāli – būtu nepieciešama digitalizācija,
- māju nosaukumi pētīti.

Ir arī oriģināli dokumenti, vajadzīga digitalizācija. Materiālu apkopojums glabājas mapēs, ir strukturēts. Bibliotēkā pēc pieprasījuma tos izsniedz lietotājam.

Bibliotēkarei sagatavots stāstījums par muižas ēku, tiek vadītas ekskursijas, kā arī piedāvāts zīļu kafijas dzēriens ar stāstu par Kaņepju ozolu. Pieteiktās ekskursijas vada laikmetam pietuvinātā apģērbā.

- Konsultē interesentus par mājvietām, dzimtām un saimniecībām, interesei sezonāls raksturs – vairāk siltajā sezonā, kad cilvēki ceļo, apmeklē dzimtām nozīmīgas vietas.
- Uztur kontaktus ar vietējo kopienu.
- Ir sava pagasta patriote, aktīvi ieinteresēta, jūt atbildību par šīs ēkas likteni, pagasta kultūras mantojumu.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka:

Bibliotēkas pārziņā ir Mūrmuižas Tautas universitātes piemiņas istaba. Gan Kauguru pagasta pašvaldības laikā, gan Beverīnas novada pašvaldības laikā šīs istabas piederība bija pašvaldībai, bet cilvēki tajā darbojās un uzņēmās atbildību sabiedriskā kārtā. Pēc vienas un otras administratīvās reformas Mūrmuižas Tautas iniversitātes istabu turpināja uzturēt attiecīgā pašvaldība, lai gan tur nekādu īpašu izdevumu nebija. Tieši tāpat – sabiedriskā kārtā, apzinoties, ka novadpētniecība ir bibliotēkas jautājums, šo darbu esmu pārņēmusi es – Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēkas vadītāja. Kopš Mūrmuižas Tautas universitātes piemiņas istabas materiālu uzskaites un apzināšanas ir pagājis laiks, tādēļ nepieciešama inventarizācija, lai materiālus oficiāli pārņemtu bibliotēka.

Aptaujai atbildes sagatavoja bibliotēkas vadītāja **Gundega Lapiņa**
Ekspozīcija “Zentas Mauriņas piemiņas istaba”

NPK	Jautājums	Atbilde
1.	Ekspozīcijas nosaukums	“Zentas Mauriņas piemiņas istaba” , bet pareizāk būtu “Mūrmuižas Tautas universitātes piemiņas istaba”
2.	Izveidošanas laiks	1988. gads
3.	Izveidotājs/dibinātājs	Pašvaldība, privātpersonas
4.	Ekspozīcijas statuss	Nodošana/pieņemšana nav notikusi jau pēc iepriekšējās administratīvās reformas. Jau Beverīnas novada laikā viss, kas saistīts ar Mūrmuižas Tautas universitāti, nonāca Mūrmuižas bibliotēkas ziņā
5.	Personas, kas veidojušas ekspozīcijas saturu	Ingrīda Sokolova, Aina Saleniece, Marita Bondarenko, Alma Vīksna – visi vēl tolaik dzīvie Mūrmuižas Tautas universitātes sākotnējā posma dalībnieki
6.	Ekspozīcijas veids	Piemiņas/ memoriālā, Veltījums kultūras parādībai, Novadpētniecības
7.	Telpu skaits	1
8.	Ekspozīcijas izvietojums	Citā ēkā

9.	Materiālu eksponējums	Stiklotas vitrīnas, planšetes, stendi
10.	Pieejamība	Tikai darba laikā, bibliotēkāre atsaucas lūgumam muzeju izrādīt arī brīvdienās
11.	Stāstījums, ekskursija	Sagatavots stāstījums
12.	Kolekcijas	Fotogrāfiju albumi, Mūrmuižas Tautas universitātes dalībnieku saraksti, nodarbību žurnāli, Z. Mauriņai piederējušie priekšmeti, viņas sarakstītās grāmatas
13.	Laika aptvērums	Latvijas Republikas laiks 1918–1940, Atmoda, Latvijas Republika no 1991. gada – ...
14.	Materiālu veidi	Dokumentu oriģināli, kopijas, fotogrāfijas, albumi, iespieddarbi, sadzīves priekšmeti
15.	Memoriāli priekšmeti/dokumenti ekspozīcijā (piederība)	Jā – Zenta Mauriņa, Pauls Pētersons
16.	Uzskaitē	Agrāk tika veikta
17.	Digitalizācija	Nē
18.	Nepieciešama digitalizācija	Fotogrāfijas, dokumenti, rokraksti/atmiņas
19.	Kultūrvēsturiska vērtība	Valmieras novada un Latvijas kultūrvēsturei
20.	Ekspozīcija tiek attīstīta	Nē
21.	Ekspozīcija atjaunota/papildināta	tikusi Izmaiņas nav veiktas
22.	Vietējā kopiena iesaistās krājuma papildināšanā	Neiesaistās
23.	Vai kopienai nepieciešama ekspozīcija	Gan ekspozīcija, gan Mūrmuižas Tautas universitāte kā fenomēns, gan pati Zenta Mauriņa ir Latvijas un, spriežot pēc vācu tūristu apmeklējuma, pat Eiropas mēroga kultūrvēstures vērtība . Tomēr, lai tā tāda būtu arī vizuāli, nepieciešamas ekspozīciju pārveidot atbilstoši mūsdienu prasībām.

Apraksts (A. Lapsa):

Ekspozīcija atrodas bijušās Mūrmuižas ēkas 2. stāvā, attālā stūrī. Cilvēkiem ar kustību traucējumiem sarežģīta piekļūšana. Telpa neliela, stiklotās vitrīnās izstādīti dokumenti, kas deponēti no Valmieras muzeja, pāris kartona plāksnes ar vizuālo informāciju nepieciešams

atjaunot, nav piemērots apgaismojums. Foto albumus un rokrakstus būtu labi digitalizēt, to starpā dalībnieku atmiņas par Mūrmuižas Tautas universitāti.

Jeru pagasta bibliotēka:

Ekspozīcija “Jeru pagasta vēstures istaba”

NPK	Jautājums	Atbilde
1.	Ekspozīcijas nosaukums	Jeru pagasta vēstures istaba
2.	Izveidošanas laiks	2017. gada maijs
3.	Izveidotājs/dibinātājs	Bibliotekārs – privātpersona/entuziasts
4.	Ekspozīcijas statuss	Nav oficiāla statusa
5.	Personas, kas veidojušas ekspozīcijas saturu	Dzintra Vende
6.	Ekspozīcijas veids	Piemīņas/memoriālā, Novadpētniecības, Etnogrāfiskā
7.	Telpu skaits	2
8.	Ekspozīcijas izvietojums	Citās telpās tajā pašā ēkā
9.	Materiālu eksponējums	Informatīvās planšetes, stiklotas vitrīnas, izkārtots plauktos, brīvi izlikts telpā
10.	Pieejamība	Pēc pieprasījuma iespējams apmeklēt arī ārpus darba laika
11.	Stāstījums, ekskursija	Jā
12.	Kolekcijas	Jeru pagasta, Jeru pamatskolas un kolhoza "Straume" albumu kolekcijas. Mājvietu kartotēka. 4 pagasta muižu aprakstu un Annas Bētakas gleznu kolekcija. Jeru skolas izlaidumu foto digitālā kolekcija.
13.	Laika aptvērums	No 19. gs. beigām līdz Atmodas notikumiem
14.	Materiālu veidi	Dokumentu oriģināli, fotogrāfijas, albumi, sadzīves priekšmeti, iespieddarbi, kartogrāfiskie materiāli, audioieraksti, tekstilijas.
15.	Memoriāli priekšmeti/dokumenti ekspozīcijā	Jā
16.	Uzskaitē	Daļēji
17.	Digitalizācija	Tiek veikta fragmentāri, pēc nepieciešamības

18.	Nepieciešama digitalizācija	Fotogrāfijas, dokumenti, rokraksti/atmiņas, priekšmetu fiksēšana fotogrāfijās
19.	Kultūrvēsturiska vērtība	Vietējai kopienai, Valmieras novada un Latvijas kultūrvēsturei
20.	Ekspozīcija tiek attīstīta	Jā
21.	Ekspozīcija atjaunota/papildināta	2023. gads
22.	Vietējā kopiena iesaistās krājuma papildināšanā	Jā
23.	Vai kopienai ekspozīcija nepieciešama	Jā

Aptaujai atbildes sagatavoja bibliotēkas vadītāja **Dzintra Vende**
Apraksts (A. Lapsa):

Jeru pagasta vēstures istaba izveidota 2017. gada maijā. Izveido bibliotekāre Dzintra Vende – turpina veidot ekspozīciju saturu un stāsta par to, kā arī vada ekskursijas Endzeles muižas parkā. Vēstures ekspozīcija Endzeles muižā izvietota 2 telpās.

Kolekcija satur dokumentus, fotogrāfijas, rokrakstus un to kopijas, sadzīves priekšmetus, novadnieku personīgās lietas, zīmējumus un gleznas, kolhoza “Straume” albumus, 20. gs. pirmās puses etnogrāfiskās tekstilijas, traukus, kā arī atsevišķas mēbeles un mūzikas instrumentus.

Galvenajā telpā divi lieli stikloti skapji, atvesti no savulaik likvidētās Ipiķu pamatskolas mācību kabinetiem. Plauktos kārtoti vērtīgākie priekšmeti un dokumenti. Ekspozētie priekšmeti – darbarīki, tekstilijas, mūzikas instrumenti – brīvi izvietoti telpā.

Krājuma uzskaitē praktiski netiek veikta. Izņēmums – vērtīgākie ieguvumi fiksēti kladē, pēc iespējas norādot, no kā saņemti, kam piederējuši. Uz priekšmetiem numerācija nav fiksēta, tādēļ tikai pati bibliotēkas vadītāja spēj atpazīt konkrēto lietu. Esamības pārbaude nav veikta. Krājums ir krietni bagātāks, atsevišķiem īpašiem priekšmetiem pievienots īss stāstiņš par tā izcelsmi vai piederību. Citādi tikai Dzintra Vende zina pilnu stāstu par praktiski katru krājuma vienību.

Nozīmīgākie eksponāti:

- pagasta zīmogs (20. gs. 1. puse);
- skolotājas **Paulīnes Ārgales** kurpes un mācību burtnīcas, grāmatas;
- **Emmas Mednes** vietvārdu klades kopija (oriģināls glabājies pie Gunāra Ziemas);
- Novadnieces mākslinieces **Annas Bētakas** gleznas, zīmējumi un studijas (dzīvojusi Jeru pag. *Bušmaņos*, beigusi Mākslas akadēmiju);
- skolas zvans;
- seni oriģinālie pagasta saimniecību plāni;
- Endzeles muižas pārbūves plāns no 20. gs. 20. gadiem;
- Oleru pagasta tiesas protokolu grāmata;
- Paipusa skolas dokumenti;
- skolas un kolhoza albumi kārtoti plauktos, sagatavots albumu saraksts – 51 kolhoza “Straume” un vairāk nekā 20 – Endzeles pamatskolas albumu;
- iesiets “Rūjienas Vēstneša” komplekts;
- 2 klades ar ziņām par mājvietām;

- **Lauras Šļaras** bakalaura darba “Latvieši Ķīnā” kopija (izmantoti materiāli no Dz. Vendes personīgā un bibliotēkas krājuma);
- Endzeles muižas parka vēsture, botānikas un dendroloģiskās izpētes materiāli;
- Jeru pagasta sētu konkursu albumi – sakopta sēta, pirts u.c.
Kolekcijas satura atklāšanai katru gadu tiek sagatavotas planšetes (ar minimāliem izdevumiem), kuras papildina pastāvīgo ekspozīciju. Kartona planšetes, samērā maz teksta, vairāk fotogrāfiju, pašrocīgi līmētas. No 2017. gada sagatavotas informatīvās planšetes:
- Jeru pagasta muzikanti;
- Jeru skola Endzeles muižā – 6 planšetes;
- Endzeles spirta dedzinātava – 1;
- Sportisti novadnieki olimpiskie čempioni – 2;
- Pagasta simtgadnieces – 1;
- Muižas Jeru pagastā.

Fotogrāfijas glabā aploksnēs, pievienoti īsi apraksti. Lielāko daļu foto tiek skenētas un atgrieztas īpašniekiem. Materiāli kārtoti mapēs.

Oriģinālo muižas ēkas pārbūves plānu no 192?. gada joprojām izmanto, veicot komunikāciju pārbūves darbus.

Saglabātie skolas un kolhoza karogi šobrīd netiek eksponēti.

Pētītās dzimtas: Krūskopi, Osvaldi, Baltiņi, Bergi, Zariņi (Zorini) u.c.

Viesu grāmata ar pateicībām apliecina ekspozīcijas un stāsta nepieciešamību.

Krājumam vajadzīgas liela izmēra kartona kārbas, mapes, oriģinālo dokumentu glabāšanai.

Ekskursanti mēdz pieteikties arī svētdienās, tradicionāli vada ekskursijas parkā: ir stāsts par veco parku un skolas parku.

Digitalizācija:

Izlases veidā krājums tiek digitalizēts – pirmām kārtām, materiāli, kurus cilvēki atnes, bet nevēlas atstāt. Digitāli pieejami 200 slaidi ar Jeru pamatskolas izlaidumu fotogrāfijām, rāda absolventiem, salidojumos.

Nepieciešams: digitalizēt oriģinālus (kartes, dokumentus).

Bibliotēkas vadītāja atzīmē, ka nepieciešama lielāka publicitāte. To viņai uzsver tieši apmeklētāji, kuri nejauši nonāk muižā.

Matīšu pagasta bibliotēka:

Ekspozīcija Matīšu pagasta novadpētniecības krājums.

NPK	Jautājums	Atbilde
1.	Ekspozīcijas nosaukums	Matīšu pagasta novadpētniecības krājums
2.	Izveidošanas laiks	1988. gads, no 2005. gada muzejs apvienots ar bibliotēkas telpām
3.	Izveidotājs/dibinātājs	Pašvaldība, privātpersona
4.	Ekspozīcijas statuss	Oficiāla nodošana nav notikusi
5.	Personas, kas veidojušas ekspozīcijas saturu	Skolotāja Aina Kalniņa, saņem nelielu atalgojumu
6.	Ekspozīcijas veids	Piemiņas/ memoriālā, Novadpētniecības,

		Etnogrāfiskā
7.	Telpu skaits	2
8.	Ekspozīcijas izvietojums	Bibliotēkas telpās
9.	Materiālu eksponējums	Stiklotas vitrīnas, planšetes, mapes
10.	Pieejamība	Tikai darba laikā
11.	Stāstījums, ekskursija	Nav sagatavota stāstījuma
12.	Kolekcijas	Kolhoza “Matīši” un skolas foto albumi, pagasta māju dokumentu un aprakstu kolekcija, darbarīki, etnogrāfiski priekšmeti, J. Simsona darbu kolekcija.
13.	Laika aptvērums	Ļoti plašs laika aptvērums no 19. gs. līdz mūsdienām
14.	Materiālu veidi	Dokumentu oriģināli, kopijas, fotogrāfijas, albumi, iespieddarbi, plāni, sadzīves priekšmeti, tekstilijas, darbarīki
15.	Memoriāli priekšmeti/dokumenti ekspozīcijā (piederība)	Jā – Ainas Kalniņas rakstāmmašīna, novadnieka Jāņa Simsona darbi (zīmējumi, gleznas, skices)
16.	Uzskaitē	Ir kartotēkas, inventāra grāmata
17.	Digitalizācija	Tiek veikta fragmentāri, pēc nepieciešamības.
18.	Nepieciešama digitalizācija	Fotogrāfijām, dokumentiem, rokrakstiem/atmiņām, nepieciešama priekšmetu fotofiksēšana
19.	Kultūrvēsturiska vērtība	Vietējai kopienai, Valmieras novada kultūrvēsturei
20.	Ekspozīcija tiek attīstīta	Jā, periodiski tiek veidotas informatīvās planšetes
21.	Ekspozīcija tikusi atjaunota/papildināta	Krājumu papildina novadnieku atnestās fotogrāfijas
22.	Vietējā kopiena iesaistās krājuma papildināšanā	Neiesaistās
23.	Vai kopienai ekspozīcija nepieciešama	Jā, nepieciešama dzimtu pētniekiem, skolēniem pētniecisko darbu rakstīšanai, svarīgu jubileju, notikumu atzīmēšanai, piemēram, Matīšu Tautas namam 2024. gadā būs 100 gadi.

Aptaujai atbildes sagatavoja bibliotēkas vadītāja **Agita Zalte**

Apraksts (A. Lapsa):

Matīšu novadpētniecības ekspozīciju un krājumu vairāku gadu garumā veidojusi pensionēta skolotāja Anna Kalniņa, saņemot nelielu atlīdzību par darbu no Matīšu pagasta pārvaldes. Materiāli rūpīgi dokumentēti, veikta uzskaitē – šobrīd 805 vienības, savulaik veidotas kartotēkas, kurās fiksēts mapju saturs, kārtotas pagasta mājvietu un personību kartotēkas. Saglabāti Matīšu kolhoza albumi, Matīšu pamatskolas audzēkņu izlaidumi, dokumentēta kolhoza vēsture. Izmantojot novadpētniecības krājumu, ar pašvaldības atbalstu 2014. gadā iznāk Māras Grāveles veidots krājums “Vēstījums tagadnei : Matīšu pagasts”.

Ekspozīcijā glabājas Matīšu brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības vēstures liecības, novadnieka mākslinieka Jāņa Simsona zīmējumi un gleznas, ar novadu saistīti etnogrāfiskie priekšmeti/darbarīki un tekstilijas, Doras Šmites veidots Limbēnu dzimtas koks, apkopojums par Matīšu pamatskolas direktoru Jūliusu Būmani. Saglabāta Matīšu astoņgadīgās skolas plāksne.

Neliels skaits materiālu izvietoti stiklotās vitrīnās, pie sienas informatīvās planšetes un Limbēnu dzimtas koks. Daļa priekšmetu atsevišķā telpā ar stikla skatlogu uz gaiteni. Šajā telpā sakārtotas dokumentu mapes, albumi, daļa etnogrāfisko tekstiliju un priekšmetu. Tā kā bibliotēkā strādā tikai viens darbinieks, galvenā ekspozīcijas telpa tiek atslēgta nepieciešamības gadījumā, jo nav iespējams nodrošināt krājuma pārraudzību, dokumentu drošu saglabāšanu.

Krājuma neeksponētā daļa glabājas noliktavas telpā. Tur arī J. Simsona darbi, skolas mācību līdzekļi u.c.

Apgaismojums telpā nav apmierinošs, vitrīnu saturs ilgstoši nav atjaunots, nav sagatavota stāstījuma, jo darbinieks orientējas uz informācijas sniegšanu pēc pieprasījuma.

Matīšu bibliotēkāre iesaistās pagasta vēstures popularizēšanā, sagatavojot informāciju planšetēm, bet daļa no tām atrodas ārpus bibliotēkas telpām (Matīšu Tautas nams, informatīvais stends pie Matīšu kapsētas).

No visām Valmieras novada novadpētniecības istabām/ekspozīcijām Matīšos ir vislabāk sakārtotais un strukturētais materiālu krājums ar kartotēkām kā meklēšanas instrumentu. Tomēr tūristiem diez vai šādā formā ir interesants un aktuāls.

Ļoti nozīmīgs šāds krājums ir dzimtu un vēstures pētniekiem, bijušās skolas absolventiem un novada vēstures izzinātājiem. Šis krājums ir vietējās teritorijas un kopienas vēstures krātuve, kas saglabā un rūpējas par tās atmiņas pārmantojamību, stiprina dažādu paaudžu piederību vietai un sakņu izjūtu.

Vaidavas pagasta bibliotēka:

Bibliotēka veic regulāru sadarbību ar Vaidavas pagasta novadpētniecības ekspozīciju, nodrošinot atbilstošu uzskaiti, izmantojamību un pieejamību. Bibliotēka sadarbībā ar Valmieras bibliotēku uzsākusi atsevišķu krājuma daļu (konkrēti – laikrakstu) digitalizācijas procesu.

Vaidavas vēsturisko liecību ekspozīcija.

NPK	Jautājums	Atbilde
1.	Ekspozīcijas nosaukums	Vaidavas vēsturisko liecību ekspozīcija
2.	Izveidošanas laiks	2009. gads
3.	Izveidotājs/dibinātājs	Pašvaldība, tika izveidota atsevišķa štata vienība ar atalgojumu

4.	Ekspozīcijas statuss	Ekspozīcija nekad nav bijusi bibliotēkas pārziņā
5.	Personas, kas veidojušas ekspozīcijas saturu	Vēstures skolotājs Vismants Priedīte
6.	Ekspozīcijas veids	Piemiņas/memoriālā, Novadpētniecības, Etnogrāfiskā, Veltījums notikumam/ kultūras parādībai
7.	Telpu skaits	2
8.	Ekspozīcijas izvietojums	Blakus bibliotēkai, tajā pašā ēkā
9.	Materiālu eksponējums	Stiklotas vitrīnas, planšetes, mapes, kārtots plauktos
10.	Pieejamība	Iespējams apmeklēt pēc vienošanās arī ārpus darba laika
11.	Stāstījums, ekskursija	Sagatavots stāstījums par ekspozīciju, tiek vadītas tematiskās stundas skolēniem par Barikāžu laiku, deportācijām, Lāčplēša dienu u.c.
12.	Kolekcijas	Kolhoza "Vaidava" albumi, pagasta mājvietu mapes, muižu un skolu vēsture, Vaidavas ciema kolhozu vēsture, kultūras un dabas objekti
13.	Laika aptvērums	Ļoti plašs laika aptvērums – no 19. gs. līdz mūsdienām
14.	Materiālu veidi	Dokumentu oriģināli, kopijas, fotogrāfijas, albumi, iespieddarbi, skaņu ieraksti, videofilmas, sadzīves priekšmeti, darbarīki k/f "Bailes" scenārijs un fotogrāfijas, L. Mīlenberga intervija par ciemata izaugsmi
15.	Memoriāli priekšmeti/dokumenti ekspozīcijā (piederība)	Jā
16.	Uzskaitē	Daļēja, fiksēti tikai nozīmīgākie priekšmeti
17.	Digitalizācija	Tiek veikta fragmentāri, pēc nepieciešamības.
18.	Nepieciešama digitalizācija	Fotogrāfijām, dokumentiem, rokrakstiem/atmiņām, priekšmetu fotofiksēšana
19.	Kultūrvēsturiska vērtība	Vietējai kopienai, Valmieras novada kultūrvēsturei

20.	Ekspozīcija tiek attīstīta	Jā, periodiski tiek veidotas informatīvās planšetes
21.	Ekspozīcija tikusi atjaunota/papildināta	2022. gadā tika veikta pastāvīgās ekspozīcijas atjaunošana – sagatavotas 10 planšetes par dažādām tēmām. Šobrīd tiek sagatavotas planšetes par Vaidavas skolu vēsturi
22.	Vietējā kopiena iesaistās krājuma papildināšanā	Jā
23.	Vai kopienai ekspozīcija nepieciešama	Jā, noteikti

Aptaujai atbildes sagatavoja ekspozīcijas vadītājs **Vismants Priedīte**

Apraksts (A. Lapsa):

1994. gadā Vaidavas pamatskolā tika izveidota novadpētniecības istaba (impulsu deva 3x3 nometne Vaidavā). Pēc skolas slēgšanas vienu gadu bija pārtraukums, bet kopā ar Kocēnu novada domi tika izlemts veidot vēstures ekspozīciju ar apmaksātu štata vienību – Vaidavas novadpētniecības pastāvīgās ekspozīcijas vadītājs, muzejpedagogs, tieši pakļauts pagasta pārvaldes vadītājam.

No 2011. gada 30. decembra ekspozīcija atrodas Vaidavas kultūras nama ēkā. Sadarbībā ar kultūras namu tiek organizēti represēto atceres pasākumi, Ziemeļvidzemes pamatskolas audzēkņiem tiek sagatavotas nodarbības par patriotiskām tēmām un Latvijas vēsturi. Grūtības rada fotogrāfiju un dokumentu digitalizācija, ko V. Priedīte veic mājās ar savu personīgo skeneri, jo ekspozīcijai trūkst sava tehniskā nodrošinājuma. Liela daļa digitalizētā materiāla glabājas mājas datorā (kolhoza laiks, skolas fotogrāfijas). Nepieciešams atbalsts, lai sakārtotu šo digitālo resursu saglabāšanu un izmantošanu.

Vasarās cilvēki apmeklē novadpētniecības ekspozīciju, vietējie kopā ar ciemiņiem iegriežas, aplūko albumus. ViA tūrisma fakultātes studenti rakstījuši kursa darbus, skolēni – projekta darbus, izmantojot ekspozīcijas resursus. Tieši V. Priedītes zināšanas padara saistošu tās apmeklējumu. Viņam ir plašas zināšanas par apkāmes kultūrvēsturi, iedzīvotājiem un dabas vērtībām.

Piemēram: Podzēnu muižas krāsns šobrīd rotā Cēsu jaunās pils interjeru – kundzes buduāru. Rija no Vaidavas pag. “Zibeņu” mājām pārvesta uz Rubeni un pārbūvēta par “Mazā Anša” viesību zāli. 1986. gadā Vaidavā uzņēma k/f “Bailes”, tās scenārija eksemplārs un fotogrāfijas glabājas ekspozīcijā.

Gribu atzīmēt arī tādas vērtības kā kolhoza “Vaidava” priekšsēdētāja L. Mīlenberga stāstījuma ierakstu par ciemata izveidošanos un izaugsmi, kā arī kinožurnāla “Padomju Latvija” materiālu par Vaidavas kultūras nama celtniecību.

V. Priedīte pazīst vaidaviešus vairākās paaudzēs, kas ļoti palīdz interesentiem dzimtu pētniecībā un vietējās vēstures izziņas procesos.

Tradicionālais skrējienis “Apkārt Vaidavas ezeram” savulaik radās ar vaidaviešu iniciatīvu un bija arī viens no ikgadējiem kopienu vienojošiem notikumiem. Skrējiena starts atradās ciemata centrā, līdz ar to neviļus iesaistīti bija arī tie vaidavieši, kuri nepiedalījās, bet bija skatītāju rindās. Gan dalībnieki, gan līdzjutēji apmeklēja vēstures ekspozīciju, izstādes Vaidavas kultūras

nama telpās, tas veicināja savstarpēju bagātināšanos, tika iepazīstināti ar Vaidavas sporta tradīcijām, kultūrvēstures mantojumu. Kā atzīmē V. Priedīte, šobrīd skrējiena starts pārcelts tuvāk ezera krastam, kas atstāj nomaļus ciemata centru, apejot vietējo kopieni, vienlaikus zaudējot saikni ar vēsturisko tradīciju. Par to ir vērts padomāt.

Nobeigumā jāatzīmē, ka ļoti nozīmīga **Vaidavas vēsturisko liecību ekspozīcija** ir dzimtu un vēstures pētniekiem, bijušās skolas absolventiem un novada vēstures izzinātājiem. Šis krājums ir vietējās teritorijas un kopienas vēstures krātuve, kas saglabā un rūpējas par tās atmiņas pārmantojamību, stiprina dažādu paaudžu piederību vietai un sakņu izjūtu.

Vilpulkas pagasta bibliotēka:

Rūjas skolas vēstures muzeja krājums

NPK	Jautājums	Atbilde
1.	Ekspozīcijas nosaukums	Rūjas skolas vēstures muzeja krājums
2.	Izveidošanas laiks	20. gs. 60. gadi
3.	Izveidotājs/dibinātājs	J. Alkšņa Rūjas 8-gadīgā pamatskola, skolotāja Nora Rektiņa
4.	Ekspozīcijas statuss	Nē
5.	Personas, kas veidojušas ekspozīcijas saturu	Galvenā šī muzeja krājuma veidotāja bija skolotāja Nora Rektiņa, kura aktīvi iesaistīja klases un to audzinātājus vēsturisko materiālu vākšanā. Kā arī skolā bija novadpētniecības pulciņš, tā dalībnieki piedalījās krājuma veidošanā.
6.	Ekspozīcijas veids	Piemiņas/ memoriālā, Novadpētniecības, Etnogrāfiskā
7.	Telpu skaits	1
8.	Ekspozīcijas izvietojums	Blakus bibliotēkai, tajā pašā ēkā
9.	Materiālu eksponējums	Izkārtots plauktos
10.	Pieejamība	Nav pieejama.
11.	Stāstījums, ekskursija	Materiāli nav pieejami publiski, jo nepieciešama izpēte, tie jāizvērtē, kas būtu nododams interesentu apskatei
12.	Kolekcijas	Rāmnieku skolas vēsture, skolas direktori un pedagogi, skolas albumi, mapes – skola desmitgadēs, skolas salidojumi, ievērojami cilvēki mūsu apkārtnē
13.	Laika aptvērums	Ļoti plašs laika aptvērums – no 19. gs. līdz mūsdienām

14.	Materiālu veidi	Dokumentu oriģināli, kopijas, fotogrāfijas, albumi, iespieddarbi, darbarīki, nozīmīšu kolekcija
15.	Memoriāli priekšmeti/dokumenti ekspozīcijā (piederība)	Jā (Jēkabs Alksnis, Jānis Endziņš)
16.	Uzskaitē	Agrāk tikusi veikta. Saglabājušās vecās uzskaites grāmatas.
17.	Digitalizācija	Netiek veikta, bet tiek plānota
18.	Nepieciešama digitalizācija	Fotogrāfijām, dokumentiem, rokrakstiem/atmiņām
19.	Kultūrvēsturiska vērtība	Vietējai kopienai
20.	Ekspozīcija tiek attīstīta	Netiek attīstīta, pagaidām tiek glabāta. Rūjas skolas muzeja krājums ilgu laiku atradās mitrās, neapkurinātās telpās. Pārvedot to uz Vilpulkas pagasta bibliotēku, bija vajadzīgs laiks to žāvēšanai, lai materiālus saglabātu.
21.	Ekspozīcija atjaunota/papildināta	Nē. Saturs nav mainījies kopš muzeja slēgšanas 2020. gadā.
22.	Vietējā kopiena iesaistās krājuma papildināšanā	Nē
23.	Vai kopienai nepieciešama ekspozīcija	Jā. Ļoti daudzi gan no vietējās kopienas, gan jau citur dzīvojošiem ir interese ieskatīties savās skolas gaitas fotogrāfijās, atcerēties tā laika notikumus.

Aptaujai atbildes sagatavoja bibliotēkas vadītāja **Inga Straumīte**
Apraksts (A. Lapsa):

Rūjas skolas vēstures muzeja krājums, kas tika pārvests no skolas telpām, šobrīd nav pieejams apskatei, jo nav veikta materiālu satura un noformējuma izvērtēšana, kas noteikti jādara. Liela daļa muzeja materiālu veidoti padomju periodā ar tam laikam atbilstošu ideoloģisko ievirzi. Vienlaikus krājumā nozīmīgas Rūjas skolas un apkaimes vēstures liecības.

Nav tikuši veikti nekādi ekspozīcijas telpas sagatavošanas darbi, tādēļ materiāli plašākam interesentu lokam nav pieejami, izņemot gadījumus, kad bibliotēkas vadītāja personīgi veic materiālu atlasīšanu un nodrošina tiem piekļuvi bibliotēkā. Tomēr, kā norāda bibliotēkas vadītāja, interese par krājumu ir. Ceru, ka ar laiku ekspozīcija tomēr būs apskatāma jaunā veidolā un varētu kļūt par kopienas atmiņas centru Vilpulkā.

● **Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi**

Kā atzīst lielākā daļa bibliotēku darbinieku, bibliotēkārū darba pienākumu un noslodzes dēļ novadpētniecības darbam laika pietrūkst, jo tas prasa koncentrēšanos un iedziļināšanos. Virspusēja un fragmentāra pievēršanās tam nesniedz gandarījumu un ietekmē kvalitāti. Jaunajiem darbiniekiem, īpaši tiem, kas nedzīvo pagasta teritorijā, vajadzīgs laiks, lai izveidotu

kontakta un iepazītos ar kopienas dzīvi, vietējo kultūras mantojumu. Bez tā nav iespējams darboties novada izpētē. Pat ilggadēji bibliotekāri atzīst, ka nereti kopienas locekļi atsakās iesaistīties mutvārdu vēstures izpētē, nelabprāt piekrt intervijām.

Pārdomu vērts fakts, ka notikumi pasaulē arī šogad ietekmējuši bibliotēku darba procesu novada vēstures pētniecībā. Krievijas karadarbības Ukrainā kontekstā.

Pagastos arvien mazāk paliek veco iedzīvotāju, kas var palīdzēt pētniecībā. Jaunajai paaudzei – maza interese. Nereti tieši jaunienācēji aktīvāk interesējas par novada vērtībām, par māju un saimniecību vēsturi, kuras iepirkuši un sāk apsaimniekot.

Vairākas bibliotēkas norāda, ka gribētu piesaistīt brīvprātīgos novadpētniecības entuziastus, vēl tiek atzīmēts arī kompetenču trūkums un vajadzība iegūt jaunas zināšanas tieši novadpētniecības metožu jautājumā.

Arvien novadpētniecības darbā pārdomas raisa autortiesību jautājums.

Brengļu pagasta bibliotēka: Ierobežots laiks novadpētniecības darba jaunu formu apgūšanai (digitālās izstādes), krājuma popularizēšanai, pasākumu rīkošanai. Bibliotēka ir arī klientu apkalpošanas punkts, un tas samazina laiku, lai pilnvērtīgi varētu veikt bibliotekāros darbus.

Ipiķu pagasta bibliotēka: Novadpētniecības darbs ir komandas darbs. Viens darbinieks nevar apzināt visus notikumus un apkopot iegūtos materiālus, kā arī novadpētniecības materiālu vākums un apkopojums prasa laiku. Nepieciešams pilnveidot savas zināšanas un prasmes, kas spētu atvieglot un uzlabot darbu ar materiālu vākšanu, apkopošanu, saglabāšanu un popularizēšanu.

Jērcēnu pagasta bibliotēka: 2023. gada nogalē ievadītas sarunas par iespēju atjaunot pilnu slodzi ar pienākumiem, kuri tika veikti līdz novada apvienošanai – bibliotekārais darbs ar izvērstu novadpētniecības darbu, kultūrvēsturisko stāstu, ekskursiju vadīšana, sadarbība ar Valmieras novada Tūrisma pārvaldi. Tāpat jāturpina darbs pie “Jērcēnu pagasta notikumu hronikas” papildināšanas. Šogad bijis maz iespēju to papildināt. Ja atrisināsies jautājums par pilno bibliotekāro slodzi, tad tiks vairāk laika veltīts novadpētniecībai.

Kauguru pagasta bibliotēka: Materiālu vākšana un apkopošana prasa lielus laika resursus, kuru bieži viena darbinieka bibliotēkā nepietiek. Risinājums varētu būt brīvprātīgo piesaiste.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka: Novadpētniecības darbs nozīmē ne tikai apkopot esošos materiālus, bet arī pētniecības darbu, kas prasa no citiem darbiem atbrīvotu darītāju. Viena cilvēka bibliotēkā to grūti nodrošināt, jo bibliotēku nav iespējams slēgt, lai dotos materiālu meklējumos uz citām iestādēm vai tikšanos ar intervējamām personām. Arī darbs ar iegūtu materiālu, piemēram, fotogrāfiju skenēšana un to aprakstīšana, ir laikietilpīgs.

Lodes pagasta bibliotēka: Būtiska problēma, kas kavē un iepauzē visus darbus, ir kvalitatīvas skenēšanas iekārtas pieejamība. Šī gada rudens periodā tiek atrisinātas šīs problēmas un bibliotēkā ir A4 formāta skeneris, kas ļauj atsākt darbu mazo formātu materiālu digitalizācijā. Trūkst cilvēku, brīvprātīgo, kas vēlētos aktīvi piedalīties faktu izpētē un pārzinātu sava pagasta vēstures vietas un notikumus.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka: Vasaras mēnešos, skolēnu vasaras nodarbinātības ietvaros, bibliotēkā strādāja 3 meitenes, kuras arī transkribēja ierakstītos audio no stāstnieku kopas tikšanās reizēm. Jāatzīst, ka šis nebija viegls uzdevums skolēniem, jo bieži ir grūti sadzirdēt cilvēku stāstīto audio ierakstā, jaunieši nezina daudzus apvidvārdus un vecvārdus. Meitenes gan atzina, ka darbs bijis interesants un daudz uzzinājušas par dzīvi agrāk, klausoties šos stāstus.

Naukšēnu pagasta bibliotēka: Bibliotēkām deleģētie klientu apkalpošanas punkta pienākumi, individualizētā pieeja apmeklētājam e-pakalpojumu risinājumu meklēšanā u.c. darbi liek novadpētniecību atstāt novārtā. Šādos gadījumos svarīgi atrast tēmu (uzdevumu no Valmieras bibliotēkas vai pašu izdomātu tēmu), kas liek koncentrēties uz konkrētu virzienu un palīdz strukturēt praktiskā darbībā plašo novadpētniecības jēdzienu.

Plāņu pagasta bibliotēka: Bibliotēkā strādā bibliotēkas vadītāja ar 0,2 lielu slodzi, kura ir nepietiekama, lai nodrošinātu visus bibliotēkas pakalpojumus. Bibliotēkā netiek organizēti pasākumi un novadpētniecībai tiek veltīts ļoti maz laika.

Sedas pilsētas bibliotēka: Problemātiski ir tas, ka, veicot tik dažādos ikdienas darba pienākumus, pietrūkst laika padziļināti pievērsties novadpētniecības jomai. Risinājums – laiku, kurā nenotiek tieša apmeklētāju apkalpošana, aktīvāk izmantot novadpētniecības darbam.

Zilākalna pagasta bibliotēka: Laika trūkums – viena darbinieka bibliotēkā dažreiz nav iespējams paveikt visu ieplānoto. Pie ikdienas darba periodiski nāk klāt dažādi papildu pienākumi, jo bibliotēka veic ir arī Valsts un pašvaldības vienotā klientu apkalpošanas punkta funkcijas. Arī 2023. gadā, skolēnu brīvlaikos, Zilākalna bibliotēka bija ļoti aktīvi apmeklēta, tā ka atrast laiku novadpētniecības darbam bija gandrīz neiespējami. Sarežģīti noteikt foto materiālu tapšanas laiku, vietu un iemeslu – daudzām gan bibliotēkas krājumā esošām fotogrāfijām, gan arī vietējo iedzīvotāju atnestām nav svarīgu ziņu, kuras varētu izmantot, veidojot kolekcijas publiskošanai. Bieži vien uz bibliotēku fotogrāfijas atnes bērni vai mazbērni, kuri nezina vai neatceras, kādi konkrēti notikumi iemūžināti bildēs, un sniedz tikai aptuvenu informāciju.

- **Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības**

Ramatas pagasta bibliotēka: Pēc projekta, sanākot kopā kopienas dalībniekiem, radās pārdomas, ka ir pēdējais brīdis iegūt senās fotogrāfijas, lai spētu atpazīt cilvēkus un vietas. Šis pasākums ir pāris gadu par vēlu, jo pagasta vecākās paaudzes, kas varēja kaut ko vairāk pastāstīt, vairs nav. Palikušajiem ir vāja redze, un dažkārt šie iedzīvotāji var palīdzēt tikai ar atmiņu stāstiem.

Burtnieku pagasta bibliotēka: Lai veicinātu novadpētniecības materiālu saglabāšanu un pieejamību, nepieciešams turpināt materiālu digitalizāciju, veidot kolekcijas. 2024. gadā ar Valmieras novada fonda finansiālu atbalstu sadarbībā ar biedrību “Burtnieku kultūrvidē” plānots veikt videofilmu digitalizāciju un kopīgus filmu seansus ar Burtnieku kopienas interesentiem. Ceram uz stāstiem.

Dikļu pagasta bibliotēka: Lai papildinātu bibliotēkā pieejamo novadpētniecības materiālu krājumu, arī turpmāk būtu vērtīgi uzrunāt Dikļu pagasta iedzīvotājus un iegūt personiskus atmiņu stāstus. Šie stāsti, iespējams, atklātu piemirstus notikumus vai citus faktus, kas bijuši nozīmīgi kopienas vai dzimtu vēsturē.

Ēveles pagasta bibliotēka: Ir jāiegulda darbs un resursi novadpētniecisko materiālu izpētē, apguvē un digitalizācijā.

Ipiķu pagasta bibliotēka: Igaunų valodnieka Reiņa Sepa māja, kas atrodas Ipiķu pagasta “Eglītēs”, jāiekļauj Ipiķu kultūras dzīves norisēs un jāaktualizē kā vietējās kultūrtelpas daļa. Iespēja veidot vēl vienu pārrobežu sadarbības virzienu ar igauņiem.

Jērcēnu pagasta bibliotēka: Saskatu iespēju sadarboties ar Valmieras muzeju un Latvijas Ornitoloģijas biedrību. Turpināsies darbs pie novadpētniecības materiālu vākšanas, apkopošanas un sistematizēšanas.

Jeru pagasta bibliotēka: Sakarā ar papildu pienākumiem nevarēšu turpināt novadpētniecības darbu iepriekšējā līmenī.

Kauguru pagasta bibliotēka: Novadpētniecības materiālu vākšanas un apkopošanas darbs jāturpina. Tā kā pagastā darbojas divas bibliotēkas, pēc savstarpējas vienošanās novadpētniecības darbu aktīvāk veic Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka: Bibliotēkā uzkrātā materiāla izmantošanai nepieciešama zinoša bibliotekāra klātbūtne, lai to varētu izmantot klienti. Darbs šajā jomā jāturpina.

Interesentiem pieejams ir viss Valmieras bibliotēkas tīmekļa vietnē atrodamais materiāls. Reizēm par to, kurš un kā izmantojis šo novadpētniecības sadaļu, varam uzzināt tikai nejauši. Tā LU Akadēmiskā apgāda izdotajā Ērika Jēkabsona monogrāfijā “Latviešu virsnieki Krievijas impērijas armijā” 149. lpp. norādīta atsauce uz bibliotekāres Gundegas Lapiņas Valmieras bibliotēkas tīmekļa vietnes novadpētniecības sadaļā ievietoto rakstu un fotogrāfijām.

Savukārt Dr. philol., LZA Dr. h. c. Sarma Kļaviņa privātā e-pasta vēstulē Gundegai Lapiņai ir uzrakstījusi pateicību, ka tieši viņas norādes uz kādu Juri Alunānu deva autorei žurnāla “Domuzīmes” 6. numurā minētajam Alunānam veltīt dažas rindkopas. Tas liecina, ka novadpētniecības darba nozīme bibliotēkās ir jāvērtē pozitīvi, jo bieži materiāls, kas uzkrājies mazās lauku bibliotēkās, nemaz citur nav atrodams un var kalpot par ierosmi zinātniskiem pētījumiem vai pat atklājumiem.

Kocēnu pagasta bibliotēka: Jāturpina darbs pie materiālu apkopošanas, nepieciešams sistematizēt un sakārtot esošos digitālos dokumentus.

Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēka: Nākamajā gadā ir plānots organizēt stāstu vakaru, kur vietējie iedzīvotāji varētu dalīties atmiņās par piedzīvoto Rubenē laika gaitā. Tas dos iespējas savākt materiālus, kas ir labu stāstnieku piedzīvots un papildīts ar piedzīvotajām emocijām.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka: Kā jau iepriekš esmu minējusi, novadpētniecības darbs prasa iedziļināšanos, pacietību, interesi par vēsturi, ļoti labas informācijas meklēšanas un foto un video apstrādes, intervēšanas un komunikāciju prasmes.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēka: Tiekoties sarunu pēcpusdienā “Kurp ej, bibliotēka?”, tika skarti arī ar pagasta novadpētniecību saistīti jautājumi. Cilvēki vēlas iepazīt tuvāk cits citu un uzzināt pagasta vēsturi. Rencēnos pēdējo gadu laikā ienākušas jaunas ģimenes, kas vēlas zināt savu māju un to bijušo saimnieku izcelšanos, darbību un vietu pagastā. Cilvēki vēlas tikties atmiņās un sarunās. Bibliotēka, organizējot un vadot darbu 2024. gadā, to ņems vērā, aicinot jaunos un “vecos” rencēniešus tikties sarunās.

Sedas pilsētas bibliotēka: Pārskata gadā organizēto stāstnieku (un citu) pasākumu ieguvumi un secinājumi:

- stiprināta sedēniešu – aktīvāko bibliotēkas apmeklētāju piederības sajūta vietējai kopienai;
- vairāk iepazīti savas kopienas ļaudis no līdz šim nezināmās puses;
- ikdienā krieviski runājošo sedēniešu vēlēšanās piedalīties šajā bibliotēkas pasākumā, kā arī citos, lai šajā vidē kaut nedaudz uzlabotu latviešu valodas prasmi;
- papildināts fotogrāfiju krājums par Sedas kultūras dzīvi un sadzīvi;

- izraisījusies vēlēšanās uzzināt vairāk par savas dzimtas vārdiem un uzvārdiem, apņemoties iztaujāt tuviniekus;
- iegūta jauna informācija par vārdu un uzvārdu došanas vēsturi, tradīcijām;
- iesaistīti daži līdz šim bibliotēkas pasākumus neapmeklējušie sedēnieši;
- popularizēta bibliotēka pasākuma viesiem no ārpusē – Strenči, Jērcēni u.c.;
- maz apmeklētāju, kuri nav uzrunāti personīgi (iespējamais skaidrojums te varētu būt Sedas specifika – lielākais vairums iedzīvotāju ir krievvalodīgie);
- interesanti, saturīgi un patīkami pavadīts laiks.

Novadpētniecības jomā, nenoliedzami, ir iespējas izaugsmei, krājuma papildināšanai, rīkojot stāstnieku pasākumus, pierakstot intervijas, aicinot iedzīvotājus dalīties ar īpašumā esošajām vēsturiskajām Sedas fotogrāfijām, meklējot jaunas publikācijas periodika.lv u.c.

Strenču pilsētas bibliotēka: Nākamajā gadā plānots apkopot materiālus par Strenču plostnieku vēsturi un eksponēt tos digitalizētā formātā. Turpmākajā bibliotēkas darbībā plānots meklēt iespējas izveidot mūsdienīgu, digitalizētu, apmeklētājiem pieejamu novadpētniecības fondu ekspozīciju.

Vaidavas pagasta bibliotēka: Lai turpinātu Bibliotēkas uzsāktās aktivitātes, ar Vaidavu saistīto personību un kultūrvides aktualizēšanai un popularizēšanai nepieciešams piesaistīt papildu finanšu līdzekļus un turpināt sekmīgo sadarbību ar pašvaldību, muzejiem, izglītības iestādēm u.c. interesentiem.

Zilākalna pagasta bibliotēka: Seno fotoattēlu digitalizācija nezaudēs aktualitāti, svarīga fotogrāfiju (vai kopiju) iegūšana no vietējiem iedzīvotājiem.

9. Projekti

Tabula “Projektu apkopojums”

Bibliotēka/Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms (Eur)	Projekta apraksts (t. s. īstenošanas laika perios, rezultāti, īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
<i>Kauguru pagasta bibliotēka</i> <i>Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka</i> “Tēvzemes atlants. Valodas diena un lauka pētījumi Valmieras novadā”			LU Valsts valodas institūta, Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras virzīts projekts. Projekta daļā, kas attiecas uz Kauguru pagastu, iesaistījās Kauguru pagasta un Mūrmuižas bibliotēkas, J.Endzelīna Kauguru pamatskola, Valmieras novada pašvaldība. Projekta īstenošanas laika periods 01.09.2023. - 20.12.2023	Atbalstīts

<i>Mazsalacas pilsētas bibliotēka</i> Starptautiskais pilotprojekts “Identitātes ainava: vārdu un uzvārdu stāsti kā daļa no kopienas kultūrtelpas”	LIVIND	-	Janvāris-jūnijs	Atbalstīts
<i>Mazsalacas pilsētas bibliotēka</i> VIEDA	Valmieras novada pašvaldība. Iedzīvotāju iniciatīvas projekts	1000 EUR	26.08.2023	Atbalstīts
<i>Mazsalacas pilsētas bibliotēka</i> Biblioterapija ikvienam	Valmieras novada pašvaldība. Iedzīvotāju iniciatīvas projekts	1000 EUR	25.08.2023 03.11.2023	- Atbalstīts
<i>Mazsalacas pilsētas bibliotēka</i> “1,2,3 - tie citi būs drīz...”	Valmieras novada pašvaldība. Iedzīvotāju iniciatīvas projekts	1000 EUR	Janvāris - maijs	Atbalstīts
<i>Mazsalacas pilsētas bibliotēka</i> “4,5,6 - tie mums ar’ nav sveši...”	Valmieras novada pašvaldība. Iedzīvotāju iniciatīvas projekts	1000 EUR	Septembris novembris	- Atbalstīts
<i>Mazsalacas pilsētas bibliotēka</i> Filozofu lapene	Valmieras novada pašvaldība. projekts iedzīvotāju līdzdalības budžets.	13673 EUR	Augusts - novembris	Īstenošana 2023. Atbalstīts 2022.
<i>Vaidavas pagasta bibliotēka</i> ‘Bibliotēka kā terapija’	EKF	10 000,- 3 bibliotēku kopprojekts	Europe Challenge 2023 ‘Empower Yourself, Empower the World’: Biblioterapija, Mākslas terapija,	Atbalstīts

			Dejas terapija /kopienas iesaiste- regulāri pasākumi; /prototipa izstrāde programmas adaptēšanai bibliotēkās LV un ES; /projekta 'Bibliotēka kā terapija' prezentācija konferencē Ārhusā (Dānija) 'Next Library.;	
<i>Vaidavas pagasta bibliotēka</i> 'Improvizē savai izaugsmei'	Valmieras novada pašvaldība	900 EUR	Turpinājums iniciatīvai 'Bibliotēka kā terapija' /A.Iesalnieces grāmatas 'Improvizē savai izaugsmei' atvēršanas svētki; /pielietojamās improvizācijas metodes praktisks pielietojums; /kopienas iesaiste- regulāras improvizācijas-pašizau- gsmes nodarbības;	Atbalstīts
<i>Vaidavas pagasta bibliotēka</i> <i>Vecates pagasta bibliotēka</i> <i>Rencēnu 2. bibliotēka</i> Europe Challenge	Eiropas Kultūras fonds	10 000,- 3 bibliotēku kopprojekts	Vaidava - 4 biblioterapijas nodarbības; 'Vecatē - 4 dejas terapijas "Kustību prakse labsajūtai", Rencēnu 2. b. - Mākslas terapijas nodarbības.	Atbalstīts
<i>Vilpulkas pagasta bibliotēka</i> Bērņības sapnis	Pašvaldība	826.45 EUR	Kopā ar iedzīvotāju iniciatīvas grupu 2022. projekts bērnu laukuma paplašināšanai. 2023. gadā laukuma elementi pasūtīti pie vietējā galdnieka un kopā ar vecākiem uzstādīti kā papildinājums vecajam rotaļu laukumam.	Atbalstīts
<i>Vilpulkas pagasta bibliotēka</i> Rotaļu laukums bērnu priekam	Pašvaldība	18186.30 EUR	Kopā ar iedzīvotāju iniciatīvas grupu tika izstrādāts līdzdalības budžeta projekts.	Atbalstīts

Arī 2023. gadā Valmieras bibliotēka turpināja Valmieras bibliotēkas struktūrvienību iesaisti starptautiskajās, t.sk. Eiropas Kultūras fonda, organizētajās aktivitātes:

Vaidavas pagasta bibliotēkas, Vecates pagasta bibliotēkas un Rencēnu pagasta 2. bibliotēkas dalība Eiropas Kultūras fonda projektā “The Europe Challenge 2022” / Eiropas izaicinājums/ 07.2022.-05.2023. ‘Empower Yourself, Empower the World’: Biblioterapija, Mākslas terapija, Dejas terapija. Projektu raksturo kopienu iesaiste un regulāri pasākumi. Prototipa izstrāde programmas adaptēšanai Latvijas un Eiropas bibliotēkās. 2023. gadā *Vaidavas pagasta bibliotēkas* vadītāja Inguna Dukure ar Eiropas Kultūras fonda finansējumu uzstājās ar prezentāciju “Bibliotēka kā terapija” bibliotēku konferencē “Next Library” Orhūsā (Dānijā), kas ir ļoti nozīmīgs sasniegums un atzinums Valmieras bibliotēkas mērķtiecīgi ieguldītam darbam gan sadarbības aktivitātēs ar starptautiskiem partneriem, gan darbinieku atlasē un profesionālā atbalstā, izglītošanā, motivēšanā, jo Inguna darbu bibliotēkā uzsākusi tikai 2021. gada nogalē, un jau šogad mēs varam lepoties ar to, ka viņa ne tikai spoži uzstājās vienā no specīgākajām nozares starptautiskajām konferencēm “Next Library”, ne tikai runāja par bibliotēku iespējām mazināt eko-trauksmi urbānajā vidē savā prezentācijā “Bibliotēkas atbilde eko trauksmei” tiešsaistes konferencē “ReCrafting Cities”, bet (jau kā Strenču pilsētas bibliotēkas vadītāja) ir uzaicināta Eiropas Kultūras Fonda programmā “Eiropas izaicinājums 2024” kā projektu atlases eksperts.

Pārskata gada aktualitāte – LU Valsts valodas institūta virzīts projekts, kurā partneri bija arī Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras Kartogrāfijas departaments. Projekta “Tēvzemes atlants: Valodas diena un lauka pētījumi Valmieras novadā” gaitā tika uzrunāti Kauguru pagasta iedzīvotāji, atzīmēti viņu pieminētie vietvārdi un apvidvārdi, sameklētas vietas kartē, aprakstīta vietvārdu izcelsme, ja tāda ir zināma, salīdzināta informācija ar Veltas Rūķes-Draviņas Kauguru pagasta vietvārdu sarakstiem. Projekta daļā, kas attiecas uz Kauguru pagastu, iesaistījās *Kauguru pagasta bibliotēka* un *Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka*, J. Endzelīna pamatskola un Valmieras novada pašvaldība. Tas bija interesants darbs ar materiālu pieredzējušu zinātnieku vadībā.

2023. gadā *Sedas pilsētas bibliotēkai, Burtnieku pagasta bibliotēkai, Mazsalacas pilsētas bibliotēkai* un *Burtnieku Ausekļa pamatskolas bibliotēkai* aktuāla bija arī dalība LIVIND starptautiskajā pilotprojektā “Identitātes ainava: vārdu un uzvārdu stāsti kā daļa no kopienas kultūrtelpas”. Projekta iniciators bija Latvijas stāstnieku asociācija sadarbībā ar Valmieras bibliotēku, akcentējot stāstu un stāstīšanu kā dzīvā nemateriālā kultūras mantojuma daļu.

Projekta ietvaros *Mazsalacas pilsētas bibliotēkā* notika stāstu pasākums par vārdiem un uzvārdiem. Varējām redzēt, ka šādas tikšanās reizes cilvēkiem ļoti patīk, jo katram ir interesanti aizdomāties par savu vārdu un uzvārdu izcelsmi, par savām saknēm un to, kas veido mūsu personību, par vārdu ietekmi uz cilvēku izvēlēm dzīvē u.tml. Interesanti bija ieklausīties citu stāstos par to, pēc kādiem kritērijiem tika izvēlēti uzvārdi un vārdi, un kā cilvēki ar tiem sadzīvo vai nesadzīvo. Pasākuma apmeklētāji izteica vēlmi, lai šādas tikšanās notiktu vēl kādu citu reizi, jo tās palīdz apzināties savu identitāti un piederību dzimtai vai novadam. Video no tikšanās reizes Mazsalacas pilsētas bibliotēkā: <https://www.youtube.com/watch?v=QbpOr2cs0uw>

Kā sadarbības partneris *Burtnieku pagasta bibliotēka* iesaistījās LIVIND starptautiskā pilotprojekta “Identitātes ainava: vārdu un uzvārdu stāsti kā daļa no kopienas kultūrtelpas” aktivitātēs. Burtnieku pagasta bibliotēkā notika pasākums “Vārdu un uzvārdu stāsti”. Projekta mērķis – veicināt stāstīšanas tradīciju uzturēšanu un tālāknodešanu, tādējādi saglabājot ne tikai stāstītprasmi kā kultūras mantojuma daļu, bet arī veicinot vietējās kopienas saliedētību. Projekta rezultātā dokumentētie stāsti pieejami Valmieras bibliotēkas tīmekļa vietnes Novadpētniecības sadaļā un Valmieras Integritātes bibliotēkas YouTube kanālā.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka iesaistījās projektos “Vārdu un uzvārdu stāsti”, “1,2,3 – tie citi būs drīz” un “4,5,6 – tie mums ar’ nav sveši”, lai popularizētu stāstniecību un papildinātu novadpētniecības materiālu krājumu. Pārskata periodā bibliotēka bijusi iniciators Valmieras novada pašvaldības iedzīvotāju iniciatīvas projektam “Vieda” un sadarbības partneris LIVIND starptautiskajā pilotprojektā “Vārdu un uzvārdu stāsti”, Valmieras bibliotēkas un Zonta kluba projektā “Biblioterapija ikvienam”, un animatores Daces Liepas iniciētiem projektiem “1,2,3 – tie citi būs drīz” un “4,5,6 – tie mums ar’ nav sveši”. Atsaucoties aicinājumam rosināt vietējos iedzīvotājus iesaistīties Valmieras novada projektu konkursos, kopīgi ar aktīvākajiem bibliotēku apmeklētājiem tika uzrakstīts un iesniegts projekta **“Vieda”** pieteikums, kuru arī atbalstīja. Projekta mērķis bija auro-somas, Baha ziedu un skaņu terapijas ievadnodarbības sievietēm ar augstu stresa līmeni. Aktivitātes, kurās dalībnieku skaits (30) pieteikšanās kārtībā bija ierobežots, notika citā vidē – Jēru klubā pasniedzējas Sanitas Lablaikas vadībā. Pēc pasākuma saņēmām pozitīvas atsauksmes, un vairākas dalībnieces izteica vēlēšanos turpināt organizēt šāda veida aktivitātes. Arī iedzīvotāji, kas bija iesaistīti projekta pieteikuma rakstīšanā, ļoti labi sadarbojās, tāpēc nolēma turpināt iesākto – rakstīt arī nākamgad projektu pieteikumus. Projekta **“Biblioterapija ikvienam”** ietvaros notikušas psihoterapeita Ivara Baula vadītās lekcijas – “Dzīve (un nāve)”, “Jēga (un absurds)”, “Brīvība (un determinisms)”, “Kopība (un vientulība)”, kuras izraisīja lielu interesi un bija ļoti apmeklētas. Pārliecinājāmies, cik svarīgas cilvēkiem ir sarunas par grāmatām un tajās aprakstītajiem notikumiem, jo nodarbībās tika piedāvāta iespēja dalīties pārdomās ar citiem par kādu sev tuvu grāmatu. Dalībnieki brauca gan no Valmieras, gan Rūjienas, gan Mazsalacas kaimiņu pagastiem. Saņēmām arī ieinteresētus zvanus par biblioterapijas lekcijām no kolēģēm citās bibliotēkās. Projektu **“1,2,3 – tie citi būs drīz”** ietvaros Mazsalacas stāstnieku kopa piedalījās vēsturiskajos stāstos Ramatā, Vērsī un Ipiķos, stāstot savus stāstus par šīm vietām un iedrošinot vietējos iedzīvotājus iesaistīties projekta aktivitātēs. Turpinot iesākto un īstenojot projekta **“4,5,6 – tie mums ar’ nav sveši”** aktivitātes, tika apzinātas un ieskenētas senās fotogrāfijas no Ramatas, Vērša un Ipiķiem un uzklauti šo fotogrāfiju stāsti, un visās aktivitātēs piedalījās arī Mazsalacas stāstnieki, kuri arī bija ieinteresēti Mazsalacas novada vēstures pētniecībā. Aktīvākie Ramatas un Vērša iedzīvotāji, un Mazsalacas stāstnieki tikās arī kopīgā Ziemassvētku pasākumā 20. decembrī Ramatā, jo animatores Daces Liepas īstenotā projekta laikā jau esam paspējuši ne tikai apmainīties ar informāciju un idejām, bet arī sadraudzēties.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka īstenoja arī 2022. gadā atbalstīto iedzīvotāju līdzdalības budžeta projektu “Filozofu lapene”, kas aizkavējās dažādu neplānotu un ar dokumentiem saistītu iemeslu dēļ. Lapene ir aprīkota gan ar elektrību, gan mēbelēm.

Burtnieku pagasta bibliotēka: Sadarbībā ar biedrību “Burtnieku kultūrvidē” tika izstrādāts projekta pieteikums Valmieras novada fonda projektu konkursam un saņemts finansiāls atbalsts projektam “Izzini pagātņi – domā par nākotni”. Projekta realizācija plānota 2024. gadā.

Strenču pilsētas bibliotēkā pārskata periodā sākti divu pieaugušo izglītības projektu sagatavošanas darbi Erasmus+ programmā. Bibliotēka piedalās Eiropas Kultūras fonda programmā “Eiropas izaicinājums” projektu atlases ekspertu komisijā un projektu vadības mentoru programmā. Sadarbībā ar Valmieras novada Kultūras pārvaldi tiek realizēta pārstāvniecība Crafting Europe programmā.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēkā uzsākts darbs pie projekta sagatavošanas “Iedvesmas bibliotēka”.

Lai mazinātu Covid pandēmijas seku radīto negatīvo ietekmi, ģeopolitiskās situācijas izraisīto trauksmi, 2023. gadā *Vaidavas pagasta bibliotēkā* ar Eiropas kultūras fonda atbalstu turpinājās iepriekšējā gadā iesāktais koncepta “Bibliotēka kā terapija” nodarbību cikls “Biblioterapija” kopā

ar psihoterapeitu Ivaru Baulu. 2022. gada decembra ReTV materiāls, sākot nodarbību ciklu: <https://www.retv.lv/raksts/biblioterapija-kad-sastopas-cilveks-gramata-un-terapeits>.

Nemot vērā apmeklētāju ieinteresētību un vēlmi turpināt pašizaugsmes nodarbības kopienas mentālās veselības stiprināšanai, *Vaidavas pagasta bibliotēka* piedalījās arī Valmieras pašvaldības organizētajā Kultūras projektu konkursā un ieguva finansiālu atbalstu nodarbību ciklam "Improvizē savai izaugsmei" pielietojamās improvizācijas metodes speciālistes, tāda paša nosaukuma grāmatas autore Aijas Iesalnieces vadībā.

ReTV

sižets:

https://www.retv.lv/raidijums/tikšanas-vieta-valmieras-novads/tikšanas-vieta-valmieras-novads-s1e45?fbclid=IwAR2_wfXXPclxcdXV0ZI2JteXQgnCi8hnIbLB2O7qJ8_8xJxRFbFF5V23F0k
(min.11:20-15:30).

Noslēdzot projektus, *Vaidavas pagasta bibliotēka* ar Valmieras pašvaldības, Eiropas Kultūras fonda un Demokrātijas akadēmijas atbalstu organizēja Eiropas dienas svinības.

https://www.valmierasnovads.lv/vaidavas-pagasta-biblioteka-aizvadita-eiropas-diena/?fbclid=IwAR1swdHzrqGxtx_Vxi3p7pN_gca0667S1JJSWLjckWBPTxL5koYcA0hMNjA

● Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem

Projektu izstrāde un realizācija dod daudz iespēju, bet prasa ne tikai iniciatīvu un radošumu, bet arī lielu kapacitāti, zināšanas, resursu patēriņu, bieži līdzfinansējumu. Viena darbinieka bibliotēkām projektizstrāde ir liels izaicinājums, jo daudzfunkcionalitāte, darbiniekam nodrošinot vienlaicīgi daudzu pienākumu izpildi, jau tā ir liela, nav iespējas veltīt atsevišķu laiku darbam ar projektiem. Tas bieži grūti realizējams, jo daļa no aktivitātēm saistīta ar mobilitātes pasākumiem.

Risinājums varētu būt vēl stiprāka sadarbība starp vairākām bibliotēkām, katrai uzņemoties savu pienākumu daļu, ka arī darba laika sakārtošana, lai viss darbinieka darba laiks nebūtu vienāds ar stundām, kad jānodrošina bibliotēkas atvērtība, tas dotu iespēju veltīt laiku individuāliem darbiem.

Savukārt Valmieras bibliotēka aktīvi piedalās projektu darbā un 2023. gadā, rīkojot apvienoto starptautisko projektu partneru vizīti Latvijā, paplašināja vietējo sadarbības partneru loku. Notikuma organizēšanā iesaistījās ne tikai Valmieras bibliotēkas darbinieki, bet arī citas institūcijas, to pārstāvji: *Vecates pagasta bibliotēka*, *Mazsalacas pilsētas bibliotēka*, *Strenču pilsētas bibliotēka*, Valmieras un Mazsalacas muzejs, Skaņkalnes Jēru klubs, Zilākalna kultūrvēstures un apmeklētāju centrs, Eiropas Parlamenta deputāts Ivars Ijabs, fonda atvērtai sabiedrībai DOTS, Aktīvo iedzīvotāju fonda, Ukrainas mazo pilsētu asociācijas pārstāvji, novada pašvaldības speciālisti.

Vairāk par darbu ar projektiem var lasīt Valmieras bibliotēkas teksta pārskatā.

10. Publicitāte

Raksturojot to, kā tiek veidota publicitāte un sabiedrības informēšana par filiālbibliotēku funkcijām un pakalpojumiem, var izcelt divus galvenos virzienus – bibliotēkas tiešā veidā uzrunā savus apmeklētājus, savu vistuvāko kopienu; otrs – tiek informēta potenciālā publika, tiek meklēti ceļi, lai sasniegtu tos, kas nav bibliotēkas klienti ikdienā.

Savus regulāros (arī tad, ja tie nav bieži) apmeklētājus bibliotēkas uzrunā, izvietojot afišas par norisēm bibliotēkas telpās, bibliotēkas logos vai pie ieejas bibliotēkā, uzrunā individuālās sarunās, personiski aicina vai iesaka apmeklēt pasākumus vai bibliotēku. Vairākas bibliotēkas ir norādījušas, ka ir izveidotas īpašas WhatsApp grupas (Bērzaines pagasta bibliotēka, Rencēnu pagasta 1. bibliotēka), kurās tiek izplatīta aktuālā informācija par norisēm bibliotēkā. Reizēm elektroniski tiek sūtīti personalizēti ielūgumi kādam noteiktam apmeklētāju lokam īsziņu vai e-pasta veidā (Kocēnu pagasta bibliotēka). Tāpat aktualitātes tiek publicētas arī Facebook grupā, kur pulcējas vietējie iedzīvotāji (Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēka, Dikļu pagasta bibliotēka). Vietējās kopienas par bibliotēku pakalpojumiem un norisēm tiek informētas, izliekot afišas uz informāciju stendiem kultūras namos, skolās, pagastu centros, autobusu pieturās, vietējos sporta namos un citās vietās, kur pulcējas vietējie iedzīvotāji.

Izaicinājumi, kas rodas šajā jomā : 1) pārāk lokāli pieejama informācija var neaizsniegt potenciālos interesentus, kas tiešā veidā nesaņem informāciju, 2) informācijas sadrumstalotība. “Reizēm, ir sarežģīti uzrunāt dažādas sabiedrības grupas, kas komunicē dažādos informācijas kanālos” (Brenguļu pagasta bibliotēka). Cilvēki dod priekšroku vienam vai otram informācijas saņemšanas kanālam (WhatsApp, Facebook grupas, e-pasti), un nekad nebūs tā, ka viens informēšanas veids derēs visiem, tāpēc bibliotēkai ir jāizvēlas, vai nu izmantot tikai dažus no šiem kanāliem un rēķināties, ka ārpus informācijas saņēmēju loka paliek tie, kas tos neizmanto, vai censties apgūt pēc iespējas vairāk veidu un piedalīties katrā no kanāliem.

Iespējas, ko sniedz plašāka informācijas telpa, izmanto visas Valmieras novada publiskās bibliotēkas. Pamatinformācija par tām ievietota Latvijas kultūras datu portālā, Valmieras novada mājaslapā, Valmieras bibliotēkas mājaslapā. Tas ļauj interesentiem uzzināt bibliotēku kontaktus, atrašanās vietu, pieejamos pakojumus, darba laikus, primāro informāciju, kas nepieciešama, tiem, kas jau interesējas par attiecīgo bibliotēku. Taču bibliotēku mērķis ir uzrunāt un būt pamanītām arī to cilvēku acīs, kas paši tiešu interesi nav izrādījuši. Šim nolūkam bibliotēkas izmanto gan Valmieras novadā pieejamos plašsaziņu līdzekļus – laikrakstu “Liesma”, reģionālo televīziju “ReTV”, Valmieras novada informatīvo izdevumu, gan sociālos medijus Facebook, Instagram, X (bijušais Twitter).

Šobrīd ne katrai Valmieras novada pagasta vai pilsētas bibliotēkai ir savs konts kādā no sociālajiem medijiem. Ir pieņemts lēmums jaunus bibliotēku Facebook kontus neveidot, darbojas un tiek uzturēti tie, kas ir bijuši iepriekš izveidoti, taču primāri saziņai ar sabiedrību tiek izmantoti apvienību Facebook profili. Iemesls – šiem profiliem ir vairāk esošo sekotāju un vieglāk piesaistīt jaunus, kā arī tas, ka šajos profilos parādās visa informācija, kas varētu interesēt attiecīgā pagasta/ vietas iedzīvotājus, tai skaitā arī bibliotēkas jaunumi. Bibliotēkām ir izveidojusies laba sadarbība ar pašvaldības Sabiedrisko attiecību nodaļas darbiniekiem, kas ievieto ziņas, kā arī palīdz sagatavot afišas, ja nepieciešams. Noteikt precīzu sagatavoto saturvienību skaitu šobrīd nav iespējams, daudzas pagastu bibliotēkas šādu uzskaiti neveica, jo bieži pašas šo informāciju negatavoja un npublicēja, bet tas notika sadarbības ietvaros.

Izaicinājumi, kas rodas, nodrošinot informāciju tīmeklī un sociālajos tīklos: 1) ir liela konkurence par cilvēku uzmanību; 2) lai izmantotu Valmieras novada drukātos informācijas materiālus, nepieciešams ļoti laikus zināt par pasākumu norises datumu un laiku, kas lielākoties ir jāsaskaņo ar pieaicinātajiem pasākuma viesiem; 3) jāpilnveido vai jāturpina apgūt prasmes darbā ar vizuālo materiālu veidošanu, informācijas sagatavošanu u.c. ar publicitātes nodrošināšanu saistītām zināšanām.

Kā atzīst vairums bibliotēku, veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi bija tādi, kas īstenoti sadarbībā ar citām iestādēm, vai arī, kur aktivitāte norisinājās ārpus bibliotēkas telpām, tajā vidē, kur cilvēki jau pulcējas. “Bibliotēkas līdzdalība dažādos novada kultūras pasākumos

spodrina bibliotēkas tēlu iedzīvotāju acīs” (Mūrmuižas pagasta bibliotēka). Piemēram, veiksmīgs bibliotēku popularizējošs pasākums bija viktorīna “J. Endzelīnam 150”, kas tika sagatavota un novadīta Kauguru skolas skolēniem (Kauguru pagasta bibliotēka). Rencēnu pagasta 1. bibliotēkas vadītāja organizēja literāros lasījumus Rencēnu pamatskolas PII un Camphill ciematā “Rožkalni” Ziemeļvalstu literatūras nedēļā, Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas lasīšanas programmu popularizēja kultūrizglītojošās ekskursijās uz Latvijas Nacionālo bibliotēku un Imanta Ziedoņa muzeju Murjānos (Rencēnu pagasta 1. bibliotēka). Lodes pagasta bibliotēkas lielākie publicitātes pasākumi ir bijuši, sadarbojoties ar pagasta pārvaldi, kultūras darba organizatori. “Ļoti veiksmīga sadarbība ir bijusi, veidojot pasākumus Lodes kultūras nama dzimšanas dienai, izstāžu atklāšanas svētkus u.c.” (Lodes pagasta bibliotēka). Rūjienas pilsētas bibliotēka, sadarbojoties ar Rūjienas jauniešu centru, kopīgi veidoja Valentīndienas pasākumu pilsētas parkā (Rūjienas pilsētas bibliotēka).

Ļoti pieprasītas ir kļuvušas dažādu veidu radošās darbnīcas bibliotēkās. “Dekupāžas meistarklase bija veiksmīgs bibliotēkas popularizēšanas pasākums, jo to apmeklēja ne tikai vietējie iedzīvotāji/interesenti, bet atbrauca cilvēki no Kocēnu apvienības, Dikļu un Bērzaines pagastiem, arī no Valmieras” (Zilākalna pagasta bibliotēka). “Rūjienas pilsētas svētku laikā piedāvājām dizaina darbnīcu “Spēlējoties”. Darbošanos vadīja Irita Pole” (Rūjienas pilsētas bibliotēka), “Veiksmīgākais pasākums bija “Sveču veidošanas meistarklase Ēveles bibliotēkā”, kas tika filmēta ReTV raidījumam “Mājai un sētai” un ir apskatāma platformā YouTube” (Ēveles pagasta bibliotēka), “Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi pārskata periodā bija pārgājiens uz Caurumkrogu, izbraukuma pasākums uz Dziesmusvētku ekspozīciju” (Kocēnu pagasta bibliotēka).

Veiksmīgs piemērs, kā bibliotēkas popularizēšanai izmantot sociālos medijus, ir no Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēkas. Tā sagatavoja un ievietoja Facebook profilā novadpētniecības rakstura informāciju: “Toreiz un tagad” un “Katrām durvīm ir savs stāsts, Aiz katrām durvīm ir cits stāsts”. “Šai informācijai sekoja atgriezeniskā saite no vietējās kopienas. Cilvēki nāca un dalījās atmiņās par agrākiem laikiem, par mājām, kuru vairs nav” (Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēka).

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Partneri	Sadarbības veids, realizētas aktivitātes
Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām	
<i>Bērzaines pagasta bibliotēka</i> Transporta pakalpojumi - grāmatu, dokumentu atvešana, aizvešana, naudas nogāde kasē, semināri, pasākums. Pašvaldības mājas lapa pasākumu un informācijas ievietošanai.	
<i>Brenguļu pagasta bibliotēka</i> Sadarbības ar Burtnieku, Kauguru un Trikātas apvienību- transports, dokumentu, grāmatu nogāde uz Valmieru un apvienības un citām bibliotēkām, tehniskais atbalsts, preču piegāde.	
<i>Burtnieku pagasta bibliotēka</i> Sadarbība ar Burtnieku apvienības administrāciju finansējuma piesaistē, dokumentu aprītē. Sadarbība ar sociālo dienestu informācijas apmaiņā.	
<i>Dikļu pagasta bibliotēka</i> Sadarbība ar Kocēnu apvienības pārvaldi, Valmieras novada Finanšu un ekonomikas nodaļu un Grāmatvedības nodaļu, pašvaldības Informācijas tehnoloģiju centru.	
<i>Ipiķu pagasta bibliotēka</i> Sadarbība ar Valmieras novada pašvaldību - finansiālais nodrošinājums. Sadarbības ar Rūjienas pārvaldi - saimnieciskais nodrošinājums.	

Jērcēnu pagasta bibliotēka

Sadarbība ar Valmieras novada pašvaldības kultūras darbiniekiem, sociālo darbinieku un citiem pašvaldības specialistiem, paplašinoties pašvaldības deliģēto pakalpojumu jomā bibliotēkām.

Kauguru pagasta bibliotēka

Sadarbība ar Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienību - informācijas apmaiņa, saimnieciskie darbi

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka

Notiek sadarbība ar apvienības pārvaldnieku dažādu dokumentu nogādāšanā uz Valmieru vai citu apvienības bibliotēku. Sadarbībā ar saimniecības daļu tiek atrisinātas tehniskas vajadzības, lai bibliotēkas pasākumi un izstādes varētu tikt realizētas.

Kocēnu pagasta bibliotēka

Iedzīvotāju sapulces "Sniedz ieguldījumu savas dzīvesvides pilnveidē" organizēšana bibliotēkā;

Nodarbība "Emocionālā inteliģence" projekta "Veselības veicināšanas pakalpojumu pieejamība Valmieras novada Kocēnu apvienības iedzīvotājiem" ietvaros.

Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēka

Sadarbības ar Valmieras novada pašvaldību - tiešsaistes semināri par darbu NINO, par darba aizsardzību, par budžeta plānošanu. Konsultācijas par grāmatvedības jautājumiem.

Ķonu pagasta bibliotēka

Neskaidrību gadījumos atbalstošas budžeta ekonomiste un grāmatvede. Iespēja iesaistīties Veselības veicināšanas projektā, nodrošinot veselīga dzīvesveida apmācības

Lodes pagasta bibliotēka

Sadarbība ar Rūjienas apvienības pārvaldi un Valmieras novada pašvaldību, saistībā ar KAP sniegtajiem pakalpojumiem.

Matīšu pagasta bibliotēka

sadarbība ar Valmieras novada pašvaldību - finanses

Mazsalacas pilsētas bibliotēka

Tikšanās ar Saeimas deputātu H.Rokpelni un viņa palīgu V.Ecmani.

Projekta "Filozofu lapene" īstenošana.

Soaiālā dienesta 10 nodarbību cikls "Bērnu emocionālā audzināšana" bibliotēkas telpās.

Iedzīvotājiem aktuālās informācijas pieejamība bibliotēkā - anketas, iesniegumu veidlapas, bukleti u.tml. Pašvaldības semināri par darbiniekiem aktuāliem jautājumiem. Dalība Mazsalacas apvienības iestāžu vadītāju sanāksmēs.

Naukšēnu pagasta bibliotēka

Neskaidrību gadījumos atbalstoša budžeta ekonomiste un grāmatvede no apvienības pārvaldes. Apvienības dārznieces atbalsts rudens iedzīvotāju iesaistes akcijā "Ziedošs ceļš uz bibliotēku"

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēka

Jaunākās aktuālākās informācijas izvietošana, informācijas apmaiņa, VPKVAC pakalpojumi.

Ramatas pagasta bibliotēka

Notiek sadarbība ar Valmieras Zīmolveidības nodaļu, kurai tiek iesniegta informācija par pasākumiem bibliotēkā, un Mazsalacas apvienību, kura informāciju par pasākumiem izplata apvienības Facebook lapā

Rencēnu pagasta 1.bibliotēka

Konsultācijas ar klientu apkalpošanas punkta darbu saistītos jautājumos.

Konsultācija ar Valmieras arhitekti Zandu Lapsu bibliotēkas telpu un mēbeļu dizaina vizuālo risinājumu jautājumos.

Rencēnu pagasta 2.bibliotēka

Sadarbība ar Burtnieku apvienības darbiniekiem

Sedas pilsētas bibliotēka

Valmieras pašvaldības speciālistu konsultācijas par pakalpojumiem, tai skaitā ar Strenču VPVKAC speciālisti, informācijas apmaiņa, sadarbība ar grāmatvedību, budžeta ekonomistu, maksājumu nodošana kasē, sadarbība ar sociālo darbinieku, pakalpojumu sniegšanā iedzīvotājiem, kā arī pēc nepieciešamības darbs ar citiem pašvaldības speciālistiem

Sēļu pagasta bibliotēka

Mazsalacas, Rūjienas pārvaldes - dokumenti, kase

Strenču pilsētas bibliotēka

Valmieras novada Kultūras pārvalde

Trikātes pagasta bibliotēka

Sadarbība ar Valmieras novada pašvaldību - finansējums.

Tikšanās ar budžeta ekonomisti, plānojot jauno budžetu.

Vaidavas pagasta bibliotēka

Lokālpatriotisma ideju konkursa "Mans ciems, mana pilsēta= mans lepnums" prezentācija. Tikšanās ar Valmieras novada fonda projekta koordinatori.

Valmieras pagasta bibliotēka

Sadarbība ar Burtnieku apvienības pārvaldi, Valmieras novada Burtnieku Finanšu un ekonomikas nodaļu, Grāmatvedības nodaļu, pašvaldības Informācijas tehnoloģiju centru, Zīmolvedības un sabiedrisko attiecību nodaļu.

Vecates pagasta bibliotēka

Labklājības ministrija, pilotprojekts "Sociālais darbs kopienās", Latvijas Universitātes aģentūra "Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts" (LU LFMI), Burtnieku apvienības pārvalde

Zilākalna pagasta bibliotēka

Zilākalna un Bērzaines pagasta īpašuma un apsaimniekošanas speciāliste Madara Melbārde Žukova - saimnieciskais un informatīvais atbalsts, transporta izmantošana.

Novada pašvaldība un Kocēnu apvienības pārvalde - finansiālais un informatīvais atbalsts.

Sadarbība ar bibliotēkām

Visas filiālbibliotēkas. Sadarbība ar Valmieras bibliotēku:

- profesionālās pilnveides mācību programmas un pasākumi;
- regulāra metodiskā palīdzība;
- regulārs atbalsts bibliotēkas reglamentēto dokumentu sagatavošanai un kvalitātes kontroles nodrošināšanai;
- konsultācijas un atbalsts lietvedības un regulārās dokumentu plūsmas kvalitātes nodrošināšanai;
- darba kvalitātes atbalsta pasākumi;
- Valmieras novada bibliotēku kopkataloga un BIS Alise darbības nodrošinājums;
- SBA pakalpojumu nodrošinājums.

Visās bibliotēkās aktīvāka sadarbība notiek novada apvienību ietvaros.

Valmieras novada Kocēnu apvienības publisko bibliotēku vadītājas:

-grāmatu saņemšana/nodošana SBA kārtā;

-dažādu aktuālu darba jautājumu risināšana;

-03.03. "Latvijas grāmatu izstāde 2023" Ķīpsalā apmeklējums;

-09.06. Sarunu festivāla "Lampa 2023" apmeklējums;

-22.09. Bibliotēkāju un lasītāju došanās uz I.Ziedoņa un pirts muzejiem.

Sadarbība ar izglītības iestādēm

Bērzaines pagasta bibliotēka

Sadarbība ar Kocēnu pirmsskolas izglītības iestādi "Auseklītis" Bērzaines filiāle-bērnu-

dārza nodarbības bibliotēkā, iknedēļas apmeklējumi, izstādes, pasākumi - tikšanās ar grāmatu autoriem un ilustratoriem.

Brenguļu pagasta bibliotēka

Brenguļu bērnudārzs- pasākumi, nodarbības bibliotēkā

Burtnieku pagasta bibliotēka

Sadarbība ar Burtnieku Ausekļa pamatskolu pasākuma “Rakstnieks bibliotēkā” norisē, izstādes “Runcis Puncis” veidošanā, Valsts svētku pasākuma-erudīcijas konkursa sagatavošanā. Sadarbība ar PII “Sienāzītis” pasākuma “Rakstnieks bibliotēkā” un Ziemeļvalstu literatūras nedēļas pasākuma norisē, “Pūcītes skolas” un Lasīšanas izaicinājuma 2023 Grāmatu Bingo “Apkārt pasaulei” aktivitātēs.

Dikļu pagasta bibliotēka

PII “Cielaviņa”

Bērnudārza grupiņu bērniem tika organizētas bibliotekārās stundas, tematiski pasākumi, tikšanās ar mākslinieci A.Staku, pasakas ar R.Zapacki.

J.Neikena Dikļu pamatskola

Bibliotēkā notika radošā darbnīca ”Izgatavo savu puķu podiņu.Tika organizēta lekcija “Izteiksmīgas lasīšanas noslēpumi”, tikšanās ar rakstnieku Dz. Tilaku, ornitologu V. Ķerus, dziesminieku Ā.Ziemeli.

Kocēnu pamatskola

Kocēnu pamatskolas 1.A un .B klases iepazīšanās ar bibliotēku un "Mana sapņu grāmata" zīmēšana.

Ipiķu pagasta bibliotēka

Rūjienas pirmsskolas iestāde - sadarbība pasākumu organizēšanā

Kauguru pagasta bibliotēka

Sadarbība ar J.Endzelīna Kauguru pamatskolu - darbošanās BJVŽ un Skaļās lasīšanas projektā, Grāmatu Bingo projektā. Bērnu pasākumu organizēšanā Popiela, radošās darbnīcas bibliotēkā.

LU Valsts valodas institūts, Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra projekta realizācija, kurā iesaistās Kauguru pagasta bibliotēka.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka

Sadarbībā ar J.Endzelīna Kauguru pamatskolu pārskata gadā esam veidojuši valodas jautājumiem veltītas viktorīnas J. Endzelīna 150 gades pasākumos.

Sadarbībā ar PII “Pasaciņa” darbiniekiem realizējam bērnu iepazīstināšanu ar bibliotēku, radināšanu to apmeklēt.

Sadarbība ar LU Valsts valodas institūtu realizējot LU Valsts valodas institūta virzīto projektu “Tēvzemes atlants: Valodas diena un lauka pētījumi Valmieras novadā”

Kocēnu pagasta bibliotēka

Noorganizēti pasākumi Kocēnu pamatskolas skolēniem un PII Auseklītis audzēkņiem, sadarbība ar pedagogiem grāmatu iepirkumā.

Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēka

Sadarbība ar Rubenes skolu un Rubenes bērnudārzu.

“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas” aktivitātes.

“Skaļās lasīšanas konkurss”.

Bibliotekārās stundas.

Reizi mēnesī nodarbības bērnudārza sagatavošanas grupā.

Ķoņu pagasta bibliotēka

Sadarbība ar Naukšēnu vidusskolu, tematiskos pasākumos dodot iespēju skolēnu radošo darbu izstādēm bibliotēkā. Sadarbība ar Naukšēnu skolas bibliotēku, iesaistot bērnus lasīšanas veicināšanas aktivitātēs

Lodes pagasta bibliotēka

Sadarbība ar Rūjienas vidusskolas pašpārvaldi - palīdzība informācijas meklēšanā, atlasē par konkrētām tēmām, kas nepieciešama skolēnu organizētajiem pasākumiem.

Matīšu pagasta bibliotēka

ar skolas bibliotēku - krājuma komplektēšana, pasākumi bērniem, PII "Namiņš"

Mazsalacas pilsētas bibliotēka

Mazsalacas vidusskola: Nodarbība par EBSCO, LNB digitālajām kolekcijām un Primo meklētāju, Dzejas dienu ietvaros tikšanās ar dzejnieku Žeberu

Mazsalacas Mūzikas un mākslas skola: audzēkņu darbu izstādes "Siltums zem ziemas segas", "Mana vieta, mans laiks". BN

Mazsalacas PII "Dārziņš": audzēkņu darbu izstāde, nodarbības par medijpratību Mazsalacas PII "Dārziņš" 4 – 7 gadus veciem bērniem, Ziemeļvalstu literatūras pasākums "Ziemassvētki Ziemeļvalstīs"

Rūjienas mākslas skola: audzēkņu diplomdarbu izstāde RAKSTU KOMPOZĪCIJAS.

Pēc pieprasījuma tematisko grāmatu kopu atlase Mazsalacas PII audzinātājiem.

Rūjienas Tautskolas mākslas kursu pieaugušajiem dalībnieku darbu izstāde "Klusā daba".

Naukšēnu pagasta bibliotēka

Sadarbība ar Naukšēnu vidusskolu, iesaistot lasīšanas veicināšanas aktivitātēs, tematiskos pasākumos, dodot iespēju skolēnu radošo darbu izstādēm bibliotēkā.

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēka

Strenču Mūzikas skolas
audzēkņu un pedagogu koncerts.

Ramatas pagasta bibliotēka

Ramatas pirmsskolas izglītības iestādi "Dārziņš"- "Taurenīšu grupas bērniem", dzejas dienās paši rakstījam dzejoļi.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēka

Sadarbība ar Rencēnu pamatskolu:

- Tikšanās ar rakstnieci Ievu Melgalvi radošā darbnīcā "Iesākumā bija vārds"
- Piedalīšanās žūrijas darbā Rencēnu pamatskolas skolēnu Skaļās lasīšanas sacensībās.
- Sadarbība ar Rencēnu pamatskolas PII:
- "Otrdienas - ķepu dienas". Lasīšana kopā ar bibliosuni Cunami un bibliotekāri Līgu
- Ziemeļvalstu literatūras nedēļas lasījums. Rītausmas stunda
- Sadarbība ar Jūrmalas profesionālo vidusskolu:
- Rencēnu pagasta 1. bibliotēku kā prakses vietu savas specialitātes apguvei izraudzījās šīs skolas audzēkne Lāsma Zukure.

Rūjienas pilsētas bibliotēka

Rūjienas vidusskola - BŽ, Ceļojošā Grāmatu soma, Iepazīšanās pasākumi ar bibliotēku, tematiski pasākumi, literatūras saraksti.

Rūjienas PII "Vārpiņa" Eko skolas projekti: marts - "Mežs", novembrī - "Burti un skaņas".

Naukšēnu PII - iepazīšanās ar bibliotēku.

Sedas pilsētas bibliotēka

Strenču pamatskolas Sedas filiāle - klašu stundas, karjeras dienas, izstāžu apmeklēšana;

Pirmsskolas iestādes Sedas grupa - iepazīšanās ar bibliotēku, izstādes apmeklēšana

Sēļu pagasta bibliotēka

Rūjienas Tautskola - aušanas lietas

Strenču pilsētas bibliotēka

Strenču pirmsskolas izglītības iestāde "Minkāns";

Strenču pamatskola;

Valmieras Mākslas un Dizaina vidusskola.

Trikātas pagasta bibliotēka

Trikātas pamatskola - lasīšanas veicināšanas pasākumi.

Valmieras pagasta bibliotēka

Valmieras pagasta PII „Burtiņš”: 2023. gadā izstrādāts kultūrizglītojošais piedāvājums PII iestādēm, bibliotekārās stunda pirmsskolas vecuma bērniem, kopienas iesaistīšanas senioru atbalsta akcijā “Bērni zīmē apsveikumu Ziemassvētkos senioram!”

Valmieras Viestura vidusskola: 2023. gadā izstrādāts kultūrizglītojošais piedāvājums sākumskolai, pasākumu cikls “Skolēns satiek R.A.K.S.T.N.I.E.K.U”. 2023. gadā tika organizētas tikšanās ar ornitologu, rakstnieku V.Ķerrus un mūziķi, grāmatas “Drošāks es” autoru A. Gruzdiņu.

Zilākalna pagasta bibliotēka

Jura Neikena Dikļu pamatskolas pirmsskolas izglītības Zilākalna grupu audzinātājās un audzēkņi - dažādu norišu plānošana un realizēšana.

Kultūras centri, jauniešu centri

Bērzaines pagasta bibliotēka

Bērzaines TN

Brenguļu pagasta bibliotēka

Trikātas KC, Valmieras KC, Trikātas JC-sadarbība, atbalsts pasākumos

Burtnieku pagasta bibliotēka

Sadarbība ar Burtnieku kultūras centru izstāžu organizēšanā, novadpētniecības materiālu popularizēšanā, pasākumu scenāriju izstrādē un norisē.

Sadarbība ar Burtnieku jauniešu centru skolēnu nodarbinātības programmā, Valsts svētku pasākuma-erudīcijas konkursa sagatavošanā, izzinošu ekskursiju vadīšanā vasaras nometņu dalībniekiem. Informācija apmaiņa par aktualitātēm jauniešu jomā.

Dikļu pagasta bibliotēka

Dikļu kultūras centrs, muzikāli literāra pēcpusdiena “Ieskandinot adventi”

Ēveles pagasta bibliotēka

Sadarbība ar biedrību “Ēveles skola”, Oregami meistarklases vadīšana.

Sadarbība ar Ēveles kultūras centru- kopīgs ielīgošanas pasākums Ēveles muižas parkā, Oregami nodarbību vadīšana Ēveles pagasta svētkos.

Sadarbība ar Ķoņu kultūras centru, Oregami nodarbību vadīšana Ķoņu kalnu svētkos.

Jērcēnu pagasta bibliotēka

Jērcēnu tautas namu– Saulgriežu svinības, ārstnieciskās vingrošanas nodarbības un citi pasākumi un izstādes

Kauguru pagasta bibliotēka

Trikātas kultūras centrs - informācijas apmaiņa, Kauguru kultūras nams - tehniskais atbalsts, dalība pasākumos.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka

Kultūras jautājumos sadarbojamies ar novada kultūras un izglītības iestādēm, īpaši dažādu kultūras dzīves notikumu organizēšanā un atspoguļošanā. Sadarbībā ar Kauguru kultūras namu organizējam gadskārtu un atceres pasākumus gan Mūrmuižā, gan Pekas kalnā vai Baltijas ceļa atceres pasākumu Cēsu - Valmieras šosejas malā.

Ar Trikātas kultūras centru sadarbojamies publicējot informāciju sociālajos tīklos.

Kocēnu pagasta bibliotēka

Sadarbībā ar Kocēnu kultūras namu organizēts Dzejas dienu pasākums, literatūras izstāde Genocīdu upuru piemiņas dienā, sadarbībā ar Valmieras kultūras centru J. Ences medību trofeju ekspozīcija, dalība Muižas svētku pasākumos

Lodes pagasta bibliotēka

Lodes kultūras centru, sadarbība organizējot un veidojot izstādes, pasākumus. Realizētas 7 aktivitātes.

Matīšu pagasta bibliotēka

ar Matīšu Tautas namu novadpētniecības materiālu izstādes

Mazsalacas pilsētas bibliotēka

Pilsētas svētku ietvaros stāstnieku kopas dalība pasākumā “Iepazīšanās ar Āža krogus vēsturi”. Augšdaugavas novada kultūras darbinieku pieredzes apmaiņas vizīte Mazsalacas pilsētas bibliotēkā.

Naukšēnu pagasta bibliotēka

pēc vajadzības - sadarbība tehniskā (skaņas) nodrošinājumā

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēka

Strenču kultūras centrs - informācija par pasākumiem, afišas.

Ramatas pagasta bibliotēka

Sadarbība ar Ramatas kultūras centru- tikšanās ar Valmieras muzeja vēstures nodaļas vadītāju Lieni Rokpelni projekta ietvaros

Rencēnu pagasta 1.bibliotēka

Rencēnu kultūras nams:

- Dzejas dienu 2023 pasākums “Dzejas mirklis mūzikā” (Pasākuma satura kopīga izveide un sniegums klausītājiem)
- Radošā darbnīca bērniem un ieinteresētiem vecākiem “Kā pārtop dziedziņi”. (Kultūras nama telpu izmantošana)

Rencēnu pagasta 2.bibliotēka

Rūjienas jauniešu centru

Rūjienas pilsētas bibliotēka

Rūjienas un Naukšēnu kultūras centri - Rūjienas pilsētas svētki – radošā darbnīca, svētku gājiens. Ķoņu kalna svētki, Naukšēnu Brūža svētki.

Rūjienas jauniešu centri - Valentīndienas pasākums pilsētas parkā

Rūjienas tautskola - Amatnieku-rokdarbnieku izstādes – Lakats; Ziemas krāsas amatnieku darbos.

Sedas pilsētas bibliotēka

Sadarbība kultūras pasākumos ar Strenču Kultūras centru - palīdzība kultūras pasākumos

Sēļu pagasta bibliotēka

Mazsalacas Jauniešu centrs - bērnu pasākumi

Mazsalacas kultūras centrs - izmantoju bibliotēkas pasākumiem telpas, aizvietoju kultūras darbinieci, saimnieciski esmu palīdzējusi pasākumu organizēšana -brīvprātīgais darbs.

Strenču pilsētas bibliotēka

Strenču pilsētas kultūras nams.

Trikātas pagasta bibliotēka

Trikātas Kultūras centrs - sadarbība pasākumu veidošanā, kopēji pasākumi, sarunas

Valmieras pagasta bibliotēka

2023. gadā Valmieras pagastā tika reorganizēts Valmieras pagasta kultūras centrs, jauniešu centru apkalpojošajā teritorijā nav.

Vecates pagasta bibliotēka

Vecates pagasta kultūras centrs, Matīšu tautas nams

Zilākalna pagasta bibliotēka

Zilākalna kultūras nams - informatīvais atbalsts, novadpētniecības materiālu izstāde, dzejas dienu pasākums pieaugušo auditorijai.

Muzeji

Bērzaines pagasta bibliotēka

Valmieras muzejs - 6 izstādes

Brenguļu pagasta bibliotēka

Valmieras muzejs-ceļojošās izstādes

Burtnieku pagasta bibliotēka

Sadarbība ar Valmieras muzeju. Valmieras muzeja Novadpētniecības un apmeklētāju centra vadītāja Ingrīda Zīriņa, ar stāstījumu par muzeja ekspedīcijām Burtņiekos, piedalījās pasākumā “Vārdu un uzvārdu stāsti”

Jeru pagasta bibliotēka

Valmieras muzeja ekspress izstāde “Zīmogs laikmeta liecinieks” . Papildināts ar vēstures istabas dokumentiem un pagasta zīmogiem.

Valmieras muzeja izstāde "Lelles lellītes. Spēles spēlītes" "

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka

Valmieras muzeja fonda materiāli ir nodoti Mūrmuižas Tautas universitātes istabas ekspozīcijā.

Kocēnu pagasta bibliotēka

Bibliotēkā tiek izvietotas Valmieras muzeja sagatavotās izstādes ("Plūdi Gaujā", "Draule. Velniņi. Blaumanis"), izstādīti eksponāti no Lejasbregžu un Meldru muzeja.

Ķoņu pagasta bibliotēka

Naukšēnu Cilvēkmuzejs -savstarpēja informācijas apmaiņa pēc nepieciešamības

Valmieras muzejs - iespēja izmantot ceļojošās izstādes

Lodes pagasta bibliotēka

Valmieras muzejs - izstādītas divas ceļojošās izstādes. Rūjienas izstāžu zāle- novadpētniecība informācijas meklēšana.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka

Mazsalacas muzeja ekspresizstādes par Rīgas un Baznīcas ielu vēsturi un “Martai Grīnvaldei - 110”.

Valmieras muzeja ceļojošā izstādes "Latviskais pasaules skats. Patība. Raksts. Zīmes.”, “Kur karogs plīvo”, Sindijas Mačtamas izstāde izstāde "Saknes debesīs" un "Karīnas Priedītes ilustrācijas".

Naukšēnu pagasta bibliotēka

Naukšēnu Cilvēkmuzejs -savstarpēja informācijas apmaiņa pēc nepieciešamības

Valmieras muzejs - iespēja izmantot ceļojošās izstādes

Rencēnu pagasta 1.bibliotēka

- Rencēnu pamatskolas novadpētniecības muzejs

(ar ikdienas darbu saistītas norises: dokumentu un fotogrāfiju kopēšana, skenēšana, izdruku veikšana, Word dokumentu veidošana, afīšu izgatavošana, u.c.)

- Stāstu pēcpusdiena “Ko stāsta Zirgu pasta stacija un vecais krogs Rencēnos?”
- Ekskursija uz Imanta Ziedoņa muzeju Murjānos

Rencēnu pagasta 2.bibliotēka

Valmieras muzejs

Rūjienas pilsētas bibliotēka

Naukšēnu Cilvēkmuzejs - Grāmata par Rūjienas vidusskolas vēsturi

Rūjienas izstāžu zāle - informācija par vēstures faktiem. Izstādes “Rūjienai 100” izmantošana.

Naukšēnu Cilvēkmuzejs - grāmata par Rūjienas vidusskolas vēsturi saņemšana.

Sedas pilsētas bibliotēka

Apmeklētāju informēšana par Sedas pilsētas kultūras namā izvietoto, par Sedas pilsētas vēsturi liecinošo, ekspozīcijas zāli pārskata gadā nebija, jo ekspozīcija uz laiku slēgta.

Strenču pilsētas bibliotēka

Valmieras muzejs;

Latvijas Fotogrāfijas muzejs.

Valmieras pagasta bibliotēka

Valmieras muzejs (Valmieras pagasta bibliotēkas lasītāju Grāmatu Bingo “Apkārt pasaulei!”noslēdzošais pasākums, I. Lancmaņa gleznu izstādes “Imants Lancmanis” apmeklējums.

Amatierteātri, ansambļi, deju kopas, sporta centri

Bērzaines pagasta bibliotēka

Bērzaines amatierteātris

Brenguļu pagasta bibliotēka

Sporta centrs "Kaimiņi" - sadarbība

Burtnieku pagasta bibliotēka

Sadarbība ar Burtnieku senioru amatierteātra režisori repertuāra izvēlē

Ipiķu pagasta pārvalde

Rūjienas, Burtnieku, Mazsalacas pārvaldes pašdarbnieki - sadarbība pasākumu organizēšanā.

Jērcēnu pagasta bibliotēka

Sadarbība ar folkloras kopu „Mežābele” - gadskārtu ieražu popularizēšanā.- pavasara, vasaras un ziemas saulgriežu svinēšana tautas tradīciju garā.

Jeru pagasta bibliotēka

Brīvdabas teātra izrāde.

Rūjienas KN amatierteātris "Vitrāža" ar lugu "Ak šī jaukā lauku dzīve".

Kauguru pagasta bibliotēka

Sadarbība ar amatierteātri "Vīzija" - bibliotēkas telpās notiek lugu tekstu lasījumi, aktieri piedalās bibliotēkas aktivitātēs.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka

Folkloras kopas "Stutes" mēģinājumi notiek Mūrmuižas bibliotēkas telpās. Meklējam informāciju par folkloras tēmām, apgūstam dziedāšanas prasmes - šī ikdienas izziņa nebūtu realizējama, ja folkloras kopa ikdienā nedarbotos bibliotēkā.

Ķoņu pagasta bibliotēka

Muzikāla sadarbība ar folkloras kopu "Dzīne", Valmieras novada bibliotekāru uzņemšanā pasākumā "Naukšēnu bibliotēkai 110", Jāņu laika apdziedāšanā, rudens vakarēšanā u.c.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka

Stāstu un dziesmu vakars "No tava smaids sairst saltais sniegs" ar Agritu Gruzdiņu, Rūjienas senioru ansambli "Ievas" un Mazsalacas stāstnieku kopu.

Naukšēnu pagasta bibliotēka

Muzikāla sadarbība ar folkloras kopu "Dzīne", Valmieras novada bibliotekāru uzņemšanā pasākumā "Naukšēnu bibliotēkai 110", pasākumā "Baltijas dziļjūra"

Atbalsts Naukšēnu senioru biedrībai "Sarma" datorprasmju jautājumos

Sedas pilsētas bibliotēka

Bibliotēkā notika koncerts, kuru sniedza bērnu ansamblis "Notiņas".

Valmieras pagasta bibliotēka

Tautas lietišķās mākslas studijas "Riekums" tautas lietišķā mantojuma izstāde 2023

Vecates pagasta bibliotēka

Vecates jaunais vokālais ansamblis "Dziedātprieks"

Mediji, NVO, sociālās aprūpes iestādes

Bērzaines pagasta bibliotēka

Sieviešu apmācības un kultūras centrs "Sonore" - izstādes, nodrābības, informācija, Laikraksts "Liesma" - informācijas ievietošana.

Burtnieku pagasta bibliotēka

Sadarbība ar biedrību "Burtnieku kultūrvidē" projektu izstrādē.

Sadarbība ar Tūrisma un kāzu aģentūru „Man Burt Nieks” tūrisma informācijas popularizēšanā, novadpētniecības materiālu izmantošanā. Sadarbība ar pensionāru biedrību "Burtnieku seniori" pasākumu organizēšanā un popularizēšanā.

Jeru pagasta bibliotēka

Kopā ar Rūjienas novada Tautskolu tika organizēts pasākums - Veselības diena "Ātri un veselīgi pagatavojami ēdieni no rudens veltēm". Pasākums kopā ar uzturzinātnes speciālisti

Daci Meiju. (Aktivitāte norisinās projekta Nr.9.2.4.2./16/I/053 “Veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumu pieejamības uzlabošana Rūjienas apvienības iedzīvotājiem”ietvaros)

Jērcēnu pagasta pārvalde

Strenču novada nodaļu „Glābiet bērnus” un “Esam Jērcēniem” pasākumu organizēšanā. Cieša sadarbība ar „Piļu un muižu asociāciju”-publicitāte par Leģendu nakts pasākumu.

Ķoņu pagasta bibliotēka

Sadarbība ar biedrību *Ķoņu kalna dzīves skola*

Lodes pagasta bibliotēka

Sadarbība ar SAC ”Lode”, grāmatu un periodikas apmaiņa ar klientiem. Individuālas apmācība digitālo resursu lietošanā. Tiek pielāgota pasākuma pieejamība SAC klientiem. Klientiem tiek piedāvātas audiogrāmatas un grāmatas palielinātajā drukā.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka

Aktuālās informācijas publicēšana, žurnālistu klātbūtne bibliotēkas pasākumos, piemēram, par pasākumu “Vārdu un uzvārdu stāsti”, par tikšanos ar mākslinieci Ievu Baumgarti u.c.

Māra Smilgas (cilvēka ar īpašām vajadzībām) zīmējumu izstāde. Dienas centrā "Laiva" animācijas filmu rīts un dzejas dienu aktivitātes cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Mazsalacas senioru biedrība “Atbalss” nodarbība par e-parakstu un Zoom lietošanu.

Rencēnu pagasta 1.bibliotēka

Rencēnu pagasta pensionāru biedrība “Sapratne” (Konsultatīvais darbs Word un Excel dokumentu veidošanā, dokumentu kopēšana un izdruka, u.c.)

Camphill ciemats “Rožkalni”

- Ziemeļvalstu literatūras nedēļas lasījums. Krēslas stunda.
- Lilijas mājas atklāšanas pasākums

Rūjienas pilsētas bibliotēka

Sociālās aprūpes centrs “Rūja”, Rūjienas senioru māja - grāmatu piegāde.

Rūjienas senioru biedrība “Rūjienas ievas”.

Sedas pilsētas bibliotēka

NVO “Cerības pakāpiens” palīdzība biedrības dokumentācijas sakārtošanā, līdzdalība projektu sagatavošanā un realizācijā, kas tika ieviesti 2023.gadā.

Strenču pilsētas bibliotēka

Valmieras novada fonds;

laikraksts “Liesma”;

radošā apvienība “Orbīta”;

Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca.

Valmieras pagasta bibliotēka

Valmieras pagasta senioru klubs “Mežābele”,

Latviešu brīvprātīgo atbalsta grupu Ukrainai jeb biedrība Forpost UA/LV īstenota Ukrainas atbalsta akcija “Miera dzērvītes Ukrainai”.

Vecates pagasta bibliotēka

Biedrība LAUKKU, Horeogrāfu asociācija

Zilākalna pagasta bibliotēka

Senioru nams “Zilaiskalns”- interesentiem grāmatu priekšā lasīšana, jauno grāmatu apskats, iepazīšanās ar bibliotēku.

Uzņēmumi, uzņēmēji, brīvprātīgie

Bērzaines pagasta bibliotēka

Z/S “ATMATAS” - autoveikals - grāmatu apmaiņa ar bibliotēkas klientiem ; veikals

Brenguļu pagasta bibliotēka

Brenguļu pagasta uzņēmēji, brīvprātīgie- atbalsts pasākumu organizēšanā.

Burtnieku pagasta bibliotēka

SIA "Zaltes"- preču iegāde, floriste Agita Brambate- konsultācijas telpu noformēšanā, telpu dekorēšanā.

Sadarbība ar Dabas aizsardzības pārvaldi ceļojošās fotoizstādes "Zaļie Dārgumi" norisēs.

Jērcēnu pagasta pārvalde

Turpinās sadarbība ar tūrisma firmām "Jaunie rakursi", „Skaistie skati”, kuras nodrošina grupas un koordinē to apmeklējumu Jērcēnmuižā. Turpinās sadarbība ar vietējo sabiedrību un uzņēmējiem. Ēnu Laurenoviča, kura gatavo "Dižozola zīļu dzērienu" un Jērcēnmuižas viesi regulāri vēlas to degustēt. Sanda Ķimse- sertificēta fizioterapeite- vada vingrošanas nodarbības

Jeru pagasta bibliotēka

Z/s "Cīruļi" peoniju izstāde Endzeles muižas pagalmā

Kauguru pagasta bibliotēka

VIRJA LK SIA - grāmatu iepirkšana.

Inga Rasa, Sandra Andrupe - konsultācijas, darbošanās telpu noformēšanā.

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka

Regulāra sadarbība ar SIA Virja grāmatu iegādē. Sadarbība ar privātpersonu - bibliotēkas lasītāju Sarmīti Lēnerti nogādājot grāmatas tiem lasītājiem, kuri paši slimības vai vecuma dēļ uz bibliotēku netiek.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka

Projekts "Vieda" Jēru klubā, Skaņkalnes pagastā. Projekta "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2022" dalībnieku brauciens uz Vīnkalniem un picu cepšanas meistarklase. Dalība pasākumā "Mazsalacas vadātājs" ar grāmatu telti. DEEP DEEP LIGHT dāvināja zīmola ūdenskrāsas Bērnu nodaļai

Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēka

Apmācību seminārs mednieku kolektīva "Gaustrumi" biedriem.

SIA Virja LK jauno grāmatu piegāde.

Aģentūras "Jauni rakursi" tūristu grupa.

Rencēnu pagasta 1. bibliotēka

Sadarbībā ar mākslinieci Gitu Dikensoni, veicot brīvprātīgo darbu, organizēta radošā darbnīca "Ziemassvētku rotu prieks"

Rencēnu pagasta 2. bibliotēka

Brīvprātīgie

Sedas pilsētas bibliotēka

Sadarbība ar vietējās kopienas brīvprātīgajiem - līdzdalība sporta dienas sarīkošana, diskusiju vietas par projektu aktivitātēm koordinācijas nodrošināšana

Strenču pilsētas bibliotēka

Brīvprātīgais darbs:

Baiba Leite- novadpētniecība

Barbara Dauvarte- svešvalodu apmācība pieaugušajiem.

Trikātas pagasta bibliotēka

VIRJA LK, SIA - grāmatu iegāde.

Valmieras pagasta bibliotēka

SIA "Valmiermuižas alus" - atbalsts bibliotēkas sabiedrisko pasākumu rīkošanā, 2023. gadā īstenots literārais iedvesmas vakars kopā ar rakstnieci Zani Nuts "

Vecates pagasta bibliotēka

Agnese Lūse <https://www.luse-research.com/>, Alda un Visvaldis Ķēniņi no z/s "Brasliņas"

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

Jeru pagasta bibliotēka

Novadpētniecības istabā.

1. Tikšanās ar Kārļa, Mildas un Austras Strauju radiniekiem no Polijas.
2. Bibliotēkā un Endzeles muižā viesojas bijušie skolas absolventi no Portugāles.
3. Bibliotēkā viesojas Igaunijas Moisakilas bibliotēkas vadītāja ar lasītāju grupu kuri apgūst latviešu valodu. Viņus pavada Igaunijas latvieši Uno Tislers un Ilga Surmets

Mazsalacas pilsētas bibliotēka

Nordplus projekts "Demokrātiskā bibliotēka" dalībnieku pieredzes apmaiņas brauciens uz Mazsalacas pilsētas bibliotēku

Rūjienas pilsētas bibliotēka

Pieredzes apmaiņas brauciens pie Tartu apriņķa sieviešu apvienības.

Sedas pilsētas bibliotēka

Sadarbība ar Tartu universitātes studentiem.

Strenču pilsētas bibliotēka

Eiropas Kultūras fonds

<https://culturalfoundation.eu/>

Crafting Europe

<https://www.craftingeurope.com/>

Vecates pagasta bibliotēka

Eiropas kultūras fonds, projekts #theEurope Challenge

Bibliotēkas vienmēr apzinās, ka īstenot tik dažādus uzdevumus un piedāvāt cilvēkiem daudzveidīgu vērtīgu saturu var tikai sadarbībā ar citiem partneriem. Daudz strādājam, lai noturētu esošos sadarbības partnerus un rastu jaunus, meklējot abpusēji interesantas formas. Kā var redzēt no apkopojuma tabulā, šie partneri ir ļoti dažādi.

Uzsākta sadarbība ar Ukrainas Mazo pilsētu asociācijas pārstāvniecību Latvijas Republikā. Sadarbībā ar Valmieras pašvaldību, Ukrainas Mazo pilsētu asociācijas izpilddirektori un pārstāvniecības vadītāju Oksanu Kiriļuku un Valmieras bibliotēku organizēts seminārs Ukrainas pašvaldību kultūras departamentu pārstāvjiem un bibliotēku darbiniekiem "Latvijas Bibliotēku tīkls un tā kultūras loma Eiropas telpā. Projekta aktivitātes un veiksmes stāsti". Seminārs izraisīja lielu interesi, sasniedzot maksimālo atļauto dalībnieku skaitu (100 cilvēki).

Eiropas Parlamenta deputātu Ijabs Ivars pastāstīja par bibliotēku lomu un nozīmi Latvijas un Eiropas sociāli kultūras telpā. Latvijas bibliotēku sistēmu, struktūru, funkcijas un mūsdienu tendences prezentēja Valmieras bibliotēkas direktores vietniece metodiskā darba jautājumos Olga Kronberga. Strenču pilsētas bibliotēkas vadītāja Inguna Dukure dalījās veiksmes stāstos un informēja par Strenču bibliotēkas darbību un darbu ar projektiem un starptautiskajiem partneriem. Plānots sadarbību turpināt.

—

— Pielikumi

Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienība

Kauguri

1. Rapa, Santa. Valodas diena Kauguros – veltījums valodai un Jāņa Endzelīna dzimtajam pagastam : [par pirmo novadu Valodas dienu Kauguros (Valmieras novads) un plānotajām aktivitātēm] / Santa Rapa // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.105 (2023, 13.sept.), 3.lpp. - [skatīts 24.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Valodas diena Kauguros – veltījums valodai un Jāņa Endzelīna dzimtajam pagastam 13.09.2023 Liesma](#)

Mūrmuiža

2. Dukure, Ilona. Valodas diena Kauguros – veltījums valodai un Jāņa Endzelīna dzimtajam pagastam : [par pirmo novadu Valodas dienu Kauguros (Valmieras novads)] / Ilona Fērmāne; fotogr. Ārija Romanovska ; tekstā stāsta LU Latviešu valodas institūta direktore un vadošā pētniece Sanda Rapa un Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras Toponīmikas laboratorijas vadītāja Vita Strautniece // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.109 (2023, 22.sept.), 7.lpp. : fotogr. - [skatīts 24.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Valodas diena Kauguros – veltījums valodai un Jāņa Endzelīna dzimtajam pagastam 22.09.2023 Liesma](#)

Burtnieku apvienība

Ēvele

3. Mājā un sētā. S3E51. : [Par bišu vaska sveču liešanas meistarklasi Ēveles bibliotēkā]. : [Video] / ReTV, (06.02.2023.). 0.-7.min. - [skatīts 07.02.2024] - Piekļuves adrese <https://www.youtube.com/watch?v=Jtfn90xWzh4>

Rencēni pagasta 1. bibliotēka

4. Auniņa, Andra. Kurp ej, bibliotēka? : [par sarunu pēcpusdienu ar lasītājiem Valmieras novada Rencēnu bibliotēkā] / Andra Auniņa // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.11 (2023, 25.janv.), 16.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Kurp ej, bibliotēka? 25.01.2023 Liesma](#)

5. Auniņa, Andra. Ko stāsta senās ēkas Rencēnos? : [par Rencēnu pagasta ēku vēsturi un stāstu pēcpusdienu bibliotēkā (Valmieras novads)] / Andra Auniņa // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.43 (2023, 14.apr.), 12.lpp. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Ko stāsta senās ēkas Rencēnos? 14.04.2023 Liesma](#)

6. Auniņa, Andra. Dzejas mirklis mūzikā : [par Rencēnu pagasta 1. bibliotēkas un Rencēnu kultūras nama rīkoto Dzejas dienu pasākumu] / Andra Auniņa // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.121 (2023, 20.okt.), 5.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Dzejas mirklis mūzikā 20.10.2023 Liesma](#)

Kocēnu apvienība

Kocēni

7. Zirne, Aiva. Tikšanās ar grāmatas "Nāvi mānot" autoru Haraldu Bruņinieku : [par grāmatas atvēršanas svētkiem Valmieras novada Kocēnu pagasta bibliotēkā] / Aiva Zirne // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.32 (2023, 15.marts), 3.lpp. : fotogr. - [skatīts 24.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Tikšanās ar grāmatas «Nāvi mānot» autoru Haraldu Bruņinieku 15.03.2023 Liesma](#)

8. Cukurs, Jūlijs. No kara spēlēm līdz vēsturiskam pētījumam : [par grāmatas par Sēlijas mežabrāļu gaitām no 1944. - 1952. gadam "Nāvi mānot" atvēršanas svētkiem Valmieras novada Kocēnu bibliotēkā] / Jūlijs Cukurs ; tekstā stāsta grāmatas autors, valmierietis Haralds Bruņinieks ; fotogr. Ārija Romanovska // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.35 (2023, 22.marts), [1.]lpp. : fotogr. - [skatīts 24.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: No kara spēlēm līdz vēsturiskam pētījumam 22.03.2023 Liesma](#)

9. Zirne, Aiva. Ideju burka nestāv tukša : [par idejām, pasākumiem, izstādēm un grāmatām : saruna ar Valmieras novada Kocēnu bibliotēkas vadītāju] / Aiva Zirne ; pierakst. Valentīna Brūniņa ; fotogr. Ārija Romanovska // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.60 (2023, 30.maijs), 5.lpp. : fotogr. - [skatīts 24.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Ideju burka nestāv tukša 30.05.2023 Liesma](#)

Rubene

10. Tikšanās ar iedzīvotājiem Rubenē : [par Valmieras novada Attīstības pārvaldes speciālistu tikšanos ar aktīvajiem iedzīvotājiem Rubenes bibliotēkā] / materiāla sagat. Valentīna Brūniņa // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.29 (2023, 8.marts), 5.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Tikšanās ar iedzīvotājiem Rubenē 08.03.2023 Liesma](#)

11. Rubene - "laimes ligzda" : [par Rubenes pamatskolas (Valmieras novads) audzēkņu iepazīšanos ar ciemata vēsturi un nozīmīgām vietām] / Ļena Kalniņa, Ginta Kaņepe // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.105 (2023, 13.sept.), 4.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Rubene – «laimes ligzda» 13.09.2023 Liesma](#)

Vaidava

12. Dukure, Inguna. Tikšanās vieta – Vaidavas pagasta bibliotēka : [par biblioterapiju, lauku bibliotēkām un tikšanos ar psihoterapeitu Ivaru Baulu] / Inguna Dukure // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.20 (2023, 15.febr.), 6.lpp. : fotogr. - [skatīts 26.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Tikšanās vieta – Vaidavas pagasta bibliotēka 15.02.2023 Liesma](#)

13. Jēkabsone, Elva. Valmieras muzejā meklē demokrātijas simbolus : [par Demokrātijas akadēmiju un mācību dienu muzejā Vidzemes dalībniekiem] / Elva Jēkabsone ; fotogr. Ārija Romanovska ; tekstā stāsta Aktīvo iedzīvotāju fonda programmas Vidzemes koordinatore - konsultante Gundega Siliņa un Vaidavas bibliotēkas vadītāja Inguna Dukure // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.22 (2023, 21.febr.), [1.] lpp. : fotogr. - [skatīts 26.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Valmieras muzejā meklē demokrātijas simbolus 21.02.2023 Liesma](#)

14. Cienastu skapis Vaidavā : [par iespēju dāvināt un dāvanas saņemt] / tekstā stāsta Vaidavas pagasta bibliotēkas vadītāja Inguna Dukure ; materiāla sagat. Valentīna Brūniņa // Liesma. -

Mazsalacas apvienība

Mazsalaca

15. Jeske, Zane. Bibliotekāri iepazīst labo praksi : [par bibliotēku pakalpojumiem cilvēkiem ar redzes traucējumiem, Mazsalacas bibliotēkas un starptautisko partneru realizētā projekta "Tech. Library" rezultātiem un daudzskāršošanas pasākumu "Citām acīm" (Valmieras novads)] / Zane Jeske // VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS INFORMATĪVAIS IZDEVUMS. - Nr.12 (18), (2022, dec.), 28.lpp. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Bibliotekāri iepazīst labo praksi 19.12.2022 Valmieras novada pašvaldības informatīvais izdevums](#)

16. Birkavs, Valdis. Valdis Birkavs: daudz pieļautu kļūdu : [par dzīvi pirms politikas un aktīvās politikas laiku : saruna Mazsalacas pilsētas bibliotēkā ar Latvijas Juristu biedrības dibinātāju, juridisko zinātņu doktoru, ekspremjeru] / Valdis Birkavs, Ojārs Beķeris ; pierakst. Elva Jēkabsone ; fotogr. Ārija Romanovska // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.11 (2023, 25.janv.), 13.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Valdis Birkavs: daudz pieļautu kļūdu 25.01.2023 Liesma](#)

17. Jēkabsone, Elva. Cilvēka vārds glabā veselu stāstu : [par stāstu pasākumu "Vārdu un uzvārdu stāsti" Mazsalacas bibliotēkā] / Elva Jēkabsone ; tekstā stāsta Valmieras bibliotēkas vecākā bibliotekāre Agita Lapsa un projekta vadītāja, Latvijas stāstnieku asociācijas valdes locekle Māra Mellēna un stāstnieks, mazsalacietis Dainis Rasa // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.33 (2023, 17.marts), 4.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Cilvēka vārds glabā veselu stāstu 17.03.2023 Liesma](#)

18. Apskatāms bibliotēkā : [par Mazsalacas bibliotēkā iekārtoto novadpētniecības ekspozīciju] / materiāla sagat. [aut. nez.] ; fotogr. Ārija Romanovska // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.41 (2023, 5.apr.), 4.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Apskatāms bibliotēkā 05.04.2023 Liesma](#)

19. Jeske, Zane. Stāstu pēcpusdiena "Tas notika Ipiķos" : [par Mazsalacas stāstnieku kopas dalībnieku rīkoto stāstu pēcpusdienu Valmieras novada Ipiķu izstāžu zālē un pasākuma dalībniekiem] / Zane Jeske ; fotogr. Dace Liepa // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.55 (2023, 17.maijs), 5.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Stāstu pēcpusdiena «Tas notika Ipiķos» 17.05.2023 Liesma](#)

20. Jēkabsone, Elva. Mākslinieces Ievas Baumgartes izstāde : [par tikšanos ar mākslinieci Valmieras novada Mazsalacas bibliotēkā] / Elva Jēkabsone ; fotogr. Ārija Romanovska // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.61 (2023, 31.maijs), 6.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Mākslinieces Ievas Baumgartes izstāde 31.05.2023 Liesma](#)

21. Apsīte, Liene. Dārzniecību stāsti : [par Mazsalacas pilsētas bibliotēkas stāstnieku kopas tikšanos pastaigā pa pilsētu un bijušo dārzniecību apmeklējumu] / Liene Apsīte // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.61 (2023, 31.maijs), 6.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Dārzniecību stāsti 31.05.2023 Liesma](#)

22. Jeske, Zane. Par iedzīvotāju iniciatīvas projekta "Vieda" aktivitāti : [par praktiskajām nodarbībām Jēru klubā Valmieras novada Skaņkalnes pagastā] / Zane Jeske // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.99 (2023, 30.aug.), 3.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Par iedzīvotāju iniciatīvas projekta «Vieda» aktivitāti 30.08.2023 Liesma](#)

23. Jeske, Zane. Mazsalacā, Ramatā, Vērsī un Ipiķos pēta senās fotogrāfijas : [par mākslinieces un animatores Daces Liepas realizēto projektu "1, 2, 3 - tie citi būs drīz" jeb 3 paaudžu stāsti par vēsturi, dzimtu un mājām Valmieras novada pagastos] / Zane Jeske // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.137 (2023, 29.nov.), 6.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Mazsalacā, Ramatā, Vērsī un Ipiķos pēta senās fotogrāfijas 29.11.2023 Liesma](#)

Naukšēnu apvienība

Ķoni

24. Mičule, Kadrija. No 2022. gada atvadoties, 2023. sagaidot : [par aizvadīto gadu Ķoņu pagasta bibliotēkā un tautas namā] / Kadrija Mičule // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.1 (2023, 3.janv.), 5.lpp. : fotogr. - [skatīts 24.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: No 2022. gada atvadoties, 2023. sagaidot 03.01.2023 Liesma](#)

25. Mičule, Kadrija. Latvijas Kultūras vēstnieki iedvesmojas Polijā un dara Latvijā : [par savu piedalīšanos un iegūto Kultūras ministrijas atbalstītajā mācību programmā] / Kadrija Mičule // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.35 (2023, 22.marts), 8.lpp. : fotogr. - [skatīts 24.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Latvijas Kultūras vēstnieki iedvesmojas Polijā un dara Latvijā 22.03.2023 Liesma](#)

26. Mičule, Kadrija. Latvijas Kultūras vēstnieki iedvesmojas Polijā un dara Latvijā : [par savu piedalīšanos un iegūto Kultūras ministrijas atbalstītajā mācību programmā] / Kadrija Mičule // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.36 (2023, 24.marts), 10.lpp. : fotogr. - [skatīts 24.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Latvijas Kultūras vēstnieki iedvesmojas Polijā un dara Latvijā 24.03.2023 Liesma](#)

27. Mičule, Kadrija. Mostamies no ziemas miega : [par galvenajām aktivitātēm Ķoņu pagasta bibliotēkā un kultūras pasākumiem Ķoņos (Valmieras novads)] / Kadrija Mičule // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.42 (2023, 12.apr.), 6.lpp. : fotogr. - [skatīts 24.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Mostamies no ziemas miega 12.04.2023 Liesma](#)

28. Mičule, Kadrija. Īsākās nakts un garākās dienas gaitas Ķoņu pusē : [par Saulgriežiem vai Saulstāvjiem un Ķoņu folkloras kopas "Dzīne" dalību dažādos svētku pasākumos (Valmieras novads)] / Kadrija Mičule ; aut. un Baibas Dālbergas fotogr. // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.72 (2023, 28.jūn.), 6.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Īsākās nakts un garākās dienas gaitas Ķoņu pusē 28.06.2023 Liesma](#)

29. Mičule, Kadrija. Svinēšana Ķoņu kalnā : [par Valmieras novada Ķoņu kalna svētkiem Ķoņu pagastā] / Kadrija Mičule // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.81 (2023, 19.jūl.), 6.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Svinēšana Ķoņu kalnā 19.07.2023 Liesma](#)

30. Mičule, Kadrija. Nāk rudentiņis... Ar tradīcijām un pārmaiņām : [par aktivitātēm Valmieras novada Naukšēnu un Ķoņu bibliotēkās] / Kadrija Mičule // Liesma. - ISSN

1691-0397. - Nr.113 (2023, 3.okt.), 5.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Nāk rudeniņis... Ar tradīcijām un pārmaiņām 03.10.2023 Liesma](#)

31. Mičule, Kadrija. Tumšie rudens vakari pie TV? Nē, bibliotēkās! : [par Naukšēnu un Ķoņu pagasta bibliotēku piedāvātajām aktivitātēm rudens un ziemas garajiem vakariem (Valmieras novads)] / Kadrija Mičule ; tekstā stāsta mūziķis Arnis Miltiņš un folkloras kopas "Dzīne" vadītāja Dace Zāģere // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.132 (2023, 15.nov.), 5.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Tumšie rudens vakari pie TV? Nē, bibliotēkās! 15.11.2023 Liesma](#)

Naukšēni

32. Praudiņa, Sarmīte. "10...turpinājums sekos..." : [par Naukšēnu kultūras nama senioru deju kopas "Švunkas" jubilejas pasākumu (Valmieras novads)] / Sarmīte Praudiņa // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.1 (2023, 3.janv.), 6.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: 10... turpinājums sekos 03.01.2023 Liesma](#)

33. Praudiņa, Sarmīte. Jauns gads, jauni darbi : [par svarīgākajiem notikumiem Naukšēnu bibliotēkā (Valmieras novads)] / Sarmīte Praudiņa // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.42 (2023, 12.apr.), 6.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Jauns gads, jauni darbi 12.04.2023 Liesma](#)

34. Praudiņa, Sarmīte. Naukšēnu pagasta bibliotēkai - 110 : [par bibliotēkas vēsturi, darbiniekiem un galvenajām aktivitātēm] / Sarmīte Praudiņa // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.67 (2023, 14.jūn.), 8.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Naukšēnu pagasta bibliotēkai – 110 14.06.2023 Liesma](#)

35. Praudiņa, Sarmīte. Svētki bibliotēkai : [par Naukšēnu bibliotēkas 110.dzimšanas dienai veltīto pasākumu (Valmieras novads)] / Sarmīte Praudiņa ; fotogr. Diāna Glušonoka // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.72 (2023, 28.jūn.), 5.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Svētki bibliotēkai 28.06.2023 Liesma](#)

36. Mičule, Kadrija. Būs ziedošs ceļš uz Naukšēnu bibliotēku : [par Latvijas Hidroloģijas institūta sagatavotās izstādes "Baltijas dziļjūra" atklāšanu Valmieras novada Naukšēnu bibliotēkā] / Kadrija Mičule // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.123 (2023, 25.okt.), 8.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Būs ziedošs ceļš uz Naukšēnu bibliotēku 25.10.2023 Liesma](#)

37. Mičule, Kadrija. Tumšie rudens vakari pie TV? Nē, bibliotēkās! : [par Naukšēnu un Ķoņu pagasta bibliotēku piedāvātajām aktivitātēm rudens un ziemas garajiem vakariem (Valmieras novads)] / Kadrija Mičule ; tekstā stāsta mūziķis Arnis Miltiņš un folkloras kopas "Dzīne" vadītāja Dace Zāģere // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.132 (2023, 15.nov.), 5.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Tumšie rudens vakari pie TV? Nē, bibliotēkās! 15.11.2023 Liesma](#)

Rūjienas apvienība

Ipiķi

38. Jeske, Zane. Stāstu pēcpusdiena "Tas notika Ipiķos" : [par Mazsalacas stāstnieku kopas dalībnieku rīkoto stāstu pēcpusdienu Valmieras novada Ipiķu izstāžu zālē un pasākuma dalībniekiem] / Zane Jeske ; fotogr. Dace Liepa // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.55 (2023, 17.maijs), 5.lpp. : fotogr. - [skatīts 24.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Stāstu pēcpusdiena «Tas notika Ipiķos» 17.05.2023 Liesma](#)

39. Buņķe, Iveta. Iekāpt vilcienā, nezinot, uz kurieni tas brauc : [par dzīvi, dažādiem amatiem un ģimeni : saruna ar Ipiķu bibliotēkas vadītāju un klientu apkalpošanas speciālisti (Valmieras novads)] / Iveta Buņķe ; pierakst. un fotogr. Ilona Fērmane // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.67 (2023, 14.jūn.), 5.lpp. : fotogr. - [skatīts 24.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Iekāpt vilcienā, nezinot, uz kurieni tas brauc 14.06.2023 Liesma](#)

Rūjiena

40. Rūjienā godina represēto piemiņu : [par piemiņas pasākumu Rūjienā pie piemiņas akmens un represēto tikšanos pilsētas bibliotēkā] / materiāla sagat. Ilona Fērmane // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.37 (2023, 28.marts), 6.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Rūjienā godina represēto piemiņu 28.03.2023 Liesma](#)

41. Jēkabsone, Elva. Izstādes noslēguma pasākums : [par Mazsalacas Mūzikas un mākslas skolas audzēkņu darbu izstādes noslēguma pasākumu pilsētas bibliotēkā (Valmieras novads)] / Elva Jēkabsone ; fotogr. Ārija Romanovska ; tekstā stāsta skolas direktore Ineta Martinsone un skolotāja Diāna Hofmane // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.41 (2023, 5.apr.), 4.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Izstādes noslēguma pasākums 05.04.2023 Liesma](#)

42. Dukure, Ilona. Novada bibliotekāriem Rūjienā lekcijas par tēmu "Latviešu grāmatai 500" : [par iespīestā vārda piecsimtgadī un grāmatniecības pirmsākumiem Rūjienā] / Ilona Fērmane // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.47 (2023, 25.apr.), 6.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Novada bibliotekāriem Rūjienā lekcijas par tēmu «Latviešu grāmatai 500» 25.04.2023 Liesma](#)

43. Jostsone, Maija. Artura Gruzdiņa "Drošības festivāls" pie Rūjienas bērniem : [par tikšanos ar rūjienieti, mūziķi, dziesmu un dzejoļu grāmatas autoru Rūjienas bibliotēkā] / Maija Jostsone ; tekstā stāsta A. Gruzdiņš // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.55 (2023, 17.maijs), 5.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Artura Gruzdiņa «Drošības festivāls» pie Rūjienas bērniem 17.05.2023 Liesma](#)

44. Rūjienas bibliotekāres dodas pie pirmklasniekiem : [par bibliotekāru aktivitāti un Lennebergas Emīla jubileju] / materiāla sagatavotājs [aut. nez.] // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.146 (2023, 20.dec.), 5.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Rūjienas bibliotekāres dodas pie pirmklasniekiem 20.12.2023 Liesma](#)

45. Jostsone, Maija. Jauns sākums : [par bibliotēku, ilgajiem gadiem bibliotekāres darbā un jaunajiem darba pienākumiem : saruna ar Rūjienas pilsētas bibliotēkas vadītāju (Valmieras novads)] / Maija Jostsone ; pierakstīja Ilona Fērmane // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.148 (2023, 29.dec.), 3.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Jauns sākums 29.12.2023 Liesma](#)

Strenču apvienība

Strenči

46. Gailīte, Ginta. Valsts un pašvaldības pakalpojumi klientu apkalpošanas centros un bibliotēkās : [par pakalpojumu pieejamību Valmieras novada iedzīvotājiem] / Dzintars Močs ; tekstā stāsta Strenču VPVKAC speciāliste Simona Kalniņa, Sedas pilsētas bibliotēkas vadītāja Viktorija Brjuņina un vecākā bibliotekāre Anita Auniņa // VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS INFORMATĪVAIS IZDEVUMS. - Nr.7(25), (2023, 17.jūl.), 9.lpp. [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Valsts un pašvaldības pakalpojumi klientu apkalpošanas centros un bibliotēkās 17.07.2023 Valmieras novada pašvaldības informatīvais izdevums](#)

47. Aicina minifestivāls "Mākslas vasara Strenčos" : [par mākslinieku apvienības "Orbīta" rīkoto minifestivālu Valmieras novada Strenčos] / materiāla sagat. un fotogr. Guntis Vīksna ; tekstā stāsta izstādes kuratore Anna Volkova un programmas "Dinamiskā pilsēta" vadītāja Liene Jakobsone // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.95 (2023, 22.aug.), 4.lpp. : fotogr. - [skatīts 26.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Aicina minifestivāls Mākslas vasara Strenčos 22.08.2023 Liesma](#)

48. Dukure, Inguna. Bibliotēkas darbā "rāmju" nav! : [par skolu, tūrismu un bibliotēku : saruna ar Strenču pilsētas bibliotēkas vadītāju (Valmieras novads)] / Inguna Dukure ; pierakst. un fotogr. Guntis Vīksna // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.136 (2023, 28.nov.), 5.lpp. : fotogr. - [skatīts 26.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Bibliotēkas darbā rāmju nav! 28.11.2023 Liesma](#)

49. Vīksna, Guntis. Laimīgu Jauno 2024. gadu! : [par aizvadīto gadu Valmieras novada Strenču apvienībā - iestāžu vadītāju atbildes uz jautājumiem] / Guntis Vīksna ; autora fotogrāfijas ; tekstā stāsta apvienības pārvaldes vadītājs Jānis Pētersons, pamatskolas direktore Dace Gaigala, pirmsskolas izglītības iestādes "Minkāns" vadītāja Ivita Onzule, mūzikas skolas direktore Ralda Ziemule un bibliotēkas vadītāja Inguna Dukure // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.148 (2023, 29.dec.), 6.lpp. : fotogr. [skatīts 26.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Laimīgu Jauno 2024. gadu! 29.12.2023 Liesma](#)

Seda

50. Šomase, Arta. Seda - daudzkrāsains tautību "dzīparu" kamols : [par Sedas pilsētas vēsturi, bibliotēkas un kultūras nama darbību un pilsētiņas daudznacionālo iedzīvotāju sastāvu un sadzīvošanu : saruna ar Valmieras novada Strenču kultūras centra pasākumu organizatori sedas kultūras namā - latvieti un Sedas bibliotekāri - krievieti] / Arta Šomase, Viktoriia Briunina ; pierakst. un fotogr. Guntis Vīksna // Liesma. - (Iel. "Valmieras novads - gads pēc reformas"). - ISSN 1691-0397. - Nr.11 (2023, 25.janv.), 7.lpp. : fotogr. [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Seda – daudzkrāsains tautību dzīparu kamols 25.01.2023 Liesma](#)

51. Gailīte, Ginta. Valsts un pašvaldības pakalpojumi klientu apkalpošanas centros un bibliotēkās : [par pakalpojumu pieejamību Valmieras novada iedzīvotājiem] / Dzintars Močs ; tekstā stāsta Strenču VPVKAC speciāliste Simona Kalniņa, Sedas pilsētas bibliotēkas vadītāja Viktoriia Briunina un vecākā bibliotekāre Anita Auniņa // VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS INFORMATĪVAIS IZDEVUMS. - Nr.7(25), (2023, 17.jūl.), 9.lpp. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Valsts un pašvaldības pakalpojumi klientu apkalpošanas centros un bibliotēkās 17.07.2023 Valmieras novada pašvaldības informatīvais izdevums](#)

52. Gailīte, Ginta. Svētki "Tiksimies Sedā"! : [par Valmieras novada Sedas pilsētas svētku aktivitātēm un dalībniekiem] / Ginta Gailīte // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.93 (2023, 16.aug.), 3.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Svētki «Tiksimies Sedā!» 16.08.2023 Liesma](#)

53. Vīksna, Guntis. Viņi atkal satikās Sedā : [par Valmieras novada jaunākās pilsētas Sedas pilsētas svētkiem, plašo programmu un dalībniekiem] / Guntis Vīksna ; aut. fotogr. ; tekstā stāsta sacensību sekretāre Valentīna Moroza un mājas māte, Sedas bibliotekāre Viktoriia Briunina // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.95 (2023, 22.aug.), 6.lpp. : fotogr. - [skatīts 25.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Viņi atkal satikās Sedā 22.08.2023 Liesma](#)

Jērcēni

54. Ķimse, Ilvija. Jērcēni - vieta ar vēstures auru : [par pagasta vēsturi, Jērcēnmuižu un bibliotēku : saruna ar Jērcēnu pagasta (Valmieras novads) bibliotekāri] / Ilvija Ķimse ; pierakst. un fotogr. Guntis Vīksna // Liesma. - ISSN 1691-0397. - Nr.14 (2023, 1.febr.), 5.lpp. : fotogr. - [skatīts 26.01.2024] - Piekļuves adrese [News.lv: Jērcēni – vieta ar vēstures auru 01.02.2023 Liesma](#)

Tabula “Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi”

Tabula “Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi”

N.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs (-i)	Pasākuma nosaukums	Galvenās tēmas	Stundu skaits	Dalībnieku skaits	Kopā
1.	10.01	Attālināti	LNB	LNB otrdiena	informācijas meklēšan RMM	1h	1	1
2.	30.01	Rīga	Biedrība "Latvijas lauku forums".	'Demokrātija un pilsoniskā sabiedrība Latvijā un Eiropā'	Demokrātijas akadēmijās atklāšana un mācību pirmā nodarbība.	6h	3	18
3.	31.01	Attālināti		Prezentācija par jauno portāla Latvija.lv versiju	Izmaiņas darbā, pārejot no vecā uz jauno portālu	1h	11	11
4.	02.02	Attālināti	VB	Apaļā galda diskusija	Bibliotēku prezentācijas par 2022. gadu	5.5h	11	60.5
5.	02.02	Attālināti	KISC	KISC piedāvātie e-resursi Latvijas bibliotēkām	News.lv - laikrakstu bibliotēka tiešsaistē; Letonika.lv un Tilde bibliotēkām; 3td e-grāmatu platforma: saturs un aktualitātes	2h	19	38

6.	06.02	Attālināti	VB	Apaļā galda diskusijas	b-ku prezentācijas par 2022. gadu	4.5h	11	49.5
7.	07.02	Attālināti	LNB	"Lietotāju apkalpošana bibliotēkā"	-Bibliotēkas lietotāji, lasītāji, apmeklētāji, klienti; -Lasītāju reģistrācija; -Bibliotēkas mērķauditorija (t.sk. marginālās grupas); -Apkalpošanas kultūra.	5h	2	10
8.	08.02	Attālināti	LNB un TET	"4 līdz 7 gadus vecu bērnu digitālā drošība internetā"	Ar mērķi veicināt izpratni par drošību internetā jaunāko interneta lietotāju vidū.	2h	13	26
9.	09.02	Attālināti	LNB	Latvijas kultūras kanons 8 nozarēs	Arhitektūra un dizains – no stulpiņa līdz Rundāles pilij	1.5h	4	6
10.	09.02	Attālināti	LV RTC	eParaksta apmācībām	e- paraksta izmantošana	1h	1	1
11.	15.02	Attālināti	VB	Seminārs "Klientorientēta komunikācija"	Biheiviorista Andreja Kozlova lekcija	4h	37	148
12.	16.02	Attālināti	LNB	Latvijas kultūras kanons 8 nozarēs	Tautas tradīcijas – vērtības, kas	1.5h	6	9

					sakņojas pagātnē, turpinās mūsdienās			
13.	16.02	Attālināti	Latvijas Nac. vēst muzejs	Gadsimta stāsti	Idejas un izmantošanas iespējas novadpētniecībā. Interese par 70.-80.gadu stāstiem Dzimtas vēstures dokumentēšana	2h	3	6
14.	16.02	Valmierā, Valmieras muzejs	Biedrība " Latvijas lauku forums".	Demokrātija un pilsoniskā sabiedrība Latvijā un Eiropā.	Demokrātijas meklējumi valmieras muzejā. Grupu darbs.	3h	3	9
15.	21.02	Rūjienas kultūras nams	Valmieras novada pašvaldība Zīmolvedības un sabiedrisko attiecību nodaļa	Pašvaldības zīmolvedības un komunikācijas stratēģijas	Pašvaldības Zīmolvedības un komunikācijas stratēģiju; Pašvaldības iestāžu un darbinieku nozīmi pašvaldības tēla un atpazīstamības veidošanā un stiprināšanā; Kā novada zīmola vērtības, vēstījumus un vizuālo identitāti izmantot savas organizācijas darbībā;	2h	6	12

					Kā strādā sociālie tīkli;			
16.	16.02-22.02	Polija	Biedrība "Sadarbības platforma"	dalība Latvijas Kultūras vēstnieku mobilitātē projekta "Iespēju laiks" ietvaros Erasmus+ programmā	pieredzes izzināšana starpkultūru, izglītības, integrācijas, tautas mākslas, digitalizācijas jomās Polijas kult. iestādēs	40h	1	40
17.	22.02	Attālināti	Valsts kultūrkapitāla fonds, Latvijas Nacionālā bibliotēka, Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padome	Seminārs par Skaļās lasīšanas sacensībām		3.5h	7	24.5
18.	22.02	Attālināti	SIA TET	Cīņa ar pikšķerēšanu: pieredzes stāsti un jauni risinājumi	Vai zinājāt, ka 91% kibernetizācijas sākās, cilvēkam uzķeroties uz pikšķerēšanas e-pasta? Šajā vebinārā uzzināsi, ar kādām metodēm iespējams šos uzbrukumus	1.5h	1	1.5

					novērst, lai jūsu darbinieki nekļūst par kiberuzbrucēju upuriem.			
19.	23.02	Attālināti	LNB	Latvijas kultūras kanons 8 nozarēs	Kino mākslas vērtības – pagrieziena punkti kino vēsturē	1.5h	4	6
20.	27.02	Attālināti	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Tīmekļseminārs "Finanšu pratība, mēdijpratība un bibliotēkas"	Aktuāla un objektīva informācija par Latvijas un starptautisko ekonomisko situāciju, Latvijas iedzīvotāju finanšu pratību un veidiem tās uzlabošanai. Skatīt finanšu pratību saistībā ar mēdijpratību, tādejādi veicinot bibliotekāru kompetenci darbā ar bibliotēku apmeklētājiem un lasītājiem šo prasmju pilnveidē.	3.5h	18	63
21.	28.02	Attālināti	Valmieras bibliotēka	Britannica Library datubāze	Ieskats datubāzes iespējās	0.5h	6	3

22.	01.03	Attālināti	Biedrība “Izcilības akadēmija”	"Pirmsskolēna un sākumskolēna lasītprasmes attīstības process"	Lasītprasmes apgūšanas nosacījumi un tehnika	2h	1	2
23.	02.03	Attālināti		Atkārtots seminārs "Latvijas Nacionālā vēstures muzeja iesaistes platforma "Gadsimta stāsti" un tās sniegtās iespējas novadpētniecībā"	Platforma "Gadsimta stāsti" un digitālo resursu krātuve "eMuzejs".	1.5h	4	6
24.	02.03	Attālināti	LNB Kompetenču attīstības centrs	Periodika un novadpētniecība	Neformālās izglītības kurss "Periodika un novadpētniecība"	3h	2	6
25.	02.03	Attālināti	LNB	Latvijas kultūras kanons 8 nozarēs	Skatuves māksla – netveramā klātbūtne	1.5h	4	6
26.	02.03	Attālināti	Valmieras bibliotēka	Britannica Library datubāze	Ieskats datubāzes iespējās	0.5h	11	5.5
27.	03.03	Izstāžu centrs Ķīpsala	BT1 SIA	Latvijas Grāmatu izstāde 2023	Izdevniecību piedāvājums, tikšanās ar Annu Žīguri	4h	5	20

28.	03.03	Rencēnu pagasta 2. bibliotēkā	VNP ZUSAN	Tikšanās ar Zīmolvedības un sabiedrisko attiecību nodaļas kolēģiem	Iedzīvotāju iniciatīvu projekti, zīmolvedība, plānošana.	2h	1	2
29.	09.03	Attālināti	LNB	Latvijas kultūras kanons 8 nozarēs	Vizuālās mākslas joma – konkrētu personību radīti konkrēti darbi	1.5h	5	7.5
30.	10.03	Mazsalacas KC	VNP ZUSAN	Tikšanās ar Zīmolvedības un sabiedrisko attiecību nodaļas kolēģiem	Pašvaldības Zīmolvedības un komunikācijas stratēģija. Pašvaldības iestāžu un darbinieku nozīme pašvaldības tēla un atpazīstamības veidošanā un stiprināšanā. Kā novada zīmola vērtības, vēstījumus un vizuālo identitāti izmantot savas iestādes darbībā. Kā strādā sociālie tīkli u.c.	2h	4	8
31.	10.03	Burtnieku KC	VNP ZUSAN	Tikšanās ar Zīmolvedības un sabiedrisko		2h	4	8

				attiecību nodaļas kolēģiem				
32.	14.03	Attālināti	AIF	Digitālā mārketinga aģentūras "New Black" apmācības	"Sociālie tīkli organizācijām - ar ko sākt?"	2h	1	2
33.	15.03	Attālināti	Valmieras bibliotēka	Seminārs Valmieras novada publisko un izglītības iestāžu bibliotekāriem	Darbs ar bērniem un jauniešiem	3h	35	105
34.	16.03	Attālināti		Latvijas kultūras kanons 8 nozarēs	Mūzikas nozares vērtības – individuāli izcelti skaņdarbi	1.5h	3	4.5
35.	20.03	Attālināti	AIF	Digitālā mārketinga aģentūras "New Black" apmācības	"Komunikācija sociālajos tīklos - ko darīt, lai tevi pamana?"	2h	1	2
36.	20.03	Attālināti	UNESCO LNK	Bibliotēku tīkla "Stāstu bibliotēkas" seminārs	Ieskats LIVIND pilotprojekta "Identitātes ainavas: vārdu un uzvārdu stāsti" aktivitātēs un pieredzē, "Stāsu bibliotēku" aktivitātes 2022.g., darba aktualitātes un ieceres 2023.g.	4h	3	12

37.	21.03	Attālināti	KISC	KISC piedāvātie e-resursi Latvijas bibliotēkām	<u>News.lv</u> laikrakstu bibliotēka tiešsaistē; <u>Letonika.lv</u> un Tilde bibliotēkām; 3td e-grāmatu platforma: saturs un aktualitātes.	2h	1	2
38.	19.03-22.03	Amsterdama	ECF	Europe Challenge 2023	Projektu vadība, komunikācija	18h	1	18
39.	22.03	Attālināti	VD	Sapulce par deklarētās dzīvesvietas izziņu izsniegšanu	Sapulce par deklarētās dzīvesvietas izziņu izsniegšanu	0.3h	9	2.7
40.	23.03	Attālināti	Valmieras pašvaldība	“Pirmā palīdzība”	par pirmās palīdzības sniegšanu	2h	2	4
41.	23.03	Attālināti	LNB	Latvijas kultūras kanons 8 nozarēs	Latvijas estētiskā daudzveidība ainavās, kas veidojušās dabas apstākļu un cilvēku mijiedarbībā	1.5h	4	6
42.	23.03	Strenču Kultūras namā	VNP ZUSAN	Tikšanās ar Zīmolveidības un sabiedrisko attiecību nodaļas kolēģiem		2h	6	12

43.	24.03	Attālināti	<u>CERT.LV</u>	IT drošības apmācības pašvaldības darbiniekiem <i>Citāda drošība-2023</i>	aktuālās IT drošības tēmas darba un mājas datoros. telefonos, jaunākās pikšķērēšanas kampaņas, sociālie tīkli	1h	4	4
44.	27.03	Matīšu K/C	Latvijas Kultūras akadēmija	"Kultūras un radošo industriju nākotne Valmieras novadā"	Valmieras radošo vietu kartēšanas un stipro pušu identificēšana. Nākotnes rīcību modelēšana valmieras radošā sektora izaugsmei.	6h	2	12
45.	29.03	Attālināti	<u>CERT.LV</u>	IT Drošības seminārs		1h	11	11
46.	30.03	Attālināti	LNB kompetenču attīstības centrs	Kreatīvā informācijas meklēšana	Radošuma un kreativitātes jēdzieni. 7 kreatīvās metodes informācijas meklēšanā.	3h	1	3
47.	30.03	Kocēnu KN	Valmieras Kultūras pārvalde	Dizaina rīka Canva.com klātienes apmācības		4h	11	44
48.	30.03	Attālināti	LNB	Latvijas kultūras kanons 8 nozarēs	Latvijas estētiskā daudzveidība	1.5h	3	4.5

					ainavās, kas veidojušās dabas apstākļu un cilvēku mijiedarbībā			
49.	30.03	Rīga	Latvijas lauku forums	Demokrātijas akadēmija: Pilsoniskā kompetence	Pilsoniskā kompetence. Elementi, ietekmes faktori. Personība. Sistemātiskā domāšana. Pilsoniskās kompetences praktizēšana.	6h	2	12
50.	11.04	Attālināti	LNB	"Medijpratība pirmsskolai"		1.5h	2	3
51.	11.04	Attālināti	Sunstar academy	Seminārs - Psihosociālie riski darbā un to preventīvie pasākumi un mērījumi	Izdegšana, arodveselība, psihosomatiskie traucējumi, darba apstākļu uzlabošana, veselības uzlabošana.	1h	1	1
52.	12.04	Attālināti	Valmieras pašvaldība	Saistību moduļa ieviešana	piekļuve SIA ZZDATS Samaksas modulim,	1.5h	27	40.5
53.	19.04	Rūjiena	Rūjienas pilsētas bibliotēka, Valmieras	Rūvenieši-mācītāji, grāmatizdevēji, apgaismotāji	Gustavs Bergmanis - Rūjienai un Latvijai; Laulība ar burtiem: Jānis	5.5h	32	176

			bibliotēka, LNB		Abučs un apgāds Ziemeļblāzma; Par grāmatu izdošanu 21.gadsimtā.			
54.	20.04	Attālināti	Digital Journey	izaugsme ar Google. Esi zinošs un pasargāts-drošība internetā	Lektors Madars Balodis	4h	1	4
55.	20.04	Attālināti	TIETOEVR LATVIA	BIS ALISE kurss "Informācijas meklēšana un cirkulācija"	Lektore: Sarmīte Pogule	8h	1	8
56.	21.04	Rīga	LNB	Konference bērnu literatūras un biblio- tēku speciālistiem "SĀKSIM AR ALFA- BĒTU"	Alfabēts latviešu dzejā. Latviešu literatūra bērniem un jau- niešiem 2022. gadā Jaunākā tulkotā literatūra bērniem un jauniešiem. Akcenti latviešu bērnu grāmatu ilustrācijā un iekārtojuma Grāmatniecības organizācijas un institūcijas, to attīstība	4h	2	8

57.	25.04	Attālināti	LNB	Latvijas bibliotēku festivāla pirmā diena- Latvijas bibliotekāru 14. kongress	Prezentācijas par LBB vēsturi, jauna LBB valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas.	5h	9	45
58.	26.04	LNB	LNB	Latvijas bibliotēku festivāla otrā diena - Bibliotēku ideju tirgus "Svinam kopā! LBB 100"		4h	9	36
59.	26.04	Attālināti	Smiltenes novada bibliotēka	Vebinārs – Ķiberdrošība visiem, kiberdrošība katram"	Kiberdrošības riski un risinājumi. Lektors Kārlis Bergmanis.	1.5h	1	1.5
60.	27.04	Attālināti	Liepājas pilsētas Izglītības pārvalde	Seminārs - "Mākslīgais intelekts- draugs vai drauds mūsdienu izglītībā"	Mākslīgā intelekta draudi, atpazīšana, risinājumi, sekas.	1h	2	2
61.	27.04	Alūksne	Latvijas lauku forums	Demokrātijas akadēmija: Demokrātijas nedēļa kā pilsoniskās	Demokrātijas pasākumi, Bingo, Kārtis. Pasākumu plānošana, pieredzes apmaiņa, darbs grupās.	5h	3	15

				līdzdalības platforma				
62.	09.05	Vaidava	Vaidavas bibliotēka	Eiropas dienas svinības	Par lasīšanu kā baudu; Kāpēc “Vairāk gaismas “Kalāčos”? “;Kur meklēt kultūrtelpu ārpus telpas;Par bibliotēku kā terapiju.	4h	27	108
63.	12.05	Rīga	Latvijas lauku forums	Demokrātijas akadēmijas noslēdzošais pasākums: Demokrātija. Ar skatu nākotnē	Demokrātija un drošība. Vīzija un ceļa karte Latvijai. Digitālā demokrātija.	5h	3	15
64.	14.05-16.05	Arhus, Dānija	ECF	Next Library	Mūsdienu izaicinājumi-risinājumi, iespējas.	24h	1	24
65.	06.06	Attālināti	VARAM	Seminārs digitālajiem aģentiem un līderiem	Par aktualitātēm e-pakalpojumu jomā	3h	3	9
66.	14.06-16.06	Ērgļi	Latvijas Lauku forums	6 Latvijas lauku kopienu parlaments	kopienas aktivizēšana	17h	2	34
67.	21.06	Naukšēni	Valmieras bibliotēka	Metodiskā diena Naukšēnos	Naukšēnu bibliotēkai 110	5.5h	16	88

68.	11.07	Attālināti	ECF	Ievadnodarbība ECF projektu mentoriem	The Europe Challenge 2023' kritēriji	2h	1	2
69.	13.07	MVM	KKF, MVM	Ievads mākslas terapijā	metodoloģija un tās pielietojums	3h	1	3
70.	22.07	Attālināti	LPMC	"Digitālā pratība.Videokonf erenču iespēju izmantošana"	Team, Zoom, <u>Failiem.lv</u> iespējas	4h	1	4
71.	04.08-05.08	Augšdaugav as novada Naujenes un Višķu pagasts	Latvijas stāstnieku asociācija	VIII Latgales stāstnieku festivāls "Omotu stuosti".	Vecticībnieku garīgā un sadzīves kultūra Latvijas kultūras kontekstā	10h	1	10
72.	09.08-10.08	Turbas, Tīnūžu pagasts	Labklājības ministrijas, Sociālā darba un sociālās palīdzības politikas departamenta projekts "Profesionāla un mūsdienīga sociālā darba attīstība"	vasaras skola "Sociālais darbs daudzveidīgās kopienas"	sociālā darba kopienās attīstība Latvijā un Somijā, pilotprojekta rezultāti, labās prakses, piemēri, nākotnes perspektīvas, sadarbības modeļi	10h	1	10
73.	10.08	Rīga	biedrība "Izglītojošo	"Metožu karuselis"	Neformālās izglītības metodes	8h	1	8

			spēļu un metožu asociācija"		un to izmantošana mācību procesā.			
74.	11.08	Ogre	Latvijas Bibliotekāru biedrības Vidzemes nodaļa	Latvijas Bibliotekāru biedrības Vidzemes nodaļa 23.saiets - konference	Cilvēks- bibliotēkārš, bibliotēkas lietotājs, iedzīvotājs	14h	13	182
75.	16.08-17.08	Ventspils	Valmieras bibliotēka	Profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas brauciens	Apmeklēta Ventspils galvenā bibliotēka, Pārventas bibliotēka, Gāliņciema bibliotēka - Gāliņciema sabiedriskais centrs, Mūzikas bibliotēka koncertzālē "Latvija", Ventspils zinātnes centrs VIZIUM.	10h	11	110
76.	18.08-20.08	Drusti/Dzēr bene	Natvijas Nacionālais kultūras centrs	Latvijas kultūras vēstnieku vasaras nometne	* Digitālā laikmeta izaicinājumi un "Zaļais kurss" un Jaunais Eiropas Bauhaus *Radošā papīrdarbnīca-sajūtu herbārijs * Stāstu darbnīca - identitātes ainavas.	37h	1	37

					Klabatu un maizes stāsti Auļukalnā * Zīmju un simbolu valoda cauri laikiem *Mūsdienu stresa menedžments un labbūtības tendences *Kultūras līderu loma mūslaiku Eiropā * Kultūras nozares digitālā transformācija. Mākslīgais intelekts un tā sniegtās iespējas – solis 22.gadsimta virzienā. Ieskats praktiskā pielietojumā.* Influencerpratība			
77.	12.09	Rīga	LNB	neformālās izglītības programma "Stresa izpausmes un emocionālā līdzsvara tehnikas: pašregulācija	Emocijas, to izpausme. Stress, tā izpausme. Pašregulācijas paņēmieni un metodes.	4h	1	4
78.	19.09	Attālināti	LNB	"Literatūras zināšanas		3.5h	18	63

				mūsdienīgam bibliotēkām"				
79.	20.09	Attālināti	VB	Metodiskās dienas seminārs	Jaunumi no AS "Latvijas mediji", bibliotēkāju iesaiste un iespējas starptautiskos projektos, BIS ALISE stunda, aktualitātes darbā ar bērniem, darba aktuālie jautājumi.	4.5h	30	135
80.	26.09	LNB	LNB KAC	kursi	Mākslīgā intelekta izmantošana darbam un radošumam	6h	3	18
81.	26.09	Attālināti	Biļešu serviss	seminārs	Mākslīgā intelekta risinājumi kultūras un izklaides nozarē. Vada Dr. oec. Valters Kaže	2h	2	4
82.	27.09	Madonas novada bibliotēka		projekta "Stipri garā, stipri darbos" pirmā aktivitāte - IEDVESMOJŠ Ā DIENA.	Nodarbību vada Ieva Adamss (Lejiņa), uzņēmēja, sabiedrisko attiecību speciāliste, komunikācijas un iedvesmas trenere.	8h	1	8
83.	04.10	Attālināti	LNB un KM	seminārs	Bibliotēku iesaiste Pasaules	2h	9	18

					medijpratības un informācijpratības nedēļā			
84.	04.10	Valmieras ģimnāzija	Baltijas Mediju Izcilības cents	Medijpratības metodika 7.-9.un 10.-12.klasēm	Kā atpazīt ticamu informāciju. izpētīt informācijas avotus	2h	2	4
85.	06.10	Attālināti	LNB	"Terminoloģija un standartizācija: saskarpunkti informācijas un dokumentācijas jomā",	Aktualizēt informācijas un dokumentācijas jomas terminoloģijas un standartizācijas aspektus, prezentēt to praktisko pielietojumu un attīstību, domājot par nozares izaugsmi un stiprināšanu; nodrošināt diskusiju platformu, rosinot ideju apmaiņu starp nozares profesionāļiem un citiem interesentiem.	4h	4	16
86.	06.10	Jērcēnu tradīciju nams	LKA	Tālākizglītības programma	1.modulis "Zini sevi:pirmais solis veiksmīga līdera	7h	3	21

				"Kultūras līderība"	ceļā"; Kas ir līderis un līderība? Ievads kultūras līderībā. kultūras līderība Latvijā un pasaulē.			
87.	07.10	Jērcēnu tradīciju nams	LKA	Tālākizglītības programma "Kultūras līderība"	"Ja gribi sakārtot pasauli, sāc ar sevi". Līdera domāšanas veids(MINDSET). Kas es esmu? Līderības ceļš.	7h	3	21
88.	13.10	Attālināti	Valmieras novada pašvaldības	darba aizsardzības instruktāža	Valmieras novada administrācijas un vadītāju ikgadējā instruktāža	1h	27	27
89.	13.10	LNB	LNB	Medijpratības meistarų programma 1.nod.	Ieskats programmas saturā. Medijpratības profesionālā literatūra bibliotekāriem.Sarus par medijpratību dažādām auditorijām.Pieredze s stāsti.	5h	1	5
90.	14.10	Attālināti	LNB	IX pasaules diktāts latviešu valodā	Tekstu diktātam radījis rakstnieks Māris Bērziņš	1h	2	2

91.	17.10	LNB	LNB	Klienta - gados vecāka cilvēka - apkalpošana	Vecuma īpatnības, komunikācijas stils, komunikācija specifiskās situācijās	4h	1	4
92.	18.10	Strenču Kultūras centrs	Valmieras kultūras pārvalde	Valmieras novada Kultūras forums		5h	32	160
93.	19.10	Sigulda	UNESCO LNK	Konference "Kultūrpratība sadarbībai: kopīgas valodas meklējumos"	Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana, kultūrpratība, kas palīdz iekļauties sabiedrībā un var palīdzēt kopienas attīstībā un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā.	5h	1	5
94.	26.10	Attālināti	Tietoevry Latvia	BIS ALISE pamatkurss "Informācijas meklēšana un cirkulācija".	Cirkulācijas procesi. Cirkulācijas statistika. SBA.	8h	4	32
95.	28.10	Lēdurga	Valmieras pašv. Attīstības nod.	izbraukuma seminārs uz Viedo ciemu Lēdurgu	Kopienas iedzīvotāju sadarbības un projektu pieredze <i>Viedā ciema</i> statusa iegūšanā	6h	1	6

96.	01.11	Attālināti	Baltijas Mēdiju izcilības centrs (BMIC)	Kā 72 stundu somā ietilpināt medijpratību?	Paneldiskusija ar vadošiem jomas ekspertiem par medijpratību valsts drošības aspektā	1h	1	1
97.	01.11	Attālināti	www.biblioteka.lv	Izdegšana - kā sevi pasargāt un kā no tās atgūties:saruna ar PhD Mariju Ābeltiņu	Piedāvā raidierakstu studija "Cilvēkjauda"	2h	2	2
98.	01.11	Madonas pilsētas bibliotēka	Madonas bibliotēka	projekta "Stipri garā, stipri darbos" pirmā aktivitāte - IEDVESMOJOŠĀ DIENA.	Ligita Smildziņa, Mag.paed., teātra pedagogs.Nodarbības -uzdevumus un lomu spēles saskarsme, dialogs , komunikācija, pozitīvu ieradumu veidošan, veiksmīgas sarunas pamati.	8h	1	8
99.	02.11	Dzīves kvalitātes diziana institūts "Viskaļi", Rīga	Labklājības ministrija	Domnīcā "Pieredzes stāsti ar savējiem. Kā kopā sasniegt vairāk"	Pieredzes stāsti par sabiedrības līdzdalību apkārtējās vides un cilvēku dzīves uzlabošanā, kopienas līderību, attiecību veidošanu, kopienas resursu apzināšanos.	5.5h	1	5.5

					Dalīšanās ar radošiem risinājumiem, kā kopā ar kopienas locekļiem izveidot un attīstīt jaunas pieejas problēmu risināšanai un kopienas vajadzību apmierināšanai.			
100.	03.11	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Latvijas Grāmatizdevēju asociācija un Latvijas Nacionālā bibliotēka	Starptautiska konference "Lasītprasme un lasīšanas veicināšana: izglītotas un demokrātiskas sabiedrības stūrakmeņi"; Rīgas grāmatu svētki 2023	Apmeklēju konferences sadaļu par praktisko pieredzi lasīšanas veicināšanā, apmeklēju grāmatu svētku standus un noklausijos sarunu par tulkoto krājumu KARASTĀVOKLI S	4h	1	4
101.	03.11	Veselavas muižā	LKA	Tālākizglītības programma "Kultūras līderība"	2.modulis "Sapņotāji, kas dara"	7h	3	21
102.	04.11	Veselavas muižā	LKA	Tālākizglītības programma "Kultūras līderība"	2.modulis "Sapņotāji, kas dara"	7h	3	21

103.	07.11	Attālināti	LNB	Seno laiku internets: ko un kā var atrast vecajos laikrakstos?	laikrakstu un žurnālu vēsture Latvijā, resursa periodika.lv lietošana un iespējas	4h	1	4
104.	07.11	Attālināti	Tietoevry Latvia	BIS ALISE cirkulācija (padziļinātais kurss)	Cirkulācijas procesi. Cirkulācijas statistika. SBA. ALISE PAC. 3td e-grāmatu bibliotēka u.c.	6h	3	18
105.	07.11	Attālināti	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Seminārs "Medijpratība pirmsskolā"	Bērnu digitālā drošība internetā	1.5h	5	7.5
106.	6.11-14.11	LNB, KAC	LNB KAC	Mierīgas un pārliecinošas uzstāšanās pamatnostādījumi: publiskās runas māksla	Publiskās runas norises procesi, runas uzdevumi, uzstāšanās pamatkritēriji, sniegums. Verbālā, neverbālā valoda, Dikcija, balss diapazons. Skatuviskā pašsajūta un auditorijas uzmanības noturēšana	15h	2	30

107.	14.11	Attālināti	Valmieras novada pašvaldība	Sapulce par parakstu apliecināšanu pvs.cvk.lv		0.5h	32	16
108.	14.11	LNB	LNB	Praktiskas metodes darbam ar pieaugušo auditorijas grupām kultūrizglītībā		4h	1	4
109.	15.11	Cēsu iela 4	Valmieras bibliotēka	Publisko bibliotēku seminārs	Aktuālie darba jautājumi. Tikšanās ar tulkotāju Ilzi Lāci.	5h	37	185
110.	23.11	Attālināti	LPMC	“Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru klientu apkalpošanas speciālistu praktiskās mācības”	Attīstīt VPVKAC darbinieku prasmes attiecībā uz kvalitatīvāku klientu apkalpošanu, konfliktsituāciju novēršanu un risināšanu, kā arī psiholoģiskas pašaizsardzības piemērošanu un veicināt izpratni par labiem klientu apkalpošanas pamatiem,	4h	3	12

111.	24.11	Attālināti	LNB	Medijpratības meistarų programma 2.nod.	Kritiskā domāšana digitālajā pasaulē. Kā?	5h	1	5
112.	27.11	Attālināti	LPMC	“Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru klientu apkalpošanas speciālistu praktiskās mācības”	Attīstīt VPVKAC darbinieku prasmes attiecībā uz kvalitatīvāku klientu apkalpošanu, konfliktsituāciju novēršanu un risināšanu, kā arī psiholoģiskas paš aizsardzības piemērošanu un veicināt izpratni par labiem klientu apkalpošanas pamatiem,	4h	3	12
113.	02.11-27.11	Attālināti/klātie	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Modulis-kvalifikācijas “Bibliotekārs” daļa “Datu un zināšanu organizēšana bibliotēkā”	Starptautiskie datu veidošanas standarti un principi. Bibliogrāfisko ierakstu veidošanas pamatprincipi. Iespieddarbu un citu bibliotēkas informācijas resursu datu veidošana – katalogizēšana.	25h	1	25

114.	28.11	Attālināti	LNB Bibliotēku attīstības centrs	"Jaunieši un sociālie mediji: kā gudri patērēt un radīt"	Tendences jauniešu sociālo mediju izmantošanā	2.5h	15	37.5
115.	30.11	Attālināti	Valmieras nov.pašvaldīb a	Iesteikumi energotaupības pasākumos		0.5h	1	0.5
116.	30.11	Attālināti	LPMC	Tiešsaistes mācības VPVKAC darbiniekiem 2023.g. Pamata līmeņa programma	Klienti un konflikti, spriedzes ap- stākļi darbā. Situācijas analīze un optimālais risinājums. Psiholoģiskā aizsardzība, pozitīvā domāšana, stress un tā mazinā- šanas metodes, tehnikas.	4h	4	16
117.	05.12	Attālināti	VARAM	Pasākums digitālajiem aģentiem un līderiem	Aktualitātes no Latvijas Drošāka interneta centra. Izaicinājumi un iespējas nākotnē. Pakalpojumu sniegšanas reformas atbalsts.Eiropas Savienības digitālās identitātes maka pilotprojekts: Latvijas dalība	2h	17	34

					NOBID konsorcijs. SMART-ID - droši un vienkārši.			
118.	05.12	Attālināti	LISC	“Drošība digitālajā vidē”	Par kiberdrošību, mani dati digitālajā telpā, finanšu krāpšanas veidi, praktiski padomi (parole, bankas dari, ierīces ko lietojam....)	2.5h	4	10
119.	08.12	Smiltenes kultūras centrs	LKA	Tālākizglītības programma "Kultūras līderība"	2.modulis, 2.daļa "Sapņotāji, kas dara": kultūras līderi darbībā. 1.diena	7h	3	21
120.	09.12	Smiltenes kultūras centrs	LKA	Tālākizglītības programma "Kultūras līderība"	2.modulis, 2.daļa "Sapņotāji, kas dara": kultūras līderi darbībā. 2.diena	5h	3	15
121.	11.12	Attālināti	LPMC	Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru klientu apkalpošanas speciālistu praktiskās mācības	Klientu apkalpošana, komunikācija ar dažāda veida klientiem. psiholoģiskā pašaizsardzība intensīvas saskarsmes apstākļos.	4h	2	8

122.	12.12	Attālināti	Vidzemes Augstskola un Latvijas Republikas Ārlietu ministrija	"Medijpratība un kognitīvie aspekti mākslīgā intelekta laikmetā"	Seminārs par sabiedrības izpratni par izzīņas procesiem, kas saistīti ar medijpratību un to, kā mākslīgais intelekts un mūsdienu tehnoloģijas ietekmē mediju satura veidošanu un patērēšanu.	4h	2	8
123.	12.12	Attālināti	KM ES fondu departaments	Starptautiskā finansējuma iespējas kultūras un radošo nozaru projektiem 2023-2024	ES fondu aktuālās programmas, Jaunā Eiropas Bauhaus principu ievērošanas prasības projektos	4h	1	4
124.	13.12	Rīga	LNB	Seminārs bibliotekāriem "Jaunieši šeit ir gaidīti"	Veiksmīgas komunikācijas pamati sadarbībā ar jauniešiem, aktuālas tendences jauniešu literatūrā	5h	2	10
125.	14.12	Attālināti	LNB	Medijpratības meistarų programma 3.nod.	Kritiskās domāšanas psiholoģiskie aspekti: aizspriedumi, pārliecības, pieredze.	4h	1	4

126.	14.12	Rīga	UNEC SO LNK, Stāstnieku asociācija	VIII Latvijas stāstnieku konference	Identitātes dinamika starp es un mēs: stāsts kā sociālās iesaistes rīks	5h	1	5
127.	14.12	Valmiera	Valmieras bibliotēka	Seminārs skolu bibliotekāriem	Lasīšanas veicināšanas aktualitātes, atskats uz skolu bibliotēku inventarizāciju, 2023.gada atskaišu sagatavošana	3h	1	3
128.	01.11-31.12	Attālināti	open.lv	Evija Apine: Novērst izdegšanu. Lekcijas līdzsvarotai ikdienai -		9h	1	9
129.	01.11-31.12	Attālināti	open.lv	Artis Svece: Kritiskā domāšana un informācijas analīze -		6h	1	6

Bibliotēkas lietotāju aptaujas anketa

Lai novērtētu Valmieras novada bibliotēku lietotāju pieredzi un vajadzības, aicinām Jūs aizpildīt anketu. Aptauja notiek līdz 30. septembrim. Anketas aizpildīšanai būs nepieciešamas 15 – 30 minūtes, tā ir anonīma, iegūtie dati tiks izmantoti apkopotā veidā. Jūsu veltītais laiks un atbildes būs nozīmīgs ieguldījums bibliotēkas attīstībā un pakalpojumu kvalitātes pilnveidošanā. Anketas noslēgumā Jūs gaida ielūgums uz pasākumu.

A. Kuras Valmieras novada bibliotēkas Jūs apmeklējat (var ierakstīt vairākas)?

B. Lūdzu, uz turpmākajiem jautājumiem atbildiet tikai par vienu bibliotēku:

_____ (ierakstiet bibliotēkas nosaukumu). Ja vēlaties izteikt viedokli par vairākām bibliotēkām, aizpildiet par katru atsevišķu anketu.

C. Cik bieži Jūs apmeklējat bibliotēku? Apvelciet atbilstošo ciparu.

1) Reizi nedēļā vai biežāk	4) Reizi pusgadā
2) Reizi mēnesī vai biežāk	5) Reizi gadā
3) Pāris reizes gadā	6) Retāk
	7) Cits _____

E. Vai Jūs apmierina bibliotēkas darba laiks? Apvelciet atbilstošo ciparu.

- 1) Apmierina 2) Drīzāk apmierina 3) Drīzāk neapmierina 4) Neapmierina 5) Grūti pateikt 6) Cits _____

F. Ja E jautājumā atbildējāt ar "Drīzāk neapmierina" vai "Neapmierina", norādiet savu vēlamo bibliotēkas darba laiku. (Nav obligāti jāaizpilda)

G. Vai piekrītat apgalvojumam, ka bibliotēka ir nozīmīga un nepieciešama kultūras iestāde? Apvelciet atbilstošo ciparu.

- 1) Piekrītu 2) Drīzāk piekrītu 3) Drīzāk nepiekrītu 4) Nepiekrītu
5) Nav viedokļa

Jūsu komentārs _____

H. Ko Jums nozīmē bibliotēka?

I. Kādam mērķim Jūs visbiežāk izmantojat bibliotēkas pakalpojumus? Apvelciet atbilstošo ciparu. (Iespējami vairāki atbilžu varianti)

1) Mācībām/studijām	4) Informācijas ieguvei, uzzinām
2) Darbam	5) Dzīves situāciju risināšanai (iesniegumi, internetbanka, e-paraksts, Latvija.lv lietošana u.tml.)
3) Izklaidei, hobiju attīstīšanai, brīvā laika pavadīšanai	

J. Kādus pakalpojumus un cik bieži Jūs izmantojat bibliotēkā?

Ļoti bieži – vismaz reizi nedēļā; bieži – vairākas reizes mēnesī; dažreiz – reizi pāris mēnešos; reti – pāris reizes gadā; ļoti reti – reizi gadā vai retāk.

	Ļoti biež i	Biež i	Dažrei z	Re ti	Ļo ti reti	Neka d	Nav pieejams
Grāmatu, preses izdevumu, CD/DVD, galda spēļu saņemšana uz mājām							
Klausāmgrāmatu un lielformāta grāmatu ņemšana uz mājām							
Grāmatu pasūtīšana/ saņemšana no citām bibliotēkām							
Lasīšana uz vietas/ lasītava							
Norišu apmeklēšana (izstādes, pasākumi u.c.)							
Patstāvīga informācijas meklēšana							
Informācijas meklēšana ar bibliotekāra palīdzību (uzzinas)							
Pieeja datubāzēm un e-resursiem (letonika.lv, periodika.lv u.c.)							
Datoru un interneta izmantošana							
Delfi abonements ziņu lasīšana							

Novadpētniecības krājums							
Bibliotēkas rīkotās mācības un individuālas konsultācijas							
Bezvadu internets (Wi-Fi) savā ierīcē							
Telpas mācībām vai darbam							
Brīvā laika pavadīšana							
Drukāšana, skenēšana, kopēšana, laminēšana, termoesiešana							
TOPAZ dators (lupa), Compact Mini, Snow7 (palielinošās elektroniskās lupas) cilvēkiem ar redzes traucējumiem							
Valmieras novada pašvaldības klientu apkalpošanas punkta pakalpojumu saņemšana							
Valsts un citu organizāciju e-pakalpojumu saņemšana un e-saziņa							

K. Kā Jūs apmierina bibliotēkā saņemtie pakalpojumi?

	Apmieri na	Drīzāk apmierina	Drīzāk neapmierina	Neapmierina	Neizmanto ju	Nav pieejams
Grāmatu, preses izdevumu, CD/DVD, galda spēļu saņemšana uz mājām						
Klausāmgrāmatu un lielformāta grāmatu ņemšana uz mājām						
Grāmatu pasūtīšana/saņemšana no citām bibliotēkām						

Lasīšana vietas/ lasītava						
Norišu apmeklēšana (izstādes, pasākumi u.c.)						
Patstāvīga informācijas meklēšana						
Informācijas meklēšana bibliotēkā palīdzību (uzziņas)						
Pieeja datubāzēm un e-resursiem (letonika.lv, periodika.lv u.c.)						
Datoru interneta izmantošana						
Delfi abonements ziņu lasīšana						
Novadpētniecības krājums						
Bibliotēkas rīkotās mācības un individuālas konsultācijas						
Bezvadu internets (Wi-Fi) savā ierīcē						
Telpas mācībām vai darbam						
Brīvā pavadīšana						
Drukāšana, skenēšana, kopēšana,						

laminēšana, termoiesiešana						
TOPAZ dators (lupa), Compact Mini, Snow7 (palielinošās elektroniskās lupas) cilvēkiem ar redzes traucējumiem						
Valmieras novada pašvaldības klientu apkalpošanas punkta pakalpojumu saņemšana						
Valsts un citu organizāciju e-pakalpojumu saņemšana un e-saziņa						

Jūsu komentāri par pakalpojumiem _____

L. Cik svarīga ir šo pakalpojumu pieejamība bibliotēkā?

	Ļoti svarīga	Drīzāk svarīga	Drīzāk nav svarīga	Nav svarīga	Grūti pateikt
Grāmatu, preses izdevumu, CD/DVD, galda spēļu saņemšana uz mājām					
Klausāmgrāmatu un lielformāta grāmatu ņemšana uz mājām					
Grāmatu pasūtīšana/ saņemšana no citām bibliotēkām					
Lasīšana uz vietas/ lasītava					
Norišu apmeklēšana (izstādes, pasākumi u.c.)					

Patstāvīga informācijas meklēšana					
Informācijas meklēšana ar bibliotēkara palīdzību (uzziņas)					
Pieeja datubāzēm un e-resursiem (letonika.lv, periodika.lv u.c.)					
Datoru un interneta izmantošana					
Delfi abonements ziņu lasīšana					
Novadpētniecības krājums					
Bibliotēkas rīkotās mācības un individuālas konsultācijas					
Bezvadu internets (Wi-Fi) savā ierīcē					
Telpas mācībām vai darbam					
Brīvā laika pavadīšana					
Drukāšana, skenēšana, kopēšana, laminēšana, termoesiešana					
TOPAZ dators (lupa), Compact Mini, Snow7 (palielinošās elektroniskās lupas) cilvēkiem ar redzes traucējumiem					
Valmieras novada pašvaldības klientu apkalpošanas punkta pakalpojumu saņemšana					
Valsts un citu organizāciju e-pakalpojumu saņemšana un e-saziņa					

M. Cik svarīgi Jums ir šādi pasākumi bibliotēkā?

	Svarīgi	Drīzāk svarīgi	Drīzāk nav svarīgi	Nav svarīgi	Neapmeklēju
Izstādes					
Pasākumi bērniem					
Izglītojošie pasākumi					

Kultūrizglītojošie izbraukuma pasākumi					
Stāstu pasākumi					
Radošās darbnīcas					
Dzejas dienas					
Tematiskie pasākumi					

N. Jūsu komentāri un ieteikumi pasākumu organizēšanai.

O. Kādā mērā piekrītat šiem apgalvojumiem?

	Piekrītu	Drīzāk piekrītu	Drīzāk nepiekrītu	Nepiekrītu	Grūti pateikt
Bibliotēkā varu visu atrast, vadoties pēc norādēm					
Bibliotēkas krājums izvietots saprotami					
Man ir viegli pašam atrast sev interesējošās grāmatas					
Man patīktu/patīk, ka grāmatas izvietotas žanru vai tematiskās kolekcijās					
Man patīktu, ja vairāk grāmatu būtu izvietotas ar grāmatas vāku pret lasītāju					
Parasti lūdzu palīdzību bibliotekārei, jo tā ir ātrāk					

P. Vai izmantojat 3td E-grāmatu bibliotēku (www.3td.lv)? Apvelciet atbilstošo ciparu.

- 1) Izmantoju bieži
- 2) Izmantoju reti, _____ (lūdzu norādiet, kāpēc)
- 3) Neizmantoju, jo _____ (lūdzu norādiet, kāpēc)
- 4) Nezināju par šādu iespēju

Q. Vai izmantojat bibliotēkas elektronisko katalogu? Apvelciet atbilstošo ciparu.

- 1) Izmantoju, bet man nav autorizācijas datu, es tikai meklēju sev interesējošās grāmatas
- 2) Izmantoju un man ir autorizācijas dati
- 3) Izmantoju, lai rezervētu sev grāmatas
- 4) Izmantoju, lai pagarinātu grāmatu nodošanas termiņus
- 5) Neizmantoju, _____ (lūdzu norādīt, kāpēc)
- 6) Nezināju par e-katalogu
- 7) Cits _____

R. Kur Jūs iegūstat informāciju par pakalpojumiem un aktualitātēm bibliotēkā?
Apvelciet atbilstošo ciparu. (Iespējami vairāki atbilžu varianti)

- 1) Bibliotēkas mājaslapā www.biblioteka.valmiera.lv
- 2) Valmieras novada mājaslapā www.valmiera.lv
- 3) Sociālajos medijos
- 4) Valmieras novada pašvaldības informatīvajā izdevumā
- 5) Laikrakstā "Liesma"
- 6) No afišām
- 7) No ģimenes/ no draugiem
- 8) Bibliotēkā/ no bibliotekāra
- 9) Cits _____

S. Cik lielā mērā jūs piekrītat katram apgalvojumam par apkalpošanas kvalitāti bibliotēkā?

	Piekrītu	Drīzāk piekrītu	Drīzāk nepiekrītu	Nepiekrītu	Grūti pateikt
Apkalpošana ir laipna					
Saņemu ieinteresētu attieksmi					
Saņemu atbildes uz saviem jautājumiem					
Saņemu konsultācijas un praktisku palīdzību					
Saņemu literatūras ieteikumus					

Vienmēr varu sazināties ar bibliotēku					
Esmu laicīgi informēts par izmaiņām bibliotēkā					
Darbinieki ir profesionāli					

T. Jūsu ieteikumi bibliotēkas darbības uzlabošanai.

D1. Jūsu vecums

1) Līdz 16 gadiem	4) 46 – 60 gadi
2) 17 - 25 gadi	5) Virs 60 gadiem
3) 26 – 45 gadi	6) Nevēlos atbildēt

D2. Jūsu dzimums

- 1) Sieviete
- 2) Vīrietis
- 3) Nevēlos atbildēt

D3. Jūsu izglītība

- 1) Pamata
- 2) Vidējā
- 3) Augstākā
- 4) Cits _____
- 5) Nevēlos atbildēt

D4. Jūsu dzīvesvieta (pilsēta, ciems vai pagasts)

Paldies par veltīto laiku!

Ielūdzam Jūs uz anketas rezultātu prezentācijas svētnībām bibliotēkā. Ja vēlaties piedalīties, lūgums norādīt savu vārdu un kontaktinformāciju bibliotekārei. Par pasākuma programmu, laiku un vietu sazināsimies ar jums individuāli.

Valmieras novada pašvaldības
publisko bibliotēku
lietotāju aptauja 2023. gadā

Rezultātu apkopojums

10.11.2023
Sagatavojuši: Aina Pūce

Publisko bibliotēku lietotāju aptauja

Laika posms - 2023. gada septembris

Formāts - elektroniski (Google Veidlapas); drukātā formā

Izplatīšana - VIB, novadu apvienību, VIA studentu apvienības sociālo mediju konti; e-pasti lasītājiem; VIB un Valmieras novada tīmekļa vietnes; bibliotekāri

Respondentu skaits - 669

Elektroniska anketa - 242

Drukātās anketa - 427

Anketas apjoms - 15 tematiskie jautājumi, papildus atvērtie jautājumi komentāriem un ierosinājumiem, demogrāfiskie dati (vecums, dzimums, iegūtā izglītība)

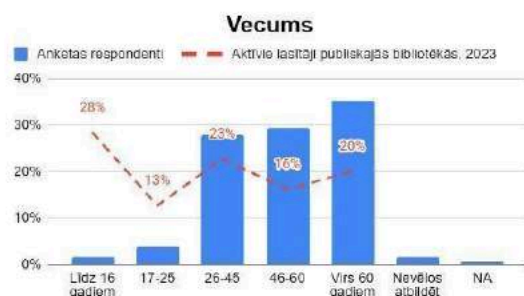
Lasītāju aptaujas darba grupa vienojās par apjomīgas un saturīgas anketas veidošanu, drukātā formātā tā aizņēma 6 lapaspuses.

No drukātajām anketām iesniegtas tikai 119 pilnībā aizpildītas anketas (28%).

Galvenie rezultāti

- Aptaujā piedalījušies ļoti maz lietotāju zem 26 gadiem; pārsvarā sievietes; puse no respondentiem ar iegūtu augstāko izglītību
- Lasītāji ir apmierināti ar darba laiku, ir atsevišķas lokālas sūdzības un individuāli gadījumi
- Biežākie bibliotēkas apmeklēšanas mērķi - izklaide, brīvā laika pavadīšana un informācijas ieguve, uzzināšana
- Zemāk par citiem vērtēti 3 pakalpojumi - klausāmgrāmatu, lielformāta grāmatu ņemšana uz mājām; Delfi abonements ziņu lasīšana, TOPAZ dators u.c. ierīču izmantošana cilvēkiem ar redzes traucējumiem.
- Pozitīvi novērtēti žanru iedalījumi bibliotēkās - 77% daļēji vai pilnīgi piekrīt, ka viņiem patīk vai patīktu, ja grāmatas iedalītas žanru kolekcijās
- Apgalvojums par grāmatu izvietošanu ar grāmatas vāku pret lasītāju bijis neviennozīmīgi vērtēts (17.lapa)
- 54% norādījuši, ka neizmanto 3td E-grāmatu bibliotēku, savukārt 26% norādījuši, ka nezina par šādu pakalpojumu
- 43% norādījuši, ka izmanto bibliotēkas e-katalogu, gandrīz tikpat norādījuši, ka to neizmanto. Savukārt 14% norādījuši, ka nezina par šādu pakalpojumu.
- Svarīgāki informācijas avoti lasītājiem ir sociālie mediji, afišas un bibliotekāri, nevis tīmekļa vietnes.
- Pagastos iedzīvotāji daudz lielāku nozīmi piešķir bibliotekāram kā informācijas avotam, nekā Valmieras pilsētā.
- Pagastos lasītāju vidū nav nostabilizējies VIB tīmekļa vietne kā informācijas avots.
- Ļoti pozitīvi vērtēta bibliotekāru apkalpošanas kvalitāte.

Demogrāfiskie dati

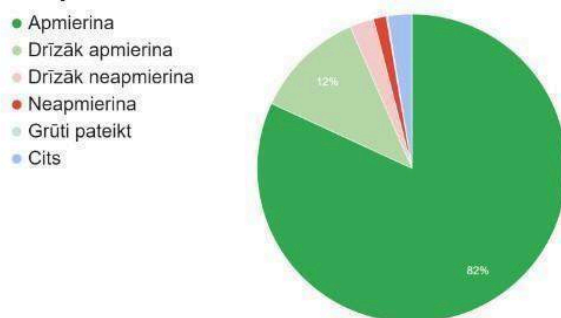
Apmeklēšanas biežums

No atbildēm "Cits":

- Biežāk nekā reizi mēnesī - 5 atbildes
- Pāris reizes gadā - 4 atbildes
- Sezonāli / dažreiz biežāk, dažreiz retāk - 12 atbildes

Apmierinātība ar bibliotēkas darba laiku

No "Cits" atbildēm:

- Ja strādātu arī sestdienās, varētu apmeklēt biežāk, jo nedzīvoju Mazsalacā
- Kā studentam man būtu ērtāk, lai darba laiks kaut dažās dienās pabidās uz leju, līdz plkst.20, bet tad arī sākt darbu vēlāk (VIB)
- Vasarā jāatceras ka mainās darba laiks (VIB)
- Sestdienā no 9-15 (VIB)
- Varētu būt pieejama ilgāk nedēļas nogalēs (VIB)
- Apmierināja līdz šai vasarai, kad Koņu bibliotēkām bija jāaizstāj Naukšēnu bibliotēkars un tagad tikai reizi nedēļā ir te! Cilvēkiem taču vajag vismaz bibliotēku, pēdējā vieta palikusi, kur koniešiem satikties!
- Apmierināja, kad bibliotēka strādāja visu nedēļu, kaut pa pus dienu. Tagad neapmierina (Koņu pag. bibl.)
- Nenoteikts darba laiks (Vecates pag. bibl.)
- Jārēķina, kad metodiskā diena (Vecates pag. bibl.)

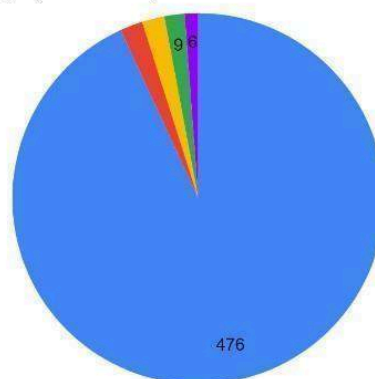
Apmierinātība ar bibliotēkas darba laiku
 starp respondentiem, kas bibliotēku apmeklē
 retāk kā 1 reizi mēnesī.
 Salīdzinājums ar visu respondentu atbildēm.

Par 10% mazāk atbildējuši, ka darba
 laiks apmierina.

Ierosinājumi bibliotēkas darba laika izmaiņām (izņemot VIB)

- Nav ierosinājumu
- Bibliotēka strādā pilnu darba dienu
- Garāks darba laiks vakarā (vismaz vienu vai vairākas reizes nedēļā)
- Bibliotēka atvērta biežāk (vairākas reizes nedēļā)
- Agrāk sāk strādāt no rīta (vismaz vienu reizi nedēļā)

Ierosinājumi bibliotēkas darba laika izmaiņām (izņemot VIB)

Bibliotēka strādā pilnu darba dienu – 10 ierosinājumi

Jērcēnu pag. bibl. (6)
 Ķoņu pag. bibl. (3)
 Naukšēnu pag. bibl. (1)

Bibliotēka atvērta biežāk (vairākas reizes nedēļā) – 10 ierosinājumi

Ķoņu pag. bibl. (3)
 Plāņu pag. bibl. (5)
 Vecates pag. bibl. (2)

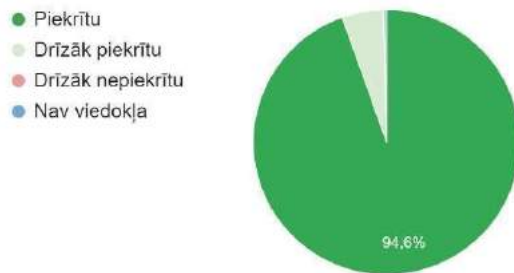
Garāks darba laiks vakarā (vismaz vienu vai vairākas reizes nedēļā) – 9 ierosinājumi

Dikļu pag. bibl. (1)
 Kocēnu pag. bibl. (2)
 Mazsalacas pilsētas bibl. (2)
 Naukšēnu pag. bibl. (1)
 Rencēnu pag. 2. bibl. (1)
 Trikātas pag. bibl. (1)
 Valmieras pag. bibl. (1)

Agrāk sāk strādāt no rīta (vismaz vienu reizi nedēļā) – 6 ierosinājumi

Bērzaines pag. bibl. (2)
 Ēveles pag. bibl. (1)
 Ipīķu pag. bibl. (1)
 Rūjienas pilsētas bibl. (1)
 Sedas pilsētas bibl. (1)

Vai bibliotēka ir nozīmīga un nepieciešama kultūras iestāde?

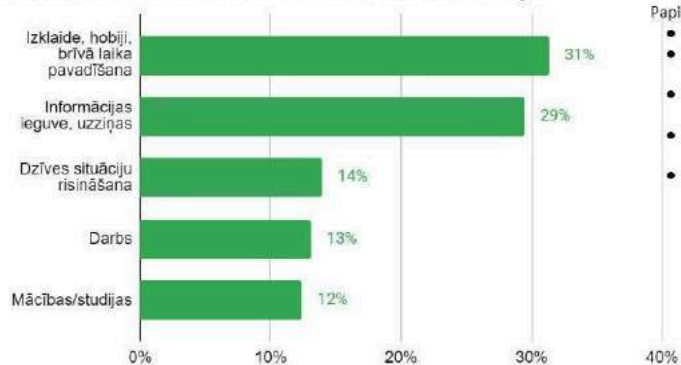
Ko jums nozīmē bibliotēka? - biežākie atslēgvārdi

- Piekļuve informācijai un informācijas apmaiņa;
- Palīdzība un atbalsts;
- Zināšanas, redzesloka paplašināšana;
- Iespēja ietaupīt savus līdzekļus;
- Sarunas, komunikācija, tikšanās, kopības sajūta;
- Jauni iespaidi, iedvesma, pozitīvas emocijas;
- Vienīgā vieta pagastā.

Ko jums nozīmē bibliotēka? - citāti

- Pakalpojumu bagātais un dažāda klāsts: grāmatas, preses izdevumi, piekļuve precīzai un pilnīgai informācijai, vieta informācijas apmaiņai un atbalsts informācijas meklēšanai.
- Svarīgi, ka tā ir vieta, kur parunāties par dzīvi, satikt cilvēkus. Bibliotēka ir vieta, kur tev cenšas palīdzēt, tā ir labs sadarbības partneris svarīgos dzīves posmos. Bibliotēka ir arī svētki.
- Vieta, kur kvalitatīvi pavadīt laiku. Vieta, kur izglītoties, pilnveidoties, paplašināt redzesloku un iztēli un attīstīties mūža garumā.
- Vienīgā pašvaldības iestāde pagastā. Vieta, kur iegūt informāciju, saņemt pašvaldības, valsts un bibliotēkas pakalpojumus un palīdzību citu problēmu risināšanai. Bibliotēka ir socializēšanās, zināšanas, atbalsts. Iespēja izlasīt jaunākās grāmatas, netērējot tam savus līdzekļus.
- Bibliotēka ir visas sabiedriskās dzīves centrs, tā ir pirmā saikne ar pašvaldību. Lielajā novadā viss ir tik nesaprotami un nav ar ko cilvēciski runāt.
- Bibliotēka ir kultūras, izglītības, redzesloka paplašināšanas vieta. Vieta, kur var atrast visu par pagastu - vēsturi, ievērojamiem cilvēkiem, mājvietām, vietvārdiem utt. Vieta, kur var saņemt konsultāciju par datoru izmantošanu.

Biežākais bibliotēkas izmantošanas mērķis

Papildus komentāri:

- Grāmatas, lasīšana
- Tikšanās vīeta, interešu apmaiņa (3)
- Drukāšana, kopēšanas pakalpojumi (3)
- Aktivitāte kopā ar bērniem (3)
- Izstāžu apmeklēšanai

P1 - Grāmatu, preses izdevumu, CD/DVD, galda spēļu saņemšana uz mājām

P2 - Klausāmgrāmatu un lielformāta grāmatu ņemšana uz mājām

P3 - Grāmatu pasūtīšana/ saņemšana no citām bibliotēkām

P4 - Lasīšana uz vietas

P5 - Norīšu apmeklēšana (izstādes, pasākumi u.c.)

P6 - Patstāvīga informācijas meklēšana

P7 - Informācijas meklēšana ar bibliotekāra palīdzību (uzzināšana)

P8 - Pieeja datubāzēm un e-resursiem (letonika.lv, periodika.lv, u.c.)

P9 - Datoru un interneta izmantošana

P10 - Delfi abonements zinu lasīšana

P11 - Novadpētniecības krājums

P12 - Bibliotēkas rīkotās mācības un individuālas konsultācijas

P13 - Bezvadu internets (WiFi) savā ierīcē

P14 - Telpas mācībām vai darbam

P15 - Brīvā laika pavadīšana

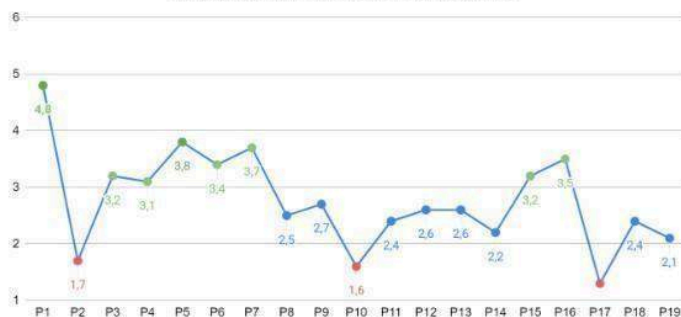
P16 - Drukāšana, skenēšana, kopēšana, laminēšana, termoesiešana

P17 - TOPAZ dators (lupa), Compact Mini, Snow7 (palielinošās elektroniskās lupas)

P18 - Valmieras novada pašvaldības klientu apkalpošanas punkta pakalpojumu saņemšana

P19 - Valsts un citu organizāciju e-pakalpojumu saņemšana un e-saziņa

Pakalpojuma izmantošanas biežums

P1 - Grāmatu, preses izdevumu, CD/DVD, galda spēļu saņemšana uz mājām

P2 - Klausāmgrāmatu un lielformāta grāmatu ņemšana uz mājām

P3 - Grāmatu pasūtīšana/ saņemšana no citām bibliotēkām

P4 - Lasīšana uz vietas

P5 - Norīšu apmeklēšana (izstādes, pasākumi u.c.)

P6 - Patstāvīga informācijas meklēšana

P7 - Informācijas meklēšana ar bibliotekāra palīdzību (uzzināšana)

P8 - Pieeja datubāzēm un e-resursiem (letonika.lv, periodika.lv, u.c.)

P9 - Datoru un interneta izmantošana

P10 - Delfi abonements zinu lasīšana

P11 - Novadpētniecības krājums

P12 - Bibliotēkas rīkotās mācības un individuālas konsultācijas

P13 - Bezvadu internets (WiFi) savā ierīcē

P14 - Telpas mācībām vai darbam

P15 - Brīvā laika pavadīšana

P16 - Drukāšana, skenēšana, kopēšana, laminēšana, termoesiešana

P17 - TOPAZ dators (lupa), Compact Mini, Snow7 (palielinošās elektroniskās lupas)

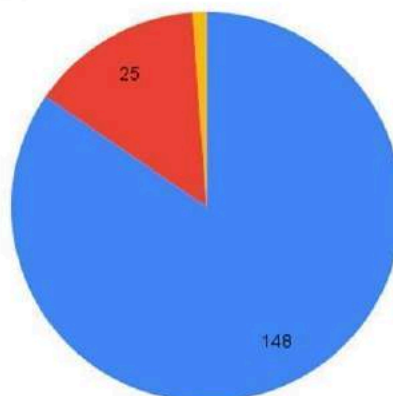
P18 - Valmieras novada pašvaldības klientu apkalpošanas punkta pakalpojumu saņemšana

P19 - Valsts un citu organizāciju e-pakalpojumu saņemšana un e-saziņa

Komentāri par pakalpojumiem

- Daudzveidīgs un plašs piedāvājums, kas noteikti ir nepieciešams vietējiem iedzīvotājiem. ļoti laba apkalpošana un kvalitatīvs bibliotekāres darbs!
- Ierosinājumi pakalpojumu uzlabošanai
- Cita veida komentārs

Iedzīvotāju komentāri par pakalpojumiem

Bērzaines pag. bibl. - Varētu vēl pieņemt Kocēnu komunālās saimniecības rēķinus.

Dikļu pag. bibl. - Gribētu biežāk pasākumus - dzejas vakarus, tikšanos ar rakstniekiem, noskaņu koncertus, bērnu literatūras vakarus, utt.

Ipiķu pag. bibl. - Vajadzētu vairāk muzikālu priekšnesumu.

Jērcēnu pag. bibl. - Vajag pilnu darba dienu, jo bibliotēku varu apmeklēt pēc 14.00.

Kauguru pag. Mūrmuižas bibl. - Būtu nepieciešams salabot vai atjaunot aparātus.

Kocēnu pag. Rubenes bibl. - Vēlams vairāk rīkot visādus pasākumus, gribētos vairāk jaunu grāmatu un dzejas grāmatu.

Ķoņu pag. bibl. - Siltākas telpas ziemas periodā.

Lodes pag. bibl. - Labprāt apmeklētu biežāk, bet nesakrīt ar manu darba laiku.

Iedzīvotāju komentāri par pakalpojumiem

Plāņu pag. bibl. - Bibliotēkā būtu nepieciešami klientu centra pakalpojumi.

Rencēnu pag. 1. bibl. - Plašākas telpas, jaunāks aprīkojums.

Rūjienas pilsētas bibl. - Interneta jauda jāuzlabo. Vēlējos vairāk DVD un DC saņemšanas iespējas uz mājām. Vēlētos vairāk bibliotēkā notiekošu mācību un kursu.

Sedas pilsētas bibl. - Tualetei nepieciešams remonts.

Trikātas pag. bibl. - Skola arī ir bibliotēka, jēdzīgāk būtu pagasta bibliotēkai savienoties ar skolas bibliotēku.

Vaidavas pag. bibl. - Nav lielais printeris un kopētājs. Nav krāsains.

Valmieras pag. bibl. - Ļoti vajadzētu bibliotēkai plašākas telpas.

Vecates pag. bibl. - Neapmierina tāpēc, ka ejot uz bibliotēku nekad nevar zināt vai tā strādā.

13% respondentu norādījuši, ka neapmeklē bibliotēka pasākumus

Ierosinājumi un komentāri par bibliotēkas pasākumiem

Bērzaines pag. bibl. Biežāk rīkot radošās darbnīcas un pasākumus bērniem. To pasākumu jau nemaz nav tik daudz, tāpēc būtu nepieciešams vairāk uz klausīt pagasta iedzīvotāju domas un vēlmes, lai pasākumi izdotos vēl labāk

Brenguļu pag. bibl. Apmierina piedāvājums, cilvēki jūtas gaidīti šajos pasākumos, pasākumi teicami organizēti.

Burtnieku pag. bibl. Pasākumi mūsu bibliotēkā ir ļoti labi organizēti, jauku pasākumi bērniem. Bibliotēka ir ļoti svarīga vietējās sabiedrības satikšanās vieta. Īpaši laiku teritorijās.

Dikļu pag. bibl. Radošās darbnīcas gan bērniem, gan pieaugušajiem - jo vairāk jo labāk. Vairāk reklāmu par gaidāmajiem pasākumiem.

Ēveles pag. bibl. Patīk ka bibliotēka organizē meistarklases un tikšanās ar rakstniekiem, varētu pat biežāk

Ipīķu pag. bibl. Novērtētu, ja bibliotēkas pasākumi notiktu vēlāk, piemēram, plkst. 16.00 vai 17.00, jo tad biežāk tos varētu apmeklēt.

Ierosinājumi un komentāri par bibliotēkas pasākumiem

Jeru pag. bibl. Līdz šim apmeklētie bijuši ļoti jauki. Ļoti vēlos apmeklēt izklaidējošus, izzinošus, jēgpilnus pasākumus

Jērcēnu pag. bibl. Turpināt iesākto darbu un noteikti vēl paplašināt piedāvājumu atkarībā no sezonas.

Kauguru pag. bibl. Nav atbižu

Kauguru pag. Mūrmuižas bibl. Turpināt Mūrmuižas Tautas universitātes darbību - lekcijas, tikšanās, jaunāko filmu noskatīšanos. Biežāk rīkot pasākumus bērniem, lai ieinteresētu bērnus lasīt, pētīt grāmatas. Jāiesaista jaunatne, pusaudži, lai viņi popularizētu bibliotēkas pasākumus

Kocēnu pag. bibl. Pasākumi ir ļoti daudzveidīgi, telpas vienmēr izcili noformētas. Vienmēr jauka atmosfēra. Varētu būt Grāmatu klubiņi reizi mēnesī.

Kocēnu pag. Rubenes bibl. Rubenes bibliotēkas darbs pasākumu organizēšanā ir manāmi uzlabojies. Pasākumu rīkošanai būtu nepieciešams cits laiks, ne pl15 dienā, kad lielākā daļa cilvēku ir darbā. Esmu par pasākumu organizēšanu kopā ar skolu un skolēniem. Tikšanās ar ceļotājiem

Ķoņu pag. bibl. Svarīgi saglabāt vienīgo pulcēšanās vietu Ķoņu pagastā. Ķoņu bibliotēka ļoti labi organizē tematiskos pasākumus - tie ir pieejami un saturīgi. Ir tak tik labi, ka var sanākt kopā un padarboties - gan ko uzzināt, gan pats ko uztaisīt! ka tik vēl būtu kāds autobusiņš, kas atbrauc pakal. Tikai aukstas telpas.

Ierosinājumi un komentāri par bibliotēkas pasākumiem

Lodes pag. bibl. Patīk apmeklēt pasākumus bibliotēkā, bet diemžēl tie nesakrīt ar manu brīvo laiku no darba. Vajadzētu piešķirt lielāku budžetu pasākumiem, lai bibliotēkai nav no savas kabatas jāsedz izdevumi. Būtu labi, ja pasākumi būtu vismaz trīs reizes gadā un gribētos kādu izstādi, koncertu vai tikšanos. Pasākumus reti izdodas apmeklēt sliktu ceļu dēļ ziemas rudens sezonā.

Matīšu pag. bibl. Pašai reti sanāk apmeklēt pasākumus bibliotēkā, visbiežāk tāpēc, ka reklāmu/afišu ieraugu pēdējā brīdī. Varbūt būtu noderīgi vairāk pareklamēt pasākumus un tad tie, iespējams būtu apmeklētāki.

Mazsalacas pilsētas bibl. *) Jebkurš pasākums ir informācijas apmaiņa. Mazpilsētā tas ir īpaši svarīgi. Pasākumi ir sirsnīgi, daudzveidīgi, nav nācies vilties. Turpiniet aicināt uz bibliotēku interesantas personības - politikus, žurnālistus u.tml. *) Vēlme, lai tikšanās būtu sestdien, ja parastajā darba laikā, tad tos var apmeklēt tikai nestrādājošie. Ierosinu sadarboties pasākuma organizēšanā ar kultūras centru, lai pasākumu var apmeklēt vakarā, kad darba diena beigusies. *) Labprāt piedalītos grāmatu draugu pulciņā, ja tāds būtu. Vairāk uz praktisko darbošanos vērstu pasākumu. Lielāku publicitāti.

Naukšēnu pag. bibl. Bieži nepamanu informāciju par jauniem pasākumiem, bet visur visam sekoju sociālajos tīklos, nezinu, kāpēc man paskrien garām.

Ierosinājumi un komentāri par bibliotēkas pasākumiem

Plāņu pag. bibl. Pasākumi iespējams nav svarīgākā bibliotēkas funkcija. cilvēkiem vienkārši vajag vietu, kur saņemt grāmatas un informāciju

Plāņu pag. Jaunklīdzā bibl. Pasākumi ir nepieciešami. Jāskatās no apmeklētāju lokā un atbilstoši viņu interesēm, diez vai lauku bibliotēkā, kuru apmeklē maz bērnu, būtu svarīgi rīkot bērnu pasākumus.

Ramatas pag. bibl. Viss līdz šim ir bijis augstā līmenī, varētu būt vairāk pasākumu

Rencēnu pag.1. bibl. Turpināt iesāktos, radot iespēju - izglītojošiem, Dzejas dienu un tematiskiem pasākumiem. Veidot pasākumus bērniem, spēļu vakarus, konkursus, radošās darbnīcas. Varētu notikt biežāk - gan darbdienu, gan brīvdienās.

Rencēnu pag. 2. bibl. Rīkot vairāk pasākumus, izstādes!

Rūjienas pilsētas bibl. *) Patīk pasākumi, kādi tiek taisīti bibliotēkā - tikšanās ar interesantiem cilvēkiem, vienmēr ir izstāde ienākot bibliotēkā. Viss vienmēr labi izplānots. Pasākumi bibliotēkā ir iespēja sevi pilnveidot, satikties ar sabiedrībā zināmiem un populāriem cilvēkiem. Ļoti laba sadarbība ar bērnu darzu. No ieteikumiem - varētu būt kolektīvi braucieni uz citām bibliotēkām, kopīgi braucieni uz dažādiem pasākumiem un tikšanās ar nozīmīgām personām. Priecātos, ja biežāk tiktu rīkotas tikšanās ar grāmatu autoriem. Pasākumos vajadzētu vairāk ēdiena. *)Izstādes vajag bibliotēkā, bet par pasākumiem būtu jādāmā kultūras centriem. bibliotēkām nebūtu par galveno jāizvirza pasākumu veidošana. bibliotēka = grāmata

Ierosinājumi un komentāri par bibliotēkas pasākumiem

Sedas pilsētas bibl. Varētu organizēt pasākumus biežāk - radošās darbnīcas, ekskursijas, varētu ieviest lasīšanas pēcpusdienas.

Sēļu pag. bibl. Vairāk praktiskas lietas, meistarklases, aicināt grāmatu autorus

Strenču pilsētas bibl. Varētu kaut kas biežāk norisināties bērniem, sevišķi rudens-ziemas laikā. Pilnveidot sadarbību ar pirmsskolu.

Trikātas pag.bibl. Bibliotēkai nav jābūt un jādarbojas kā kultūras namam, svarīga grāmatu pieejamība, bibliotekārs kā palīgs e-pakalpojumu izmantošanā.

Trikātas pag. bibl. Vienkārši nevajag. Ieguldiel mazajos. Lielajiem pašiem par sevi jāparūpējas

Vaidavas pag. bibl. Vairāk rīkot dažādas izstādes

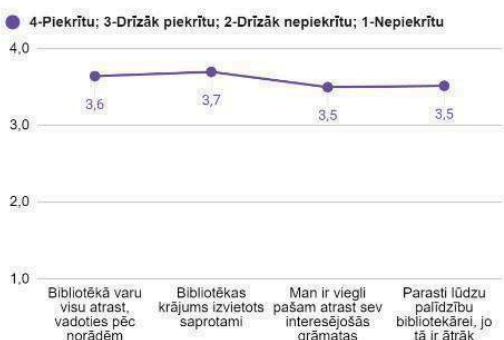
Ierosinājumi un komentāri par bibliotēkas pasākumiem

Valmieras pag. bibl. Plašākas telpas pasākumu rīkošanai, bibliotēkai aizvietotājs pasākumu laikā

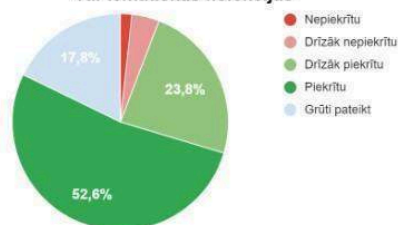
Vecates pag. bibl. Daudz pasākumu notiek darba laikā, tāpēc apmeklējums ir mazs.

Vilpulkas pag. bibl. Viss apmierina, bet apmeklētājiem vajadzētu arī vairāk iesaistīties pasākumu organizēšanā. Vietējo iedzīvotāju interese par pasākumiem ir minimāla. Varētu rīkot tikšanās ar nozaru pārstāvjiem, biežāk būt teātru (amatieru) izrādes.

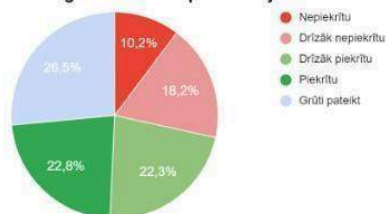
Zilākalna pag. bibl. Vairāk piesaistīt kultūras darbiniekus, iesaistīt vietējos. Vairāk vajag pasākumus pieaugušajiem.

Man patīktu/patīk, ka grāmatas izvietotas žanru vai tematiskās kolekcijās

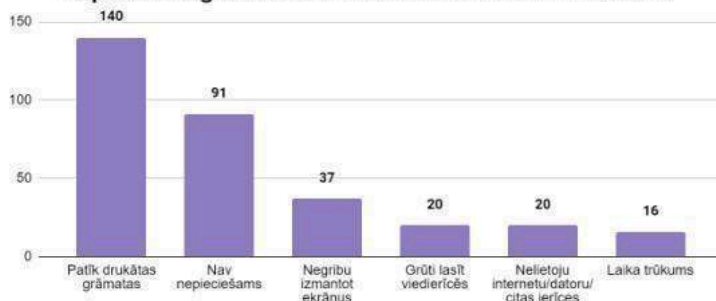
Man patīktu, ja vairāk grāmatu būtu izvietotas ar grāmatas vāku pret lasītāju

3td E-grāmatu bibliotēkas izmantošana

Kāpēc 3td e-grāmatu bibliotēku izmanto reti vai nekad?

Vai bibliotēku aktīvie lasītāji ir īsta auditorija?

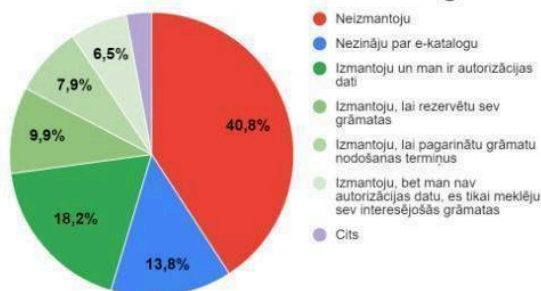
No atbildēm "Cits":

- Labāk izvēlas komunicēt ar bibliotekāri (7)
- Izmanto dažādām iespējām (5)
- Reti, pārāk maz, lai orientētos (2)

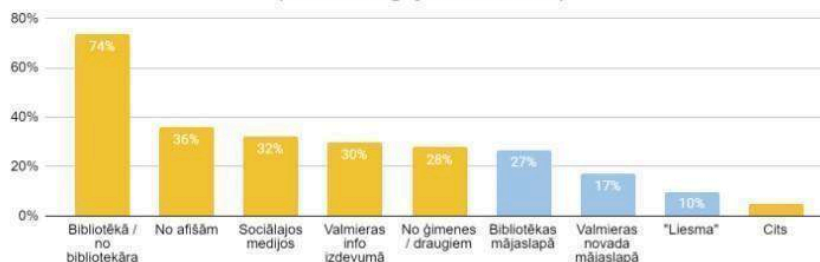
"Izmantoju un autorizējos gan lai pasūtītu, rezervētu un pagarinātu grāmatas, meklēju ekatalogā, kurā bibliotēkā ātrāk pieejama interesējošā grāmata."

"Rezervēju grāmatas, iestājos rindā, pagarinu dažreiz termiņu, meklēju kāda autora visas bibliotēkas krājumā esošās grāmatas, pārbaudu, vai neesmu jau iepriekš ņēmusi grāmatu."

Vai Tu izmanto bibliotēkas e-katalogu?

Kur Tu iegūsti informāciju par aktualitātēm bibliotēkā? (% no derīgajām atbildēm)

No "Cits" atbildēm:

- Epastā (18)
- Nesekoju līdzī (5)
- Skolās (3)
- Kolēģi (1)
- Grāmatnīcās (1)
- Izdevniecību mājas lapās (1)
- Zvanot (1)
- Pats atrodu (1)

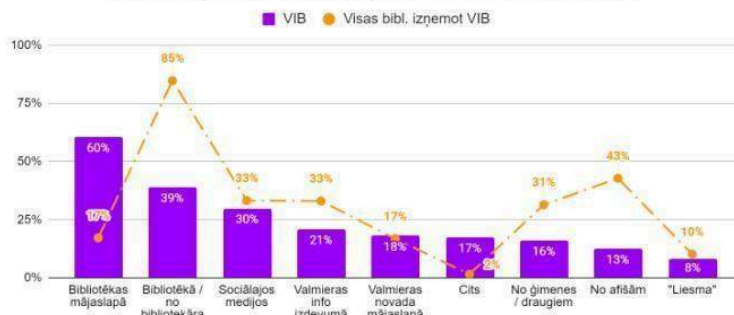
"Tajā Valmieras info izdevumā grūti atrast to vienu rindiņu, ko atļaujas uzrakstīt par maziem pagastiem... trūkst savas info avīzītes..."

Daudz svarīgāki avoti par tīmekļa vietnēm ir

- sociālie mediji
- afišas
- Valmieras novada pašvaldības informatīvais izdevums

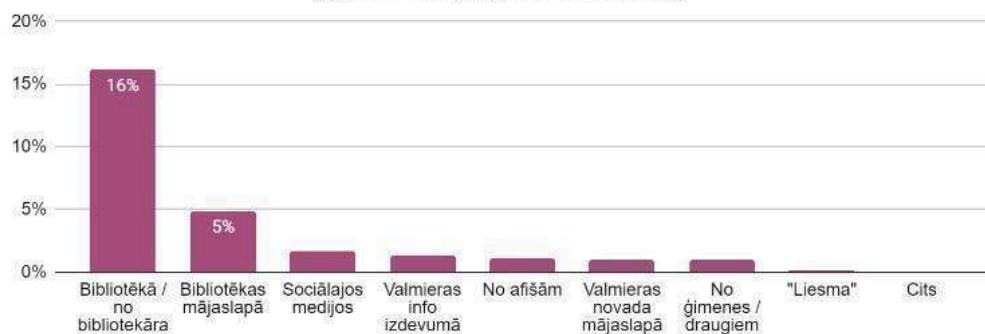
Valmieras Integrētās bibliotēkas salīdzinājums ar pārējām novada bibliotēkām

Kur Tu iegūsti informāciju par aktualitātēm bibliotēkā?

- Pagastos daudz lielāks uzsvars uz bibliotekāru kā informācijas avotu
- Pagastos vēl nav nostabilizējies VIB tīmekļa vietne kā informācijas avots

Lietotāju skaits, kas norādījuši tikai vienu informācijas avotu (% no derīgajām atbildēm)

Svarīgi, ka 16% no respondentiem norāda bibliotekāru un bibliotēku kā vienīgo informācijas avotu.

5% respondentu kā vienīgo informācijas avotu norāda bibliotēkas tīmekļa vietni.

Apkalpošanas kvalitāte bibliotēkā

1. Bibliotēkas nosaukums:

10 atbildes

Ēveles pagasta bibliotēka

Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēka

Vilpulkas pagasta bibliotēka

Ipiķu pagasta bibliotēka

Jērcēnu pagasta bibliotēka

Vaidavas pagasta bibliotēka

Valmieras novada bibliotēka

Burtnieku pagasta bibliotēka

Jeru pagasta bibliotēka

Matīšu pagasta bibliotēka

2. Kad izveidota/dibināta Jūsu pārziņā esošā novadpētniecības ekspozīcija/izstāde/muzejs?

10 atbildes

2020. gadā.

1988

Īsti nav zināms kad aizsākās, bet pēc aprakstiem varētu secināt tie varētu būt 60 - gadi pagājušā gadsimtā.

2018.gads/ 2020.gads

2013.gadā

2009. gada oktobris

2016.gadā

2008.gadā. Burtnieku skolu muzeja ekspozīcija tika pārcelta uz telpām Burtnieku pagasta centrā.Izveidota jauna ekspozīcija par pagasta vēsturi. 2018.gadā izveido Burtnieku ezeram veltītu ekspozīciju.

2017. gada maijā

1988. gadā izveidots Matīšu skolas muzejs, ko vadīja un veidoja skolotāja Aina Kalniņa. Skolas muzeja materiāli, līdz ar jaunās bibliotēkas izveidošanu 2005. gadā, atrodas bibliotēkas telpās. Kad Aina Kalniņa darba gaitas beidza 2007. gadā, novadpētniecības krājumu uzticēja pārvaldīt pagasta bibliotēkas bibliotekāram, nosakot attiecīgu papildus samaksu pie algas.

3. Norādiet ekspozīcijas nosaukumu, ja tāds ir:

10 atbildes

Ēveles skolas atmiņu istaba

Zentas Mauriņas piemiņas istaba, bet pareizāk būtu Mūrmuižas Tautas universitātes piemiņas istaba

Rūjas skolas vēstures muzejs

Senlietu poruzis/ Lauksaimniecības aprīkojuma šķūnis

Jērcēnu pagasta, izglītības un kultūras mantojuma vēsture.

Vaidavas vēsturisko liecību ekspozīcija

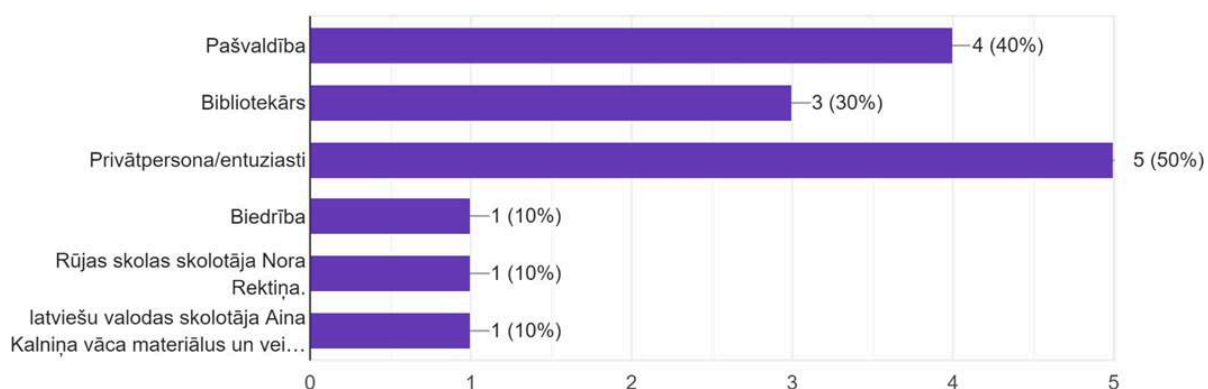
Kultūrvēsturiskā mantojuma (1953–1990) ekspozīcija

Burtnieku pagasta vēstures muzejs. Burtnieku ezera muzejs.

Jeru pagasta vēstures istaba

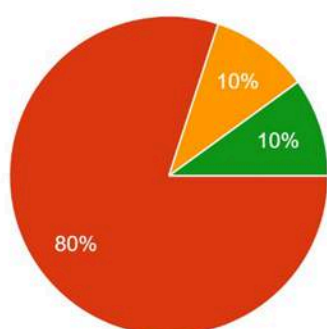
4. Kas ir tās izveidotājs/dibinātājs?

10 atbildes

5. Vai ekspozīcija oficiāli nodota bibliotēkas pārziņā (gadījumā, ja to neveido bibliotekārs)?

10 atbildes

- Jā
- Nē
- Vispār šāda pieņemšana/nodošana nav notikusi jau pēc iepriekšējās administratīvās reformas. Jau Beverīnas novada laikā viss, kas saistīts ar Mūrmuižas Tautas universitāti nonāca Mūrmuižas bibliotēkas ziņā
- privāts dāvinājums bibliotēkai

6. Ja ekspozīcija nodota, bibliotēkas pārziņā vēlams pievienot lēmuma kopiju.

Skatīt map

0 atbildes

Uz šo jautājumu vēl nav nevienas atbildes.

7. Nosauciet cilvēkus, kuri darbojušies šīs ekspozīcijas/muzeja krājuma veidošanā, materiālu vākšanā:

10 atbildes

Inese Kurpniece, Aelita Punkstiņa

Ingrīda Sokolova, Aina Saleniece, Marita Bondarenko, Alma Vīksna - visi tolaik vēl dzīvie Mūrmuižas Tautas universitātes sākotnējā posma dalībnieki

Galvenā šajā muzeja krājuma vākšanā bija skolotāja Nora Rektiņa, kura aktīvi iesaistīja klases un to audzinātājus vēsturisko materiālu vākšanā. Kā arī skolā bija novadpētniecības pulciņš un tā dalībnieki tika iesaistīti krājuma veidošanā.

Guna Skalberga, Edvīns Anšmits, Iveta Buņķe, Regīna Liepiņa

Bibliotēkas vadītāja Ilvija Ķimse

Vismants Priedīte

Indra Vilistere (tolaik Valmieras muzeja krājuma nodaļas vadītāja, Iveta Ence (tolaik biedrības "Cerības pakāpiens" valdes locekle, Plānošanas un attīstības nodaļas vadītāja Strenču novada domē). Ekspozīcijā galvenokārt izmantota skolotāja Alda Zaikovska personiskā priekšmetu un dokumentālo liecību kolekcija)

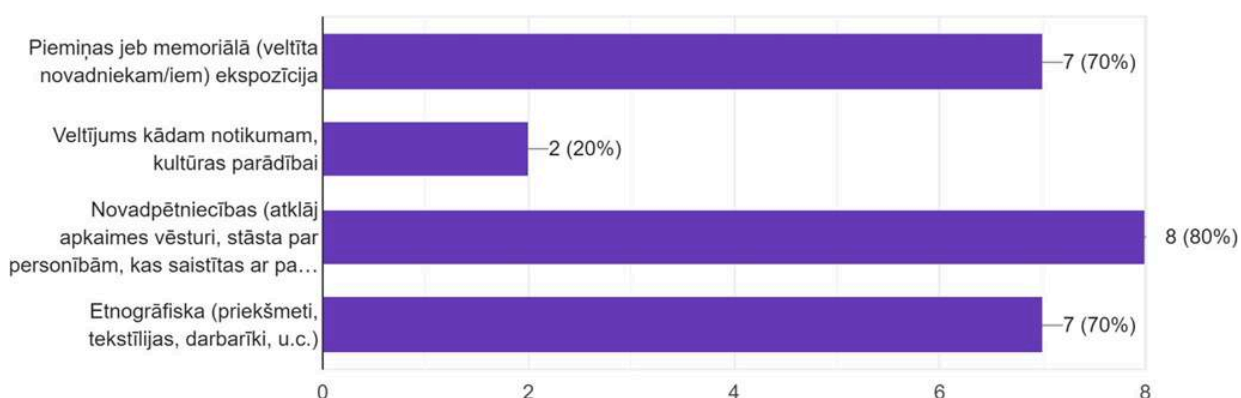
Anatolijs Kindzulis, Anna Tropa, Vēsma Zālīte, Iveta Logina, Uldis Millers.

Dzintra Vende

Aina Kalniņa

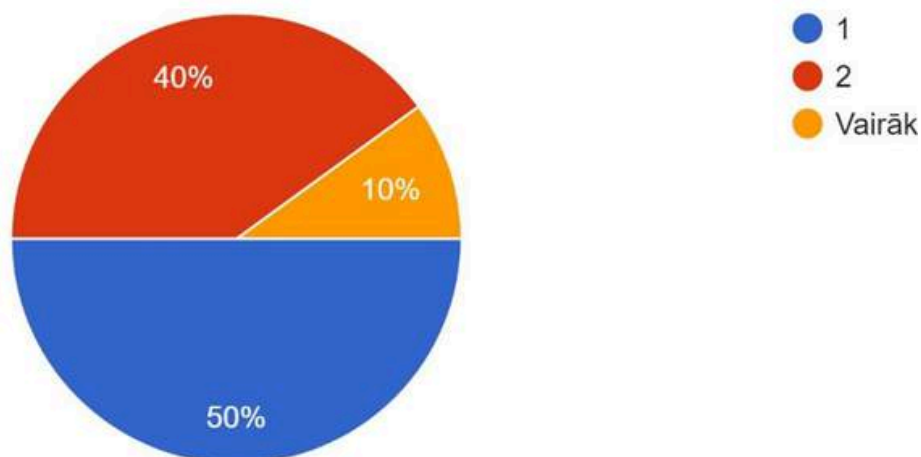
8. Kāda veida ekspozīcija tā ir?

10 atbildes

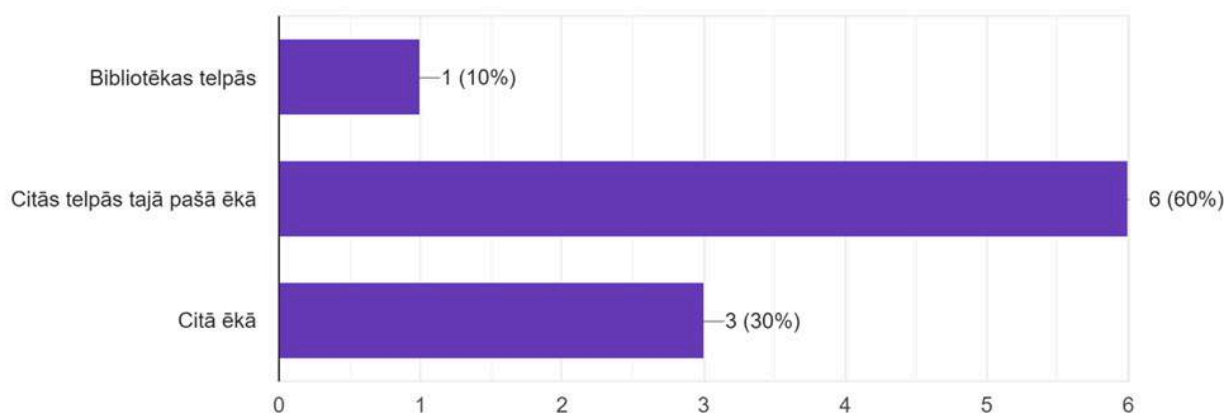
9. Cik telpās izvietota ekspozīcija?

10 atbildes

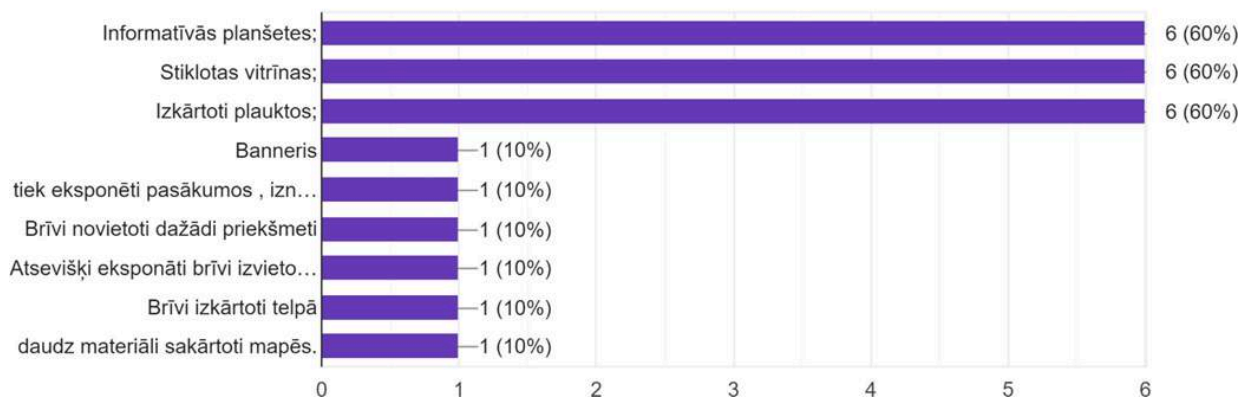
10. Ekspozīcijas izvietojums?

10 atbildes

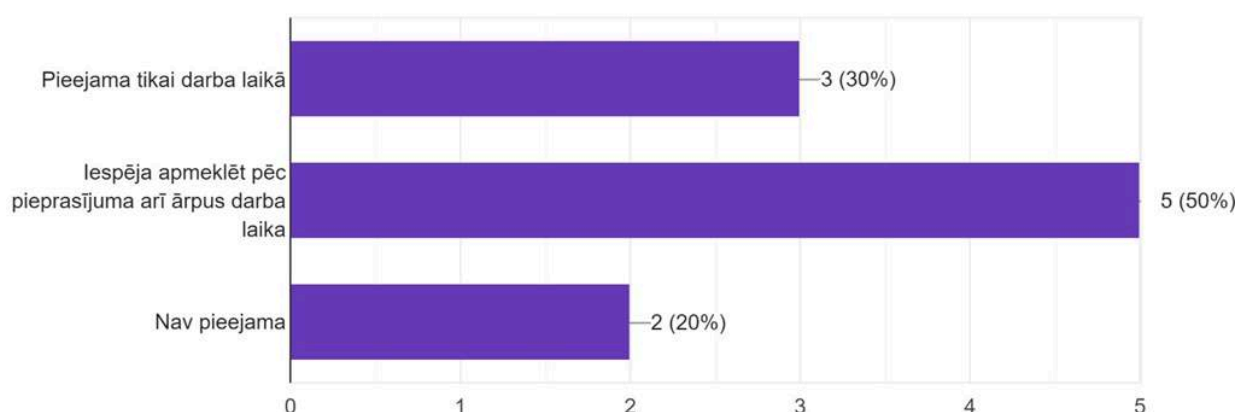
11. Kā tiek eksponēti muzeja materiāli?

10 atbildes

12. Vai ekspozīcija pieejama arī interesentiem, organizētām ekskursijām?

10 atbildes

13. Vai par ekspozīciju sagatavots stāstījums, kas tiek piedāvāts interesentiem (tiek vadītas ekskursijas)?

10 atbildes

14. Nosauciet, kādas kolekcijas ir jūsu muzeja/ekspozīcijas krājumā? (piem. Mājvietu kartotēka, kolhoza albūmu kolekcija u.c)

10 atbildes

Mājvietu kartotēka, gadagrāmatas, skolas albūmu kolekcija, dažādi rokraksti par dažādākajām tēmām ir arī dažādi skolas inventāra priekšmeti.

Foto albumi, dalībnieku saraksti, nodarbību žurnāli, Z. Mauriņai piederējuši priekšmeti, viņas sarakstītas grāmatas

Rāmnieku skolas vēsture, skolas direktori, mapes pa mācību gadiem, skolas albūmi, mapes - skola desmitgadēs, Skolas salidojumu mapes, ievērojami cilvēki mūsu apkārtnē.

kolhoza albūmi, mājvietu banneris, saimniecību priekšmeti, darba rīki

Skolnieku un studentu pētījumi-projekti, likvidēto iestāžu un pašdarbības kolektīvu foto albumi.

Kolhoza albumi, mājvietu mapes, Srējiens apkārt Vaidavas ezeram, J.S.Roze, Skolu vēsture, Muižas, Vaidavas ciema kolhozu vēsture, kultūras un dabas objekti.

Ļoti plašs Padomju laika dokumentālo liecību skaits, t.s.k. arhīva materiāli - pilsētas tapšanas un kūdras izstrādes uzsākšanas laikā pieņemtie administratīvie lēmumi, Pirmskara laikā teritorijā esošo viensētu iedzīvotāju fotoliecības un atmiņu stāstījumi par nežēlīgi skarbo pēckara laiku, par deportācijām u.c.

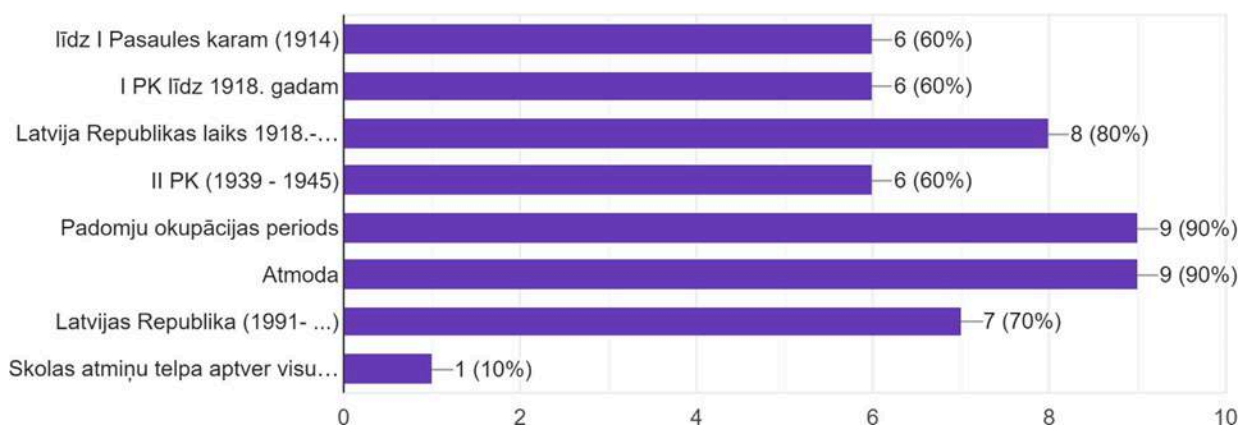
Burtnieku pagasta vēstures albumi, atmiņu stāstu pieraksti, skolēnu un studentu pētnieciskie darbi, videofilmas un kinoamatieru filmas par pagasta dzīvi 70.-80. gadi, autors A. Kindzulis

Jeru pagasta, Jeru pamatskolas un kolhoza "Straume" albumu kolekcijas. Mājvietu kartotēka. 4 pagasta muižu aprakstu un Annas Bētakas gleznu kolekcija. Jeru skolas izlaidumu foto digitālā kolekcija.

Iedzīvotāju un mājvietu kartotēka, koru un kolhoza albumi, mapes par Matīšu ciema mājām un lauku viensētām.

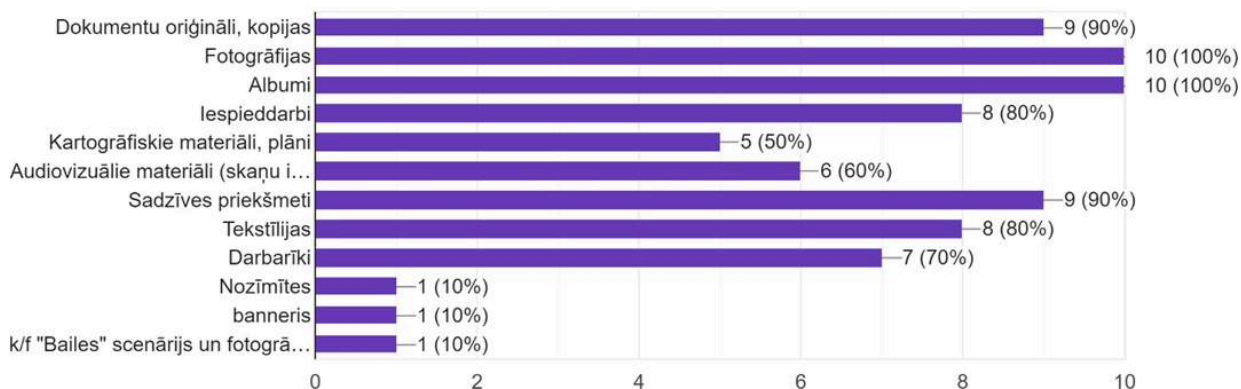
Uz kādiem vēstures periodiem attiecināmi krājuma materiāli?

10 atbildes

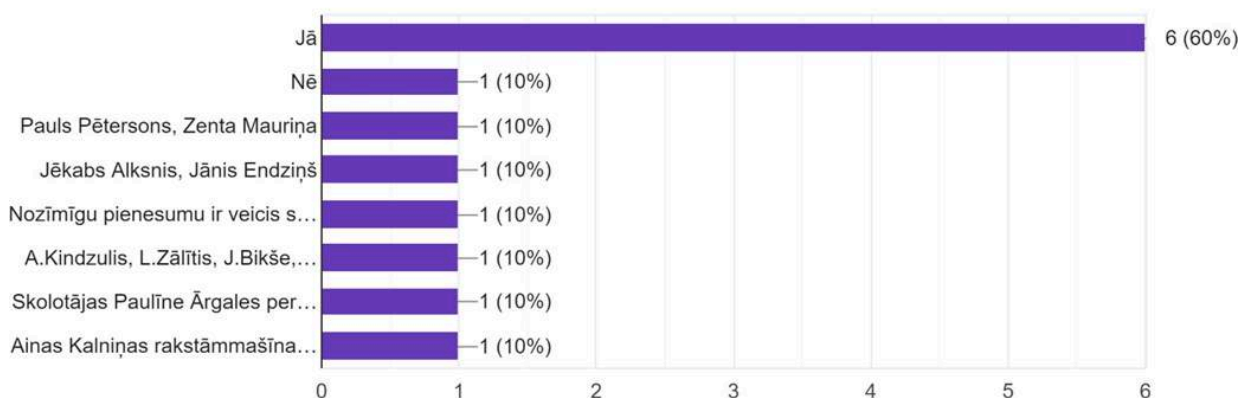
15. Atzīmējiet, kādi materiāli veido ekspozīciju/krājumu?

10 atbildes

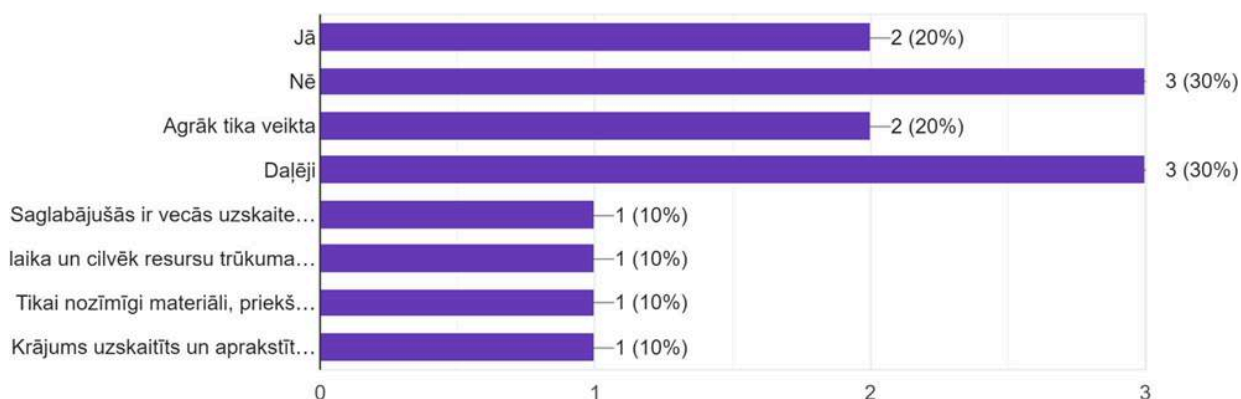
16. Vai krājumā ir memoriāli priekšmeti un dokumenti, saistīti ar konkrētiem ievērojamiem novadniekiem? Ja iespējams, nosauciet personības.

10 atbildes

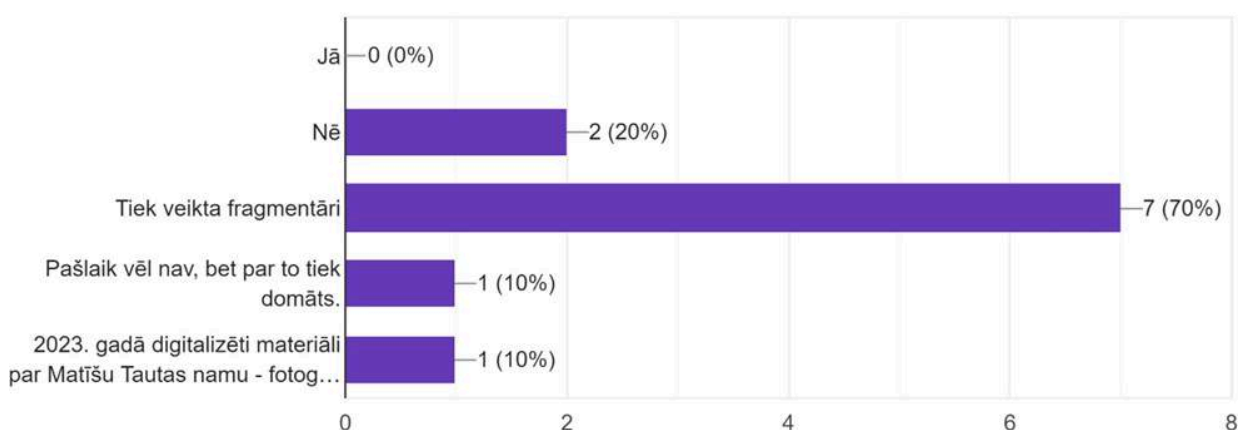
17. Vai tiek veikta krājuma uzskaitē, piešķirti inventāra numuri (saraksts, kartīšu katalogs, elektroniskais katalogs, cits)?

10 atbildes

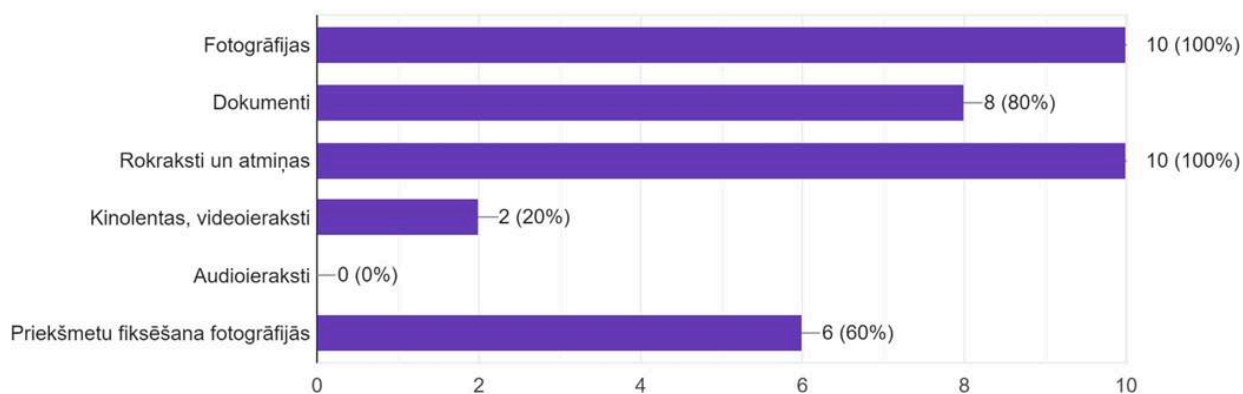
18. Vai ekspozīcijas/muzeja krājumā tiek veikta digitalizācija?

10 atbildes

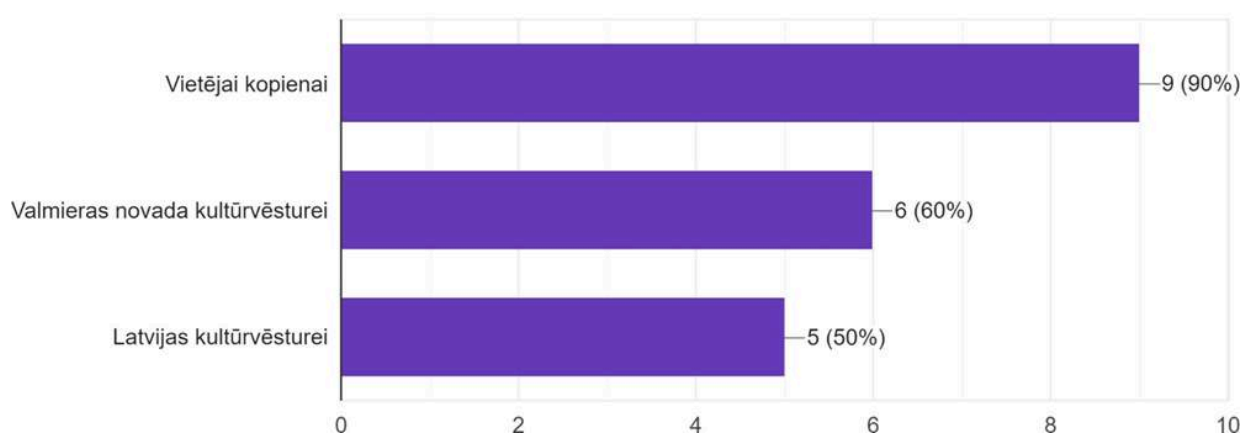
19. Lūdzu norādiet, kuriem jūsu ekspozīcijas materiāliem, jūsaprāt, būtu nepieciešama digitalizācija? (vēlams detalizētāk nosaukt)

10 atbildes

20. Vai jūsu krājumā ir kultūrvēsturiskas vērtības, kas nozīmīgas:

10 atbildes

21. Vai ekspozīcija/krājums tiek attīstīts un papildināts?

10 atbildes

22. Kad pēdējo reizi tikusi atjaunota ekspozīcija, veiktas izmaiņas tās saturā?

10 atbildes

Ekspozīcijas krājums nav papildināts, kopš Ēveles skolas atmiņu telpas izveidošanas 2020. gadā.

Izmaiņas nav veiktas

Saturs nav mainījies kopš muzeja slēgšanas 2020. gada.

2021.gads

2022.gadā

2022. gadā, tiek veikta pastāvīga satura atjaunošana/aktualizēšana - sagatavotas planšetes par dažādām tēmām¹⁰; 2023. tiek sagatavotas planšetes par Vaidavas skolu vēsturi.

Nav informācijas

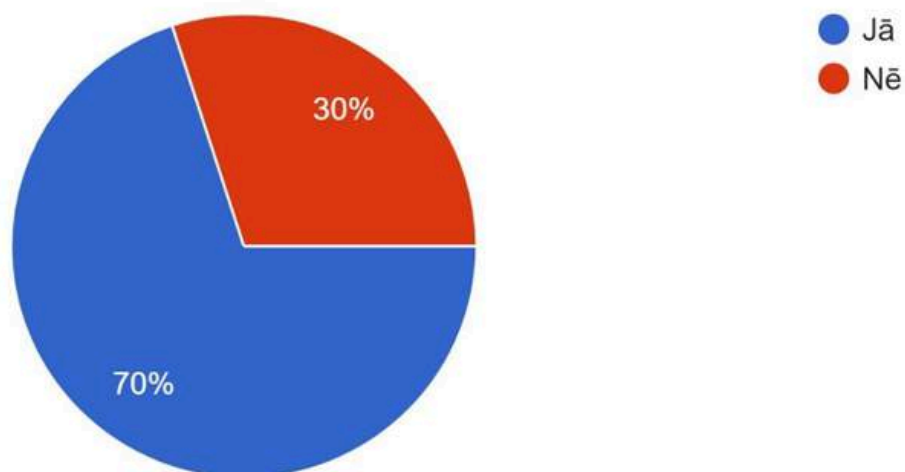
2022.g.

2023. gada maijā

Iedzīvotāju atnestās fotogrāfijas.

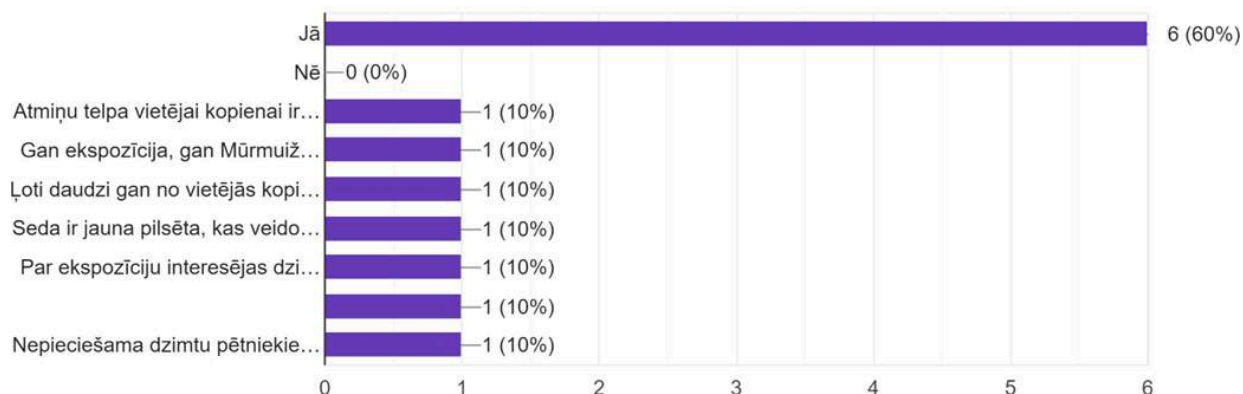
23. Vai vietējā kopiena iesaistās krājuma papildināšanā?

10 atbildes

24. Kā jums šķiet, vai jūsu novadpētniecības ekspozīcija nepieciešama vietējai kopienai? Ja nepieciešama, kā jūs to izjūtat? Lūdzu komentējiet.

10 atbildes

25. Atbildes sagatavoja (vārds, uzvārds, amats)

10 atbildes

Ieva Ķīkule, Ēveles pagasta bibliotēkas vadītāja.

Gundega Lapiņa, Kauguru pagasta Mūrmuižas bibliotēkas vadītāja

Inga Straumīte

Iveta Buņķe

Ilvija Ķimse Jērcēnu pagasta bibliotēkas vadītāja

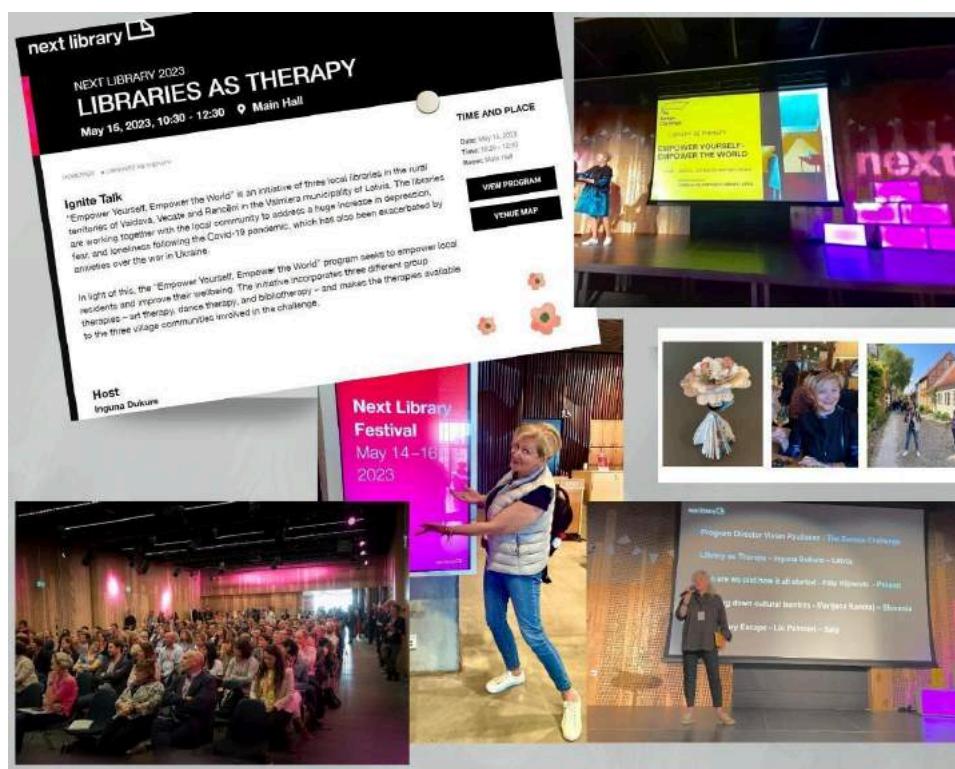
Vismants Priedīte

Iveta Ence, Biedrības „Cerības pakāpiens” valdes locekle, „Latvijas valsts meži” atbalstītās Vidzemes kultūras programmas ietvaros veidotā projekta – Kultūrvēsturiskā mantojuma (1953–1990) ekspozīcijas izveide Sedā autore

Gunta Daļeckā, Burtnieku pagasta bibliotēkas vadītāja

Dzintra Vende, Jeru pagasta bibliotēkas vadītāja

Agita Zalte, Matīšu pagasta bibliotēkas vadītāja.

Vaidavas pagasts bibliotēkas vadītājas Ingunas Dukures uzstāšanās konferencē Next Library Dānijā, par dalību Eiropas Kultūras fonda projektā ‘Europe Challenge 2022’

Rencēnu 1. bibliotēka. Krēslas stundas lasījums Camphill ciematā Rožkalni.

Sedas pilsētas bibliotēka. Ēnu diena bibliotēkā 5. un 6.kl.

Sēļu pagasta bibliotēka. Latviskās dzīvesziņas festivāls “Audz pupa”

Trikatas pagasta bibliotēka **Radošā nodarbība “Izgatavo pats savu svētku piespraudi”**

Plāņu pagasts Jaunklidža bibliotēka. Tikšanās ar Karīnu Zaņģi

Bērzaines pagasta bibliotēka. Tikšanās ar Agiju Staku "Raibie vasarsvētki"

Bērzaines pagasta bibliotēka. Meistarklase kopā ar frizieri-stilisti Gintu Ristemecu un izstāde “Skaistuma pavēlnieks”

Burtnieku pagasta bibliotēka. Vārdu un uzvārdu stāsti. LIVIND starptautiskā pilotprojekta “Identitātes ainava: vārdu un uzvārdu stāsti kā daļa no kopienas kultūrtelpas” otrā aktivitāte Valmieras novadā.

Burnieku pagasta bibliotēka. PII “Sienāzītis” audzēkņu lasīšanas izaicinājums “Grāmatu bingo” dalībnieki.

Jērcēnu pagasta bibliotēka. Vasaras saulgrieži Jērcēnmuižā. Vainagu pīšanas radošā darbnīca kopā ar Katrīnu Aplociņu.

Kocenu pagasta Rubenes bibliotēka. Aktivitāte senioriem.

Kocenu pagasta Rubenes bibliotēka. Jaunieši bibliotēkā

Lodes pagasta bibliotēka

Lodes pagasta bibliotēka. "Fotoplezīrs pa Lodi"

Mazsalacas pilsētas bibliotēka. Projekta “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2022” dalībnieku brauciens uz Vīnkalniem. Picu cepšanas meistarklase.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka Grāmatu telts pasākumā “Mazsalacas vadātājs”.

Mazsalacas pilsētas bibliotēka. Ziemeļvalstu literatūras pasākums Mazsalacas PII "Dārziņš".

Naukšēnu pagasta bibliotēka. Metodiskā diena un pasākums "Naukšēnu pagasta bibliotēkai – 110"

Rūjienas pilsētas bibliotēka. "Burtiņu balle" Bibliotēkā viesojas PII Vārpiņa, grupiņa "Spārītes"

Strenču pilsētas bibliotēka. Vispasaules Drošāka interneta dienā bibliotēkā 2. un 3. klases skolnieki uz pasākumu "E-erudīts".

Strenču pilsētas bibliotēka. Ingas Danielas vadītajā Ziemassvētku rotājumu darināšanas meistarklasē

Vecates pagasta bibliotēka. Rakstnieki Daina Tabūna un Ivars Šteinbergs pie Vecates bibliotēkas pēc tikšanās ar lasītājiem, 2023. gada 21. jūlijā

“Latviešu Grāmatai 500” tematisks pasākums Rūjienas kultūras namā "Rūvēnieši – mācītāji, grāmatizdevēji un apgaismotāji". Fotogrāfijā : Viesturs Zanders

“Latviešu Grāmatai 500” tematisks pasākums Rūjienas kultūras namā "Rūvēnieši – mācītāji, grāmatizdevēji un apgaismotāji".